Bundel - Commissie Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED) van 21 mei 2025

Agenda bijlagen

- Openbare kennisgeving en uitnodigingen vergaderingen mei en juni 2025 (G.25.01581)
- Inspreken bij de raadscommissievergadering (G.25.00713)
- Memo over verschillen tussen technisch-inhoudelijke en politieke vragen (G.25.01619)
- Overzicht concept-zienswijzen Gemeenschappelijke Regelingen - versie 19 mei 2025 (G.25.01753)
- Besluitenlijst commissie RED 21 mei 2025 (G.25.01760)

1 Opening door de voorzitter

Belanghebbenden kunnen in een commissievergadering het woord voeren over raadsvoorstellen die geagendeerd zijn. Degene die van het spreekrecht gebruik wil maken, meldt dit uiterlijk 24 uur voor aanvang van de commissievergadering via griffie@gulpen-wittem.nl onder vermelding van zijn naam, adres en telefoonnummer en het onderwerp waarover hij/zij het woord wenst te voeren. De inspreker voert gedurende ten hoogste drie minuten het woord bij de behandeling van het betreffende agendapunt. Commissieleden kunnen aan insprekers een korte, verhelderende vraag te stellen.

2 Vaststellen van de agenda

3 Eventuele mededelingen

4 OG 073 - Grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025

Op 26 september 2024 is de "Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027" door de gemeenteraad vastgesteld en zijn de kaders en de beleidsuitgangspunten van het situationele grondbeleid bepaald. Het is nu vervolgens mogelijk om het grondprijsbeleid en de grondprijzen 2025 vast te stellen waarmee het grondbeleid volledig is geactualiseerd. De actualisatie van de grondprijzen worden elk jaar ter vaststelling voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders.

- Dossier 3195 voorblad
- OG 073 - (Ontwerp-)Raadsbesluit Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 [G.25.00901]
- OG 073 - Raadsvoorstel OG 073 Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 [G.25.00902]
- OG 073 - Bijlage - Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 [G.25.01436]
- OG 073 - Bijlage - Adviesrapport grondprijsbeleid Klement Rentmeesters [B.25.01263]
- OG 073 - Bijlage - Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027 [G.24.03728]
- OG 073 - Beantwoording technische vragen fractie CDA raadsvoorstel Grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 (G.25.01745)

5 OG 075 - Zienswijze ontwerpbegroting 2026 GR Rd4

De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze vast te stellen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026 van Rd4.

- Dossier 3188 voorblad
- OG 075 - (Ontwerp-)Raadsbesluit zienswijze ontwerpbegroting 2026 GR Rd4 [G.25.01419]
- OG 075 - Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2026 GR Rd4 [G.25.01042]
- OG 075 - (Concept-)Zienswijze begroting 2026 GR Reinigingsdienst Rd4 [G.25.01424]
- OG 075 - Bijlage - Jaarrekening 2024 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 [B.25.01132]
- OG 075 - Bijlage - Ontwerpbegroting 2026 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 [B.25.01135]
- OG 075 - Regionaal overzicht ontwerpzienswijzen Rd4 (G.25.01706)
- Beantwoording technische vragen Fractie PRO Zienswijze GR (G.25.01761)

6 OG 076 - Zienswijze ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 Omgevingsdienst Zuid-Limburg

De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze vast te stellen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

- Dossier 3196 voorblad
- OG 076 - (Ontwerp-)raadsbesluit zienswijze ontwerpbegroting 2026 ODZL [G.25.01444]
- OG 076 - Raadsvoorstel ontwerpbegroting 2026 ODZL [G.25.01445]

OG 076 - (Concept-) Zienswijzebrief ontwerpbegroting 2026 ODZL [U.25.02761]
OG 076 - 7e wijziging 2025 ontwerpbegroting ODZL (2) - meerjarig saldo begroting 2025-2028 [G.25.01506]
OG 076 - 7e wijziging 2025 ontwerpbegroting ODZL [G.25.01505]
OG 076 - Begeleidende brief voorlopige jaarrekening 2024 ODZL [B.25.00851]
OG 076 - Jaarrekening 2024 ODZL [B.25.00850]
OG 076 - Begeleidende brief ontwerpbegroting 2026 ODZL [B.25.00846]
OG 076 - Ontwerpbegroting 2026 ODZL [B.25.00849]
OG 076 - Bericht ministerie beoordeling robuustheid ODZL [B.25.00847]
OG 076 - Brief beoordeling robuustheid ODZL [B.25.00848]
OG 076 - Regionaal overzicht ontwerpzienswijzen ODZL (G.25.01707)
Beantwoording technische vragen Fractie PRO Zienswijze GR (G.25.01761)

7 Sluiting

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Openbare kennisgeving

Openbare kennisgeving

De volgende vergaderingen van de gemeenteraad zijn uitgeschreven:

- De commissie Ruimte, Economie en Duurzaamheid (RED) op woensdag 21 mei 2025 om 19:30 uur.
- De commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM) op donderdag 22 mei 2025 om 19:30 uur.
- De raadsvergadering op donderdag 5 juni 2025 om 19:30 uur.

Alle vergaderingen vinden plaats in de raadzaal van de gemeente.

Agenda en bijbehorende stukken
In deze raadcyclus zijn de volgende onderwerpen opgenomen om te behandelen:

- Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2030 BsGW
- Raadsvoorstel zienswijze deelname Stichting Samenwerking Zuid-Limburg
- Raadsvoorstel zienswijze toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes Veiligheidsregio Zuid-Limburg
- Raadsvoorstel Grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025
- Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2026 Rd4
- Raadsvoorstel ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 Omgevingsdienst Zuid-Limburg
- Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 Omnibuzz
- Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2026 en 1e begrotingswijziging 2025 WOZL
- Raadsvoorstel zienswijze begroting 2026 GGD Zuid-Limburg
- Raadsvoorstel zienswijze financiële stukken Het Gegevenshuis
- Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Zuid-Limburg

De voorlopige agenda en de onderliggende stukken kunt u vinden via ons publieksportaal: www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad. De agenda wordt aan het begin van de vergadering definitief vastgesteld.

Bijwonen van de vergadering
U kunt de vergaderingen van de gemeenteraad bijwonen vanaf de publieke tribune. Maak hiervoor gebruik van de ingang van het gemeentehuis aan de zijde van de Timpaantuin/kerk. De vergaderingen kunt u bovendien live meekijken en terugkijken via ons publieksportaal.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Uitnodiging

Inspreekrecht commissievergadering
Voordat de gemeenteraad een besluit neemt over een bepaald onderwerp, hoort de gemeenteraad graag uw mening. De gemeenteraad heeft daarom commissies ingesteld waarin belanghebbenden of betrokkenen gebruik kunnen maken van het inspreekrecht. Aanmelden kan door een e-mail te sturen naar griffie@gulpen-wittem.nl. Uw aanmelding dienen wij minimaal 24 uur voorafgaand aan de betreffende commissievergadering te hebben ontvangen.

Het inspreekrecht staat alleen open bij geagendeerde raadsvoorstellen en niet bij informerende of sonderende agendapunten. Naast het inspreekrecht kunt u ook op andere manieren uw invloed uitoefenen. Zo kunt u een brief sturen naar info@gulpen-wittem.nl t.a.v. de gemeenteraad of rechtstreeks contact opnemen met de raadsleden. De contact gegevens vindt u onder ‘wie is wie’ op onze raadsinformatiesite.

Spelregels bij het inspreken
U krijgt maximaal drie minuten het woord. Dat is kort! Bereid uw verhaal daarom goed voor. Indien u vooraf uw inbreng per mail naar de griffie stuurt, dan wordt uw bijdrage toegevoegd aan de vergaderstukken zodat de deelnemers uw inbreng nog eens kunnen raadplegen.
Heeft u vragen? Neem dan gerust contact op met de griffie. De griffie is van maandag tot en met vrijdag van 09.00-15.00 uur bereikbaar op telefoonnummer 043-8800769 en via griffie@gulpen-wittem.nl.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Uitnodiging

Uitnodiging

Aan de raads- en commissieleden van de gemeente Gulpen-Wittem
Postbus 56
6270 AB Gulpen

Verzonden 6 mei 2025
Ons kenmerk G.25.01581

Onderwerp Vergadering van de commissie Ruimte, Economie en Duurzaamheid (RED) van woensdag 21 mei 2025

Geachte leden van de raad en de commissies,

Graag nodig ik u uit voor de openbare vergadering van de commissie Ruimte, Economie en Duurzaamheid (RED), welke gehouden zal worden op **woensdag 21 mei 2025** om 19:30 uur in de raadzaal van de gemeente Gulpen-Wittem.

Indienen van technische- en inhoudelijke vragen
Raads- en commissieleden kunnen conform het Reglement van orde, technische- en informatieve vragen tot **uiterlijk dinsdag 13 mei 2025** indienen via griffie@gulpen-wittem.nl. Het college draagt vervolgens de zorg over de tijdige beantwoording van deze vragen. Het stellen van technische of informatieve vragen tijdens de beraadslagingen bij besluitvormende agendapunten is uitdrukkelijk niet mogelijk.

Presentielijst
Commissieleden die de vergadering niet zullen bijwonen, worden verzocht om minimaal 24 uur voor de vergadering aan de commissiegriffier mee te delen wie hen zal vervangen.

Tot slot
Als u nog vragen heeft over het verloop van de vergadering van woensdag 21 mei 2025, kunt u contact opnemen met de raadsgriffie via griffie@gulpen-wittem.nl.

Namens de commissievoorzitter,

mr. R. Reichrath
commissiegriffier

Gemeente Gulpen-Wittem
is een Citaslow-gemeente
cittaslow

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Uitnodiging

Uitnodiging

Aan de raads- en commissieleden van de gemeente Gulpen-Wittem
Postbus 56
6270 AB Gulpen

Verzonden	6 mei 2025
Ons kenmerk	G.25.01581
Onderwerp	Vergadering van de commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM) van donderdag 22 mei 2025

Geachte leden van de raad en de commissies,

Graag nodig ik u uit voor de openbare vergadering van de commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM), welke gehouden zal worden op **donderdag 22 mei 2025** om 19:30 uur in de raadzaal van de gemeente Gulpen-Wittem.

Indienen van technische- en inhoudelijke vragen
Raads- en commissieleden kunnen conform het Reglement van orde, technische- en informatieve vragen tot **uiterlijk dinsdag 13 mei 2025** indienen via griffie@gulpen-wittem.nl. Het college draagt vervolgens de zorg over de tijdige beantwoording van deze vragen. Het stellen van technische of informatieve vragen tijdens de beraadslagingen bij besluitvormende agendapunten is uitdrukkelijk niet mogelijk.

Presentielijst
Commissieleden die de vergadering niet zullen bijwonen, worden verzocht om minimaal 24 uur voor de vergadering aan de commissiegriffier mee te delen wie hen zal vervangen.

Tot slot
Als u nog vragen heeft over het verloop van de vergadering van donderdag 22 mei 2025, kunt u contact opnemen met de raadsgriffie via griffie@gulpen-wittem.nl.

Namens de commissievoorzitter,

Andrew van Horssen

A. van Horssen, MSc. BA
commissiegriffier

Gemeente Gulpen-Wittem
is een Citaslow-gemeente
cittaslow

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Uitnodiging

Uitnodiging

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gulpen-Wittem
Postbus 56
6270 AB Gulpen

Verzonden 6 mei 2025
Ons kenmerk G.25.01581

Onderwerp Vergaderingen raadcyclus tot en met donderdag 5 juni 2025

Geachte leden van het college,

Graag nodig ik u uit voor de openbare commissievergaderingen welke in de komende raadcyclus zijn gepland. Hieronder treft u een overzicht aan van alle vergaderingen in de raadcyclus tot en met donderdag 5 juni 2025.

- De commissie Ruimte, Economie en Duurzaamheid (RED) op woensdag 21 mei 2025 om 19:30 uur.
- De commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM) op donderdag 22 mei 2025 om 19:30 uur.
- De raadsvergadering op donderdag 5 juni 2025 om 19:30 uur.

Alle vergaderingen vinden plaats in de raadzaal van de gemeente.

Aanwezigheid portefeuillehouders
Ten aanzien van raadsvoorstellen die opgenomen zijn op de (voorlopige) agenda's, worden de portefeuillehouders of diens plaatsvervangers nadrukkelijk verzocht in de commissievergadering aanwezig te zijn. Via het publiekportaal (www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad) kunt u de voorlopige agenda's en bijbehorende stukken raadplegen.

In deze raadcyclus zijn de volgende onderwerpen opgenomen om te behandelen:

- BD 005 - Zienswijze ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2030 BsGW
- BD 009 - Zienswijze deelname Stichting Samenwerking Zuid-Limburg
- DV 003 - Zienswijze toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes Veiligheidsregio Zuid-Limburg
- OG 073 - Grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025
- OG 075 - Zienswijze ontwerpbegroting 2026 GR Rd4
- OG 076 - Zienswijze ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 ODZL
- SL 041 - Zienswijze ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 Omnibuzz
- SL 042 - Zienswijze ontwerpbegroting 2026 + 1e begrotingswijziging 2025 WOZL
- SL 043 - Zienswijze begroting 2026 GGD Zuid-Limburg
- SL 045 - Zienswijze financiële stukken Gegevenshuis
- SL 047 - Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Gemeente Gulpen-Wittem
is een Citaslow-gemeente
cittaslow

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

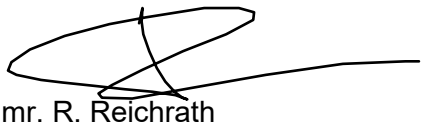
Uitnodiging

Oordeelsvorming in de commissie
Tijdens de commissievergadering staat de oordeelsvorming centraal. Het college kan deelnemen aan de beraadslagingen door op stand- en discussiepunten van de commissieleden te reageren en politieke vragen te beantwoorden. Voorts wordt erop gewezen dat technische en informatieve vragen niet tijdens de beraadslaging over raadsvoorstellen kunnen worden gesteld/beantwoord.

(Ambtelijke) ondersteuners zijn welkom om de beraadslagingen als toehoorder bij te wonen. Tenzij de vergadering anders besluit zijn zij uitdrukkelijk geen deelnemer aan de vergadering.

Tot slot
Als u nog vragen heeft over het verloop van de genoemde vergaderingen, kunt u contact opnemen met de raadsgriffie via griffie@gulpen-wittem.nl.

Namens de commissievoorzitter(s),

mr. R. Reichrath
griffier

Gemeente Gulpen-Wittem
is een Citaslow-gemeente
cittaslow

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Kenmerk: G.25.00713

Inspreekrecht

Uw stem telt: inspreken bij commissievergaderingen van de gemeente Gulpen-Wittem

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem vindt het belangrijk dat inwoners en andere belanghebbenden betrokken zijn bij het bestuur van de gemeente. Lokale besluitvorming raakt vaak direct aan uw leefomgeving, uw woonwijk of uw belangen. Daarom nodigt de gemeenteraad u van harte uit om gebruik te maken van het inspreekrecht tijdens commissievergaderingen.

Inspreken is een laagdrempelige manier om uw stem te laten horen voordat besluiten worden genomen. Uw bijdrage kan raadsleden helpen bij het vormen van hun mening en het maken van een weloverwogen afweging. Zo levert u als inwoner of belanghebbende een directe bijdrage aan de democratische besluitvorming in Gulpen-Wittem.

Wat is een commissievergadering?
Voordat de gemeenteraad een besluit neemt, worden de onderwerpen besproken in één van de commissies. Deze commissies bereiden de besluitvorming voor. Dit gebeurt aan de hand van drie soorten agendapunten:

- **Informerende agendapunten**: hierbij wordt informatie gedeeld, bijvoorbeeld over een beleidsonderwerp of project.
- **Sonderende agendapunten**: hierbij worden de meningen van de raadsleden gepeild, bijvoorbeeld over een beleidsonderwerp of project, zonder dat hierover direct een besluit moet worden genomen.
- **Besluitvormende agendapunten**: hierbij bespreekt de commissie een concreet voorstel dat daarna (meestal) binnen twee weken aan de gemeenteraad wordt voorgelegd voor een definitief besluit.

Het inspreekrecht geldt uitsluitend bij **besluitvormende agendapunten**, omdat u dan ook echt invloed kunt uitoefenen op het moment dat de raad een besluit moet gaan nemen. U kunt de raad ook over andere onderwerpen informeren over uw standpunt. Dat kan (bijvoorbeeld) door de raad een brief of e-mail te sturen via info@gulpen-wittem.nl of met raadsleden rechtstreeks contact op te nemen.

Wie zitten er in de commissies?
De gemeenteraad heeft twee commissies ingesteld:

1. De commissie Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)
2. De commissie Bestuur, Sociaal & Maatschappelijk (BSM)

Elke commissie bestaat uit negen raadsleden. Soms worden zij vervangen door plaatsvervangende leden, ook wel burgercommissieleden genoemd. Ook leden van het college van burgemeester en wethouders kunnen bij de commissievergaderingen aanwezig zijn en mogen inbreng leveren.

De commissievergaderingen zijn openbaar en worden (live) uitgezonden via video of audio. Zo kan iedereen volgen wat er besproken wordt.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Inspreekrecht

Hoe kunt u inspreken?
Wilt u gebruikmaken van het inspreekrecht? Dat kan eenvoudig! U meldt zich **uiterlijk 24 uur voor aanvang** van de vergadering aan bij de griffie, via griffie@gulpen-wittem.nl.
Vermeld daarbij:

- Uw naam
- Uw adres
- Uw telefoonnummer
- Het onderwerp waarover u wilt inspreken

Graag ontvangen wij ook uw inspreektekst. Uw bijdrage zal nadat u heeft ingesproken worden gepubliceerd bij de vergaderstukken op de raadsinformatiesite.

Tijdens de vergadering krijgt u maximaal 3 minuten de tijd om uw bijdrage toe te lichten. Om er voor te zorgen dat iedere inspreker gelijk wordt behandeld, zal de voorzitter ook toezien op het naleven van de spreektijd. Bij een agendapunt kunnen meerdere inwoners inspreken over hetzelfde onderwerp. Als u namens een vereniging, belangenorganisatie of andere rechtspersoon komt inspreken, kan er één inspreker namens deze rechtspersoon worden aangemeld.

Wat gebeurt er tijdens de vergadering?
De voorzitter geeft het woord aan de insprekers, in de volgorde waarin zij zich hebben aangemeld (tenzij de orde van de vergadering anders vereist). Na uw inbreng kunnen commissieleden aan u verhelderende vragen stellen, maar er vindt geen discussie plaats. In sommige gevallen nodigt de commissie u uit om deel te nemen aan de verdere beraadslagingen. U mag hierop ingaan, maar u bent dat niet verplicht.

Wat gebeurt er met uw inbreng?
Na de beraadslagingen bepaalt de commissie of alle informatie beschikbaar is en de raad in staat is een weloverwogen besluit te gaan nemen. Uw inbreng wordt meegenomen in deze overwegingen. Zo levert uw stem een waardevolle bijdrage aan het lokale bestuur.

Een kwestie van respect
Het inspreekrecht is een democratisch recht. Daarbij hoort ook dat we met respect met elkaar omgaan. Persoonlijke aanvallen of beledigingen richting raadsleden, collegeleden of ambtenaren zijn niet toegestaan. Spreek de commissieleden aan via de voorzitter en houd uw bijdrage zakelijk en respectvol.

Doe mee – laat van u horen!
De gemeenteraad van Gulpen-Wittem nodigt u uit om actief deel te nemen aan het besluitvormingsproces. Uw ideeën, zorgen en inzichten zijn van grote waarde. Door gebruik te maken van het inspreekrecht helpt u de raadsleden bij het nemen van besluiten die recht doen aan de belangen van onze gemeenschap.

De regels rondom het inspreken zijn geregeld in artikel 45 van het ‘Reglement van orde van de raad van Gulpen-Wittem 2025’. Heeft u vragen of wilt u meer weten over het inspreekrecht? Neem dan contact op met de griffie via griffie@gulpen-wittem.nl of telefoonnummer 14 043.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Ons kenmerk:
G.25.01619
Dossiercode:

Memo

Aan: De raad, de raadscommissies BSM en RED en het college van B&W

Van: Het Presidium

Datum: 12 mei 2025

Onderwerp Onderscheid tussen technisch/inhoudelijke en politieke vragen binnen het commissiestelsel

Inhoud:

Inleiding
Naar aanleiding van de wens van de raad om de vergaderingen efficiënter en inhoudelijker in te richten is – na een debattraining en het stapsgewijs voeren van 'het goede debat' – besloten om de uitgangspunten van 'het goede debat' toe te passen en te formaliseren. Hierbij lag de voornaamste verbeterslag bij de commissievergaderingen.

Binnen de gemeente Gulpen-Wittem werken we met een vergaderstelsel, waarin de fases van het BOB-model (Beeldvorming, Oordeelsvorming, Besluitvorming) zijn ingebed. Om het besluitvormingsproces helder, efficiënt en transparant te laten verlopen, is het van belang om onderscheid te maken tussen technisch/inhoudelijke vragen en politieke vragen. In de praktijk blijkt dat dit onderscheid niet altijd even duidelijk is. Deze memo biedt daarom een verduidelijking. Het onderscheid wordt ook goed uitgelegd in een video, die u kunt raadplegen via deze link.

Werkwijze binnen Gulpen-Wittem
1. Voorafgaand aan de commissievergadering
   - Raads- en commissieleden kunnen informatieve en technisch/inhoudelijke vragen stellen.
     a. Dergelijke vragen kunnen tot één week voorafgaand aan de commissie worden ingediend, waarna het college deze vragen voorafgaand aan de commissie beantwoordt middels een beantwoordingsmemo. Deze beantwoordingsmemo wordt vervolgens bij de vergaderstukken bijgevoegd.
     b. Vragen kunnen via het inlichtingenrecht (artikel 32 RvO) gesteld worden. Deze weg staat ook open voor vragen over onderwerpen die niet op de vergadering geagendeerd zijn. Hiervoor geldt een andere beantwoordingstermijn.
   - Deze fase is bedoeld voor **beeldvorming:** het verkrijgen van feitelijke informatie en verduidelijking van de inhoud van raadsvoorstellen.

2. Tijdens de commissievergadering

- De commissievergadering is primair bedoeld voor de **oordeelsvorming** waarbij commissieleden in de eerste termijn hun (voorlopige) standpunten en discussiepunten ten aanzien van het aangeboden raadsvoorstel kunnen delen en hierover met elkaar in de tweede termijn in debat kunnen gaan. De vraag: “wat vind ik van het aangeboden voorstel?” zou hierin centraal moeten staan.
- Het college kan op de ingebrachte (voorlopige) stand- en discussiepunten reageren. Indien er vanuit de commissie politieke vragen worden gesteld aan het college, zal de portefeuillehouder deze vragen namens het college beantwoorden. Politieke vragen zijn vragen die gaan over keuzes, motieven en beleidsafwegingen van het college.
- In het Reglement van orde (Rvo) is nadrukkelijk vastgelegd dat technisch/inhoudelijke vragen tijdens de commissie niet meer aan de orde zijn en niet meer gesteld kunnen worden. De commissievoorzitter heeft van de gemeenteraad via het Rvo de taak gekregen hierop te handhaven.

3. Tijdens de raadsvergadering

- In het Rvo is hierover niets specifiek geregeld, maar in de praktijk staat de **besluitvorming** centraal. Een goede discussie in de commissievergadering, zou in theorie ertoe moeten leiden dat (indien er geen amendementen of moties worden ingediend) de besluitvorming in de raadsvergadering over dat onderwerp snel afgerond zou kunnen worden. Met het oog op een efficiënte vergadering moet voorkomen worden dat de gevoerde discussie uit de commissievergadering herhaald wordt.
- Net als in commissievergaderingen kunnen in raadsvergaderingen gewoon politieke vragen aan het college worden gesteld.

Waarom dit onderscheid belangrijk is

Het expliciete onderscheid tussen technisch/inhoudelijke en politieke vragen helpt bij:

- Een goede rolverdeling tussen raad, college en ambtelijke organisatie;
- Een efficiënte voorbereiding en bespreking van onderwerpen;
- Transparante besluitvorming.

Tot slot

In bijlage 1 is een schema bijgevoegd van dit onderscheid. Wij hopen dat deze uitleg bijdraagt aan de voorbereidingen op de raads- en commissievergaderingen.

Bijlage 1

Kenmerk	Technisch/Inhoudelijk (Beeldvorming – voorafgaand aan commissie)	Politiek (Oordeelsvorming – tijdens commissie & raad)
Doel	Feiten en achtergrondinformatie verzamelen	Politieke keuzes en afwegingen bevragen
Type informatie	Objectief, feitelijk, verhelderend	Subjectief, normatief, richtinggevend
Voor wie bedoeld?	Ambtenaren / portefeuillehouder in informerende rol	College/wethouder als politiek verantwoordelijke
Voorbeelden van vragen	- Wat zijn de kosten? - Welke wetgeving is van toepassing? - Hoeveel woningen zijn gepland?	- Waarom kiest het college voor deze optie? - Hoe verhoudt dit zich tot het coalitieakkoord? - Vindt het college dit wenselijk?
Toegestaan in:	Voorafgaand aan commissie (beantwoording als beantwoordingsmemo bij de vergaderstukken). of Als inlichtingenrecht. Dit staat los van de vergadercyclus en daarvoor geldt de procedure als beschreven in art. 32 Rvo	Tijdens commissie en raad

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Onderwerp : Overzicht concept-zienswijzen Gemeenschappelijke Regelingen
Versie Maandag 19 mei 2025

Van : Griffie
Kenmerk : G.25.01753

Geachte raads- en commissieleden,

Met document heeft u inzage in de voorgestelde concept-zienswijzen in andere gemeenten voor zover deze op 19 mei 2025 beschikbaar zijn.
In de week van de raadsvergadering van 5 juni 2025 zal de griffie een geactualiseerde versie met u delen.

Hopende u hiermee van dienst te zijn.

met vriendelijke groet,

mr. R. Reichrath
Raadsgriffier Gulpen-Wittem

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Zienswijzeprocedure begroting 2026 GR Omnibuzz

Gemeente	DB vaststelling ontwerpbegroting en jaarstukken	Deadline indienen zienswijze	DB reacties op zienswijzen	AB vaststelling begroting	Aangeboden concept-zienswijze	Behandeling zienswijze in commissie	Vaststelling zienswijze in raad
Maastricht	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	n.n.b.	18 juni 2025	24 juni 2025
Sittard-Geleen	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	n.n.b.	19 juni 2025	2 juli 2025
Heerlen	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	n.n.b.	12 juni 2025	25 juni 2025
Kerkrade	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	n.n.b.	12 juni 2025	2 juli 2025
Landgraaf	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	n.n.b.	Geen commissie	5 juni 2025
Beekdaelen	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	Instemmende zienswijze	13 mei 2025	27 mei 2025
Brunssum	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	Geen zienswijze	6 mei 2025	3 juni 2025
Eijsden-Margraten	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	Instemmende zienswijze	19 mei 2025	27 mei 2025
Stein	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	n.n.b.	4 juni 2025	12 juni 2025
Meerssen	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	Geen zienswijze	27-05-2025	12-06-2025
Valkenburg	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	Geen zienswijze	8 mei 2025	26 mei 2025
Beek	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	n.n.b.	24 juni 2025	3 juli 2025
Gulpen-Wittem	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	Instemmende zienswijze	22 mei 2025	5 juni 2025
Voerendaal	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	n.n.b.	19 juni 2025	26 juni 2025
Simpelveld	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	n.n.b.		
Vaals	26 maart 2025	27 juni 2025	voor 2 juli 2025	2 juli 2025	n.n.b.	17 juni 2025	30 juni 2025

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Zienswijzeprocedure begroting 2026 GR BsGW

Gemeente	DB vaststelling ontwerpbegroting	AB vaststelling jaarstukken 2024	Deadline indienen zienswijze	DB reacties op zienswijzen	AB vaststelling begroting	Aangeboden concept-zienswijze	Behandeling zienswijze in commissie	Vaststelling zienswijze in raad
Maastricht	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.	18 juni 2025	24 juni 2025
Sittard-Geleen	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	Negatieve zienswijze	22 mei 2025	5 juni 2025
Heerlen	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	Negatieve zienswijze	13 mei 2025	28 mei 2025
Kerkrade	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.	12 juni 2025	2 juli 2025
Landgraaf	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.	Geen commisie	5 juni 2025
Beekdaelen	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	Instemmende zienswijze met aandachtspunten	14 mei 2025	27 mei 2025
Brunssum	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	Negatieve zienswijze	13 mei 2025	3 juni 2025
Eijsden-Margraten	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	Negatieve zienswijze	19 mei 2025	27 mei 2025
Stein	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.	4 juni 2025	12 juni 2025
Meerssen	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	Instemmende zienswijze met aandachtspunten	8 mei 2025	22 mei 2025
Valkenburg	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	Negatieve zienswijze	12 mei 2025	26 mei 2026
Beek	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.	21 mei 2025	28 mei 2025
Gulpen-Wittem	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	Instemmende zienswijze met aandachtspunten	22 mei 2025	5 juni 2025
Voerendaal	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.	19 juni 2025	26 juni 2025
Simpelveld	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.		
Vaals	27 februari 2025	26 juni 2025	31 mei 2025	20 juni 2025	26 juni 2025	Positief met aandachtspunten	13 mei 2025	26 mei 2025

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Zienswijzeprocedure begroting 2026 GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Gemeente	DB vaststelling ontwerp	DB vaststelling jaarstukken 2024	Deadline indienen zienswijze	DB reacties op zienswijzen	AB vaststelling begroting	Aangeboden concept-zienswijze	Behandeling zienswijze in commissie	Vaststelling zienswijze in raad
Maastricht	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	n.n.b.	18 juni 2025	24 juni 2025
Sittard-Geleen	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	n.n.b.	19 juni 2025	2 juli 2025
Heerlen	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	n.n.b.	12 juni 2025	25 juni 2025
Kerkrade	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	n.n.b.	12 juni 2025	2 juli 2025
Landgraaf	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	n.n.b.	Geen commissie	5 juni 2025
Beekdaelen	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	Instemmende zienswijze	14 mei 2025	27 mei 2025
Brunssum	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	Geen zienswijze	6 mei 2025	3 juni 2025
Eijsden-Margraten	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	Instemmende zienswijze	19 mei 2025	27 mei 2025
Stein	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	Zienswijze	14 mei 2025	22 mei 2025
Meerssen	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	Geen zienswijze	27 mei 2025	12 juni 2025
Valkenburg	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	Positieve zienswijze	12 mei 2025	26 mei 2025
Beek	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	n.n.b.	25 juni 2025	3 juli 2025
Gulpen-Wittem	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	Instemmende zienswijze	22 mei 2025	5 juni 2025
Voerendaal	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	n.n.b.	19 juni 2025	26 juni 2025
Simpelveld	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	n.n.b.		
Vaals	28 maart 2025	10 april 2025	27 juni 2025	Uiterlijk 18 juli 2025	4 juli 2025	Instemmende zienswijze	13 mei 2025	26 mei 2025

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Zienswijzeprocedure begroting 2026 GR GGD Zuid-Limburg

Gemeente	DB vaststelling ontwerpbegroting en jaarstukken	Deadline indienen zienswijze	DB reacties op zienswijzen	AB vaststelling begroting	Aangeboden concept-zienswijze	Behandeling zienswijze in commissie	Vaststelling zienswijze in raad
Maastricht	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	n.n.b.	18 juni 2025	24 juni 2025
Sittard-Geleen	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	Geen zienswijze	15 mei 2025	5 juni 2025
Heerlen	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	n.n.b.	12 juni 2025	25 juni 2025
Kerkrade	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	n.n.b.	12 juni 2025	2 juli 2025
Landgraaf	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	n.n.b.	Geen commissie	5 juni 2025
Beekdaelen	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	Instemmende zienswijze	13 mei 2025	27 mei 2025
Brunssum	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	n.n.b.	10 juni 2025	1 juli 2025
Eijsden-Margraten	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	Instemmende zienswijze	19 mei 2025	27 mei 2025
Stein	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	n.n.b.	4 juni 2025	12 juni 2025
Meerssen	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	Geen zienswijze	27 mei 2025	12 juni 2025
Valkenburg	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	Positieve zienswijze	8 mei 2025	26 mei 2025
Beek	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	n.n.b.	24 juni 2025	3 juli 2025
Gulpen-Wittem	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	Instemmende zienswijze	22 mei 2025	5 juni 2025
Voerendaal	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	n.n.b.	19 juni 2025	26 juni 2025
Simpelveld	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	n.n.b.		
Vaals	24 maart 2025	9 juni 2025	binnen 2 weken	2 juli 2025	Positieve zienswijze	13 mei 2025	26 mei 2025

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Zienswijzeprocedure begroting 2026 GR Het Gegevenshuis

Gemeente	DB vaststelling ontwerpbegroting en jaarstukken	Deadline indienen zienswijze	DB reacties op zienswijzen	AB vaststelling begroting	Aangeboden concept-zienswijze	Behandeling zienswijze in commissie	Vaststelling zienswijze in raad
Sittard-Geleen	27 maart 2025	24 juni 2025	na 3 juli 2025	3 juli 2025	n.n.b.	19 juni 2025	2 juli 2025
Heerlen	27 maart 2025	24 juni 2025	na 3 juli 2025	3 juli 2025	Positieve zienswijze	10 juni 2025	25 juni 2025
Kerkrade	27 maart 2025	24 juni 2025	na 3 juli 2025	3 juli 2025	n.n.b.	12 juni 2025	2 juli 2025
Landgraaf	27 maart 2025	24 juni 2025	na 3 juli 2025	3 juli 2025	n.n.b.	Geen commissie	5 juni 2025
Beekdaelen	27 maart 2025	24 juni 2025	na 3 juli 2025	3 juli 2025	Instemmende zienswijze	14 mei 2025	27 mei 2025
Brunssum	27 maart 2025	24 juni 2025	na 3 juli 2025	3 juli 2025	Geen zienswijze	6 mei 2025	3 juni 2025
Eijsden-Margraten	27 maart 2025	24 juni 2025	na 3 juli 2025	3 juli 2025	Instemmende zienswijze	19 mei 2025	27 mei 2025
Gulpen-Wittem	27 maart 2025	24 juni 2025	na 3 juli 2025	3 juli 2025	Instemmende zienswijze	22 mei 2025	5 juni 2025
Voerendaal	27 maart 2025	24 juni 2025	na 3 juli 2025	3 juli 2025	n.n.b.	19 juni 2025	26 juni 2025
Simpelveld	27 maart 2025	24 juni 2025	na 3 juli 2025	3 juli 2025	n.n.b.		
Vaals	27 maart 2025	24 juni 2025	na 3 juli 2025	3 juli 2025	Positief met aandachtspunten	13 mei 2025	26 mei 2025

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Zienswijzeprocedure begroting 2026 GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Gemeente	DB vaststelling ontwerpbegroting en jaarstukken	Deadline indienen zienswijze	DB reacties op zienswijzen	AB vaststelling begroting	Aangeboden concept-zienswijze	Behandeling zienswijze in commissie	Vaststelling zienswijze in raad
Maastricht	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	18 juni 2025	24 juni 2025
Sittard-Geleen	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Geen zienswijze	15 mei 2025	5 juni 2025
Heerlen	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Negatieve zienswijze	14 mei 2025	28 mei 2025
Kerkrade	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	12 juni 2025	2 juli 2025
Landgraaf	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	Geen commissie	5 juni 2025
Beekdaelen	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Instemmende zienswijze	14 mei 2025	27 mei 2025
Brunssum	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Geen zienswijze	6 mei 2025	3 juni 2025
Eijsden-Margraten	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Negatieve zienswijze	19 mei 2025	27 mei 2025
Stein	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	4 juni 2025	12 juni 2025
Meerssen	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Geen zienswijze	7 mei 2025	22 mei 2025
Valkenburg	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Geen zienswijze	6 mei 2025	26 mei 2025
Beek	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	19 mei 2025	28 mei 2025
Gulpen-Wittem	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Instemmende zienswijze	21 mei 2025	5 juni 2025
Voerendaal	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	19 juni 2025	26 juni 2025
Simpelveld	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.		
Vaals	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	16 juni 2025	30 juni 2025
Provincie Limburg	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Procesmatige zienswijze	23 mei 2025*	n.v.t.

**gemandateerd aan cie*

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Zienswijzeprocedure begroting 2026 GR Rd4

Gemeente	AB vaststelling ontwerpbegroting en jaarstukken	Deadline indienen zienswijze	DB reacties op zienswijzen	AB vaststelling begroting	Aangeboden concept-zienswijze	Behandeling zienswijze in commissie	Vaststelling zienswijze in raad
Heerlen	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.	11 juni 2025	25 juni 2025
Kerkrade	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.	12 juni 2025	2 juli 2025
Landgraaf	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.	Geen commissie	5 juni 2025
Beekdaelen	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	Instemmende zienswijze	15 mei 2025	27 mei 2025
Brunssum	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.	10 juni 2025	1 juli 2025
Eijsden-Margraten	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	Instemmende zienswijze	19 mei 2025	27 mei 2025
Gulpen-Wittem	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	Positieve zienswijze	21 mei 2025	5 juni 2025
Voerendaal	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.	19 juni 2025	26 juni 2025
Simpelveld	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.		
Vaals	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	Positieve zienswijze	13 mei 2025	26 mei 2025

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Zienswijzeprocedure begroting 2026 & 1e begrotingswijziging 2025 GR WOZL / GR WSP

Gemeente	AB vaststelling ontwerpbegroting en jaarrekening	Deadline indienen zienswijze	DB reacties op zienswijzen	AB vaststelling begroting	Aangeboden concept-zienswijze	Behandeling zienswijze in commissie	Vaststelling zienswijze in raad
Heerlen	20 februari 2025	12 juni 2025	Direct na 26 juni 2025	26 juni 2025	Instemmende zienswijze	13 mei 2025	28 mei 2025
Kerkrade	20 februari 2025	12 juni 2025	Direct na 26 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.	12 juni 2025	2 juli 2025
Landgraaf	20 februari 2025	12 juni 2025	Direct na 26 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.	Geen commissie	5 juni 2025
Beekdaelen	20 februari 2025	12 juni 2025	Direct na 26 juni 2025	26 juni 2025	Instemmende zienswijze (WSP) Instemmende zienswijze (WOZL)	13 mei 2025	27 mei 2025
Brunssum	20 februari 2025	12 juni 2025	Direct na 26 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.	25 maart 2025	15 april 2025
Valkenburg	20 februari 2025	12 juni 2025	Direct na 26 juni 2025	26 juni 2025	Positieve zienswijze (1e bijstelling) Positieve zienswijze (begroting)	8 mei 2025	26 mei 2025
Gulpen-Wittem	20 februari 2025	12 juni 2025	Direct na 26 juni 2025	26 juni 2025	Instemmende zienswijze	22 mei 2025	5 juni 2025
Voerendaal	20 februari 2025	12 juni 2025	Direct na 26 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.	19 juni 2025	26 juni 2025
Simpelveld	20 februari 2025	12 juni 2025	Direct na 26 juni 2025	26 juni 2025	n.n.b.		
Vaals	20 februari 2025	12 juni 2025	Direct na 26 juni 2025	26 juni 2025	Positieve zienswijze	13 mei 2025	26 mei 2025

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Postbus 56 • 6270 AB Gulpen
Willem Vliegenstraat 12 • 6271 DA Gulpen
T 14 043
info@gulpen-wittem.nl
www.gulpen-wittem.nl
IBAN NL25 BNGH 028.50.81.934
KVK 50 41 38 72

Besluitenlijst van de commissie Ruimte, Economie en Duurzaamheid (RED) van de gemeente Gulpen-Wittem

Datum en aanvangstijd	Woensdag 21 mei 2025 om 19:30 uur.
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	bc. A.H.M. Kistermann
Commissiegriffier	mr. R. Reichrath
Kenmerk	G.25.01760

PRESENTIELIJST

Aanwezige leden van de commissie

mr. J.I.A.A. Cremers (PRO Gulpen-Wittem)
W.H.W. Hendriks (Balans)
Q.R.J. Quadvlieg (Fractie Franssen)
D.R.J. Vluggen (Fractie Franssen)
ir. M.L. Duyvendak (PRO Gulpen-Wittem)
H. Veldhuis (Balans)
J.J.P.G. Kirkels (CDA)

Aanwezige leden van het college van burgemeester en wethouders

ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens (burgemeester)
P.H.J. Franssen (wethouder)
F.J.E. Derksen (wethouder)
J.E.L.M. Last (wethouder)

Insprekers

Er zijn geen insprekers.

Agendapunt	Onderwerp
1	**Opening** De voorzitter opent om 19:30 uur de vergadering en heet iedereen welkom.
2	**Vaststellen van de agenda** De commissie stelt de agenda conform vast.
3	**Mededelingen** De aanwezige commissie- en collegeleden hebben geen mededelingen.
4	**OG 073 – Raadsvoorstel Grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025** De commissie adviseert de voorzitter van de raad om het raadsvoorstel op de voorlopige agenda van de raadsvergadering van donderdag 5 juni 2025 te plaatsen.
5	**OG 075 – Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2026 GR Rd4** Op verzoek van de commissie geeft de vertegenwoordiger van Rd4 een korte toelichting. Verhelderende vragen worden beantwoord. De commissie adviseert de voorzitter van de raad om het raadsvoorstel op de voorlopige agenda van de raadsvergadering van donderdag 5 juni 2025 te plaatsen.
6	**OG 076 – Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 Omgevingsdienst Zuid-Limburg** De commissie adviseert de voorzitter van de raad om het raadsvoorstel op de voorlopige agenda van de raadsvergadering van donderdag 5 juni 2025 te plaatsen.
7	**Sluiting** De voorzitter sluit de vergadering om 20:28 uur

Aldus vastgesteld op woensdag 21 mei 2025.

de commissiegriffier	de commissievoorzitter,
	
mr. R. Reichrath	bc. A.H.M. Kistermann

Commissie Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)

Dossiernummer	3195
Extern Zaak ID	IB.25.0097
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	21 mei 2025
Agendapunt	4
Titel	OG 073 - Grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025
Organisatieonderdeel	Afdeling Omgeving
Portefeuillehouder	Wethouder P.H.J. (Piet) Franssen

Aanwezigen
J.I.A.A. (Jack) Cremers, M.L. (Lodewijk) Duyvendak, W.H.W. (Wien) Hendriks, J.J.P.G. (Joris) Kirkels, Q.R.J. (Quinn) Quadvlieg, H. (Hans) Veldhuis en D.R.J. (Diana) Vluggen

Bijlagen
OG 073 - (Ontwerp-)Raadsbesluit Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 [G.25.00901]
OG 073 - Raadsvoorstel OG 073 Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 [G.25.00902]
OG 073 - Bijlage - Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 [G.25.01436]
OG 073 - Bijlage - Adviesrapport grondprijsbeleid Klement Rentmeesters [B.25.01263]
OG 073 - Bijlage - Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027 [G.24.03728]
OG 073 - Beantwoording technische vragen fractie CDA raadsvoorstel Grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 (G.25.01745)

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	22 april 2025
Commissie Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)	**21 mei 2025**
Raadsvergadering	5 juni 2025

Toelichting
Op 26 september 2024 is de “Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027” door de gemeenteraad vastgesteld en zijn de kaders en de beleidsuitgangspunten van het situationele grondbeleid bepaald. Het is nu vervolgens mogelijk om het grondprijsbeleid en de grondprijzen 2025 vast te stellen waarmee het grondbeleid volledig is geactualiseerd. De actualisatie van de grondprijzen worden elk jaar ter vaststelling voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders.

Voorgesteld besluit
1. De notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 vast te stellen;
2. Het college van burgemeester en wethouders te mandateren om de grondprijzen jaarlijks te actualiseren.

Besluit

De commissie adviseert de voorzitter van de raad om het raadsvoorstel op de voorlopige agenda van de raadsvergadering van donderdag 5 juni 2025 te plaatsen.

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Kenmerk : G.25.00901

Raadsbesluit

Raadsnummer	OG 073
Onderwerp	Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Overwegende

- Het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 22 april 2025;

Besluit

1. de notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 vast te stellen;
2. het college van burgemeester en wethouders te mandateren om de grondprijzen jaarlijks te actualiseren;

Status raadsbesluit

Aangenomen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 5 juni 2025 in Gulpen.

de griffier,
{{esl:Signer1:capture:size(270,90)}}

mr. R. Reichrath

de voorzitter,
{{esl:Signer2:capture:size(270,90)}}

ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Kenmerk : G.25.00902

Raadsvoorstel

Onderwerp	**OG 073 - Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025**

Raadsnummer	:	OG 073
Portefeuillehouder	:	Wethouder Franssen
Ambtelijke afdeling	:	Advies en Beleid (Omgeving)
Vastgesteld door college	:	Dinsdag 22 april 2025
Commissiebehandeling	:	Woensdag 21 mei 2025
Commissie	:	Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)
Raadsbehandeling	:	Donderdag 5 juni 2025

Samenvatting
Op 26 september 2024 is de “Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027” door de gemeenteraad vastgesteld en zijn de kaders en de beleidsuitgangspunten van het situationele grondbeleid bepaald. Het is nu vervolgens mogelijk om het grondprijsbeleid en de grondprijzen 2025 vast te stellen waarmee het grondbeleid volledig is geactualiseerd. De actualisatie van de grondprijzen worden elk jaar ter vaststelling voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders.

Voorgesteld besluit
De raad besluit:
1. de notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 vast te stellen;
2. het college van burgemeester en wethouders te mandateren om de grondprijzen jaarlijks te actualiseren;

Inleiding
Op 26 september 2024 is de “Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027” door de gemeenteraad vastgesteld en zijn de kaders en de beleidsuitgangspunten van het situationele grondbeleid bepaald. Samenvattend bepaalt de gemeente per object/project haar (faciliterende) rol. Deze nota is als bijlage G.24.03728 opgenomen.

Het is nu mogelijk om het grondprijsbeleid en de grondprijzen 2025 vast te stellen. De gemeente stelt de functies/categorieën vast, de daarbij behorende prijsmethodiek en tot slot de grondprijzen. In de uitvoering van het nieuwe grondbeleid dient duidelijk te zijn dat de gemeente Gulpen-Wittem zelf geen woningen bouwt maar juist woningbouw faciliteert. Deze faciliterende rol kan voor elke ontwikkeling anders zijn. Aankoop/verkoop van gronden/panden wordt gemotiveerd ter instemming aan het college van burgemeester en wethouders voorgelegd. Hierbij worden de beoogde ontwikkeling (woningbouw of niet woningbouw), kansen en financiële risico's inzichtelijk gemaakt. Klement Rentmeesters heeft als deskundig bureau de notitie van het grondprijsbeleid en de grondprijzen beoordeeld en onderzoek gedaan naar de grondprijzen. De bevindingen zijn verwerkt in een adviesrapport dat als bijlage B.25.01263 is toegevoegd.

Beoogd effect / doelstelling
Het doel van het nieuwe grondprijsbeleid en de grondprijzen 2025 is (als verdere uitwerking van het grondbeleid) verschillende functies/categorieën bepalen met de daarbij behorende prijsmethodiek en de grondprijzen.

Argumenten
1.1. Het grondprijsbeleid en grondprijzen 2025 voorkomt willekeur.
Als de gemeente gronden/panden verkoopt voor een specifieke (project)ontwikkeling, kan met het grondprijsbeleid en de grondprijzen en de daartoe passende systematiek, een passende prijs worden bepaald.

1.2. De categorieën en functies sluiten aan bij de vastgestelde grondbeleid.
Klement Rentmeesters bevestigt dat met de categorieën en functies, de focus duidelijk op woningbouw ligt, hetgeen overeenkomt met het zwaartepunt in het vastgestelde grondbeleid.

1.3. Bij de categorieën en functies zijn passende prijsmethodieken bepaald.
Met de bepaalde prijsmethodiek (vooral maatwerk) geeft de nota voldoende ruimte voor de gemeente om haar faciliterende rol te nemen. Bij de aankoop en verkoop van gronden zal de potentiële ontwikkeling immers afhankelijk zijn de eigenschappen van de locatie/het object waarbij maatwerk vereist is.

1.4. De grondprijzen 2025 zijn door een deskundige bureau onderzocht.
Klement Rentmeesters heeft door middel van een marktonderzoek naar vergelijkbare objecten/panden marktconforme prijzen bepaald. Het prijspeil van deze prijzen is 1 juni 2025 en zijn geldig tot en met 31 december 2026.

Kanttekeningen en risico's
1.1. Het grondprijsbeleid en de grondprijzen zorgen niet voor de gewenst marktwerking.
Het grondprijsbeleid wordt voor de periode tot en met 2027 vastgesteld. In deze periode kunnen zich (markt)omstandigheden voordoen die het faciliteren van de woningbouw door de gemeente in de weg staan. In dat geval heeft het college de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de grondprijzen. Ook kunnen deze omstandigheden aanleiding zijn om het grondprijsbeleid (tussentijds) te herzien.

1.2. Mogelijk zijn niet alle categorieën/functies benoemd.
De categorieën/functies sluiten zo veel mogelijk aan bij de nota van het grondbeleid. Het zou voor kunnen komen dat een ontwikkeling niet als categorie of functie ontbreekt in het grondprijsbeleid. Echter de categorie "overige woningbouw" en "overige functies" maakt de kans dat dit plaatsvindt nihil.

Kosten en dekking
Kosten en dekking zijn niet van toepassing echter wordt volledigheidshalve benoemd dat in relatie tot het nieuwe grondbeleid een voorziening van € 3.000.000,- beschikbaar is gesteld (amendement 2009).

Uitvoering, planning en communicatie
De in onze gemeente actief zijnde woningcorporaties Wonen Witten, Krijtland Wonen, Maasvallei en Woonpunt (en haar huurdersbelangenverenigingen) zijn met de totstandkoming van het nieuwe grondprijsbeleid betrokken.

Het nieuwe grondbeleid treedt pas in werking zodra dit bekend is gemaakt via de www.overheid.nl. Ten behoeve van het nieuwe grondbeleid worden de nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027 en de notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 gelijktijdig bekendgemaakt.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Ontwerp-raadsbesluit OG 073	G.25.00901	
Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025	G.25.1439	
Adviesrapport Klement Rentmeesters	B.25.01263	
Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027	G.24.03728	

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Ons kenmerk:
G.25.01436
Dossiercode:

Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Ons kenmerk:
G.25.01436
Dossiercode:

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting 3
1 INLEIDING 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Uitzonderingen 4
1.3 Uitgangspunten 4
1.4 Geldigheidsduur grondprijzen 4
2 GRONDPRIJZEN WONINGBOUW 5
2.1 Projectmatige woningbouw 5
2.2 Sociale woningbouw 5
2.3 Vrije kavels 5
2.3.1 Toewijzing kavels 5
2.4 Overige woningbouw 5
3 GRONDPRIJZEN NIET WONINGBOUW 5
3.1 Bedrijventerreinen 5
3.2 Maatschappelijk commercieel en niet-commercieel 6
3.3 Commerciële gronden zoals kantoren, winkels, horeca 6
3.4 Nutsvoorzieningen 6
3.5 Overige functies 6
4 RESTSTROKEN 6
4.1 Verkoop reststroken 6
4.2 Antennemasten 7
4.3 Jacht- en visrecht 7
4.4 Erfpacht 7
5. SLOTBEPALING 7

Samenvatting

Met de vastgestelde “Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027” zijn de kaders en de beleidsuitgangspunten van het situationele grondbeleid bepaald. Met deze voorliggende “Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025” stelt de gemeenteraad aanvullende kaders vast over de wijze waarop grondprijzen worden bepaald en de hoogte van de grondprijzen voor de verschillende functies/categorieën welke aansluiten bij het nieuwe grondbeleid. Deze functies, de grondprijsmethodiek en de grondprijzen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Grondprijsbeleid gemeente Gulpen-Wittem	
Woningbouw	**Grondprijzen 2025***
Projectmatige koop en huur	
Rijwoning	Maatwerk
Twee-onder-één-kap	Maatwerk
Vrijstaand	Maatwerk
Appartement	Maatwerk
Sociale woningbouw	
Sociale woningbouw	€ 140,-/m^2
Sociale woningbouw 2e bouwlaag	x 0,9
Sociale woningbouw 3e bouwlaag	X 0,8
Sociale woningbouw >3e bouwlaag	Maatwerk
Vrije kavel- particuliere woningbouw	
t/m 500 m^2	€ 300,-/m^2
> 500 m^2	Maatwerk
Overige woningbouw	
Woningbouw specifieke doelgroepen	Maatwerk
Woningbouw speciale woonvormen	Maatwerk
Niet woningbouw	
Bedrijventerrein	Taxatie
Maatschappelijke voorzieningen met winstoogmerk	Maatwerk
Maatschappelijke voorzieningen zonder winstoogmerk	Maatwerk
Commerciële gronden (kantoren, winkels horeca)	Taxatie
Nutsvoorzieningen	Maatwerk
Overige functies	Taxatie
Reststroken max 150 m^2	
Openbaar groen(stroken) / openbare ruimte	€ 70,-/m^2 niet bebouwbaar € 120,-/m^2 bebouwbaar / huur € 6,50/m^2/jaar
Antennemasten	huur € 5000,- /jaar (excl. huur site-sharing)
Jacht- en visrecht	€1,-/jaar / €100,-/jaar
Erfpacht	Maatwerk
* Prijzen zijn exclusief btw en kosten koper	

In de uitvoering van het nieuwe grondbeleid dient duidelijk te zijn dat de gemeente Gulpen-Wittem zelf geen woningen bouwt maar juist woningbouw faciliteert. Deze faciliterende rol kan voor elke ontwikkeling en door de eigenschappen van de locatie/het object anders zijn, maatwerk dus. Aankoop/verkoop van gronden/panden wordt gemotiveerd ter instemming aan het college van burgemeester en wethouders voorgelegd waarbij de beoogde ontwikkeling (woningbouw of niet woningbouw), kansen en financiële risico’s inzichtelijk worden gemaakt. Het uitgangspunt bij aankoop en verkoop is een budgetneutraal verloop op basis van een grondexploitatie. Eventuele winst is meegenomen.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 is een uitwerking van de “Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027” en wordt ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. De actualisatie van de grondprijzen worden elk jaar ter vaststelling voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders. In deze notitie worden de richtgrondprijzen per functionaliteit vermeld en tevens wordt ingegaan op de gekozen methode van grondprijsbepaling. Uitgangspunten bij het grondprijsbeleid zijn objectiviteit, marktconformiteit en transparantie: gelijksoortige zaken worden gelijk behandeld en we bieden met deze grondprijzenbrief inzicht in de prijzen die we hanteren.

De gemeente Gulpen-Wittem heeft een beperkte grondpositie. De percelen die in eigendom zijn hebben een openbare/maatschappelijke functie. De gemeente is hierdoor afhankelijk van grondposities van derden en dient, in het bepalen van haar rol, rekening te houden met de doorlooptijd, risico’s en haalbaarheid van het werk/project. Samenvattend en daarmee niet limitatief, is de gemeente eigenaar van:
1. Wegen/paden en openbaar groen binnen de kernen c.q. wegbermen.
2. Snippergroen en reststroken.
3. Grotere percelen met een functie sportlocatie;
4. Percelen met als functie wateropgave/natuurontwikkeling/compensatie;
5. Maatschappelijk vastgoed (bijv. gemeenschapshuizen/gemeentelager).

1.2 Uitzonderingen

De genoemde richtgrondprijzen gelden voor het kalenderjaar 2025 en 2026. Het college behoudt het recht, met inachtneming van de financiële verordening van de gemeente Gulpen-Wittem en met inachtneming van de regels omtrent staatssteun, gemotiveerd afwijkende grondprijzen te hanteren.

1.3 Uitgangspunten

- Het prijspeil van de genoemde bedragen is 1 juni 2025;
- De prijzen zijn geldig van 1 juni 2025 tot en met 31 december 2026;
- De gehanteerde richtgrondprijzen zijn voor bouwrijpe grond, exclusief btw en exclusief kosten koper, tenzij anders vermeld;
- Bij het bepalen van de grondprijs wordt taxatie gezien als regel en zal bij gevallen van maatwerk een nadere onderbouwing nodig zijn om de rol en (financiële) risico’s voor de gemeente inzichtelijk te maken;
- Het grondprijsbeleid dient als basis voor het gemeentelijke kostenverhaal en de eigen (vrijwillige) bijdrage van ontwikkelaars bij locaties waar de gemeente wel meewerkt aan realisatie van ontwikkelingen, maar zelf geen grondposities heeft;
- De grondprijs dient uiterlijk te worden betaald bij het notarieel transport van de grond;
  Bij de verkoop van gronden zijn de algemene verkoopvoorwaarden van de gemeente van toepassing;

1.4 Geldigheidsduur grondprijzen

De in deze notitie van de nieuwe grondprijzen 2025 genoemde prijzen zijn geldig met ingang van 1 juni 2025 tot en met 31 december 2026 en worden per 1 januari 2027 geactualiseerd op basis van de marktontwikkelingen. Mocht de actualisatie niet tijdig hebben plaats gevonden dan blijven de genoemde bedragen gehandhaafd tot een geactualiseerde grondprijzenbrief wordt aangeboden. Indien aan de orde kunnen eerder gemaakte afspraken en lopende onderhandelingen aanleiding zijn om van de vastgestelde grondprijzen af te wijken. Het moment van een grondaanbieding is in het algemeen bepalend voor de toe te passen prijs.

2 GRONDPRIJZEN WONINGBOUW

2.1 Projectmatige woningbouw

Om de grondprijzen te bepalen heeft de gemeente een marktonderzoek uitgevoerd via een onafhankelijke taxateur. Projectmatige woningbouw betreft maatwerk waarbij de residuele grondwaarde bepaald dienen te worden. Residuele grondwaarde is de waarde van de grond na aftrek van de kosten die gepaard gaan met de ontwikkeling van het vastgoed project. Op basis van marktontwikkelingen, een analyse van de verkoopprijzen van de recent verkochte referentiewoningen en de bijbehorende stichtingskosten zal voor de betreffende categorie de residuele grondwaardeberekening uitgevoerd worden.

2.2 Sociale woningbouw

Voor sociale woningbouw met een huurprijs tot aan de bovengrens sociale huur (per 1 januari 2025 bedraagt deze € 900,07) hanteren we een grondprijs voor eengezinswoningen van € 17.500,- afhankelijk van het huurniveau van de woning. Deze prijs is gebaseerd op een grondprijs per m^2 van € 140,- en een gemiddeld kaveloppervlakte van ca. 125 m^2. Dit geldt voor de zogenaamde DAEB-woning. DEAB staat voor Diensten van algemeen economisch belang heeft een relatie met de kerntaak van woningcorporaties: het bouwen, verhuren en beheren van sociale huurwoningen aan mensen met een laag inkomen. Bij het bepalen van de grondopbrengsten voor gestapelde sociale woningbouw wordt rekening gehouden met een stapelingsfactor van 0,9 voor twee woonlagen, 0,8 voor drie woonlagen. Bij gestapelde woningbouw, waarbij op de begane grond een andere bestemming dan wonen geldt, telt de begane grond niet als woonlaag.

De gemeente behoudt zich het recht voor om van de bovengenoemde prijzen af te wijken indien een taxatie hiertoe aanleiding geeft.

2.3 Vrije kavels

De basisgrondprijs en/of kavelprijs voor vrije kavels bestemd voor particulier opdrachtgeverschap is € 300,- /m^2 t/m een oppervlakte van 500 m^2 (precieze overeen te komen prijs is maatwerk,). Kavel groter 500 m^2 of meer betreft maatwerk en verloopt op basis van taxatiewaarde.

2.3.1 Toewijzing kavels

Beschikbaarheid van gemeentelijke bouwkavels wordt via diverse kanalen (internetpagina van de gemeente, sociale media, lokaal weekblad) bekend gemaakt. In de betreffende publicatie wordt uitgelegd welke bouwkavels worden uitgegeven, het verkoopproces (inschrijving, loting ed.), evenals de oppervlakte en de grondprijs.

2.4 Overige woningbouw

Er is een toename in vraag/aandacht voor specifieke doelgroepen en woonvormen. Denk hierbij aan vluchtelingen, statushouders, zorgbehoevenden, tijdelijke woningen, standplaatsen en tiny-houses. Bij dit soort ontwikkelingen is maatwerk vereist.

3 GRONDPRIJZEN NIET WONINGBOUW

3.1 Bedrijventerreinen

In de gemeente zijn geen bedrijven/industrieterreinen aanwezig maar is wel sprake van een kleine clustering van bedrijven in Wijlre aan de Industrieweg. Door dit gegeven wordt geen richtprijs vastgesteld voor grond met de bestemming bedrijventerrein. Uitgangspunt is dat de gemeente een marktconforme grondprijs ontvangt. Grondprijsbepaling voor grond met de bestemming bedrijventerrein vindt derhalve plaats via taxatie.

3.2 Maatschappelijk commercieel en niet-commercieel

Commerciële maatschappelijke voorzieningen zijn maatschappelijke voorzieningen met winstoogmerk. Voorbeelden van dergelijke voorzieningen zijn peuterspeelzalen, sportscholen, sportcomplexen en medische gezondheidscentra.

Onder niet-commerciële maatschappelijke voorzieningen worden openbare voorzieningen zonder winstoogmerk verstaan. Voorbeelden van dergelijke voorzieningen zijn onderwijs, gemeenschapshuizen, sportverenigingen, cultuur en media, welzijnswerk, en sociaal culturele instellingen.

Het is op voorhand lastig om een grondprijs vast te stellen, gezien de aard en de omvang van de verschillende voorzieningen. Om die reden stelt de gemeente dat in elke situatie maatwerk van toepassing is (taxatie of residuele berekening).

3.3 Commerciële gronden zoals kantoren, winkels, horeca

Grondprijsbepaling voor deze functies vindt plaats via taxatie.

3.4 Nutsvoorzieningen

De komende jaren moet het elektriciteitsnetwerk in Nederland worden uitgebreid. Om dit mogelijk te maken is een verzwaring van het net noodzakelijk. Transformatorstations zijn hiervan een belangrijk onderdeel en dienen op grote schaal te worden bijgeplaatst. Vanuit de nutsbedrijven heeft het de voorkeur deze stations in openbaar gebied te plaatsen (gemeentegrond). Per locatie zal beoordeeld worden op welke wijze medewerking verleend kan worden aan deze behoefte. Hierbij prevaleert het vestigen van een zakelijk recht boven de verkoop van de grond. Onder ‘nutsvoorzieningen’ wordt nadrukkelijk niet verstaan zendapparatuur voor telecomproviders.

3.5 Overige functies

Grondprijsbepaling voor deze functies vindt plaats via taxatie.

4 RESTSTROKEN

4.1 Verkoop reststroken

Het is bekend dat diverse stroken gemeentelijk eigendom in gebruik zijn door derden. Meestal zijn voor deze, vanuit historisch ontstane situaties, mondelinge of schriftelijke afspraken gemaakt. Bestaande afspraken worden omwille van capaciteit niet actief geactualiseerd. Bij nieuwe gevallen van gebruik dan wel verzoeken tot koop, geldt een terughoudend standpunt door de toenemende druk op het ruimtebeslag vanuit de verschillende opgaven (klimaat, energie).

Verkoop van reststroken betreft maatwerk en zal per geval zorgvuldig worden afgewogen. In de afweging dient in ieder geval rekening gehouden te worden met het groenbeleidsplan en groenonderhoudsplan van de gemeente en/of eventuele andere factoren vanuit stedenbouwkundig oogpunt, civieltechnische, verkeerveiligheidsaspecten, etc.
Voor reststroken die als structurele uitbreiding van het woongenot worden gebruikt kan een huurovereenkomst worden afgesloten, als verkoop niet mogelijk/wenselijk is. Hierbij geldt een huurprijs van € 6,50/m^2/jaar met een minimum van € 50,-. Een bruikleenovereenkomst “om niet” wordt alleen gebruikt als sprake is van een tijdelijk karakter en geen structureel gebruik.

De gemeente beoordeelt per geval of er sprake is van bebouwingsmogelijkheden of niet, conform de uitgangspunten van de Omgevingswet/Omgevingsplan. Bebouwingsmogelijkheden zijn de mogelijkheid tot aanbouw of het bouwen van een bijgebouw, al dan niet vergunningsvrij.

Voor reststroken tot 150 m^2 gelden de volgende grondprijzen:

- € 70,-/m^2 voor gronden zonder bebouwingsmogelijkheden
- € 120,-/m^2 voor gronden met bebouwingsmogelijkheden.

Reststroken vanaf 150 m^2 of meer worden niet als restgronden gezien en komen niet in aanmerking voor de vaste prijzen. Voor deze gronden zal via een taxatie de waarde worden bepaald. De kosten voor de taxatie zijn voor rekening van de aanvrager.

4.2 Antennemasten

Voor de antennemasten op gemeentegrond geldt het principe van een huurovereenkomst met de eigenaar van de mast. De grond blijft in eigendom van de gemeente. Het is voor een eigenaar van de mast mogelijk om andere providers de mast te laten gebruiken. Hierbij worden kosten voor medegebruik bij de eigenaar van de antennemast in rekening gebracht.
Op dit moment zijn voor alle opstelpunten doorlopende huurcontracten gesloten waarbij de jaarlijkse vergoeding wordt geïndexeerd op basis van het cpi-indexcijfer waarbij een minimale 0% index wordt gehanteerd. Voor de sirenemasten (eigendom van de Staat) geldt een huurcontract waarbij vanwege het maatschappelijke karakter van de mast geen huren worden geïnd.

4.3 Jacht- en visrecht

Het jacht- en visrecht wordt vervat in een overeenkomst met een looptijd van 6 jaar. Voor de houder van de overeenkomst wordt een gebruiksvergoeding gehanteerd. In de gemeente is slechts één overeenkomst (goedgekeurd door de kamer van binnenvisserij) voor de verhuur van het visrecht uitgegeven waarbij een gebruiksvergoeding geldt van € 100,- per jaar voor ca. 0.935 ha. viswater. In de gemeente zijn daarnaast 4 huurovereenkomsten met Wildbeheereenheden uitgegeven waarbij een gebruiksvergoeding geldt van € 1,- per jaar.

4.4 Erfpacht

Erfpacht komt in de gemeente nagenoeg niet voor en wordt ook niet actief ingezet. Bij uitgifte in erfpacht blijft de gemeente eigenaar van de grond en de erfpachters krijgen gedurende lange tijd het gebruiksrecht ervan. De jaarlijkse vergoeding die daarvoor betaald wordt noemt men de canon. De canon is gebaseerd op de grondwaarde (uitgifteprijs voor de verkoop van (bouw)kavels). De canon wordt bepaald door de grondwaarde te vermenigvuldigen met het canonpercentage. Gezien erfpacht zeer beperkt voorkomt is sprake van maatwerk en de dan geldende marktconforme percentages.

5. SLOTBEPALING

Deze notitie treedt in werking op de dag na bekendmaking.
Deze notitie wordt aangehaald als : “Notitie grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025”.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Gulpen-Wittem in zijn vergadering van 5 juni 2025.

de raadsgriffier,
{{esl:Signer1:capture:size(200,50)}}

de voorzitter,
{{esl:Signer2:capture:size(200,50)}}

mr. R. Reichrath ing.

N.H.C. Ramaekers-Rutjens

Advies grondprijzenbeleid

Gemeente Gulpen - Wittem

April 2025

Klement Rentmeesters.

Voor de waarde

van uw land.

Advies Grondprijzenbeleid Gemeente Gulpen-Wittem

Opdrachtgever
Dhr M. van der Venne
Gemeente Gulpen-Wittem

Opgesteld door
Hidde van Kersen

Gecontroleerd door
Frank Klement

Datum
April 2025

Rijksweg 4
6271 AE Gulpen
Landgoed Muyserick
Maurick 1
5261 NA Vught
043 – 32 33 511
info@klement-rentmeesters.nl
www.klement-rentmeesters.nl

Voorwoord

De Gemeente Gulpen – Wittem heeft in samenwerking en afstemming met buurgemeenten onderzoek laten doen naar demografische ontwikkelingen en woonbehoeften. Om de daarop gebaseerde volkshuisvestingsdoelen te kunnen realiseren, zijn grondbeleid en grondprijzenbeleid voor de gemeente belangrijke instrumenten, die goed moeten zijn afgestemd op actuele omstandheden.

Gulpen – Wittem werkt thans aan de actualisatie van haar grondbeleid en grondprijsbeleid. Het nieuwe grondbeleid is reeds door de gemeenteraad vastgesteld, maar treedt pas in werking als ook de daarbij behorende grondprijsbeleid en grondprijzen 2025 zijn vastgesteld en gepubliceerd.

Voorliggend adviesrapport is geschreven naar aanleiding van het verzoek van de gemeente om haar concept-notitie grondprijsbeleid 2025 door een externe deskundige te laten toetsen.

Gevestigd in Gulpen heeft Klement Rentmeesters met veel plezier aan dit verzoek voldaan.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **1**

1. Analyse van de vraag **2**

2. Advies op de beleidsnotitie **2**

2.1 Context *2*

2.2 Juistheid van de beleidsnotitie grondprijsbeleid *6*

2.3 Volledigheid van de beleidsnotitie grondprijsbeleid *7*

3. Advies grondprijzen **8**

4. Conclusie **11**

Bijlage 1: recente referentie transacties **12**

1. Analyse van de vraag

Aanleiding

Voor alle gemeenten zijn grondbeleid en grondprijsbeleid belangrijke instrumenten in het realiseren van ruimtelijke beleidsopgaven. Het is dan ook belangrijk om beide periodiek te herijken. Niet alleen naar actuele beleidsopgaven, maar ook naar actuele marktomstandigheden.

De Gemeente Gulpen – Wittem werkt nu aan zo'n actualisatie. In september 2024 stelde de gemeenteraad de nota met het nieuwe grondbeleid vast voor een nieuwe periode van vier jaar, 2024 tot en met 2027. Deze "Nota van het nieuwe Grondbeleid 2024-2027" is belangrijk voor het stellen van kaders om de afspraken over volkshuisvesting/wonen vorm te geven en om te sturen op het realiseren van ambities en doelen uit de andere beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, economische ontwikkeling, maatschappelijke voorzieningen, energietransitie, infrastructuur, natuurontwikkeling en een duurzame leefomgeving.

Dit nieuwe grondbeleid treedt echter pas in werking als ook de daarbij behorende notitie grondprijsbeleid en grondprijzen 2025 zijn vastgesteld en gepubliceerd.

De notitie grondprijsbeleid 2025 is in concept gereed, maar wil de gemeente nog door een externe deskundige laten toetsen, alvorens haar ter goedkeuring aan de gemeenteraad aan te bieden.

De klantvraag

Bovenstaande is de achtergrond van het verzoek aan het reeds 15 jaar in Gulpen gevestigde bureau Klement Rentmeesters om een advies uit te brengen om:

- de notitie met het nieuwe grondprijsbeleid te beoordelen op juistheid en volledigheid;
- te adviseren over de actuele marktconforme grondprijzen voor verschillende categorieën.

In de hieronder volgende hoofdstukken worden deze twee deelvragen separaat beantwoord.

2. Advies op de beleidsnotitie

2.1 Context

De notitie grondprijzenbeleid is opgesteld in een bepaalde context: een marktcontext en een beleidscontext.

<u>Marktcontext</u>

De afgelopen tien jaar werd het ruimtelijkeordeningsbeleid van de gemeente gedomineerd door twee ontwikkelingen: vergrijzing en krimp. Deze twee ontwikkelingen speelden een grote rol in de gehele regio Heuvelland, en eigenlijk in heel Limburg.

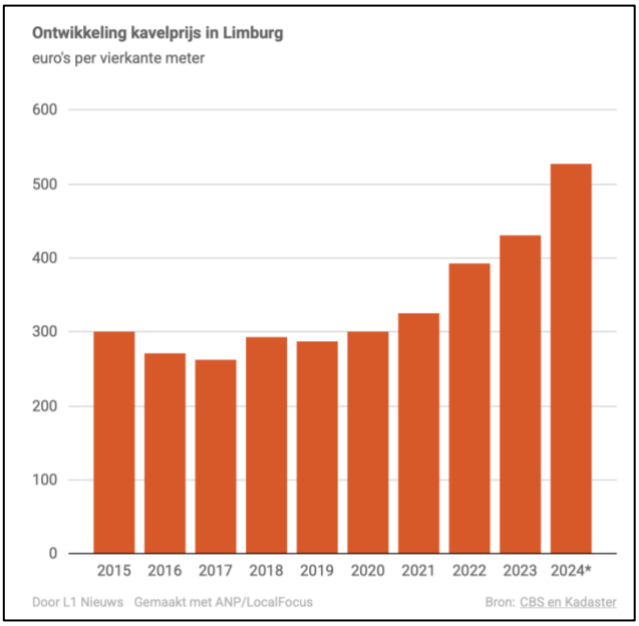
Volgens het STEC-rapport woonbehoefteonderzoek Heuvelland 2023 is het aantal huishoudens in de afgelopen tien jaar licht toegenomen, maar het aantal inwoners is juist afgenomen. "Met name door

een sterke afname tussen 2016 en 2018" [1]. Dit beeld duidt op huishoudensverdunning als gevolg van vergrijzing.

Vanaf 2022 zag Gulpen - Wittem de bevolking weer licht toenemen, als gevolg van binnenlandse migratie. Met andere woorden: waar de krimp jarenlang het gevolg was van de trek naar de steden, of naar andere provincies, en dus een achterblijvende vergrijzende bevolking, is de groei juist het gevolg van de omgekeerde beweging, namelijk een instroom door schaarste aan betaalbare woonruimte elders. Met als gevolg een opwaartse druk op woningprijzen en grondprijzen

Deze ontwikkeling speelt breder in de regio, zoals onder meer geïllustreerd in een recent artikel van L1[2], naar aanleiding van de publicatie van nieuwe cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Kadaster.

- *"De woningmarkt is oververhit. Het kost steeds meer geld om een huis te kopen of te bouwen. Maar niet alleen de bouwmaterialen zijn duurder geworden, ook de kavelprijzen zijn omhooggeschoten. Al is Limburg daarin geen koploper.*
- *In vergelijking met tien jaar geleden moet je in Limburg ruim 63 procent meer betalen voor de grond waarop het nieuwe huis gebouwd mag worden. Dat is een flinke stijging.*
- *Landelijk betaalde je vorig jaar gemiddeld 767 euro per vierkante meter bouwgrond. In Limburg lag dat met 527 euro per vierkante meter een stuk lager.*
- *Maar, op z'n laagste punt in 2017, kostte een bouwkavel in onze provincie 'slechts' 263 euro per vierkante meter.*
- *Dat is een behoorlijk verschil met 2024; een verdubbeling."*

Naast woningbouw wordt de marktcontext bepaald door economische omstandigheden. Dat die in het Heuvelland onder druk staan, wordt onder meer beschreven in de door het Rijk met 60 miljoen

[1] STEC rapport woonbehoefteonderzoek Heuvelland 2023, pag 43.
[2] https://www.l1nieuws.nl/nieuws/2882018/niet-alleen-woning-en-bouwprijzen-stijgen-ook-bouwkavels-steeds-duurder?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR3CzArGfNZTvpnZxrkLALiu42R-4HIkEQ1BjStD6shl4CIENoSFkH4YPd0_aem_oqcdY2L-1xh_Nhweb1Ed6w

euro gehonoreerde aanvraag vanuit Gulpen – Wittem en andere gemeenten in het kader van de Regio-Deal Zuid Limburg[3]. In de aanvraag beschrijven de gemeenten de eigen regio als volgt:

"Een regio met wijken waar stevige opgaven op het gebied van sociaaleconomische en gezondheid achterstanden liggen blijkt ook uit de brede welvaartsmonitor. Een regio met complex fysiek-ruimtelijke en economische opgaven om een gezonde, duurzame en vitale toekomst voor de regio te borgen. En waar een wereld te winnen valt wanneer grensbelemmeringen opgeheven worden en het BRP in de regio wel met 12% zou kunnen toenemen. Zuid-Limburg is aangewezen als NOVEX-gebied en er wordt samen met het Rijk en Provincie gewerkt aan een ruimtelijk ontwikkelperspectief."

Tegelijk wordt in de aanvraag gewezen op de kansen van de regio, onder meer op het gebied van recreatie en toerisme, gebruik makend van het "vijfsterren" landschap van de regio. Specifiek geldt dit ook voor de gemeente Gulpen - Wittem, waar 30% van de economie afhankelijk is van recreatie en toerisme.

<u>Beleidscontext</u>

Welke elementen uit de beleidsnotities van de Provincie Limburg en omliggende gemeenten, bepalen de beleidscontext voor het nieuwe grondprijsbeleid van Gulpen – Wittem?

Uit de Woonmonitor van de provincie Limburg: "De Nederlandse woningmarkt verkeert in zwaar weer. Dit geldt ook voor Limburg. Er is een tekort aan woningen waardoor veel mensen moeite hebben om een geschikte woning te vinden. Er zijn lange wachttijden voor sociale huurwoningen en de huizenprijzen zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Voor starters met een modaal inkomen is het steeds moeilijker om een betaalbaar huis te kopen. De behoefte aan goede en betaalbare woningen is daarom groot[4]."

Deze opgave lezen we terug in de beleidsnotities van omliggende gemeenten.

Maastricht heeft het ledigen van de woningnood geformuleerd als een van de centrale doelen in haar actuele grondbeleid en grondprijsbeleid[5].

Het ledigen van de krapte op de woningmarkt is ook een centraal doel in de WoonVisie[6] die gezamenlijk is opgesteld door de samenwerkende gemeenten in de regio Parkstad Limburg[7]. Deze Woonvisie is vervolgens door elke gemeenten lokaal verder uitgewerkt. Hiermee is beoogd dat beleidskeuzes op elkaar zijn afgestemd en dat ambities worden verwezenlijkt die de gemeenten zelfstandig niet kunnen realiseren.

De Parkstad gemeenten noemen in hun gezamenlijke WoonVisie met name drie uitdagingen waarop zij willen sturen:

---

[3] "Ingenieus, groen en gezond", aanvraag voor de Regio Deal ingediend door de gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen, Stein, Beek, Beekdaelen, Meerssen, Valkenburg aan de Geul, Eijsden- Margraten, Gulpen-Wittem en Vaal, november 2022.

[4] Provincie Limburg, Woonmonitor 2024, pag 6.

[5] Kadernota Grond- en Vastgoedbeleid 2022 en haar Nota Grondprijzen 2025. Overigens zijn beide expliciet gebaseerd op een evaluatie van de vorige Nota, die uit 2020. In haar "Notitie van de nieuwe grondprijzen 2025" heeft de Gemeente Gulpen – Wittem niet expliciet vermeld of deze is gebaseerd op een evaluatie van de vorige beleidsperiode, en zo ja, wat daaruit de conclusies en aanbevelingen zijn geweest.

[6] Regionale Woonvisie Parkstad Limburg 2023 - 2028

[7] Heerlen samen met Beekdaelen, Brunssum, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal.

1. de krapte op de woningmarkt: geen focus op meer woningen, maar wel op beter aanbod betaalbare en passende woningen;
2. de vergrijzing, in Parkstad nog net iets sneller dan elders;
3. en vanwege de groeiende behoefte aan zorg, is er groeiende behoefte aan woonruimte voor arbeidsmigranten om die zorg te leveren.

Grondbeleid buurgemeenten

Het grondbeleid van de gemeente Eijsden Margraten is geen actuele referentie, want dit beleid stamt nog uit 2012. De daarin geformuleerde doelen geven een beeld van het vorige decennium: gesproken wordt over *"prognoses van krimp… vergrijzing en bevolkingsdaling … bovendien economische malaise … daarom passiever grondbeleid … een ijzeren voorraad aanhouden van 53 ha agrarische gronden … overig beleid gericht op afstoten…"*[8]

Ook het grondbeleid van Valkenburg en Vaals stamt nog uit 2012. Het grondprijsbeleid van Valkenburg is najaar 2024 in concept in het besluitvormingsproces ingebracht, maar kon de gemeente nog niet extern delen.

Eijsden Margraten, Valkenburg, Vaals en Gulpen - Wittem zijn meegenomen in het eerder aangehaalde STEC-rapport Woonbehoefteonderzoek Heuvelland 2023. De in het rapport geformuleerde observaties (voor dit adviesrapport samengevat in onderstaande tabel) en aanbevelingen zullen als input zijn meegenomen in de nieuwe beleidsnotities van Gulpen – Witem:

	Demografische ontwikkeling	**Bouwopgave**
Eijsden - Margraten	Huishoudensverdunning en vergrijzing	Kwalitatieve behoefte aan sociale huur (grondgebonden en nul-treden), en vrije sector huur (nul-treden woningen voor ouderen)
Valkenburg	Huishoudensverdunning en vergrijzing	Kwantitatieve behoefte aan sociale huur (grondgebonden en nul-treden), en vrije sector huur (nul-treden woningen voor ouderen). Opgave is beperkt, en sterk afhankelijk van volume instroom arbeidsmigranten.
Vaals	Huishoudensverdunning en vergrijzing, deels ook door de instroom van studenten	Kwalitatieve behoefte aan sociale huur (grondgebonden, voor jongeren) en vrije sector huur (nul-treden woningen voor ouderen). En enige vraag naar koopwoningen, zowel grondgebonden (afhankelijk van volume instroom migratie) als nul-treden woningen voor ouderen.
Gulpen – Wittem	Ontgroening en vergrijzing en een relatief forse toename van het aantal alleenstaanden en stellen ouder dan 60 jaar.	Relatief grote behoefte aan sociale huur (grondgebonden en nul-treden). In de vrije sector huur behoefte aan nul-treden woningen voor ouderen. In de koopsector een verschuiving verwacht van grondgebonden naar nul-treden woningen.

Tabel 1: samenvatting observaties uit STEC rapportage voor omliggende gemeenten

[8] Nota Grondbeleid Gemeente Eijsden Margraten 2012

Het beeld in Gulpen – Wittem is dus sterk vergelijkbaar met de omliggende gemeenten: het aantal gezinnen daalt de komende jaren, het aantal een- en tweepersoonshuishoudens neemt juist toe. Met als gevolg huishoudensverdunning, vooral veroorzaakt door de sterke vergrijzing.

Over de woningvoorraad van in Gulpen – Wittem stelt het STEC-rapport: *"De reguliere woningvoorraad van Gulpen-Wittem bestaat in totaal uit circa 6.885 woningen (CBS, 2022). Circa 63% daarvan bestaat uit eengezinskoopwoningen. Dit is relatief veel in vergelijking met de regio Maastricht Heuvelland als geheel. Zowel het aandeel corporatie- als particuliere huurwoningen is daarentegen juist relatief klein. Slechts 33% van de woningvoorraad is een huurwoning. Dit is 50% in de gehele regio. Ook het aandeel meergezinswoningen is relatief klein (22%). In de gehele regio is dit 40%.*[9]*"*

Kortom: met name aan levensloopbestendige (nul-treden) woningen en betaalbare (huur) woningen is grote behoefte. Het huidige aanbod van dit type woningen is vanuit de bestaande woningvoorraad juist gering. Het ligt dan ook in de verwachting dat de Gemeente Gulpen – Wittem wil sturen op het vergroten van het aanbod van dit type woningen.

Specifiek voor een aanbod gericht op een jongere doelgroep schrijft STEC: *"Wel verwachten we dat bijvoorbeeld nieuwbouw van betaalbare koopwoningen juist ook jonge huishoudens van buiten de gemeente kan aantrekken, gezien de hoge woningprijzen elders in het land."*[10]

Dit is terug te lezen in de doelen geformuleerd in het grondbeleid[11] en het grondprijsbeleid van de gemeente:

- De gemeente kiest bewust voor een actiever grondbeleid dan voorheen;
- Geen kwantitatieve doelen.
- Wel kwalitatieve doelen: levensloopbestendig (langer thuis wonen).
- Sociaal aanbod, betaalbare woningen, aan de onderkant van de markt.
- Actief leegstand en verpaupering tegengaan.
- Maximaal faciliterend en dus uitgaan van maatwerk voor specifieke doelgroepen en speciale woonvormen.

2.2 Juistheid van de beleidsnotitie grondprijsbeleid

De hier te beantwoorden vraag is of de geselecteerde instrumenten en doelen een logische koers zijn, gezien de hierboven geschetste marktcontext en de beleidscontext en gezien de doelen in het vastgestelde grondbeleid 2024-2027?

Wat valt op?

- De nieuwe notitie grondprijsbeleid geeft niet aan of de voorstellen zijn gebaseerd op een evaluatie van het grondprijsbeleid uit de vorige beleidsperiode.
- Advies om een cyclus vast te houden voor evaluatie en actualisatie, voor gemeentelijk grondbeleid van 4-6 jaar en voor grondprijzen ieder jaar. Voor de nu voorliggende notitie grondprijsbeleid kan eventueel een periode worden afgesproken tot en met einde 2026, maar verstandig is om voortaan grondprijzen jaarlijks te evalueren en actualiseren.

[9] STEC-rapport Woonbehoefteonderzoek Heuvelland 2023, pag 44-45.
[10] STEC-rapport Woonbehoefteonderzoek Heuvelland 2023, pag 49.
[11] Notitie van het nieuwe grondbeleid 2024-2027, Gulpen - Wittem, paragraaf 2.2.1

- De demografische ontwikkelingen en de beleidsdoelen in Gulpen – Wittem lijken sterk op die van omliggende gemeenten. Onderzoek naar woonbehoeften is gezamenlijk en in onderlinge afstemming opgepakt, maar de vertaling naar beleidsplannen niet. De indruk bestaat dat dit binnen de Parkstad gemeenten al wel het geval is. In de beleidsvoorstellen is niet benoemd hoe Gulpen – Wittem zich wil verhouden tot die andere gemeenten, noch in termen van samenwerking, noch in termen van het benoemen van onderscheidende kwaliteiten, kansen en proposities, enzovoort. Kennelijk staat dit onderwerp nog niet op de agenda van gesprekken met de buurgemeenten. Deels zal de afstemming wel plaatsvinden in de gesprekken over de prestatieafspraken met de corporaties, die ook in de omliggende gemeenten actief zijn.
- Het grondbeleid en grondprijsbeleid geven duidelijk blijk van een nieuwe koers: van passief grondbeleid naar meer actief grondbeleid. Gezien de geringe grondpositie van de gemeente zijn er slechts beperkte mogelijkheden voor een hele sturende rol: het beste wat de gemeente kan doen, is zich faciliterend opstellen naar marktpartijen, en situationeel kijken wat de meest effectieve ingrepen zijn, zoals in de beleidsnotities nu is verwoord. Situationeel optreden en streven naar maatwerk is dan verstandige keuze.
- Het beleidsdoel om (in de vrije sector koop) een woningaanbod te realiseren in de verschillende prijscategorieën, juist om de doorstroom op gang te brengen, is in de nota grondprijsbeleid vertaald in het streven naar maatwerk als het gaat om projectmatige nieuwbouw.
- De focus ligt echt op woningbouw en dat is logische keuze in lijn met grondbeleid en onderliggende adviesrapporten.

2.3 Volledigheid van de beleidsnotitie grondprijsbeleid

In het grondbeleid formuleert de gemeente twee doelen die op navolgbare wijze zijn gebaseerd op de bevindingen uit het STEC-rapport 2023 Woonbehoefte Heuvelland:

- De gemeente wil alleen woningen toevoegen op transformatielocaties en locaties voor herstructurering.
- Daarnaast gelden voor nieuwe woningbouwplannen aanvullende harde kwantitatieve eisen: er is behoefte aan meer levensloopbestendige woonvormen (de zogenaamde “nul-treden-woningen) en betaalbare compacte woningen voor starters.

De gemeente stelt in haar grondbeleid na een periode van relatief passief grondbeleid nu actiever te willen gaan sturen, ook om de doorstroming op gang te brengen.

Wat valt op?

- In de voorgestelde grondprijzen wordt wel onderscheid gemaakt naar type functie, maar wat minder expliciet naar type grond. De termen greenfield locatie versus transformatie en herstructurering worden niet zo expliciet genoemd, maar worden wel bediend, namelijk onder de noemer “projectmatige nieuwbouw”: aanname is dat deze aanpak het beste past bij de doorgaans wat complexere transformatie- en herstructureringslocaties.
- In de voorgestelde grondprijzen wordt wel onderscheid gemaakt naar marktsegment (sociale huur, vrije huur, koop) maar minder expliciet naar gebruik (jongere of levensloopbestendig met “nul-treden”). Het realiseren van dit beleidsdoel valt onder de noemer “specifieke doelgroepen” en “speciale woonvormen”.
- De gemeente Eijsden - Margraten heeft in haar grondprijsbeleid de categorie starterswoning expliciet wel benoemd. Gulpen – Wittem kiest voor de maatwerk-aanpak.

3. Advies grondprijzen

In tweede instantie is gekeken naar de grondprijzen zelf. Naar de typen, en de voorgestelde hoogte. Dat is gedaan aan de hand van een selectie van relevante referenties en gebruikmakend van de kennis binnen ons bureau van de lokale markt.

Observaties

In de notitie grondprijzen worden frequent de termen 'maatwerk' en 'taxatie' gebruikt. Deze termijn worden als volgt begrepen:

- Bij taxatie wordt geen vooraf vastgestelde grondprijs gehanteerd, maar wordt de grondprijs gebaseerd op een deskundige taxatie, om de marktprijs vast te stellen.
- Bij maatwerk wordt eveneens een deskundige taxatie opgesteld, maar spelen er voor het bepalen van de grondprijs voor de gemeente ook nog andere factoren een belangrijke rol, bijvoorbeeld het beleidsdoel dat zij binnen één nieuwbouwproject woningen in verschillende prijscategorieën wil realiseren.

Projectmatige woningbouw

- Dit is bij uitstek het segment waarbij woningen binnen één project zijn te realiseren in verschillende prijscategorieën, juist om een meer gevarieerd aanbod te creëren en daarmee de doorstroom te stimuleren. Actief hierop sturen is lastig. Uitgangspunt van de gemeente om met maatwerk situationeel, faciliterend en maximaal flexibel te opereren en initiatieven van anderen te stimuleren, lijkt een verstandig keuze.

Sociale woningbouw

- Uitgangspunten € 165,-/m2 en een gemiddeld kaveloppervlakte van ca. 120 m^2, en bij hogere bouw stapelingsfactoren van 0,9 en 0,8 lijken marktconform. Dit segment is meer het specialisme en de expertise van corporaties.

Vrije kavels, particuliere woningbouw

- Referenties van recente kaveltransacties (zie tabel 2) illustreren dat de voorgestelde prijsstelling van € 180,-/m2 voor kavels tot 500m2 (nog het prijsniveau uit de vorige beleidsperiode), in de huidige markt relatief laag is. Op basis van deze referenties lijkt een grondprijs van € 250,- of € 300,- / m2 meer in de rede te liggen.
- Mits bewust, kan een gemeente kiezen voor een lagere grondprijs dan de actuele markt. Redenen daarvoor kunnen bijvoorbeeld zijn:
    - Hogere kavelprijzen dienen gehanteerd als daaruit ook de aanleg van infrastructuur dient te worden gedekt (wegen, riool, etc.); dit is bij kavels boven de 500m2 vaker het geval. Bij kleinere kavels zijn die investeringen vaak niet nodig.
    - Relatief lagere kavelprijzen kunnen een bewust beleidsmatig doel zijn, om een bepaald beleidsdoel uit het grondbeleid te helpen realiseren, bijvoorbeeld de realisatie van levensloopbestendige woningen, immers ook een beleidsdoel in het koop-segment.

- Let wel: de woningvoorraad van de gemeente bevat al relatief veel eengezins-koopwoningen. Het STEC-rapport 2023 woonbehoeften Heuvelland stelt: *"De reguliere woningvoorraad van Gulpen-Wittem bestaat in totaal uit circa 6.885 woningen (CBS, 2022). Circa 63% daarvan bestaat uit eengezinskoopwoningen. Dit is relatief veel in vergelijking met de regio Maastricht Heuvelland als geheel. Zowel het aandeel corporatie- als particuliere huurwoningen is daarentegen juist relatief klein. Slechts 33% van de woningvoorraad is een huurwoning. Dit is 50% in de gehele regio. Ook het aandeel meergezinswoningen is relatief klein (22%). In de gehele regio is dit 40%."*

Adres	Plaats	Gemeente	Transactieprijs incl. BTW	Transactieprijs excl. BTW	Datum	m2	€ / m2
Kavels 250-500 m2							
Het Iseren Veld 1	Margraten	Eijsden-Margraten	€ 278.683	€ 230.317	07-03-2025	412	€ 559,02
Het Iseren Veld 4	Margraten	Eijsden-Margraten	€ 293.187	€ 242.303	07-03-2025	348	€ 696,27
Kavels 0-250 m2							
Pater Gelissenstraat 1	Vijlen	Vaals	€ 167.078	€ 138.081	12-03-2025	218	€ 633,40
Pater Gelissenstraat 9	Vijlen	Vaals	€ 175.229	€ 144.817	24-03-2025	174	€ 832,28
Het Iseren Veld 10	Margraten	Eijsden-Margraten	€ 132.531	€ 109.530	05-03-2025	131	€ 836,10

Tabel 2: referenties recente kavelprijzen; bron: Kadaster.

Niet woningbouw

- Voorstel van de gemeente is situationeel grondprijsbeleid, gebaseerd op taxatie of maatwerk. Daarmee geeft de gemeente geen voorspelbare bandbreedte van grondprijzen, maar gezien het geringe aantal te verwachten transacties is dat geen bezwaar en blijft de gemeente op deze manier voldoende flexibel.

Reststroken

- Als referentie voor de verkoop van onbebouwbare reststroken geldt de grondprijs die de Gemeente Maastricht hanteert voor de verkoop van (onbebouwbaar) snippergroen, namelijk een grondprijs van € 70,-/m2. Zowel de voorgestelde € 65,-/m2 als ook € 70,-/m2. zijn in Gulpen – Wittem verdedigbaar.
- Voor bebouwbaar snippergroen kan de grondprijs ook hoger gesteld, en lijkt € 120,-/m2. meer marktconform.
- Als referentie voor de verhuur van antennemasten adviseren we op basis van marktkennis een richtprijs van € 5.000,- per jaar per antenne. Voor de betere lokaties is deze prijs zelfs te hanteren als ondergrens.
- Voor de uitgifte van jachtrechten stelt de gemeente een huurvergoeding van € 1,- per jaar voor. Ons Het advies is om deze prijs te hanteren per hectare per jaar.

In de tabel op de volgende pagina zijn deze observaties samengevat.

Grondprijsbeleid gemeente Gulpen-Wittem		
Woningbouw	**Door de gemeente voorgestelde Grondprijzen**	**Commentaar Klement Rentmeesters**
Projectmatige koop en huur		
Rijwoning	Maatwerk	Situationeel, faciliterend, flexibel
Twee-onder-één-kap	Maatwerk	Situationeel, faciliterend, flexibel
Vrijstaand	Maatwerk	Situationeel, faciliterend, flexibel
Appartement	Maatwerk	Situationeel, faciliterend, flexibel
Sociale woningbouw		
Sociale woningbouw	€ 165,- / m2	
Sociale woningbouw 2e bouwlaag	maal 0,9	
Sociale woningbouw 3e bouwlaag	maal 0,8	
Sociale woningbouw >3e bouwlaag	Maatwerk	
Vrije kavel- particuliere woningbouw		
t/m 500 m^2	€ 180,- / m2	Relatief laag. Advies te verhogen naar € 250 tot 300,- /m2
> 500 m^2	Maatwerk	
Overige woningbouw		
Woningbouw specifieke doelgroepen	Maatwerk	Passend bij beleidsdoelen
Woningbouw speciale woonvormen	Maatwerk	Passend bij beleidsdoelen
Niet woningbouw		
Bedrijventerrein	Taxatie	
Maatschappelijke voorzieningen met winstoogmerk	Maatwerk	
Maatschappelijke voorzieningen zonder winstoogmerk	Maatwerk	
Commerciële gronden (kantoren, winkels horeca)	Taxatie	
Nutsvoorzieningen	Maatwerk	
Overige functies	Taxatie	
Reststroken (max 150m2)		
Verhuur openbaar groen(stroken) / openbare ruimte	€ 6,50/m^2/jaar	Voorgestelde grondprijzen voor verhuur en verkoop (wel/ niet bebouwbaar) lijken ons onderling goed in verhouding.
Verkoop reststroken (niet bebouwbaar)	€ 65/m^2	Advies verhogen naar € 90,-
Verkoop reststroken (wel bebouwbaar)	€ 90/m^2	Advies verhogen naar € 120,-
Antennemasten	Huur/jaar	Advies: € 5.000,-/jaar als ondergrens
Jacht- en visrecht	€ 1,-/jaar / € 100,-/jaar	Advies: prijs jachtrecht per ha per jaar
Erfpacht	Maatwerk	

4. Conclusie

Gekeken is naar drie aspecten van de nieuwe notitie grondprijsbeleid 2024-2027 de juistheid en volledigheid van de beleidsvoorstellen en de hoogte van de voorgestelde grondprijzen 2025.

Juistheid

- Advies is om een cyclus vast te houden voor evaluatie en actualisatie, voor gemeentelijk grondbeleid van 4-6 jaar en voor grondprijzen ieder jaar.
- De demografische ontwikkelingen en de beleidsdoelen in Gulpen – Wittem lijken sterk op die van omliggende gemeenten. Onderzoek naar woonbehoeften is gezamenlijk en in onderlinge afstemming opgepakt, maar de vertaling naar beleidsplannen niet. De indruk bestaat dat dit binnen de Parkstad gemeenten al wel het geval is. In de beleidsvoorstellen is niet benoemd hoe Gulpen – Wittem zich wil verhouden tot die andere gemeenten, noch in termen van samenwerking, noch in termen van het benoemen van onderscheidende kwaliteiten, kansen en proposities, enzovoort. Kennelijk staat dit onderwerp nog niet op de agenda van gesprekken met de buurgemeenten. Deels zal de afstemming plaatsvinden in gesprekken over de prestatieafspraken van de corporaties, die ook in de omliggende gemeenten actief zijn.
- Gezien de beperkte grondpositie van de gemeente is het een logische keuze om het streven naar een meer actief grondbeleid te vertalen naar een situationele aanpak waarmee initiatieven van marktpartijen worden gefaciliteerd en maatwerk kan worden gerealiseerd.
- De focus ligt echt op woningbouw en dat is logische keuze in lijn met grondbeleid en onderliggende adviesrapporten.

Volledigheid

- In de voorgestelde grondprijzen wordt wel onderscheid gemaakt naar type functie, maar wat minder expliciet naar type grond. De termen greenfield locatie versus transformatie en herstructurering worden niet zo expliciet genoemd, maar worden wel bediend, namelijk onder de noemer “projectmatige nieuwbouw”: aanname is dat deze aanpak het beste past bij de doorgaans wat complexere transformatie- en herstructureringslocaties.
- In de voorgestelde grondprijzen wordt wel onderscheid gemaakt naar marktsegment (sociale huur, vrije huur, koop) maar minder expliciet naar gebruik (jongere of levensloopbestendig met “nul-treden”). Het realiseren van dit beleidsdoel valt onder de noemer “specifieke doelgroepen” en “speciale woonvormen”.

Grondprijzen

- De voorgestelde grondprijs voor vrije kavels lijkt relatief laag. Op basis van recente kaveltransacties is advies is om deze te verhogen van € 180,-/m2 naar € 300,- /m2.
- De voorgestelde grondprijzen voor verhuur en verkoop (wel/ niet bebouwbaar) lijken ons onderling goed in verhouding. Mogelijk voor onbebouwbare reststroken nog te verhogen van € 65,-/m2 naar € 70,- /m2 en voor bebouwbare reststroken te verhogen van € 90,-/m2 naar € 120,- /m2.
- De verhuurprijs voor antennemasten voor telecom lijkt relatief laag. Advies is om uit te gaan van € 5.000,- per antenne per jaar, en voor de betere locaties dit zelfs als ondergrens te hanteren.
- De verhuurprijs voor jachtrechten is een huurprijs per jaar. Advies is om deze te formuleren als een huurprijs per hectare per jaar.

Bijlage 1: recente referentie transacties

Tabel 2: referenties recente kavelprijzen; bron: Kadaster.

Adres	Plaats	Gemeente	Transactieprijs incl. BTW	Transactieprijs excl. BTW	Datum	m2	€ / m2
Het Iseren Veld 1	Margraten	Eijsden-Margraten	€ 278.683,00	€ 230.316,53	07-03-2025	412	€ 559,02
Het Iseren Veld 4	Margraten	Eijsden-Margraten	€ 293.187,00	€ 242.303,31	07-03-2025	348	€ 696,27
Pater Gelissenstr 28	Vijlen	Vaals	n.n.b.		-	228	
Pater Gelissenstraat 1	Vijlen	Vaals	€ 167.078,00	€ 138.080,99	12-03-2025	218	€ 633,40
Pater Gelissenstraat 9	Vijlen	Vaals	€ 175.229,00	€ 144.817,36	24-03-2025	174	€ 832,28
Het Iseren Veld 10	Margraten	Eijsden-Margraten	€ 132.531,00	€ 109.529,75	05-03-2025	131	€ 836,10

Adres	Bijzonderheden
Het Iseren Veld 1	nieuwbouwwijk Bloesemgaard kavel t.b.v vrijstaande koopwoning
Het Iseren Veld 4	nieuwbouwwijk Bloesemgaard kavel t.b.v 2/1-kap koopwoning
Pater Gelissenstr 28	nieuwbouwwijk Vijlen Zuid-Oost kavel t.b.v. Vrijstaande semi-bungalow koopwoning
Pater Gelissenstraat 1	nieuwbouwwijk Vijlen Zuid-Oost kavel t.b.v. 2/1-kap koopwoning
Pater Gelissenstraat 9	nieuwbouwwijk Vijlen Zuid-Oost kavel t.b.v. tussengelegen koopwoning
Het Iseren Veld 10	nieuwbouwwijk Bloesemgaard kavel t.b.v tussengelegen koopwoning

Adres	Verkocht door / aan conform eigendomsakte kadaster
Het Iseren Veld 1	Projectontwikkelaar aan particulier
Het Iseren Veld 4	Projectontwikkelaar aan particulier
Pater Gelissenstr 28	nog geen koper geregistreerd in kadaster voor alle 4 de kavels
Pater Gelissenstraat 1	Gemeente Vaals aan particulier
Pater Gelissenstraat 9	Gemeente Vaals aan particulier
Het Iseren Veld 10	Projectontwikkelaar aan particulier

Klement Rentmeesters.
Voor de waarde van uw land.

Klement
RENTMEESTERS

Makelaardij

Beheer en exploitatie

Herbestemming

Subsidies

Grondzaken

www.klement-rentmeesters.nl

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Ons kenmerk: G.24.03728

Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027

De raad van de gemeente Gulpen-Wittem,

- Gelet op het voorstel van het college van 13 augustus 2024 met raadsnummer: OG.066.

besluit:
De Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027 vast te stellen.

Samenvatting

De huidige nota Grondbeleid 2013 wordt geactualiseerd om in bepaalde situaties een actiever grondbeleid te voeren dan nu het geval is, om de ruimtelijke opgaven die er momenteel liggen te kunnen realiseren.

In deze “Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027” wordt het beleid beschreven dat de gemeente wenst te voeren en welke instrumenten zij daarvoor inzet en vormt een belangrijk instrument voor de kaderstellende rol van de gemeenteraad. Het nieuwe grondbeleid wordt vastgesteld voor een periode van 4 jaar. Na deze periode wordt het beleid geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd. Als algemene, economische, juridische of maatschappelijke ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, kan de nota eerder worden herzien.

Het zwaartepunt van het nieuwe grondbeleid voor de gemeente Gulpen-Wittem is het stellen van kaders om de afspraken over volkshuisvesting/wonen vorm te geven. Naast het zwaartepunt is het grondbeleid ook bedoeld om te sturen op het realiseren van ambities en doelen uit de andere beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, economische ontwikkeling, maatschappelijke voorzieningen, energietransitie, infrastructuur, natuurontwikkeling en een duurzame leefomgeving. Het nieuwe grondbeleid ziet op een situationeel grondbeleid voor zowel het thema volkshuisvesting/wonen als alle overige doelen. Per project of locatie bepalen we onze rol, op basis van een afwegingskader. Centraal daarbij staat de mate waarin een ontwikkeling aansluit bij het behalen van gemeentelijke beleidsdoelen dan wel doelen waar we ons als gemeente Gulpen-Wittem aan hebben gecommitteerd op regionaal niveau. Per project of locatie kiezen we een actieve of faciliterende rol.

Na het vaststellen van deze nota wordt een vertaling gemaakt naar het grondprijzenbeleid en de grondprijzenbrief die ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

1. Aanleiding

De huidige nota Grondbeleid 2013 is nog vigerend en kenmerkt zich als passief grondbeleid. Mede door de diverse opgaven en ontwikkelingen, aangenomen moties M2105, M2124, M2135, M2233, M2328, M2340, toezegging T2123, T2344 en amendement A2308, is het noodzakelijk om het grondbeleid te actualiseren. De actualisatie maakt het mogelijk om een actiever grondbeleid te voeren dan nu het geval is, om de ruimtelijke opgaven die er momenteel liggen te kunnen realiseren en invulling/uitvoering te geven aan de ingediende moties, toezeggingen en het amendement.

In deze “Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027” wordt het beleid beschreven dat de gemeente wenst te voeren en welke instrumenten zij daarvoor inzet en vormt een belangrijk instrument voor de kaderstellende rol van de gemeenteraad. Het nieuwe grondbeleid wordt vastgesteld voor een periode van 4 jaar. Na deze periode wordt het beleid geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd. Als algemene, economische, juridische of maatschappelijke ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, kan de nota eerder worden herzien.

Grondbeleid omvat het samenhangende geheel van handelingen met betrekking tot grondtransacties en locatieontwikkelingen. Het fungeert als een sturingsinstrument waarmee gemeentelijke ambities op andere beleidsterreinen worden gerealiseerd. Denk hierbij aan ruimtelijke ordening, woningbouw, economische ontwikkeling, maatschappelijke voorzieningen, energietransitie, infrastructuur, natuurontwikkeling en duurzame leefomgeving.

Door middel van situationeel grondbeleid (hoofdstuk 4) en het afwegingskader (hoofdstuk 5) wordt uitvoering gegeven aan de moties:
M2105: Fractie van der Laan inzake combinatie wonen jong en oud;
M2124: Balans, CDA en PRO inzake CPO Mechelen;
M2233: Duijzings c.s. inzake flexwoningen (2e gewijzigde versie);
M2340: Quadvlieg (Fractie Franssen) c.s. over strategische aankoop van panden;

Ook wordt uitvoering gegeven aan het amendement:
A2308 van Breemen (Balans) c.s. inzake besluitvorming situationeel grondbeleid.

Met dit amendement (aangenomen in de raadsvergadering op 22 juni 2023) is ingestemd met de beleidslijn situationeel grondbeleid zoals omschreven in het Stec-rapport “Strategisch bouwen naar behoefte” en het tijdelijk toepassen van het afwegingskader uit dit rapport. De gemeenteraad heeft het college van Burgemeester en wethouders opdracht gegeven te rapporteren over de uitgangspunten voor het grondbeleid en het afwegingskader waarmee het grondbeleid per project bepaald wordt.

Waar het nieuwe grondbeleid geen uitvoering aan geeft zijn de moties:
M2135: Fractie Van der Laan en PRO inzake opstellen huisvestingsbeleid inclusief zelfbewoningsplicht.
Het opstellen van een huisvestingsbeleid inclusief zelfbewoningsplicht valt samen met het opstellen van de nieuwe Woonzorgvisie die in 2025 is voorzien.

M2328: Van der Laan (DOE'22) over verruimen verordening starterslening.
Deze motie is afgehandeld, de verordening starterslening gemeente Gulpen-Wittem is verruimd.

Het grondbeleid geeft eveneens geen uitvoering aan toezeggingen:
T2123: De portefeuillehouder zal een notitie laten opstellen met de voor- en nadelen van een gemeentelijke huisvestingsverordening;
Naar verwachting treedt op 1 januari 2025 de Wet versterking Regie Volkshuisvesting (Wvrv) in werking. De Wvrv maakt een huisvestingsverordening met een urgentie-regeling voor gemeenten verplicht en breidt de wettelijke mogelijkheden uit. Door de aanstaande inwerkingtreding van de Wvrv

en de samenhang met de op te stellen Woonzorgvisie vindt uitvoering van deze toezegging plaats in 2025.

T2344: Wethouder Franssen zegt toe de raad een overzicht te verstrekken van de woningbouwprojecten die in 2024 door particulieren of door woningbouwcorporaties worden uitgevoerd.
Deze toezegging is afgerond het overzicht is verstrekt.

Na het vaststellen van deze nota wordt een vertaling gemaakt naar het grondprijzenbeleid en de grondprijzenbrief die ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

2. Definitie, doel en uitgangspunten

2.1 Wat is grondbeleid?

- Grondbeleid omvat het samenhangende geheel van handelingen met betrekking tot grondtransacties en -ontwikkeling. Gemeenten leggen de spelregels voor grondbeleid vast in een *Nota Grondbeleid*. Dit beleidsstuk geeft concrete richting aan hoe de gemeente haar rol en positie in ruimtelijke ontwikkelingen invult en welke instrumenten daarbij worden ingezet.

- Het grondbeleid fungeert als sturingsinstrument om gemeentelijke ambities op andere beleidsterreinen te realiseren, zoals ruimtelijke ordening, woningbouw, economische ontwikkeling, maatschappelijke voorzieningen, energietransitie, infrastructuur, natuurontwikkeling en duurzame leefomgeving.

- Binnen het domein van de actieve grondposities van de gemeente speelt het grondbeleid een cruciale rol bij ruimtelijke ontwikkelingen op de markt.

- Bij het bepalen van het gemeentelijke grondbeleid houdt de gemeente rekening met Europees, nationaal, provinciaal en lokaal beleid.

2.2 Algemeen doel van grondbeleid

Het algemene doel van grondbeleid is:

1. Faciliteren en sturen van bestuurlijk en maatschappelijk gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.
2. Rechtvaardig verdelen van kosten en opbrengsten tussen de gemeente en grondeigenaren.
3. Transparant maken en beheersen van risico's bij ruimtelijke ontwikkelingen en projecten.

2.2.1 Zwaartepunt van het nieuwe grondbeleid voor de gemeente Gulpen-Wittem

Het zwaartepunt van het nieuwe grondbeleid voor de gemeente Gulpen-Wittem is het stellen van kaders om de afspraken over volkshuisvesting/wonen vorm te geven. Dit doel vertaalt zich onder meer in:

- Het opstellen van een Omgevingsvisie als basis, aangevuld met ontbrekende thema's;
- Proactief woonbeleid voor jongeren en senioren (stimuleren, bemiddelen en reguleren);
- Toevoegen van betaalbare koopwoningen en doorgroeiwoningen aan de onderkant van de woningmarkt. Een sociale woningmarkt;
- Vrijkomende gronden en complexen benutten, binnen of aan de rand van de dorpsgrenzen;
- Een grondnota met actief grondbeleid om te sturen op woningbouw voor de doelgroep waarvoor we willen bouwen, niet alleen door nieuwbouw, maar ook door het transformeren van bestaande bebouwing naar woonruimte;
- Actief leegstand en verpaupering tegengaan en stimuleren dat vrijkomende agrarische bebouwing in of grenzend aan de dorpen wordt ingezet voor permanente huisvesting;
- Huisvesting voor buitenlandse arbeidskrachten mogelijk maken die voldoet aan het SNF keurmerk met juridische borging;
- Een zelfbewoningsplicht instellen bij nieuwbouw en waar mogelijk maatschappelijke en sociale binding als criterium toepassen bij het toewijzen van (koop)woningen;
- Samen met de woningcorporaties afspraken maken over de toekomstige woonruimteverdeling in de sociaal-maatschappelijke opgave. Specifiek benoemde groepen: woningzoekenden van buiten de regio, groeiende groep kwetsbaren, toenemende vraag huisvesting bijzondere doelgroepen (economisch, medisch, sociaal), statushouders, thuiswonenden met intensieve zorg, spreiding van maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

Zoals eerder aangegeven dient het nieuwe grondbeleid naast het zwaartepunt ook te sturen op het realiseren van ambities en doelen uit de andere beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, economische ontwikkeling, maatschappelijke voorzieningen, energietransitie, infrastructuur, natuurontwikkeling en een duurzame leefomgeving.

2.3 Uitgangspunten voor het nieuw grondbeleid

2.3.1 Grondbeleid in het kader van de woningbouw (zwaartepunt)

Uit het Stec-rapport volgt dat de Gemeente Gulpen-Wittem inzet op transformatie en herstructurering. In principe voegen we alleen woningen toe op transformatielocaties en locaties voor herstructurering. Daarnaast gelden voor nieuwe woningbouwplannen aanvullende harde eisen.

- **Kwalitatief de juiste woningen toevoegen is onze kernopgave**
  Het aantal gezinnen daalt de komende jaren, het aantal een- en tweepersoonshuishoudens neemt juist toe. Daarnaast is sprake van sterke vergrijzing. Met name de groep 75-plussers groeit fors. Demografische transities leiden tot een *kwalitatieve* opgave op de woningmarkt.
  Als gemeente moeten we prioriteiten stellen om de komende jaren de realisatie van kwalitatief goede woningen mogelijk te maken, op de juiste plekken binnen de gemeente. Er is behoefte aan meer levensloopbestendige woonvormen en betaalbare compacte woningen voor starters in Gulpen-Wittem. Aan reguliere gezinswoningen is juist minder behoefte. Daarvan staan er nu al veel. Het verduurzamen en het levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad wordt juist steeds belangrijker.
- **Gemeentelijke ambitie: woningen die betaalbaar zijn én levensloopgeschikt**
  We werken toe naar een aantrekkelijk woningaanbod in alle dorpen, een die kwalitatief goed aansluit bij de lokale behoeften van met name een brede groep starters en senioren. We zetten daarbij in op levensloopbestendige woningen, zodat men langer thuis kan blijven wonen. Betaalbaarheid staat voorop. Kleine (verplaatsbare) woningen vormen in geringe aantallen een potentieel kansrijke oplossing om de betaalbaarheid te waarborgen. Goede samenwerking met de woningcorporaties is daarbij noodzakelijk.
- **Grondbeleid voor nieuwe woningbouw voorziet altijd in kwalitatieve behoefte**
  Huishoudenskenmerken en –behoeften veranderen in Gulpen-Wittem. Met betrekking tot nieuwe woningbouw richten we ons daarom op het voldoen aan kwalitatieve behoeften. Als gemeente hebben we geen kwantitatieve doelen. We zetten gericht in op woningen die in een kwalitatieve behoefte voorzien, ook voor de langere termijn. Daarbij trachten we met strategische keuzes de doorstroming in de bestaande voorraad meer op gang te brengen.

Kortweg ondersteunt het grondbeleid nieuwe woningbouw van de volgende woningen:

Binnen Bebouwd Gebied BBG/ Centrumkernen:	**Buiten Bebouwd Gebied/ Centrumkernen, nieuwbouw die voldoet aan:**
- Grondgebonden woning Levensloopgeschikt - Flexibele woonvormen - Nultredenwoning/appartement sociale huur - Nultredenwoning/appartement vrijesectorhuur - Nultredenwoning/appartement koop - Structuurversterkende plek (behoud monument, beeldbepalende plek, rotte kies) - Nabij voorzieningen (winkels, huisarts, OV op loopafstand <5 minuten / <500 meter) - Ontwikkeling is vernieuwend of voor specifieke doelgroep	- Verbetert leefbaarheid (centrum)kern - Oplossing voor lokale zorgbehoefte - Duurzaam (energieneutraal) - Kleinschalige ontwikkeling

(afbeelding uit het Stec-rapport “Strategisch bouwen naar behoefte”)

Naast de richtinggevende uitkomsten van het Stec-rapport zal er ook rekening gehouden moeten worden met actuele landelijke- en provinciale ontwikkelingen. Het zogenaamde provinciale “straatje erbij” vraagt om na te denken over ontwikkeling van nieuwbouw aan de randen van de dorpskernen en niet alleen transformatie en/of herstructurering in de centrumkernen. Ook de nieuwe op te stellen gemeentelijke Woonzorgvisie, het nieuwe provinciale woonbehoefte onderzoek en de invoering van de Wvrv geeft mogelijk aanleiding om projectmatig andere keuzes te maken dan de richtinggevende uitkomsten van het Stec-rapport. Het doel blijft immers verdere ontwikkeling van de huisvestingsopgave en het motiveren van de gemeentelijk rol hierin.

2.3.2 Grondbeleid voor overige doelen

Het nieuwe grondbeleid dient ook gericht te zijn op de opgaven in bijvoorbeeld de transitie van de landbouw, het behalen van de klimaatdoelstellingen, het realiseren van nieuwe natuur (bijvoorbeeld bosontwikkeling) of biodiversiteit, civiele projecten en waterbeheersing. Voor zover in de afzonderlijke beleidsprogramma’s het benodigde ruimtebeslag niet is opgenomen/gefinancierd zal situationeel worden afgewogen of een actieve gemeentelijk rol wenselijk is door bijvoorbeeld gronden strategisch aan te kopen al dan niet met (co)financiering met stakeholders. De strategische aankoop van gronden kan de regie vanuit de gemeente versterken voor bijvoorbeeld een gebiedsontwikkeling of om juist ongewenste ontwikkeling te voorkomen, het op termijn realiseren van publieke doelen of als ruil- en compensatiegrond.

3. Organisatie en beleid

3.1. Organisatie en rolverdeling

- De gemeenteraad stelt kaders over de inzet van het grondbeleidsinstrumentarium.
- De gemeenteraad stelt (financiële) middelen ter beschikking.
- Het college handelt, koopt en verkoopt binnen deze kaders.
- Het college legt verantwoording af over het gevoerde beleid.
- De gemeenteraad controleert de uitvoering van deze kaders.

3.2. Gemeentelijk beleid

Het grondbeleid is facilitair van aard en ondergeschikt aan het materiële beleid zoals door de gemeenteraad vastgesteld. Enkele van die beleidsstukken zijn:

- de Omgevingsvisie van de Lijn 50 gemeenten (Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten en Vaals);
- de Lokale Woonvisie 2018-2025 ;
- Prestatieafspraken 2024 tot en met 2027;
- het Groenbeleidsplan en Groenbeheerplan Gulpen-Wittem 2023;
- Omgevingsprogramma water 2023-2027;
- Omgevingsprogramma wegen 2023-2027;
- Warmtevisie.

De Omgevingsvisie van de Lijn 50 gemeenten (Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten en Vaals) gaat op hoofdlijnen in op de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied en de hoofdzaken van het te voeren beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving. Dit politiek-bestuurlijk document beschrijft het beleid voor de fysieke leefomgeving op integrale wijze. De fysieke leefomgeving is breder dan de ruimtelijke aspecten: ook ontwikkelingen op het gebied van cultureel erfgoed, energie-infrastructuur, landbouw, landschap, milieu, natuur en water worden meegewogen en beschreven in de Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie bestrijkt de hele breedte van de fysieke leefomgeving. Het grondbeleid geeft daarentegen antwoord op de vraag wat de gemeente Gulpen-Wittem belangrijk vindt om met gebiedsontwikkeling te realiseren. Los van het beschreven zwaartepunt van het nieuwe grondbeleid dient duidelijk te zijn dat het uitvoeren van de volkshuisvestelijke taken niet alleen binnen de werkingssfeer van grondbeleid valt. De volkshuisvestelijke taken zijn breder dan dat en zien op meerdere onderwerpen waar we als gemeente nu uitvoering aan geven of waar nieuw beleid voor wordt opgesteld (zoals de nieuwe Woonzorgvisie en de Huisvestings-/urgentieverordening op basis van de Wvrv).

Ter illustratie van de breedte van de volkshuisvestelijke taken is onderstaande overzicht vormgegeven.

Huisvestings-verordening	Toeristische verhuur + vergunningen	Svn Starters-lening	STEC rapport	Leegstand	Regionaal overleggen
Wet Regie Volkshuisvesting	Urgentieonderzoek	Herbestemming Landbouw onroerend goed	Rubricering Maatschappelijk vastgoed	Herbestemming Landbouw sector	Doelgroepen onderzoek
Subsidies voor projecten VHV	Nieuwbouw projecten	Flex-woningen Tiny houses	CPO projecten	Jaarplan woningbouw-programmering	Actief Grondbeleid
Stikstofwet & vergunningen	Wijzigingen woningwet ‘22	Prestatieafspraken Corporaties + woonzorg	Wet opkoopbescherming	Woonvisie	Woonzorgvisie
Toeristische verhuur & vergunningen	Wet Goed verhuurderschap				

Duidelijk is dat de volkshuisvestelijke opdracht fors is, er vanuit verschillende thema’s en wet- en regelgeving, taken door de gemeente uitgevoerd dienen te worden en hiervoor een structurele aanpak nodig is. De aanpak en planning is middels de raadsinformatiebrief van 4 december 2023 en kenmerk U.23.01817 met de gemeenteraad gedeeld.

4. Situationeel grondbeleid

Als gemeente hanteren we een situationeel grondbeleid voor zowel het thema volkshuisvesting/wonen als alle overige doelen. Per project of locatie bepalen we onze rol, op basis van een afwegingskader (volgende hoofdstuk). Centraal daarbij staat de mate waarin een ontwikkeling aansluit bij het behalen van gemeentelijke beleidsdoelen en doelen waar we ons als gemeente Gulpen-Wittem aan hebben gecommitteerd op regionaal niveau. Per project of locatie kiezen we een actieve of faciliterende rol. Een situationeel grondbeleid helpt ons o.a. meer gehoor te geven aan particuliere initiatieven. Een nauwe samenwerking met andere (markt)partijen is mogelijk. Tegelijk zijn we in staat om onaanvaardbare risico's voor de gemeente te voorkomen. Met een flexibele houding geven we zoveel mogelijk ruimte aan bewoners, ontwikkelaars, particuliere grondbezitters, ondernemers en corporaties om zelf het initiatief te nemen op passende locaties en in de juiste woningsegmenten. Als gemeente behouden we de mogelijkheid om zelf actief grond te (ver)kopen. Het gaat om gemeentelijk grondbezit op locaties die vanuit onze doelen belangrijk zijn en waar anderen het niet oppakken op een manier die wij als gemeente wenselijk achten. Naast herontwikkelingslocaties voor woningbouw kan het ook gaan om locaties ten behoeve van openbaar gebied, grondruil, reststroken en historische grondposities. Grondaankoop kan ook wenselijk zijn voor natuurontwikkeling of het behalen van doelen zoals vermeld in het groenbeleidsplan (bijvoorbeeld bosontwikkeling).

4.1. Verschillende rollen binnen het situationeel grondbeleid:

De gemeente bepaalt per project of locatie haar rol op basis van een afwegingskader. Hierin zijn onderstaande rollen mogelijk:

A (Pro)Actief grondbeleid met gemeentelijke regie

Kiezen voor een actief grondbeleid betekent dat de gemeente handelt als marktpartij. We voeren zelf de regie: we zijn verantwoordelijk voor de planvorming, grondaankoop en -uitgifte, het bouw- en woonrijp maken van de grond, en het beheer van de openbare ruimte. Als (pro)actieve gemeente voeren we zelf de grondexploitatie uit-, en dragen we de verantwoordelijkheid voor bijkomende risico's. De kosten en opbrengsten komen ten laste respectievelijk ten gunste van de gemeente zelf. Met een proactief grondbeleid kopen we vooraf strategische locaties op, nog voordat er op die locaties (actieve) plannen zijn. Het staat de gemeente vrij om hierbij te zoeken naar (co)financiering (via Provincie Limburg of andere partijen).

B (Pro)Actief grondbeleid zonder gemeentelijke regie

Bij een (pro)actief grondbeleid handelen we als gemeente wél in grond, maar laten we de regie over aan marktpartijen. We stellen actief grond beschikbaar, maar laten de regie en uitvoering (planning, installatie, beheer et cetera) over aan een marktpartij. Middels een anterieure overeenkomst worden de belangen van de gemeente gezekerd.

C (Pro)actief faciliterend grondbeleid

Marktpartijen zijn aan zet bij een proactief faciliterend grondbeleid. We denken als gemeente wel actief mee. Als marktinitiatieven onvoldoende van de grond komen, hebben we de rol van verbinder. In dergelijke gevallen nemen we stimuleringsmaatregelen en scheppen we gunstige voorwaarden. Eventueel nemen we een actievere houding aan voor marktinitiatieven die in lijn liggen met gemeentelijke of regionale doelen. Als faciliterende partij zijn we echter niet of slechts beperkt bereid risico's te dragen.

5. Afwegingskader

5.1. Afwegingskader grondverwerving voor woningbouw

Het grondbeleid wordt voor een periode van 4 jaar vastgesteld en kan als algemene, economische, juridische of maatschappelijke ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, eerder worden herzien. Voor nú worden de richtinggevende uitkomsten van het Stec-rapport en de daarin opgestelde afwegingskaders gebruikt. Het is mogelijk om gemotiveerd af te wijken van dit afwegingskader als een project (en de benodigde aankoop van gronden/panden) nodig is om de ontwikkeling van een huisvestingsopgave mogelijk te maken.
Voor de rolbepaling bij situationeel grondbeleid zijn in het Stec-rapport “Strategisch bouwen naar behoefte” twee afwegingskaders opgenomen en toegelicht. Het eerste afwegingskader helpt de juiste rol te bepalen: actief grondbeleid met gemeentelijke regie, actief grondbeleid zonder gemeentelijke regie of faciliterend grondbeleid. Het tweede afwegingskader zorgt ervoor dat Gulpen-Wittem bijdraagt aan de juiste plannen op de meest geschikte locaties in Gulpen-Wittem.
In feite gaat het om plannen die voldoen aan de kwalitatieve criteria aan het eind van het stroomschema (de twee groene ‘prioriterings-vakjes’ in de figuur op de volgende pagina). Het stroomschema is een visuele weergave van de systematiek van het situationele grondbeleid.

A Afwegingskader om de prioritering van nieuwe woningbouwplannen te bepalen.

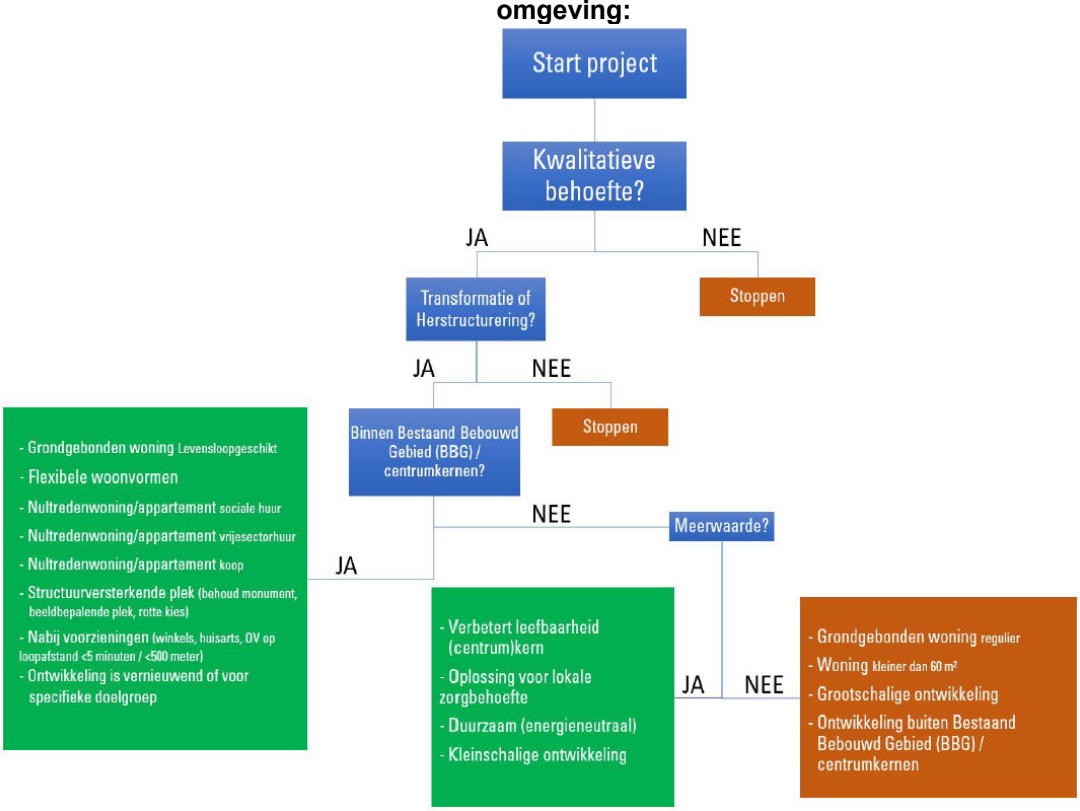
Criterium 1: Aansluiting op kwalitatieve woningbehoefte – HARDE EIS			
	Welke woningtype en welke aantallen?	Het plan past binnen de resterende behoefte aan kwalitatief toe te voegen woningen in de gemeente Gulpen-Wittem. Op basis van de vraag per woningtype en het bestaande aanbod in harde plannen. *Dus: als bestaande harde plannen al voorzien in de behoefte naar het betreffende woningtype, is er geen ruimte voor een nieuw plan.*	Aansluiting op de kwalitatieve behoefte is vereist voor ieder nieuw plan
		Gezien de vergrijzing die op de gemeente Gulpen-Wittem afkomt, en het beperkte aantal geschikte woningen voor ouderen, kiezen we alleen voor levensloopbestendige woonconcepten. Dit kunnen zowel appartementen als grondgebonden levensloopbestendige woningen zijn.	Levensloop-bestendigheid is vereist voor ieder nieuw plan
Criterium 2: transformatie of herstructurering -HARDE EIS			
	Is sprake van een herstructurering of transformatie van bestaande bebouwing?	We ontwikkelen alleen nieuwe woningen in geval van herstructurering en transformatie. Dit betekent dat we in principe alleen woningen toevoegen op herstructurering en transformatielocaties (tenzij het gaat om flexibele woningen, bijvoorbeeld voor starters). Dit geldt voor alle kernen.	Transformatie of herstructurering is vereist
Criterium 3: Locatie valt binnen Bestaand Bebouwd Gebied of betreft een centrumkern – HARDE EIS			
	Waar is het plan gelegen? Rekening houdend met kern, BBG en kernwinkel-gebied.	We ontwikkelen uitsluitend binnen bestaand bebouwd gebied (volgens de Ladder voor Duurzame Verstedelijking), en breiden onze kernen niet uit.	Ligging binnen BBG [2] is vereist Ligging buiten kernwinkel-gebied vereist Ligging in een van de vijf kernen met voldoende voorzieningen is vereist, tenzij: Meerwaarde voor kern aangetoond. Of: er geen toevoeging van woningen plaatsvindt.
		Toevoeging van woningen op de begane grond van het kernwinkelgebied in Gulpen-Wittem heeft in principe niet onze voorkeur (volgens de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg).	
		We werken mee aan woningbouwplannen in onze centrumkernen, omdat hier de meeste voorzieningen geconcentreerd zijn (uit het oogpunt van de vergrijzende bevolking). In de andere kernen en buurtschappen werken we alleen mee aan zeer kleine toevoegingen – ‘accupunctuur’ – mits een grote meerwaarde voor de leefbaarheid of bestaande voorraad van de kernen is aangetoond. *Let op: voor locaties buiten centrumkernen of zonder aantoonbare meerwaarde voor de leefbaarheid/woningvoorraad geldt: we werken hier uiteraard wel mee in het kader van revitalisering/transformatie/sloop-nieuwbouw, waarbij het aantal woningen niet uitgebreid wordt. Een bijzonder segment is het toevoegen van tijdelijke woningen (deze tellen niet mee in de woningbouwprogrammering)*	

(afbeelding uit het Stec-rapport “Strategisch bouwen naar behoefte”)

Prioritering: structuurversterkende plek			
	Ontwikkeling draagt bij aan structuurversterken de aspecten.	Aanpak van rotte kies, structurele leegstand of beeldbepalende plek; En/of: hergebruik en behoud van waardevol monument.	Maatwerk +
Prioritering: nabijheid van voorzieningen			
	Ontwikkeling ligt nabij voorzieningen, zoals winkels, huisarts en OV.	De minimale loopafstand is minder dan 5 minuten / 500 meter; Of: de minimale loopafstand is 5 tot 10 minuten / 500 tot 1.000 meter; Of: de minimale loopafstand is meer dan 10 minuten / 500 tot 1.000 meter.	++ 0 --
Prioritering: vernieuwend woonconcept of bediening specifieke doelgroep			
	Ontwikkeling is vernieuwend of bedient specifieke doelgroep.	Innovatieve woonconcepten voegen iets toe dat complementair is aan de bestaande woningvoorraad, dus niet 'meer van hetzelfde'. Voorbeelden zijn: flexibele woningen, betaalbare starterswoningen, middenhuur, tiny houses, knarrenhofjes, CPO's of woon-zorgconcepten (niet uitputtend). Het woonproduct is vernieuwend; Of: het woonproduct is niet vernieuwend. Het woonproduct bedient doelgroep ouderen of zorgbehoevenden. Of: het woonproduct bedient geen ouderen of zorgbehoevenden. Het woonproduct is tijdelijk (en telt daarom niet mee in de woningmarktaantallen in de gemeentelijke programmering); Of: het woonproduct is niet tijdelijk.	+ 0 + 0 + 0

(afbeelding uit het Stec-rapport “Strategisch bouwen naar behoefte”)

B Prioriteiten sub A weergegeven in een beslisboom waarmee bepaald wordt of een woningbouwproject past binnen de ambities en uitgangspunten grondbeleid en ruimtelijke omgeving:

(afbeelding uit het Stec-rapport “Strategisch bouwen naar behoefte”)

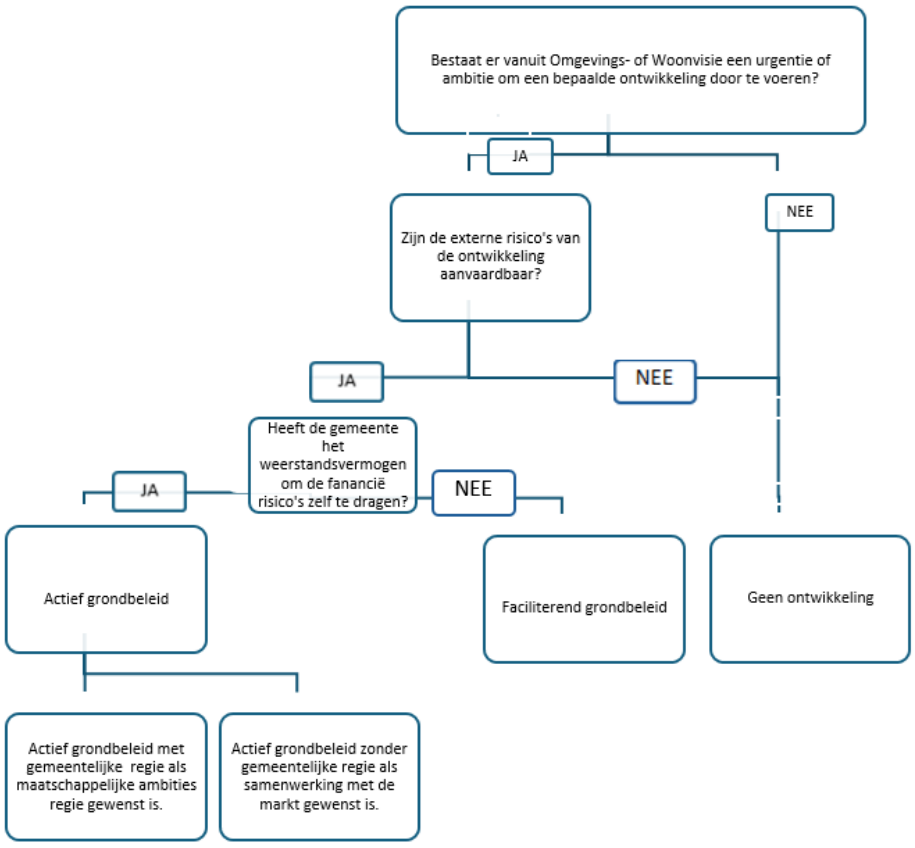
5.2. Afwegingskader grondverwerving voor overige doelen
De gemeente zal per initiatief een afweging moeten maken of er een actief, faciliterend of een mengvorm van grondbeleid zal worden gehanteerd. Deze beslissing hangt af van de geschatte financiële en maatschappelijke gevolgen van een ontwikkeling.

De verwachting is dat de gemeente Gulpen-Wittem, vaker dan voorheen, het initiatief zal moeten nemen in een aanjagende rol en/of meer sturende rol. Dit leidt tot meer nadruk op het actieve deel binnen situationeel grondbeleid, in plaats van het faciliterende dat de gemeente nu nastreeft. De gemeente is bereid die stap te maken, als dit leidt tot een gewenste invulling van haar beleidsdoelstellingen binnen het tijdspad dat is voorzien. Om bepalen of de gemeente overgaat tot het inzetten van actief grondbeleid (met of zonder regie van de gemeente) hanteren wij een afwegingskader.

Het financiële aspect kan met name gewogen worden middels het weerstandsvermogen van de gemeente. Het weerstandsvermogen is de algemene reserve van de gemeente gecombineerd met de reserve van het grond-bedrijf. Het weerstandsvermogen is voldoende wanneer de gemeente in staat is de risico's van een project eventueel te kunnen afdekken met de gelden uit beide reserves. Mocht dit niet het geval zijn, wordt het project financieel te risicovol geacht en geldt het advies dit project niet uit te voeren.

Daarnaast zijn er ook andere factoren die bijdragen aan het risicoprofiel van een project zoals politieke gevoeligheid, schaalgrootte en maatschappelijke impact. Bij een project worden de risico's met de daarbij mogelijke gevolgen vervat in een risicoprofiel. Het risicoprofiel wordt ter beoordeling aan het college van Burgemeester en Wethouders voorgelegd.

De volgende beslisboom beschrijft, in grote lijnen, welke vorm van grondbeleid zal worden gekozen bij een ruimtelijke ontwikkeling in relatie tot de overige doelen. Hierbij is als voorbeeld de Omgevings- of Woonvisie gekozen waarbij ook andere visies leidend kunnen zijn voor het verder doorlopen van de beslisboom:

6. Financiële kaders

6.1 Waardering

De commissie Besluit begroting en verantwoording (hierna: BBV) omschrijft in haar notities “Grondbeleid in begroting en jaarstukken” en “Vastgoed” hoe gronden moeten worden gewaardeerd, welke kosten geactiveerd mogen worden en hoe tekorten en risico’s afgedekt moeten worden. Leidend daarbij is of de grond in transitie is of gaat, of wat de toekomstige bestemming wordt. In die zin hebben we als gemeente weinig beleidsvrijheid en zijn we gehouden aan de regelgeving.

6.2 Grondexploitaties

Uit de grondexploitatieberekening blijkt of alle investeringen terugverdiend kunnen worden en of er winst wordt verwacht. De eindwaarde van een project staat gelijk aan de opbrengsten minus de kosten gedurende de gehele looptijd. Is de eindwaarde negatief, dan wordt een verliesvoorziening getroffen om het toekomstige verwachte verlies te dekken. Bij een positief resultaat worden er, zodra er opbrengsten zijn gerealiseerd, tussentijdse winsten genomen, waarbij bijvoorbeeld de opbrengsten (of kosten) van adaptief programmeren als risico in projecten worden meegenomen. De commissie BBV schrijft voor dat tussentijds winst genomen moet worden conform de ‘percentage of completion’ methode (POC-methode). Alvorens hiertoe wordt overgegaan worden de projectspecifieke risico’s in kaart gebracht en betrokken bij de deze tussentijdse winstneming. Deze winstneming wordt met de hoogte van de gekwantificeerde projectspecifieke risico’s gecorrigeerd.

Bij een nieuwe ontwikkeling wordt de grondexploitatieberekening voorgelegd aan de raad. Als het verwachte resultaat negatief is zal het voorstel altijd voorzien zijn van een dekkingsvoorstel, en een onderbouwing van het maatschappelijk rendement.

De grondexploitaties worden minimaal één keer per jaar bijgesteld. Dat wil zeggen dat jaarlijks beoordeeld wordt of de verwachte investeringen en opbrengsten van een project gedurende de gehele looptijd juist zijn ingeschat. De grondexploitatieberekening wordt bijgesteld indien zich gedurende het jaar nieuwe feiten voordoen, met substantiële wijzigingen tot gevolg. Noodzakelijk geachte investeringen en opbrengsten worden bij de begroting als benodigd budget voorgelegd aan de gemeenteraad. In voorkomende gevallen worden deze budgetten bijgesteld in tussenrapportages. Bij de jaarrekening wordt een verantwoording van de behaalde resultaten gepresenteerd. We hanteren een uniforme aanpak voor wat betreft risicomanagement bij ruimtelijke projecten. De risico’s worden minimaal één keer per jaar geïnventariseerd middels een kwalitatieve analyse. Waar mogelijk worden de risico’s gereduceerd door het treffen van beheersmaatregelen. De resterende risico’s worden berekend middels een kwantitatieve analyse en vastgelegd. Met deze informatie kan de projectleider de directie en het bestuur juist informeren over de bestaande risico’s binnen projecten.

Het risicoprofiel van de grondexploitaties vormt – samen met de andere gemeente-brede risico’s – de noodzakelijke omvang van de benodigde weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt aangevuld met winsten uit grondexploitaties en vrijval uit de verliesvoorzieningen van de grondexploitaties.

6.3 Bevoegdheid college

Het college is op grond van artikel 160 Gemeentewet bevoegd tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen (transacties onroerend goed, sluiten van exploitatieovereenkomsten, publiek-private samenwerkingsovereenkomsten). In artikel 171, eerste lid, van de Gemeentewet is bepaald dat de burgemeester (als rechtspersoon) de gemeente in en buiten rechte vertegenwoordigt. Daaronder valt het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen waartoe het college besluit. In het huidige beleid dient het college de raad in staat te stellen om zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken. We sluiten aan bij de gemeentelijke mandatenregeling die periodiek wordt geactualiseerd.

6.4 Balansverschuivingen

Met veranderingen in de bestemming van grond verandert ook de verantwoording op de balans. De commissie BBV heeft regels opgesteld voor deze zogenoemde balansverschuivingen. Gronden worden te allen tijde verschoven tegen boekwaarde. De boekwaarde is echter niet altijd een-twee-drie te herleiden. In dat geval zijn er regels om de boekwaarde te bepalen. Wanneer een grondexploitatie is afgerond bestaat deze uit bouwrijpe grond en openbaar gebied. De opbrengsten van de bouwkavels dekken in principe de kosten van de inrichting van het openbaar gebied. Daarmee is de boekwaarde van de grondexploitaties het totaal van bouwkavels. Openbaar gebied heeft in deze geen boekwaarde. Het openbaar gebied wordt wanneer een grondexploitatie klaar is dan ook “om niet” overgedragen en wordt ook niet opgenomen in de materiële vaste activa. Zodra de transitie van de grond zo goed als afgerond is maar nog niet alles is verkocht worden deze kavels naar de materiële vaste activa verschoven.

Bouwkavels die opgeleverd worden door de grondexploitaties verschuiven van het onderhanden werk naar de materiële vaste activa. Gronden die onder de materiele vaste activa gepresenteerd worden en waarvan besloten is dat zij verkocht gaan worden, verschuiven naar de voorraad.

6.5 Verantwoording en bijsturing via P & C-cyclus

Overeenkomstig artikel 9, lid 2 van het BBV provincies en gemeenten dient een paragraaf grondbeleid deel uit te maken van de programmabegroting en het jaarverslag van de gemeente. Transparantie van het grondbeleid is om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang voor zowel de gemeente als haar partners/ de andere partijen op de grondmarkt en de risico’s en in de tweede plaats vanwege de relatie tot de doelstellingen zoals aangegeven in onze programma’s zoals bijvoorbeeld Wonen, Zorg, Recreatie of Economie. Door hier meer inzicht in te geven wordt duidelijk waarom de gemeente Gulpen-Wittem wel of niet actief betrokken is in specifieke situaties.

De geprognosticeerde resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties worden jaarlijks per 1 januari herzien. Daarna worden deze verwerkt in de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties die door de raad worden vastgesteld. De financiële effecten worden verwerkt in de door de raad vastgestelde jaarrekening van het voorafgaande jaar.

Voor de verliesgevende grondexploitaties wordt, conform de voorschriften van het BBV, een verliesvoorziening getroffen. De raad bepaalt uit hoofde van zijn budgetrecht (meestal bij de vaststelling van de jaarrekening) de bestemming van vrijgevallen verliezen dan wel de dekking van een noodzakelijke aanvulling van de verliesvoorziening.

De Paragraaf Weerstandsvermogen van de Meerjarenbegroting verschaft inzicht in de verhouding van de grondexploitatie-risico's in relatie tot het gemeente-brede risicoprofiel.

6.6 Bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen

Via de Omgevingswet kunnen gemeenten een bijdrage vragen voor bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen aan initiatiefnemers. De lokale woonvisie 2018-2025 en de Omgevingsvisie van de Lijn 50 gemeenten dienen als basis voor het in rekening brengen van een (financiële) bijdrage voor bovenwijkse voorzieningen. Bij het verhalen van deze bijdrage gelden de volgende criteria:

- Het exploitatiegebied heeft profijt van de betreffende voorzieningen.
- Er wordt aangetoond dat de voorzieningen toerekenbaar zijn aan het exploitatiegebied (causaliteit).
- Er wordt aangegeven in welke mate de kosten van de voorzieningen ten laste kunnen worden gebracht van het exploitatiegebied (proportionaliteit).

Om kosten van ruimtelijke ontwikkelingen te verhalen op derden hoeft niet aan de drie hierboven vermelde criteria profijt, causaliteit en proportionaliteit te zijn voldaan. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten wel zijn onderbouwd in vastgesteld beleid zoals de regionale structuurvisie de omgevingsvisie of de woonvisie, en de bijdrage moet gebaseerd zijn op een overeenkomst.

7. Instrumenten voor het nieuwe Grondbeleid

7.1 Grondverwerving (minnelijke verwerving)
Bij actief grondbeleid zal de gemeente op eigen kracht gronden en/of panden gaan verwerven. Hierbij acteert zij als een marktpartij die concurreert met private partijen. Doel is om gronden en/of panden te verwerven die van strategische waarde zijn in het kader van te behalen beleidsdoelen.

Hierbij is het eerste uitgangspunt om dit via minnelijke verwerving te doen. Hierbij zal de gemeente ernaar streven om de grond/het pand te verwerven waarbij een koopovereenkomst met de eigenaar wordt gesloten. Belangrijk element van deze verwervingsmanier is dat beide partijen op vrijwillige basis tot overeenstemming komen met elkaar. In dat opzicht is minnelijke wijze het meest wenselijk voor zowel gemeente als verkoper.

In beginsel worden de in hoofdstuk 5 toegelichte afwegingskaders toegepast om te bepalen of actief grondbeleid de juiste rol is voor de gemeente en of een bepaald perceel past binnen het ruimtelijke en maatschappelijk beleid. Het blijft mogelijk om gemotiveerd af te wijken van dit afwegingskader als een project (en de benodigde aankoop van gronden/panden) nodig is om de ontwikkeling van een huisvestingsopgave mogelijk te maken.

7.2. Gemeentelijk voorkeursrecht
Mocht de gemeente Gulpen-Wittem een groot strategisch belang hebben bij een bepaalde grond, dan kan er besloten worden om het gemeentelijk voorkeursrecht toe te passen. Voorheen was dit geregeld in de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg), thans is dit opgenomen in de Omgevingswet (OW). Het voorkeursrecht geeft gemeenten de mogelijkheid om een grondeigenaar de plicht op te leggen de grond eerst aan te bieden aan de gemeente, voordat hij dit aan andere partijen aanbiedt. Hiermee kan de gemeente er actief op sturen dat het bepaalde gronden zou kunnen overnemen in het kader van gebiedsontwikkeling die past binnen haar beleid en visie. Er is echter geen sprake van onteigening. De grondeigenaar mag zelf weten of en wanneer hij de grond verkoopt of niet. Er is dus alleen sprake van een aanbiedingsplicht en niet een verkoopplicht.

Een dergelijk juridisch instrument is ingrijpend voor een grondeigenaar. Daarom zal de gemeente Gulpen-Wittem het met zorg toepassen. Een dergelijk besluit (bevoegdheid: gemeenteraad) is wel een mogelijkheid voor de gemeente Gulpen-Wittem om actief grondbeleid te kunnen toepassen in de gevallen dat zij dat wil. De gemeente dient dus ook met een onderbouwde visie voor het gebruik van de betreffende grond te komen wil zij het voorkeursrecht gebruiken. De gemeente toont daarmee het belang van de grond voor hen daarmee aan. Zo wordt voorkomen dat bij een mogelijke verkoop van de grond dit overgaat naar een partij die een niet wenselijke ontwikkeling voor het gebied in gedachten heeft. Dit maakt de rol van de gemeente in haar grondbeleid dus actief, aangezien de gemeente op voorhand al bezig is met het verwerven van strategische grondposities.

7.3. Onteigening
Het kan voorkomen dat minnelijke verwerving van gronden niet mogelijk blijkt. Indien de gronden toch cruciaal zijn voor de realisatie van een belangrijke ontwikkeling kan de gemeente overgaan tot onteigening. Onteigening is de gedwongen eigendomsovergang aan de gemeente. Dit is een stap die zeker niet gewenst is, aangezien het een middel is dat een grondeigenaar dwingt zijn grond af te staan aan de gemeente. Dit is een zeer heftig middel voor een grondeigenaar en daarom zal het streven zijn om niet tot grondonteigening te komen. Ook voor de gemeente kost een dergelijk onteigeningstraject veel geld door het lange en slepende juridische proces wat er mee gepaard gaat.

Onteigening zal dus nooit de eerste stap zijn. De gemeente probeert bij voorkeur de grond te verwerven op minnelijke wijze en dus in overeenstemming met de grondeigenaar. Mocht de gemeente echt geen mogelijkheid zien de grond op minnelijke wijze te verkrijgen, kan onteigening een uitkomst bieden. Daarvoor moet echter een zorgvuldige belangenafweging worden gemaakt. Mocht het algemeen belang van een grondpositie zo groot zijn dat het opweegt tegen de grote inbreuk op iemands individuele eigendom, zal de gemeente ervoor kunnen kiezen om een onteigeningsprocedure te starten. Voordat dit gebeurt zal er alles aan moeten zijn gedaan om niet tot onteigening te komen. Onteigeningsprocedures zijn namelijk zeer ingrijpend voor beide partijen. Ze zijn lang van duur en kosten daarmee veel ambtelijke capaciteit.

7.3. Gronduitgiftebeleid

Als gevolg van onder meer het “Didam-arrest” van november 2021 zal de gemeente zich bij iedere voorgenomen uitgifte van gemeentegrond goed moeten afvragen of er meerdere gegadigden kunnen zijn. Als dat het geval is, dan moet er een openbare selectieprocedure worden georganiseerd. Het stelt voor de uitgifte van grond door Gulpen-Wittem objectieve, redelijke en toetsbare criteria op. Ook als de gemeente van mening is dat bij een beoogde grondtransactie maar één gegadigde partij in beeld is, dient dit via een publicatie bekend gemaakt te worden. Er geldt dan een termijn waarbinnen potentiële gegadigden zich kenbaar kunnen maken.

Gelet op de algemene formulering van de uitspraak moet er rekening mee worden gehouden dat de gevolgen van de uitspraak ook van belang zijn voor andere vormen van gronduitgifte, zoals erfpacht- en opstalrechten, huur, ruil, pacht en andere (aan de ontwikkeling en realisatie van) vastgoed gerelateerde overeenkomsten zoals publiek-private samenwerkingsovereenkomsten waarin dergelijke rechten worden vergeven. De precieze reikwijdte van het arrest zal zich uiteindelijk moeten uitkristalliseren in de jurisprudentie.

7.3.1 Gronduitgifte ten bate van woningbouw

De gemeente Gulpen-Wittem wil een aantrekkelijke gemeente zijn om in te wonen en wil voorzien in de woonbehoefte. Om dit te bereiken voert de gemeente Gulpen-Wittem situationeel grondbeleid. Dit betekent dat de gemeente enerzijds met faciliterend grondbeleid medewerking verleent aan woningbouwplannen van marktpartijen en anderzijds met actief grondbeleid zelf stuurt op de ontwikkeling van woningen en de uitgifte van gronden hiervoor.

Bij actief grondbeleid geeft de gemeente kavels bouwgrond uit aan particulieren die zelf een woning willen bouwen of aan een projectontwikkelaar, woningbouwcorporatie of belegger die de (huur)woningen projectmatig realiseert.

Procedure toewijzing bouwgrond (onder begeleiding van een makelaar)

De uitgifte van bouwgrond geschiedt (al dan niet onder begeleiding van een makelaar) tegen marktconforme grondprijzen gebaseerd op de beoogde functie van de uit te geven bouwgronden. De grondprijzen zijn bepaald met de nader te bepalen methodiek en betreffen bouwrijpe grond. Jaarlijks geven burgemeester en wethouders inzicht in de te hanteren methoden en prijzen in de grondprijzenbrief.

1. Wanneer de gemeente beschikt over woningbouwkavels die verkocht gaan worden, wordt iedereen (dat wil zeggen: alle natuurlijke personen) in de gelegenheid gesteld om in aanmerking te komen voor een kavel. De gemeente kan ook overwegen om woningbouwkavels voor een specifieke doelgroep te ontwikkelen. Het beschikbaar komen of zijn van bouwkavels wordt gepubliceerd op de gemeentepagina van de plaatselijke weekbladen en op de gemeentelijke website;
2. In de publicatie wordt uitgelegd welke bouwkavels worden uitgegeven, de oppervlakte en grondprijs van de kavels en de reactietermijn. Na afloop van de reactietermijn wordt geïnventariseerd hoeveel inschrijvingen er zijn en of deze door natuurlijke personen zijn gedaan. Indien er één gegadigde voor een kavel is, krijgt deze gegadigde de mogelijkheid een optie te nemen op de kavel. Indien er meerdere gegadigden voor een kavel zijn, zal er een loting plaatsvinden. De winnende gegadigde wordt na de loting in de gelegenheid gesteld om een optie te nemen op de betreffende kavel.
3. Mocht loting in een specifiek geval of project niet de meest geschikte methode voor uitgifte zijn, dan kan het college van burgemeester en wethouders besluiten een van de twee onderstaande methodes toe te passen:
    - Onder de gegadigden vindt een veiling per opbod plaats. Alle gegadigden voor de betreffende kavel worden uitgenodigd voor de veiling en kunnen dan een bod uitbrengen. Het minimale bod wat voor de kavel kan worden uitgebracht, is de vooraf bepaalde grondprijs. De hoogst biedende kandidaat krijgt de koopovereenkomst aangeboden.
    - De gegadigden wordt gevraagd een schriftelijk bod uit te brengen (met als minimum de vooraf bepaalde grondprijs), waarbij de gegadigde die het hoogste bod uitbrengt de koopovereenkomst aangeboden krijgt.

Use it or lose it
We nemen in iedere afspraak met private partijen (bijvoorbeeld de Anterieure Overeenkomst, of het verkoopcontract van de grond) op dat aanvang van de bouw binnen 26 weken na verlening van de omgevingsvergunning moet plaatsvinden. Indien dit niet gebeurt moet oplevering van de woningen ten minste binnen 2 jaar plaatsvinden. Als ook dit niet gebeurt, en de houder van de omgevingsvergunning redelijkerwijs volledig verantwoordelijk is, kan de overeenkomst ontbonden worden. Zo voorkomen we dat partijen de plantitels vasthouden zonder dat men voornemens is op korte termijn te bouwen.

Kostenverhaal
Kostenverhaal is een typisch instrument voor faciliterend grondbeleid. De kosten voor het faciliteren, oftewel het mogelijk maken, verhaalt de gemeente op de private partij. Dit is verplicht volgens de Omgevingswet (voorheen: Grondexploitatiewet). Via zowel het privaatrechtelijke als publiekrechtelijke pad is dit mogelijk voor de gemeente. De kosten die de gemeente zal verhalen op private partijen zijn:

- De gebiedseigen kosten op basis van de kostensoortenlijst (bijlage IV. bij artikel 8.15 van het Omgevingsbesluit), zoals:
    - De kosten voor de ruimtelijke procedure
    - Het aanpassen van de ruimtelijke omgeving ten behoeve van het project, zoals het bouw- en woonrijp maken
    - Eventuele (plan)schades

- De gebiedsoverstijgende kosten:
    - Een bijdrage ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling
    - Toegelicht in Nota bovenwijkse voorzieningenkostenverhaal

7.3.2 Gronduitgifte voor groenstroken/structuren en reststroken

1. Als gemeente willen we zoveel mogelijk openbaar groen behouden. Groen is van onschatbare waarde voor o.a. wateropslag, biodiversiteit, het klimaat, hittestress en een mooi straatbeeld. Daarnaast is de aanwezigheid van groen en infrastructuur van groot belang voor de leefbaarheid en kwaliteit van de openbare ruimte.

2. Een groenstrook is een stuk openbaar groen dat:
    a. Eigendom is van de gemeente;
    b. Kleiner is dan 150 m^2;
    c. Niet als bouwkavel bestemd is/wordt;
    d. Geen onderdeel is van structureel groen en een beperkte ruimtelijke functie heeft zoals bedoel in het groenbeleidsplan en groenbeheerplan van de gemeente Gulpen-Wittem.

3. Uitgangspunten verkoop/verhuur/bruikleen groen- en reststroken
    a. Het college hanteert een terughoudend beleid voor de verkoop, verhuur en in bruikleen geven van groen- en reststroken. Onder andere om te voorkomen dat de gemeente groen- en reststroken kwijtraakt die in de toekomst juist een belangrijke rol kunnen spelen bij bijvoorbeeld het tegengaan van hittestress, het zorgen van een goede waterafvoer of de aanleg van slimme warmtenetten, wordt voor de verkoop, verhuur en bruikleen van groen- en reststroken het uitgangspunt: ‘nee, tenzij’ gehanteerd.
    b. Als een groen- of reststrook feitelijk als verlengde van een tuin gebruikt wordt (gelegen aan de voor- zij- of achterkant een woning) acht de gemeente dit als structurele uitbreiding van het woongenot. De gemeente stelt een huurovereenkomst op als de in gebruik zijnde strook grond ooit nodig is voor een herinrichting van het openbare gebied. Als de strook grond redelijkerwijs niet meer nodig is wordt overgegaan tot verkoop met de dan geldende grondprijs.
    c. Een bruikleenovereenkomst “om niet” wordt alleen gebruikt als sprake is van een tijdelijk karakter en geen structureel gebruik, met het uiteindelijke doel om de in gebruik gegeven strook grond terug te leveren aan de gemeente.
    d. In het verleden verleende bruikleenovereenkomsten blijven rechtsgeldig maar kennen een uitsterfconstructie.

4. In de volgende gevallen is het in elk geval niet mogelijk om een groen- of reststrook van de gemeente te kopen of te huren:
    a. Als er kabels of leidingen onder de grond liggen;
    b. Als er sprake is van structureel groen dat bepalend is voor het straatbeeld/de omgeving;
    c. Als de verkeersveiligheid in gevaar komt;
    d. Als verkoop niet past in de omgevingsvisie/het omgevingsplan, toekomstige (gebied)ontwikkeling of andere gemeentelijke plannen;
    e. Als verkoop leidt tot belemmering van het onderhoud aan ander gemeentelijk groen;
    f. Als de functionele en logische verkavelingen niet wordt gewaarborgd;
    g. Als verkoop in strijd is met de keurbepalingen van het waterschap of de omgevingsverordening van de Provincie Limburg.

5. Grenzen aan het perceel van aanvrager
    a. De te verkopen, te verhuren of in bruikleen te geven grond dient rechtstreeks aan het perceel van de aanvrager te grenzen.
    b. Indien de te verkopen, te verhuren of in bruikleen te geven grond rechtstreeks aan meerdere percelen grenst, zullen ook de eigenaars van de aangrenzende percelen in de gelegenheid worden gesteld om de grond te kunnen kopen, huren of in bruikleen te aanvaarden.
    c. Indien er meerdere gegadigden zijn voor de verkoop, verhuur of bruikleen van de grond, zal worden bezien of het perceel gesplitst kan worden zodat alle gegadigden dit kunnen kopen, huren of in bruikleen te aanvaarden.
    d. Indien splitsing van het perceel niet mogelijk is, zal door loting worden bepaald welke gegadigde de grond kan kopen, huren of in bruikleen krijgt.

6. Aanwezigheid van kabels en leidingen
    Indien zich kabels en/of leidingen in de betreffende grond bevinden wordt per geval en in afstemming met de nutsbedrijven bekeken of een bruikleenovereenkomst afgegeven kan worden.

7. Verkeerssituatie
    Elke aanvraag dient getoetst te worden aan de verkeerssituatie te plaatse. Grond die vanuit verkeersoogpunt bezien van belang is wordt niet verkocht. Afhankelijk van de situatie kan dergelijke grond, onder voorwaarden, wel worden verhuurd of in bruikleen worden gegeven.

8. Andere toetsingsgronden
    Bij elke aanvraag wordt beoordeeld of er vanuit stedenbouwkundig, civieltechnisch en/of omgevingsplantechnisch oogpunt bezwaren zijn tegen verkoop, verhuur of bruikleen van het perceel.

9. Huurders van woningen
    Aan personen die een woning huren wordt geen grond verkocht. Aan hen kan wel grond worden verhuurd of in bruikleen worden gegeven.

10. Versnippering
    Versnippering dient zoveel mogelijk voorkomen te worden. Stroken gelegen bij aaneengeschakelde bebouwing worden alleen verkocht, verhuurd of in bruikleen gegeven als met alle bewoners uit zo'n blok overeenstemming is bereikt.

11. Kosten van verkoop, bruikleen en verhuur van reststroken worden bepaald in de Grondprijsbrief.

7.3.3. Gronduitgifte in relatie tot volkstuinen

In de gemeente Gulpen-Wittem zijn alleen in de Kern Wijlre volkstuinen aanwezig. Deze 16, aan elkaar grenzende volkstuinen, zijn allemaal in gebruik. De doorstroom van gebruikers is laag. De volkstuinen worden voor het merendeel lang door eenzelfde gebruiker gebruikt. Een uitvraag onder de inwoners van de gemeente naar interesse in nieuwe volkstuinen, heeft geen hoge respons opgeleverd. De respons betreft 1 of 2 tuinen verdeeld over verschillende kernen/dorpen.

Door het ontbreken van grondposities en aanzienlijke inrichtingskosten is het realiseren van nieuwe volkstuinen niet haalbaar. Als richtlijn voor het in gebruik geven van volkstuinen gelden onderstaande criteria:

1. Uitsluitend inwoners van de gemeente Gulpen-Wittem komen in aanmerking voor het in bruikleen nemen van een volkstuin. Belangstellenden worden geregistreerd op een wachtlijst. Als er een volkstuin vrij- komt worden de kandidaten in volgorde van die lijst benaderd.
2. Het is niet mogelijk meer dan één volkstuin op een volkstuincomplex in gebruik te nemen.
3. Het gebruik van een volkstuin wordt in een overeenkomst met diverse voorwaarden vastgelegd.
4. Gezien het maatschappelijke karakter van de volkstuin wordt gekozen voor een bruikleenovereenkomst ‘om niet’ in plaats van het in rekening brengen van een huurprijs.
5. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd om in bijzondere gevallen van deze criteria af te wijken.

7.3.4. Zakelijke rechten
In de gemeente Gulpen-Wittem worden verschillende zakelijke rechten gevestigd. Een zakelijk recht is een recht dat rust op een zaak of een ander goed. Een kenmerk van een zakelijk recht is dat het zaaksgevolg heeft, dit betekent dat het recht op de zaak blijft rusten ongeacht in wiens handen de zaak zich bevindt.

Recht van opstal

Een regelmatig voorkomend zakelijk recht is het recht van opstal. Dit is een recht om in, op of boven de grond van de gemeente bouwwerken, kabels en leidingen of beplanting in eigendom te hebben. Een recht van opstal zorgt ervoor dat de gemeente niet door natrekking eigenaar wordt van het opstal van een ander. Voor het vestigen van het recht van opstal is een notariële akte en inschrijving in de openbare registers vereist. De bevoegdheden van de opstalhouder tot het gebruiken, aanbrengen of wegnemen van bouwwerken en beplantingen kunnen in de akte worden geregeld. Daarnaast kan in de akte worden vastgelegd dat de opstalhouder verplicht is om jaarlijks een vergoeding – retributie – aan de gemeente als eigenaar te betalen.

Het recht van opstal kan voor verschillende doelen en functies worden gevestigd, er zijn dan ook verschillende voorwaarden en tarieven van toepassing. Daarom is er geen algemene lijn voor ontwikkeld, maar wordt per voorkomend geval maatwerk geleverd.

Antennemasten en sirenemasten

In tegenstelling tot het bovenstaande zijn voor de telecommunicatiemasten wel algemene uitgangspunten bepaald. De reden hiervoor is dat er in Gulpen-Wittem verschillende telecommunicatiemasten op gemeentegrond staan en daarvoor een overeenkomst met een marktpartij heeft afgesloten. Voor een telecommunicatiemast op gemeentegrond wordt een recht van opstal gevestigd. Uitgangspunten die hierbij gehanteerd worden zijn:

- de retributie bestaat uit een tarief voor de mast en een tarief per medegebruiker;
- de looptijd is 15 jaar (stilzwijgend verlengd);
- jaarlijkse indexering conform de consumentenprijsindex.

De tarieven voor de retributie voor de telecommunicatiemast en het medegebruik zijn bepaald na vergelijking met de tarieven van omliggende gemeenten. De tarieven worden vermeld in het nog op te stellen grondprijzenbeleid en de grondprijzenbrief.

Naast telecommunicatiemasten zijn ook sirenemasten geplaatst in onze gemeente. Sirenemasten zijn bestemd voor het landelijk luchtalarmsysteem en hebben een maatschappelijk belang. Voor de plaatsing van deze sirenemasten op gemeentegrond wordt met de Staat langdurige overeenkomsten gesloten. Door het maatschappelijke beland worden geen kosten in rekening gebracht. Er vindt periodiek overleg plaatst met de Staat om op de hoogte te blijven van landelijke ontwikkelingen.

Erfpacht

Erfpacht is een zakelijk recht waarbij de gemeente het eigendom behoudt en de erfpachter in beginsel het volle genot van de grond heeft en ook het recht om er een bouwwerk op te realiseren. Het recht van erfpacht kent verschillende verschijningsvormen. Zo zijn er bijvoorbeeld tijdelijke erfpacht (vaak 30 tot 50 jaren) en voortdurende/eeuwigdurende erfpacht bekend. Voor de uitgifte in erfpacht is een notariële akte en inschrijving in de openbare registers vereist. Daarnaast kan in de akte worden vastgelegd dat de erfpachthouder verplicht is om jaarlijks een vergoeding – canon – aan de gemeente als eigenaar te betalen.

Uitgifte in erfpacht komt in de gemeente Gulpen-Wittem niet (meer) voor. Voormalige erfpachten zijn reeds omgezet naar huur- en/of bruikleenovereenkomsten. Aangezien erfpacht niet vaak voorkomt, zijn geen algemene uitgangspunten opgesteld, maar wordt per geval maatwerk geleverd.

7.3.5. Jacht- en visrechten
De gemeente Gulpen-Wittem is eigenaar van gronden waar op gejaagd mag worden en van wateren waar in gevist mag worden. Om het gebruik van deze gemeentelijke eigendommen te regelen worden overeenkomsten gesloten.

Jachtrechten

De gemeente heeft gronden in eigendom waarop gejaagd mag worden. Er zijn verschillende vormen van jacht:

- **jacht**, uitgevoerd door jachthouders op basis van een jachthuurovereenkomst(en) in een geopend jachtseizoen voor aangewezen diersoorten, waarvoor het verplichte lidmaatschap van de lokale wildbeheereenheid een voorwaarde is;

- **beheer**, uitgevoerd door faunabeheereenheden en de wildbeheereenheden, op basis van een planmatige en langdurige aanpak waarmee de omvang van populaties van diersoorten wordt beperkt als dat nodig is vanwege de ernst of omvang van de schade of de bedreiging van een publiek belang – zoals de volksgezondheid of verkeersveiligheid, dit ook op basis van de toestemming grondgebruiker;

- **schadebestrijding**, in principe uitgevoerd door grondgebruikers of namens hen, op basis van toestemming van de grondeigenaar ingeval van maatregelen die een grondgebruiker mag nemen tegen dieren die schade aan zijn eigendommen veroorzaken.

De gemeente Gulpen-Wittem sluit overeenkomsten met wildbeheereenheden waarin wordt bepaald welke vormen van jacht op welke percelen in Gulpen-Wittem zijn toegestaan. Voor jacht en beheer worden de specifieke percelen in de overeenkomst benoemd. Voor schadebestrijding wordt een algemene bepaling opgenomen zodat, na toestemming van de gemeente, overal waar noodzakelijk aan schadebestrijding kan worden gedaan. Deze schadebestrijding kan aan de orde zijn bij gevoelige gebieden, zoals sportvelden of wandelgebieden. De overeenkomsten worden gesloten voor een termijn van 6 jaar en eindigen dan van rechtswege. Hierdoor wordt gestuurd op tijdig overleg om tot nieuwe overeenkomsten te komen. Het jaarlijks te betalen tarief loopt in lijn met de gehanteerde tarieven door de omliggende gemeenten.

Visrechten

De gemeente Gulpen-Wittem is eigenaar van wateren waar in gevist mag worden. Aan hengelsportverenigingen wordt de mogelijkheid geboden om in deze wateren te vissen. De overeenkomsten die hiervoor gesloten zijn, lopen nog. Zodra het einde van de looptijd van deze overeenkomsten in zicht komt, wordt bekeken of er nieuwe criteria en/of tarieven vastgesteld moeten worden.

7.4. Onrechtmatig gebruik

Op diverse locaties in de gemeente Gulpen-Wittem wordt zonder recht of titel (onrechtmatig) gebruik gemaakt van gemeentegrond. Vaak speelt dergelijk gebruik in het buitengebied, waarbij de gebruiker een gedempte sloot en/of berm bij de particuliere perceel/tuin betrekt. Maar ook in de bebouwde kom worden gemeente-eigendommen onrechtmatig in gebruik genomen of is sprake van een historisch gegroeide situatie waarbij de juridische eigendom nog niet is vastgelegd in de openbare registers.

Het onrechtmatig gebruik van gemeentegrond is in geen geval acceptabel. Enerzijds vanuit het principe dat men nu eenmaal niet andermans grond behoort toe te eigenen. Anderzijds vanuit praktische redeneringen, zoals de beperking om te kunnen beschikken over onze eigen grond, de eventuele aantasting van het landschappelijk gebied, de eventuele aantasting van de verkeersveiligheid, de eventuele aantasting van de werking van de waterhuishouding, de beperkingen die ontstaan met de aanleg van energie voorzieningen en de (juridische) gevolgen van het niet optreden tegen onrechtmatig gebruik van gemeentegrond. Optreden tegen dit gebruik is dan ook zeker gewenst.

Een mogelijk juridisch gevolg is dat de gemeente na verloop van tijd mogelijk geen gebruik meer kan maken van haar recht om de grond terug te vorderen. Er is dan sprake van verjaring van een rechtsvordering. De verjaring heeft tot gevolg dat degene die de grond gebruikt (formeel de bezitter) de grond ook in eigendom krijgt. De gemeente verliest dan haar eigendom. Dit betekent overigens niet dat de overdracht van eigendom door verjaring gemakkelijk te bewerkstelligen is voor een grondgebruiker. In veel gevallen beroept een grondgebruiker zich tevergeefs op verjaring. Ook kan de inbezitneming als een onrechtmatige daad worden benaderd.

Dit neemt niet weg dat optreden tegen onrechtmatig gebruik van gemeentegrond van belang is. Als de gemeente het gebruik jarenlang gedoogt, zal de discussie over eventuele verjaring eerder aan de orde zijn dan wanneer de gemeente hiertegen optreedt.

7.4.1. Actief optreden vs casuïstieke aanpak

Het inzichtelijk maken van gemeentelijke eigendom dat onrechtmatig in bezet is bij derden is arbeidsintensief en kostbaar. De opbrengst van een dergelijke exercitie weegt veelal niet op tegen de kosten. Desalniettemin worden bij de beoordeling van verzoeken en behandeling van aanvragen van derden en/of gemeentelijk (civiele)projecten van aanleg tot onderhoud doorlopend getoetst aan onrechtmatig gebruik van gemeentelijk eigendom. Geconstateerde gevallen van onrechtmatig gebruik worden ter besluitvorming aan het college van Burgemeester en Wethouders voorgelegd.

8. Slotbepaling

De nota Grondbeleid 2013 wordt met de inwerkingtreding van deze nota ingetrokken.

Deze nota treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Deze nota wordt aangehaald als : Nota van het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Gulpen-Wittem in zijn vergadering van 26 september 2024.

de raadsgriffier, {{esl:Signer1:capture:size(200,50)}}	de voorzitter, {{esl:Signer2:capture:size(200,50)}}
mr. R. Reichrath	ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Ons kenmerk:
G.25.01745
Dossiercode:

Memo

Aan:	Commissie RED
Van:	Wethouder Piet Franssen
Datum:	16 mei 2025
Onderwerp	Beantwoording technische vragen fractie CDA OG/073 Raadsvoorstel Grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025
Inhoud:	

Geachte commissieleden,

Namens de fractie CDA zijn technische vragen gesteld met betrekking tot het raadsvoorstel OG/073 Grondprijsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025. Hierbij informeer ik u met de gestelde vragen en de beantwoording daarvan.

Vraag 1:
Hoe verhouden de grondprijzen bij CPO Mechelen zich tot de grondprijzen vermeld in de notitie/nota?

Antwoord:
Ten eerste geldt het uitgangspunt dat de aan te houden grondprijs vanuit een gemeentelijke ontwikkeling wordt vormgegeven. Gronden worden verkocht aan het CPO-initiatief. Vervolgens valt een CPO-project onder de categorie "Overige woningbouw/Woningbouw specifieke doelgroepen" en hiervoor geldt maatwerk. De uiteindelijke grondprijs is afhankelijk van o.a. de locatie (de potentiële woningbouwontwikkeling) maar ook de uitkomst van de onderhandelingen tussen de grondeigenaar en de CPO-groep.

Vraag 2:
Is er wel een behoorlijk verschil?

Antwoord:
Voor de grondprijs t.a.v. de CPO-ontwikkeling te Mechelen geldt dat dit een resultante is vanuit de locatie, de onderhandelingen met de grondeigenaar én de opgestelde gemeentelijke GREX (Grondexploitatie). De verwerking kent een gemaximaliseerde grondprijs á €265,=/m^2 en is overeenkomstig vastgelegd in het raadsbesluit OG/002 d.d. 6 juni 2024 en kenmerk G.24.02751.

Vraag 3:
Wat gaan de deelnemers aan CPO Mechelen dan betalen?

Antwoord:
Zie de beantwoording op vraag 2.

Vraag 4:
En wat zullen dan de prijzen zijn bij volgende projecten van die omvang?

Antwoord:
In navolging op de beantwoording in Vraag 1 geldt dat dit antwoord niet op voorhand bekend is. Ieder CPO-project wordt immers anders vormgegeven en leidt ook tot een andere resultante. Bij een gemeentelijke ontwikkeling, waarbij sprake is van een CPO-initiatief, wordt een gemeentelijke GREX opgesteld, waaruit op basis van alle kosten een bepaalde m^2-prijs voortvloeit, e.e.a. in de vorm van maatwerk.

Commissie Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)

Dossiernummer	3188
Extern Zaak ID	IB.25.0135
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	21 mei 2025
Agendapunt	5
Titel	OG 075 - Zienswijze ontwerpbegroting 2026 GR Rd4
Organisatieonderdeel	Afdeling Omgeving
Portefeuillehouder	Wethouder P.H.J. (Piet) Franssen

Aanwezigen

J.I.A.A. (Jack) Cremers, M.L. (Lodewijk) Duyvendak, W.H.W. (Wien) Hendriks, J.J.P.G. (Joris) Kirkels, Q.R.J. (Quinn) Quadvlieg, H. (Hans) Veldhuis en D.R.J. (Diana) Vluggen

Bijlagen
OG 075 - (Ontwerp-)Raadsbesluit zienswijze ontwerpbegroting 2026 GR Rd4 [G.25.01419]
OG 075 - Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2026 GR Rd4 [G.25.01042]
OG 075 - (Concept-)Zienswijze begroting 2026 GR Reinigingsdienst Rd4 [G.25.01424]
OG 075 - Bijlage - Jaarrekening 2024 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 [B.25.01132]
OG 075 - Bijlage - Ontwerpbegroting 2026 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 [B.25.01135]
OG 075 - Regionaal overzicht ontwerpzienswijzen Rd4 (G.25.01706)
Beantwoording technische vragen Fractie PRO Zienswijze GR (G.25.01761)

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	22 april 2025
Commissie Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)	**21 mei 2025**
Raadsvergadering	5 juni 2025

Ingekomen stukken raad

ID	**Onderwerp**
3127	Agenda van de vergadering van het algemeen bestuur van 3 april 2025
3146	Rd4 inzake toezending begroting 2026
3147	Rd4 inzake toezending Jaarrekening 2024

Toelichting

De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze vast te stellen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026 van Rd4.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de door het dagelijks bestuur toegezonden jaarstukken 2024, ontwerpbegroting 2026 en meerjarenbegroting 2027-2029.

2. Een positieve zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en ontwerp ontwerpmeerjarenraming 2027-2029 af te geven.
3. De bijgevoegde ontwerp-zienswijzebrief (met kenmerk G.25.01424) vast te stellen en aan het Dagelijks bestuur van Rd4 te verzenden.

Besluit

De commissie adviseert de voorzitter van de raad om het raadsvoorstel op de voorlopige agenda van de raadsvergadering van donderdag 5 juni 2025 te plaatsen.

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Kenmerk : G.25.01419

Raadsbesluit

Raadsnummer	OG/075
Onderwerp	Raadsbesluit zienswijze begroting 2026 GR Reinigingsdienst Rd4

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Overwegende

- Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 22/04/2025 inzake de zienswijze ontwerpbegroting 2026 van de GR Rd4
- Gelet op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen

Besluit

1. Kennis te nemen van de door het dagelijks bestuur toegezonden jaarstukken 2024, ontwerpbegroting 2026 en meerjarenbegroting 2027-2029.
2. Een positieve zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en ontwerp ontwerpmeerjarenraming 2027-2029 af te geven.
3. De bijgevoegde ontwerp-zienswijzebrief (met kenmerk G.25.01424) vast te stellen en aan het Dagelijks bestuur van Rd4 te verzenden.

Status raadsbesluit

Aangenomen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 5 juni 2025 in Gulpen.

de griffier,
{{esl:Signer1:capture:size(270,90)}}

mr. R. Reichrath

de voorzitter,
{{esl:Signer2:capture:size(270,90)}}

ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Kenmerk : G.25.01042

Raadsvoorstel

Onderwerp	**Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbegroting 2026 Reinigingsdienst Rd4**

Raadsnummer	:	OG 075
Portefeuillehouder	:	Wethouder Franssen
Ambtelijke afdeling	:	Advies en beleid
Vastgesteld door college	:	Dinsdag 22 april 2025
Commissiebehandeling	:	Donderdag 22 mei 2025
Commissie	:	Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)
Raadsbehandeling	:	Donderdag 5 juni 2025

Samenvatting
De Gemeenschappelijke Regeling valt onder de vigerende voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en onder het toezicht van de Provincie Limburg. De twee dochtervennootschappen, Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. en Rd4 Kringloop Bedrijf B.V., vallen niet onder het toezicht van de Provincie Limburg. De begroting moet worden opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Hierdoor ontstaat er een situatie waarbij Rd4 een hybride structuur heeft.

Ontwerpbegroting 2026
De geconsolideerde begroting 2026 laat een stijging zien van € 3.5 miljoen ten opzichte van de begroting 2025.

Voor de gemeente Gulpen-Wittem is in de ontwerpbegroting (basispakket) een toename van 3.6 % voorzien ten opzichte van de begroting 2025 (exclusief het BOR pakket, zijnde een klein bedrag). De bedragen voor de gemeente Gulpen-Wittem wordt hiermee € 1.843.488.

In onze jaarschijf van 2026 is al een budget opgenomen van € 1.838.800.
Het verschil tussen de vorige jaar opgenomen budget en dit jaar begroting blijft bij deze beperkt (een stijging van € 4.688).

Resultaat 2024 gemeente Gulpen-Wittem:
Resultaat bedrijfsvoering € 18.910 + afrekening variabele component € 148.258 – bijdrage PMD-ketenregie € 15.087 wat leidt tot een positieve resultaat (te ontvangen) van € 152.141. Dit resultaat is in onze jaarrekening van 2024 verwerkt.

Deze resultaten zijn met name toe te schrijven aan voordelen in de verwerkingskosten (door aanbod en markttarieven) en lagere logistieke kosten vanwege een lagere inzet van uren.

Ontwerpmeerjarenraming 2027-2029
De meerjarenraming 2027–2029 laat een gemiddelde indexstijging van 4,3% zien. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de CO_2-belasting.

Voorgesteld besluit
De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de Ontwerpbegroting 2026, toegezonden jaarstukken 2024, Ontwerpmeerjarenraming 2027-2029.
2. Een positieve zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en ontwerp ontwerpmeerjarenraming 2027-2029 af te geven

Inleiding
Ontwerpbegroting 2026

Vanaf 2025 vervangt het Circulair Materialenplan (CMP) het LAP3 en ondersteunt het de transitie naar een circulaire economie. Gemeentelijk beleid richt zich hierbij steeds concreter op circulariteit. Tegelijkertijd hebben landelijke en regionale beleidsontwikkelingen én marktontwikkelingen een toenemende invloed op de begroting van Rd4.

De focus ligt op de intrinsieke motivatie van burgers en het verbeteren van grondstofkwaliteit. In 2026 opent het nieuwe grondstoffenpark in Margraten, waar circulaire activiteiten starten in samenwerking met partners en regionale onderwijsinstellingen.

De Rd4-gemeenten benadrukken het belang van regionale samenwerking en uniformiteit op het gebied van afval, grondstoffen, circulariteit en leefomgeving, met Rd4 als proactieve spil in de bestuurlijke en ambtelijke interactie.

Producentenverantwoordelijkheid speelt een groeiende rol in het verminderen van restafval. Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de inzameling, maar hebben weinig invloed op productontwerp of -volume. Duidelijke beleidskaders zijn nodig om gemeenten grip te geven op afvalkosten en hun rol in de circulaire economie. De verantwoordelijkheid geldt al voor o.a. elektrische en elektronische apparaten, matrassen, textiel, batterijen en accu's, autowrakken, autobanden en alle consumentenverpakkingen en wordt mogelijk uitgebreid naar luiers (vanaf 2027).

Vanaf 2026 wordt, naast de bestaande afvalstoffenbelasting, ook een CO_2-heffing ingevoerd op de uitstoot van restafval. Deze zal de komende jaren oplopen tot een geschatte € 45 per ton.

Tot slot leidt de huidige economische situatie, waaronder de loon-prijsspiraal, tot stijgende arbeidskosten en hogere inkoopprijzen bij marktpartijen.

Jaarstukken 2024

In 2024 zijn er volgende ontwikkelingen doorgemaakt welke effect hebben gehad op de gerealiseerde cijfers dan wel de basis leggen voor het jaar daarna:

- Verhuizing van het textiel sorteercentrum (TSC) naar een ander gebouw op de hoofdlocatie;
- Uitvoering van een proef met een waterstof inzamelvoertuig;
- Evaluatie Strategisch meerjarenplan;
- Sluiten meerjarig contract met WSP inzake sociale arbeid;
- Afronding van de PMD ketenregie periode t/m 2021;
- Ingebruikname op- en overslag voor restafval en verdere fysieke aanpassingen aan de locatie;
- Voorbereiden projecten Grondstoffenpark en kringloopwinkel Margraten en verplaatsing Regionaal sorteercentrum E-waste (RSC) op onze hoofdlocatie

Jaarcijfers 2024

- Het netto bedrijfsresultaat Rd4 na vennootschapsbelasting, beschikbaar voor uitkering aan de gemeenten, bedraagt € 400.911.
- Voor Gulpen-Wittem betekent dit een aandeel van € 18.910 (verdeeld op basis van het aantal aansluitingen).
- Het aandeel van gemeente Gulpen-Wittem in het weerstandsvermogen van Rd4 bedraagt € 98.410.
- Voor Gulpen-Wittem bedraagt de positieve afrekening van het basispakket € 148.258, en de negatieve afrekening van de PMD-ketenregie € 15.087, wat leidt tot een positieve

Voorziening Gulpen-Wittem (intern)

Door onder andere het positieve resultaat bij de Rd4 kunnen wij een storting doen in de voorziening afval hetgeen leidt tot de volgende stand van de voorziening:

- Stand per 01.01.2024 € 184.314
- Storting in 2024 € 71.507
- Stand per 31.12.2024 € 255.821
- verrekening van kosten van € 133.171.

Ontwerpmeerjarenraming 2027-2029

In het jaar 2024 werd er het Strategisch meerjarenplan voor de jaren 2022-2026 opnieuw tegen het licht gehouden en vastgesteld dat de routemap uit het plan nog steeds de juiste koers is voor de komende jaren. Er is samen met de beleidswerkgroep gewerkt aan de acties uit het Grondstoffenplan.

In de meerjarenraming 2027-2029 is er rekening gehouden met een reguliere indexering (2-3%). Er zijn geen beleidswijzigingen bekend of doorgerekend. De verwerkingskosten zijn berekend conform de huidige stand gekoppeld aan de verwachtingen. Daarin is meegenomen de impact van de belastingen, zoals geheven door het rijk op het verbranden van afvalstoffen (verbrandingsbelasting) en de uitstoot bij verbranding (CO2 heffing). Zonder wijzigingen in gedrag van de burgers of de producenten zal het huidige beleid tot vrijwel een verdubbeling van de verwerkingskosten in de komende 5 jaar leiden. Van de totale verwerkingskosten zal dan de helft uit belastingen bestaan. Dit

resulteert op totaalniveau in een gemiddelde index van 4.95% (2027), 4.43% (2028) en 3.63% (2029).

Beoogd effect / doelstelling

Ontwerpbegroting 2026

De ontwerpbegroting wordt aangeboden aan de deelnemende gemeenten zodat de raden een zienswijze kunnen indienen op de ontwerpbegroting. De zienswijze kan dan worden meegenomen bij het vaststellen van de definitieve begroting.

Argumenten

1.1 De ontwerpbegroting 2026 is opgesteld op basis van de te verwachten ontwikkelingen.

Binnen de afvalverwerking zijn de verwerkingstarieven afhankelijk van de markt. Hierdoor zijn met name de variabele kosten moeilijker in te schatten. Met betrekking tot de bedrijfsvoering zijn de kosten afhankelijk van brandstofprijzen, energielasten, CAO-onderhandelingen, beleidskeuzes etc. De begroting is dan ook opgesteld op basis van ervaring voorgaande jaren en de te verwachten beleidsontwikkelingen zoals vastgelegd in het grondstoffenplan.

1.2 De jaarrekening 2024 is positiever uitgevallen dan de begroting.

Dat er een positieve afrekening is van het basispakket is tweeledig. Aan de ene kant is er ongeveer een miljoen minder aan verwerkingskosten dan begroot. Anderzijds is er een kleine vijf ton te danken aan logistieke efficiëntie. Daarnaast is de afwikkeling van de afrekening PMD ketenregie t/m 2021 ter grootte van zo'n twee ton negatief verwerkt.

1.3 Tijdige beleidssturing op afvalkosten en circulariteit.

Het is noodzakelijk om tijdig beleidsmaatregelen te nemen om grip te houden op stijgende afvalkosten en om als gemeente effectief bij te dragen aan de transitie naar een circulaire economie. Zo werd er tijdens bezuinigingsmaatregelen bijvoorbeeld gekeken naar de ophaalfrequentie van GFT-afval in de wintermaanden, om de logistieke kosten te verlagen zonder grote impact op het serviceniveau. Dit voorstel wordt momenteel voorbereid.

Late zindelijkheid bij peuters leidt tot stijgende luierafvalkosten en extra milieubelasting. Een preventieve aanpak draagt bij aan afvalkostenbeheersing, vermindering van luierafval en verwerkingskosten, en aan circulariteitsdoelen. Binnen de Rd4-gemeenten wordt de introductie van Toddy's Plasklas in 2025 voorbereid: een landelijk erkende, laagdrempelige oudertraining ontwikkeld door Ready for Potty en ondersteund door de GGD. De Plasklas stimuleert tijdige zindelijkheid via bewustwording, praktische ondersteuning en positieve opvoeding. Dit leidt tot minder luierafval per kind en structurele verlaging van afvalverwerkingskosten. De Provincie ondersteunt het initiatief financieel. Invoering sluit aan op het Grondstoffenplan 2022–2026 onder het thema afvalpreventie.

Kanttekeningen en risico's

Ontwerpbegroting 2026

- Gemeenten ontvangen in 2026 minder middelen vanuit het Rijk.
  Onder leiding van het algemeen bestuur is samen met beleids- en financiële ambtenaren een traject gestart om mogelijke besparingen te evalueren, zonder dat dit ten koste gaat van het serviceniveau of de doelstellingen uit het Grondstoffenplan 2022–2026.
- Circulaire inspanningen leiden op dit moment tot kostenverhoging voor burgers.

De belasting op afvalverbranding stijgt, terwijl het volume van te verbranden materiaal niet afneemt. Er is geen daling zichtbaar in het aanbod van afvalstromen waarvoor verbranding de enige optie is.

- Hergebruik van grondstoffen is technisch mogelijk, maar wordt onvoldoende gestimuleerd door de overheid.
- Consumenten hebben te weinig keuzemogelijkheden, doordat producenten slechts beperkte duurzame alternatieven bieden.
- De transitie naar circulariteit in de gehele keten verloopt traag, vanwege een gebrek aan sturing en beschikbare alternatieven.
- De financiële druk op gemeenten en burgers neemt toe, doordat kosten oplopen zonder dat er voldoende systeemverandering plaatsvindt.

Kosten en dekking

Ontwerpbegroting 2026

Zie de samenvatting inzake de begrotingsontwikkeling 2026 versus 2025.

Besparingen

Gemeenten hebben gewezen op het financiële ravijnjaar 2026, waarin zij minder middelen ontvangen van het Rijk. Hoewel Rd4 werkt binnen een taakveld dat wordt gefinancierd via afvalstoffenheffing, is actief gezocht naar besparingen zonder het serviceniveau te verlagen. Dit resulteerde in een besparing van € 843.000, door:

- Efficiëntere bedrijfsvoering (€570.000)
- Pauzering extra reservering voor verduurzaming wagenpark (€ 148.000)
- Extra omzet via pop-up kringloopwinkels (€ 100.000)
- Striktere naleving klachttermijnen (€ 25.000)

Deze maatregelen zijn onderdeel van een breder traject gestart medio 2024 samen met de 10 deelnemende gemeenten.

Jaarrekening 2024

Zie de samenvatting inzake de opbouw van het weerstandsvermogen.

Uitvoering, planning en communicatie

Na vaststelling van de zienswijze zal de zienswijze worden gecommuniceerd met het dagelijks bestuur van de GR Rd4. Zij zullen de zienswijze meenemen bij de vaststelling van de definitieve begroting.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Raadsbesluit	G.25.01419	
Uitgaande brief zienswijze	G.25.01424	
Ontwerpbegroting 2026	B.25.01135	
Jaarrekening 2024	B.25.01132	

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Postbus 56 • 6270 AB Gulpen
Willem Vliegenstraat 12 • 6271 DA Gulpen
Telefoon 14 043
info@gulpen-wittem.nl
www.gulpen-wittem.nl

Reinigingsdiensten Rd4
Postbus 641
6400 AP HEERLEN

Uw brief van	:		**Behandeld door**	: O. Shchebunyayeva
Uw kenmerk	:		**Onderwerp**	: Positieve zienswijze begroting 2026 GR Reinigingsdienst Rd4
Ons kenmerk	:	**G.25.01424**	**Dossiercode**	:
			Bijlagen	:
			Verzonden	:

Geachte heer / mevrouw ,

Op 4 april 2025 ontvingen wij uw ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpmeerjarenraming 2027-2029. Uw bestuur heeft ons in de gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen ten aanzien van de aangeleverde stukken.
In de raadsvergadering van 5 juni 2025 heeft de raad van Gulpen-Wittem de jaarstukken en ontwerpbegroting van de GR Rd4 behandeld. We hebben besloten om een positieve zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en ontwerp ontwerpmeerjarenraming 2027-2029 te geven. Wel willen we een blijvende aandacht vragen voor de financiële situatie. We bedanken Rd4 voor alle inspanningen met betrekking tot de bezuinigingsvoorstellen.

Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met Olesya Shchebunyayeva van team Advies en beleid via telefoonnummer 043 880 06 00 of e-mail naar Olesya.Shchebunyayeva@Gulpen-Wittem.nl.

Met vriendelijke groet,

Namens de gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

de raadsgriffier,
{{esl:Signer1:capture:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de voorzitter,
{{esl:Signer2:capture:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens

Jaarrekening Rd4

2024

Geconsolideerde jaarrekening 2024
Reinigingsdiensten Rd4

Rd4

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag behorende bij de jaarrekening over het boekjaar 2024 van de gemeenschappelijke regeling Reinigingsdiensten Rd4. We kunnen constateren dat ook 2024 een jaar was waar we met z'n allen hard gewerkt hebben aan, maar ook in de organisatie. Dat harde werken heeft zich uitbetaald want het financieel eindresultaat over het boekjaar 2024 is positief ten opzichte van de begroting. Achtergrond van dit positieve resultaat zijn diverse exogene factoren en verwerkingskosten die samen met de afschrijvingen alle drie gunstiger uitvallen dan in 2022 werden ingeschat en begroot. Dit stemt uiteraard tot tevredenheid en geeft vertrouwen voor zowel onze stakeholders als management.

Het spreekwoord zegt "buurmans goed is maar één keer te koop!" Doordat het pand aan de achterzijde van ons perceel op de hoofdlocatie te koop werd aangeboden, hebben we eerder dan gedacht een versnelde revitalisering/ inrichting van de Rd4-hoofdlocatie kunnen realiseren. Het bestaande Textiel sorteercentrum werd verplaatst naar het grotere nieuwe pand met meer ruimte voor sorteeractiviteiten en een efficiëntere in- en outbound voor de logistiek waarbij de veiligheid op een nog hoger niveau geborgd kon worden.
In een relatief korte tijd werd de verhuizing vorm en inhoud gegeven met alle actoren die nodig waren in deze transitie. Op 11 september 2024 werd door gouverneur Emile Roemer het Textiel sorteercentrum officieel heropend en werden alle medewerkers getrakteerd op taart. Een mooie dag voor alle actieve medewerkers van het sociale domein die vanuit de sociale werkvoorziening WSP op het Textiel sorteercentrum dag in en dag uit waardevol werk verrichten.

In 2024 zijn ook gedurende het jaar diverse gesprekken met het management van WSP over de samenwerking en bestaande contracten gevoerd. De actieve deelname van ca. 150 medewerkers met een "steuntje in de rug" bij Rd4, maakt Rd4 tot het bedrijf dat het is. Juist de samensmelting van het sociaal domein met de reguliere krachten bij Rd4 maakt en vormt de cultuur die wij bij Rd4 dan ook ten volle omarmen. We doen het samen bij Rd4 en kijken naar elkaar om. Conclusie is dat WSP en Rd4 de contracten voorzien hebben van een update en dat het sociaal domein voor de komende jaren is geborgd.

Roger Wetzels

Directeur Reinigingsdiensten Rd4

Er is ook hard gewerkt om inzicht te krijgen in wat de routekaart voor Rd4 moet gaan worden bij de transitie naar een nieuw ERP-systeem. Het huidige Navision wordt nog tot 2027 technisch ondersteund. Het wisselen/ wijzigen van je automatiseringsinfrastructuur is geen makkelijke en evidente opgave. Het afgelopen jaar zijn diverse werkgroepen aan de slag geweest om inzicht te krijgen wat de markt ons te bieden heeft met het brede dienstverleningsportfolio van Rd4 in het achterhoofd. We hebben geleerd van de AFAS-implementatie voor wat betreft het onderdeel personeelsadministratie en -informatie, die door onze afdeling P&O in het 2e en 3e kwartaal is ingericht en vormgegeven, en wat dit voor een impact heeft. Door de omzetting naar een nieuw systeem AFAS kregen we inzicht in wat het betekent om een systeemtransitie vanuit het bestaande Navision door te voeren. Deze ervaring gaat ons helpen bij het maken van de juiste keuzes en het vormgeven van de bijkomende processtructuur aankomend jaar om deze ERP-transitie verder gestalte te geven.

Met pijn in het hart hebben we in het 3e kwartaal de pilot met de Grondstoffentas in de gemeenten Kerkrade en Landgraaf moeten stopzetten. De pilot kunnen we als zeer geslaagd omschrijven, echter de afzet van grondstoffen loopt niet in lijn met de ambitie om de circulariteit aan te jagen. Het virgin materiaal blijkt nog steeds goedkoper te zijn dan het recyclaat waardoor de afzet stagneert c.q. stilvalt. Helaas was het momentum nu niet goed, maar mocht de markt zich in de juiste circulaire richting gaan bewegen dan kunnen we meteen de Grondstoffentas hernieuwd introduceren bij onze inwoners.

Het allerbelangrijkste is en blijft natuurlijk de factor "mens" in ons bedrijf. Zonder onze gewaardeerde medewerkers kunnen wij de dienstverlening niet zo inrichten en organiseren zoals wij dit doen. Het dit jaar uitgevoerde medewerkerstevredenheid-onderzoek toonde ons een overall uitkomst van een 7,6. Een mooi cijfer, maar ook een cijfer dat vraagt om het nog beter te doen. Daar gaan we met het kader en management ook aan werken.

Eind 2024 zijn we leiderschapsprogramma gestart binnen Rd4 op zowel tactisch als strategisch niveau. In 2025 starten nog enkele groepen. Goed leiderschap is nodig om de transitie naar de circulaire economie te maken en om invulling te geven aan de realisatie van het Strategisch meerjarenplan 2022-2026, samen met alle teams binnen de organisatie. Naast het leiderschapsprogramma blijven we sowieso volop investeren in het opleiden van onze medewerkers. We kijken dus verder dan vandaag. Vandaag de keuzes maken waar we overmorgen profijt van hebben. Precies in lijn met het gedachtegoed en rentmeesterschap van onze voorgangers bij Rd4.

Tot slot werd de term 'ravijnjaar' het afgelopen jaar regelmatig met onze stakeholders gebezigd aan diverse gesprekstafels in het huis van Rd4. Het management nam kennis van de opgave en zette de stap voorwaarts door met een integrale werkgroep aan het werk te gaan. Hiermee gaven we samen inhoud aan de gestelde opgave en kwamen we niet tegenover maar vooral naast elkaar te staan. Diverse ideeën en topics, telkens het Strategisch meerjarenplan in ogenschouw nemende, zijn besproken en van een long list is uiteindelijk een shortlist gemaakt die doorgerekend is op haalbaarheid en mogelijke besparingen. Een mooie gezamenlijke inspanning is hiermee geleverd en deze zal in 2025 bestuurlijk gewogen moeten gaan worden ter finale besluitvorming.

Elke dag zetten wij ons in voor een mooie en schone leefomgeving. Samen met burgers, overheden, bedrijven en instellingen zoeken we constant naar slimme en duurzame oplossingen om afval te verminderen, grondstoffen te scheiden, spullen een tweede leven te geven en mensen kansen te bieden.

Alleen zo worden we:

samen steeds slimmer

Inhoudsopgave

Rapport
- Over Reinigingsdiensten Rd4 7
- Financiële positie 8
- Financiële paragraaf 9

Jaarrekening
- Grondslagen voor de financiële verslaggeving 26
- Geconsolideerde balans per 31 december 2024 29
- Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2024 30
- Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2024 31
- Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2024 38
- Wet Normering Topinkomens verantwoording 42
- Gemiddeld aantal werknemers 44

Overige gegevens
- Deelnemende gemeenten 44
- Verdeling vermogen 45

Bijlagen
- Overzicht materiële vaste activa 50

Over Reinigingsdiensten Rd4

De gemeenschappelijke regeling Reinigingsdiensten Rd4 (hierna: GR) is eind 1997 opgericht en feitelijk met haar werkzaamheden begonnen op 1 januari 1998. De GR heeft twee 100% dochtervennootschappen, te weten Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. (hierna: BVF) en Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. (hierna: KLB). In de BVF zijn alle medewerkers met een niet ambtelijke status ondergebracht. Voor deze medewerkers is de cao voor GEO (Grondstoffen, Energie en Omgeving) van toepassing. Behoudens de ambtenaren (gemeentelijke cao) en de onroerende zaken, zijn alle productiemiddelen ondergebracht in de BVF.

In het KLB is per april 2014 het Textiel sorteercentrum ondergebracht. De financiële gegevens van deze vennootschap zijn opgenomen in deze jaarrekening. Om een goed inzicht te krijgen in het functioneren van Rd4 als geheel, presenteren wij in weerwil van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een integraal geconsolideerde jaarrekening (en begroting) van de drie onderdelen samen. Voor het verkrijgen van een goed en juist inzicht zetten we de lijn van de afgelopen jaren voort.

samen steeds slimmer

Financiële positie

Ter verkrijging van een inzicht in de financiële positie van de geconsolideerde onderneming, verstrekken wij u de navolgende overzichten. Deze zijn gebaseerd op de gegevens uit de jaarrekening.

Vergelijkend balansoverzicht (x € 1.000)

	31-12-2024		31-12-2023	
	bedrag	%	bedrag	%
Activa				
Immateriële vaste activa	149	0,3	2	0,0
Materiële vaste activa	35.978	77,5	33.131	79,6
Financiële vaste activa	0	0,0	0	0,0
Voorraden	1.087	2,3	1.108	2,7
Vorderingen	3.292	7,1	5.135	12,3
Liquide middelen	5.966	12,8	2.232	5,4
Totaal	**46.472**	**100,0**	**41.608**	**100,0**

Passiva				
Eigen vermogen	3.719	8,0	3.179	7,6
Voorzieningen	793	1,7	519	1,2
Langlopende schulden	31.930	68,8	28.180	67,8
Kortlopende schulden	10.030	21,6	9.730	23,4
Totaal	**46.472**	**100.0**	**41.608**	**100.0**

	2024	2023	mutatie
Werkkapitaal			
Voorraden	1.087	1.108	-21
Vorderingen	3.292	5.135	-1.843
Liquide middelen	5.966	2.232	3.734
	10.345	8.475	1.870
Kortlopende schulden	-10.029	-9.730	-299
Werkkapitaal	316	-1.255	1.571

Financiële paragraaf

Resultaat

Ten behoeve van het inzicht in de ontwikkeling van het resultaat volgt onderstaand in afgeronde bedragen de winst- en verliesrekening 2024.

	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Netto-omzet	48.495.586	47.452.213	42.699.755
Verwerkingskosten afval	-3.785.347	-4.518.610	-2.920.136
Kosten van uitbesteed werk	-2.975.947	-3.145.463	-2.555.450
Brutomarge	41.734.292	39.788.140	37.224.169
Salarissen en sociale lasten	18.489.217	17.575.455	16.681.145
Personeel van derden	5.877.264	5.685.342	5.690.861
Energie	2.306.003	2.576.000	1.949.979
Afschrijvingen vaste activa	3.822.747	4.954.207	3.779.491
Overige bedrijfskosten	9.945.257	7.782.706	8.565.353
Bedrijfslasten	40.440.488	38.573.710	36.666.829
Bedrijfsresultaat	1.293.804	1.214.430	557.340
Financiële lasten minus - baten	-482.426	-784.956	-381.629
Bestemmingsreserves	-388.784	-429.474	-286.230
Nettoresultaat vóór VPB	422.594	0	-110.519
Vennootschapsbelasting	21.683	0	20.837
Nettoresultaat na VPB	**400.911**	**0**	**-131.356**
Onttrekking uit weerstandsvermogen conform afspraak begrotingsbijstelling	0		0
	400.911	**0**	**-131.356**

Ontwikkelingen in 2024

In 2024 hebben we de volgende ontwikkelingen doorgemaakt welke effect hebben gehad op de gerealiseerde cijfers danwel de basis leggen voor het jaar daarna.
Niet limitatief willen we onderstaande benoemen:

- Verhuizing van het textiel sorteercentrum (TSC) naar een ander gebouw op onze hoofdlocatie;
- Uitvoering van een proef met een waterstof inzamelvoertuig;
- Evaluatie Strategisch meerjarenplan;
- Sluiten meerjarig contract met WSP inzake sociale arbeid;
- Afronding van de PMD ketenregie periode t/m 2021;
- Ingebruikname op- en overslag voor restafval en verdere fysieke aanpassingen aan de locatie;
- Voorbereiden projecten Grondstoffenpark en kringloopwinkel Margraten en verplaatsing Regionaal sorteercentreum E-waste (RSC) op onze hoofdlocatie.

In het jaar 2024 hebben we het Strategisch meerjarenplan voor de jaren 2022-2026 opnieuw tegen het licht gehouden en vastgesteld dat de routemap uit het plan nog steeds de juiste koers is voor de komende jaren, Er is samen met de beleidswerkgroep gewerkt aan de acties uit het Grondstoffenplan. Intern zijn we verder gegaan met het verbeteringstraject met als thema "Samen Steeds Slimmer". Waarbij we met name hebben ingezet op de ontwikkeling van leiderschappijlers. Dit is verwerkt in een leiderschapstraject voor onze leidinggevenden, waarmee we gestart zijn.

n

e

Rd4 en duurzaamheid

Duurzaamheid staat al enige jaren prominent op de agenda van Rd4 waarbij het uitgangspunt het uitgangspunt is om een bijdrage te leveren aan het beperken van de CO2 uitstoot en zo het milieu een positieve impuls te geven. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

- het verder doorontwikkelen van het Volume/Frequentiesysteem door de inzamelfrequentie van restafval te verlagen en vrijwillig omgekeerd inzamelen mogelijk te maken;
- bij vervanging of reparatie van onderdelen van gebouwen bekijken hoe het energieverbruik kan worden teruggedrongen zoals door dakisolatie, energiezuinigere klimaatsystemen, sedumdaken, ledverlichting en energiezuinigere CV-ketels;
- een andere grote stap hierin is gezet met het plaatsen van zonnepanelen op nagenoeg alle geschikte daken van onze hoofdlocatie, waarbij we hopen met het aandeel van zonne-energie op onze hoofdlocatie hopen we hiermee uit te komen boven de 70%;
- bij de vervanging van voertuigen wordt getracht energiezuinigere en electrische versies aan te kopen waar mogelijk;
- project brandstofbesparing door medewerkers bewust te maken van hun rijgedrag en het milieueffect;
- Met het softwarepakket Jewel zijn we in staat om op basis van parameters in te spelen op veranderingen en routes te optimaliseren.

Om de duurzaamheidsagenda goed te kunnen vormgeven en dan met name met betrekking tot ons wagenpark zijn we gestart met het aanleggen van een duurzaamheidsfonds. Dit is bedoeld om uiteindelijk de meerkosten van nieuwe emissieloze voertuigen te financieren, waarbij we met name refereren aan het zware materieel. In 2024 hebben we een proef gedaan met een inzamelvoertuig dat was omgebouwd tot een waterstof voertuig. Het voertuig had zeker bepaalde voordelen echter het blijkt niet geschikt te zijn in deze vorm om onze bestaande inzamelvoertuigen te vervangen. Dat zit met name in het beschikbare vermogen in relatie tot het gewicht van het voertuig in combinatie met het limburgse heuvellandschap.

Om de CO2 uitstoot in de jaren hierna nog verder terug te brengen, denken we aan:

- Het gebruik van andere brandstof met aanzienlijk minder CO2-uitstoot
- Vervroegd vervangen van voertuigen met hoge uitstootwaarden

Rd4 en sociaal beleid

Rd4 is zich bewust van haar voorbeeldfunctie als het gaat om werkgelegenheid te bieden aan medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Mogelijkheden hiervoor zien we met name in de kringloop en het BEST- en het Textiel sorteercentrum. Bij de opzet van het nieuwe Strategische meerjarenplan zijn diverse vertegenwoordigers van de gemeenten betrokken. Een belangrijke wens is om het aantal fte's met een afstand tot de arbeidsmarkt op het huidige niveau te behouden. We hebben hiertoe een meerjarig contract met WSP gesloten voor het leveren van mensen met een SW indicatie. Door wijziging van wetten hebben we in plaats van met de SW wet nu te maken met de Participatie Wet (PW).

De omgeving hiervoor is versnipperd waarbij we met meerdere organisaties en ook onze eigen gemeenten te maken hebben. Deze situatie heeft ertoe geleid dat we eind dit jaar hebben besloten meer capaciteit in te zetten op relatiemanagement.

Wet Open Overheid

Rd4 conformeert zich aan de Wet open overheid (Woo). Zowel passief als actief wordt tijdig informatie verstrekt aan onze stakeholders.
Verbetering van de informatiehuishouding; een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De continue verbetering van de informatiehuishouding is bij Rd4 niet nieuw. Jaarlijks worden stappen gezet, mede onder invloed van gedigitaliseerd werken en gecontroleerde dataopslag, waardoor bijvoorbeeld papieren archieven worden verkleind. Ook komend jaar zal deze verdergaande digitalisering en verbetering van onze informatiehuishouding verder vorm krijgen. Dit alles onder een toenemende mate van beveiliging van data.

Rechtmatigheid

De rechtmatigheidsverantwoording over 2024 is opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van de Reinigingsdiensten Rd4 gemeenschappelijke regeling.

Resultaten

Voor de details verwijzen we graag naar de toelichting op de financiële cijfers. Als we naar het resultaat kijken dan is dit € 422.594 positief. De variabele component/ afrekening basispakket komt positief uit met een saldo ad € 1.501.159.

Dat er een positieve afrekening is van het basispakket is tweeledig. Aan de ene kant hebben we ongeveer een miljoen minder aan verwerkingskosten dan begroot. En aan de andere kant een kleine vijf ton aan logistieke efficiëntie. Daarnaast is de afwikkeling van de afrekening PMD ketenregie t/m 2021 ter grootte van zo'n twee ton negatief verwerkt.

Het Rd4 resultaat is positief uitgekomen door meevallers en tegenvallers zoals beschreven in dit document.

PMD-dossier ketenregie t/m 2021

In de afgelopen boekjaren hebben we in de jaarrekening bericht over de ontwikkelingen en de financiële afwikkeling van de verwerking van PMD. In deze periode hebben we via de intergemeentelijke samenwerking via Afval Samenwerking Limburg (ASL) de totale verantwoordelijkheid voor de keten van inzameling tot hergebruik op ons genomen. Dit vond plaats onder de UPV verpakkingen welke via het huidige Verpact (vroeger Nedvang en betalingen via Afvalfonds) wordt georganiseerd.

In deze periode zijn de spelregels en de vergoedingen aangepast wat onduidelijkheid in de hand heeft gewerkt en waardoor we de jaren uiteindelijk niet konden afsluiten voor dit dossier. In 2024 zijn deze verschillen van inzicht tot een einde gekomen en is de eindbalans voor onze gemeenten bepaald. Dit is in deze jaarrekening verwerkt.

Risico's in de jaarrekening 2024

In de cijfers komt één risico niet tot uitdrukking en dat is gekoppeld aan het noodlottige ongeval op onze op- en overslaglocatie in 2023.

We zijn in afwachting van de uitkomst van de rechtzaak medio 2025, wat een financieel effect kan hebben. Dit is echter niet vooraf te bepalen en daarom is daar ook geen voorziening voor getroffen. Het is aan de rechter om hier een uitspraak over te doen.

Toelichting op de financiële cijfers

Omzet

Analyse Realisatie vs. Begroting

Omzet basispakket		-1.461.155
Omzet BOR-pakket		1.216.140
Omzet NV		876.576
Omzet kringloop	300.697	
Omzet textielsorteercentrum	-516.143	
Inkomsten grondstoffenparken	-36.567	
Omzet overig	663.826	
Omzet overige en burgers (winkels, TSC en grondstoffenparken)		411.812
Omzetverschil met de begroting		**1.043.373**

De totale omzet ligt met een totale omvang van € 48.495.586 een bedrag van € 1.043.373 hoger dan de begroting en een bedrag van € 5.795.831 hoger dan voorgaand jaar.

Basispakket

	2024	**2023**	**2024 vs 2023**
Begroting netto omzet basispakket	32.669.653	28.327.878	4.341.775
PMD (voorlopige afrekeningen)	206.084	143.356	62.727
Afrekening overig basispakket	-1.707.243	-1.651.565	-55.678
Overig: met name DVO Schinnen	40.005	-31	40.035
Realisatie	**31.208.498**	**26.819.638**	**4.388.859**

BOR-pakket

De omzet van het BOR-pakket is per saldo € 669.730 hoger dan vorig jaar en € 1.216.140 hoger dan begroot. Het grootste gedeelte van de stijging zit in uitbreiding van dienstverlening op het onderdeel straatreiniging. De opbrengst van onkruidbeheersing en gladheidbestrijding ligt ook hoger dan begroot hetgeen terug te voeren is op de weersomstandigheden.

NV

De doorbelaste omzet van de GR en BVF naar de NV is € 803.257 hoger dan vorig jaar en € 876.576 hoger dan begroot. Er zijn meer uren noodzakelijk geweest om de dienstverlening te garanderen. De tarieven zijn geïndexeerd in lijn met NEA-index. Er zijn ook meer mensen en materieel ingezet ten behoeve van het regionaal sorteercebtrum E-Waste (RSC). We hebben daar meer hoeveelheden kunnen verwerken doordat we aanbod uit Brabant hebben verwerkt.

Textielsorteercentrum

De omzet van het Textiel sorteercentrum ligt € 516.143 lager dan begroot. We hebben in 2024 het sorteercentrum binnen onze hoofdlocatie verhuisd naar een ander gebouw. Daardoor is er een periode niet gesorteerd. Belangrijker nog is toegang tot buitenlandse markten dat vanwege geopolitieke factoren en ook fast fashion lastiger is geworden. Daarnaast staan ook de verkooprijzen onder druk. Het gebruik van gerecycled materiaal in nieuw textiel blijft achter. We verwachten dat in 2025 de UPV textiel met vergoedingen wat rust brengt, maar een definitieve oplossing voor de keten als geheel is dat niet.

Kringloop

De omzet kringloop bedroeg € 2.330.197 en ligt € 300.697 hoger dan begroot en € 81.878 hoger dan vorig jaar met € 2.248.319.

Grondstoffenparken

Het aantal bezoekers op de grondstoffenparken neemt nog steeds toe. Ten opzichte van de begroting zijn de van burgers ontvangen bedragen € 36.567 lager dan de begroting en € 54.453 lager dan voorgaand jaar. Daarin is terug te zien dat de tarievenvoor recyclebare stromen steeds meer naar nihil gaan.

Omzet overig

De omzet overig is € 663.826 hoger dan vorig jaar. Dit betreft diverse posten zoals de doorbelaste kosten inzake het project 'Samenwerking Maastricht' en de externe opbrengsten inzake onze op- en overslag.

Afrekening variabele component gemeenten

De omzet van het basispakket wordt maandelijks, conform de begroting, gefactureerd op basis van voorschotten. Na afloop van het jaar wordt er een afrekening per gemeente gemaakt. Conform de gemaakte afspraken worden per gemeente per product de begrote variabele componenten afgezet tegen de realisatie en het verschil per gemeente wordt individueel verrekend. De wijze van verrekening wordt gespecificeerd in het begrotingsboek waarbij per product in het onderdeel "toerekening van de kosten" de wijze van afrekening inzichtelijk is gemaakt.

Verrekeningsgrondslag met gemeenten over het basispakket

Het variabele deel van het basispakket wordt per gemeente individueel afgerekend conform het principe “De gebruiker c.q. de veroorzaker van de kosten betaalt”. Per activiteit worden de begrote eenheden berekend tegen een voorcalculatorisch tarief. Het totaal per gemeente wordt berekend en maandelijks als voorschot in rekening gebracht. Na afloop van het jaar worden de werkelijke eenheden vermenigvuldigd met het begrote tarief of het werkelijke tarief (verwerkingskosten). De uitkomst hiervan wordt per gemeente afgezet tegen het berekende voorschot en het saldo wordt uitgekeerd of in rekening gebracht, afhankelijk van de uitkomst. In onderstaande tabel is de verdeelsleutelsystematiek van het toerekenen van de kosten schematisch weergegeven.

Verdeelsleutelsystematiek voor het toerekenen van kosten in de begroting 2024

	werkelijk	aansluitingen	bezoeken	meldingen
Huis-aan-huisinzameling				
(Restafval, GFT, Papier en PMD)				
verwerkingskosten	x			
logistieke kosten/inzamelkosten	x			
exploitatiekosten	x			
Op afroep				
(Grofvuil en snoeiafval)				
verwerkingskosten				x
logistieke kosten/inzamelkosten				x
exploitatiekosten				x
Straatclusters				
verwerkingskosten		x		
exploitatiekosten		x		
Grondstoffenparken				
verwerkingskosten			x	
logistieke kosten			x	
exploitatiekosten		x		
Kringloop				
exploitatiekosten		x		
Servicepunt		x		
Afvalwijzer en app		x		
Afvalbeheersplan		x		
Resterende kosten		x		
Illegale dumpingen				x
Duurzaamheid		x		

Als we alle verrekeningen per product bij elkaar optellen, ontstaat de volgende afrekening per gemeente (negatief is te ontvangen en positief is te betalen):

	Totaal	Afrekening PMD ketenregie t/m 2021	Variabele component/ Basispakket 2024
Beekdaelen	-101.941	12.387	-114.328
Brunssum	-150.586	13.016	-163.602
Eijsden-Margraten	-162.046	16.968	-179.014
Gulpen-Wittem	-133.171	15.087	-148.258
Heerlen	-457.187	49.607	-506.794
Kerkrade	-200.663	24.860	-225.523
Landgraaf	-117.309	46.977	-164.286
Simpelveld	-60.537	9.716	-70.253
Vaals	-64.087	10.156	-74.243
Voerendaal	-53.632	7.309	-60.941
Totaal	**-1.501.159**	**206.084**	**-1.707.243**

Deze voor de gemeenten positieve verrekening van € 1.501.159 bevat een negatieve afrekening PMD ketenregie 2015-2021 van € 206.084. Daarnaast bevat deze de positieve afrekening basispakket 2024 van € 1.707.243. Deze is terug te voeren op voordelen inzake de verwerkingskosten als gevolg van aanbod en invloed van markttarieven en de logistieke kosten betreffend de inzet van minder uren.

Verwerkingskosten algemeen

De totale verwerkingskosten zijn in dit jaar € 733.263 onder de begroting gebleven.

We kunnen onderscheid maken in verwerkingskosten (inclusief opslag, sortering en soms transport) en de vergoedingen/ subsidies ter bevordering van separate inzameling (glas, papier, elektrische apparatuur, matrassen en PMD).
Deze vergoedingen komen tot stand via producentenverantwoordelijkheid (UPV) en worden vanuit de branche vastgesteld.

	Realisatie	Begroot	Realisatie vs Begroot
Verwerkingskosten	6.757.194	7.197.034	-439.840
Afval vergoedingen	-2.971.847	-2.678.424	-293.423
"Reguliere" verwerkingskosten	3.785.347	4.518.610	-733.263

Als we dan verder kijken naar waar het verschil van € 733.263 vandaan komt, dan zijn dat enerzijds marktontwikkelingen (prijs) en anderzijds het aanbod/ gedrag van de burger. De hoofdoorzaken van de afwijking zijn de markttarieven voor glas, metalen en papier.
Kijkend naar de totale hoeveelheid behorende bij deze verwerkingskosten dan is deze licht gestegen van 158.805 ton vorig jaar naar 160.269 dit jaar een mutatie van 0,9%. De stijging van restafval aanbod is opvallend te noemen. Als we kijken naar de daling van de totale vergoedingen/ subsidies dan is dit het effect van het invoeren van statiegeld op blikjes en flesjes, waarmee deze niet meer in de PMD tonnages terechtkomen.

	Realisatie	Begroot	Realisatie vs Begroot
Oud papier	-1.382.623	-849.299	-533.324
Schroot, metaal en blik	-449.995	-179.929	-270.066
Textiel	-108.815	-91.307	-17.508
Glas	-207.308	-24.810	-182.498
Opbrengst genererend	-2.148.742	-1.145.345	-1.003.397
Restafval	3.920.491	3.394.789	525.702
Kunststof/ PMD	43.484	-	43.484
Groente-, fruit- en tuinafval (GFT)	2.603.250	2.859.931	-256.681
Grofvuil	515.938	624.976	-109.038
Houtafval	430.253	300.377	129.876
Groenafval	228.562	245.484	-16.922
Straat- en veegvuil	52.928	211.425	-158.497
Tapijten	79.495	72.523	6.972
Kolkenslib	73.035	64.154	8.881
Harde kunststof	38.974	83.369	-44.395
KCA (klein chemisch afval)	231.551	293.805	-62.254
Schone grond en puin	96.102	59.459	36.643
Vervuilde grond en puin	42.924	45.739	-2.815
Asbesthoudend afval	31.312	31.560	-248
Matrassen	259.868	39.582	220.286
Overige verwerkingskosten	23.053	-	23.053
Afgewerkte olie	28.632	15.206	13.426
Kosten veroorzakend	8.699.852	8.342.379	357.473
Voorgaande jaren Kunsstof/ PMD afrekening 2021	206.084		206.084

Realisatie 2024	6.757.194	7.197.034	-439.840
Realisatie 2023	6.000.739		
	756.455		

Uitbesteed werk
Deze post valt ten opzichte van vorig jaar € 420.496 hoger uit en ten opzichte van de begroting € 169.516 lager. Hier zien we dat we ten opzichte van voorgaand jaar meer strooiwerkzaamheden hebben uitgevoerd.

Salariskosten (inclusief inhuur personeel)
De salariskosten zijn in vergelijking met vorig jaar € 1.994.475 gestegen en liggen € 1.105.684 hoger dan begroot, vanwege een bovengemiddelde cao-stijging. Daarnaast zijn ook meer activiteiten ontplooit voor de NV en het RSC en zitten er daarnaast meer werkzaamheden in het BOR-pakket. Vanwege ondermeer de krapte op de arbeidsmarkt kiezen we er vaker voor medewerkers een Rd4-contract aan te bieden.

Energie
De energiekosten liggen € 269.997 onder de begroting, maar zijn € 356.024 hoger dan vorig jaar, waarbij gas, water en stroom € 244.623 lager zijn dan begroot en de kosten voor diesel € 25.374 hoger. We hebben in 2024 een nieuw contract voor de energie van onze locaties. De kosten daarvan liggen hoger dan voorgaand jaar, maar niet zo hoog als dat we ten tijde van het opstellen van de begroting hebben ingeschat. Het nieuwe contract geldt voor de jaren 2024 en 2025.

Afschrijvingen
Ten opzichte van vorig jaar zijn de afschrijvingskosten gestegen met € 43.256 en ten opzichte van de begroting liggen deze € 1.131.460 lager, door het niet kunnen realiseren van geplande investeringen. Dat heeft vooral te maken met langere aanlooptijden van onze grote projecten en door lange levertijden bij onze leveranciers.

Huisvestingskosten
De huisvestingskosten komen dit boekjaar € 848.518 boven de begroting uit en € 1.015.724 boven voorgaand jaar. Aan het pand Sourethweg 5E, waar het TSC dit jaar is ingetrokken zijn veel aanpassingen gedaan om het gereed te maken. Dit pand, aangezien het nieuw sinds is einde 2023, is niet opgenomen in het groot onderhoudsplan en kan dus niet via de voorziening lopen. We hebben in dit jaar ook voor het eerst het gehele jaar huur betaald voor dit pand.

Overige personeelskosten
De personeelskosten liggen € 167.553 hoger dan voorgaand jaar en € 104.704 hoger dan de begroting door met name frictiekosten inzake de overgang van ADP naar AFAS als personeelssysteem. De update en inhaalslag van het vaccinatieprogramma heeft meerkosten veroorzaakt evenals de uitvoering van een Perodiek Medisch Onderzoek (PMO).

Productiekosten
De productiekosten komen uit op € 1.059.915 boven de begroting en zijn € 55.252 hoger dan voorgaand jaar. Doordat nieuwe voertuigen door langere levertijden op zich laten wachten heeft dit invloed op het benodigde onderhoud. Daarnaast doen we tegenwoordig ook reparaties en onderhoud aan voertuigen van andere gemeenschappelijke regelingen waarmee we samen werken. De hogere kosten worden gedeeltelijk doorberekend via de omzet. We zien daarnaast dat we meer onderhoud hebben gehad aan onze ondergrondse systemen inzake toegangscontrolesmodules, waarvan ook sommige systemen voor andere gemeenschappelijke regelingen welke zijn doorberekend via de omzet. Op de op- en overslag hadden we meer dekking verwacht maar zijn ook de de kosten achterwege gebleven. De kosten voor zout zijn flink hoger als gevolg van meer benodigd zout. De prijs was ook hoger vanwege inflatiecorrectie en schaarste.

Automatiseringskosten
De automatiseringskosten zijn uitgekomen op € 42.889 boven de begroting en € 240.950 meer dan voorgaand jaar. Dat zit vooral in prijsaanpassingen welke we in de begroting voorzien hadden.

Algemene kosten
Deze kosten zijn € 6.065 hoger dan vorig jaar en € 178.388 hoger dan begroot. Hier zit de bijdrage in aan Afval Samenwerking Limburg (ASL). We hebben de stabiliteit van de communicatieverbindingen verstevigt zowel naar de productieservers als onze backuplocatie. Onze lopende projecten hebben extra begeleidingskosten gevergd welke niet gedekt konden worden vanuit het investeringsbudget.

Rentelasten/-baten
Er is in 2024 1 nieuwe lening aangegaan, welke viel binnen het investeringsplan. Door doorgeschoven projecten is een tweede financiering uitgesteld. We zien daarnaast ook dat de rente op tijdelijke liquiditeitsoverschotten in de schatkist een aardige opbrengst genereren. Nog geen twee jaren gelden leverde dat geen euro op. Dat maakt dat de rente € 100.797 hoger is dan voorgaand jaar en € 302.530 lager dan begroot.

Financieringsplan
De langlopende leningen bedragen ultimo 2024 na aflossing € 31.930.000 (2023: € 28.180.000). Er staat ook een bedrag van de restant schuld onder kortlopende schulden voor zover betaalbaar binnen 1 jaar ter grootte van € 1.250.000.

Kapitaalrente
De omslagrente is vastgesteld op 2,79% (2023: 2,38%).

Leningen via de BNG op hoofdsom:			
€ 7 mln.	aflossingsvrij	15 jaar	2,250%
€ 6 mln.	lineair	25 jaar	1,495%
€ 6,5 mln.	lineair	25 jaar	4,805%
€ 5,0 mln.	lineair	20 jaar	3,154%

Leningen via de NWB-bank op hoofdsom:			
€ 10 mln.	lineair	20 jaar	1,300%
€ 7 mln.	aflossingsvrij	20 jaar	2,184%

Investeringsplan kapitaalgoederen en realisatie in boekjaar
De geplande en goedgekeurde investeringen (begrotingsboek 2025) over 2024 bedroegen € 20.254.907. Het gerealiseerde investeringsvolume is met € 7.186.885 (35,48%) fors lager uitgekomen. We lopen aan tegen langere levertijden en ook langere doorlooptijden van grote onderhanden zijnde projecten.

Textielsorteercentrum (TSC)

In 2024 ontstond er een algehele malaise op de markt voor gerecyclede materialen door overaanbod van goedkope nieuwe grondstoffen. Daarnaast is de activiteit in dit jaar verhuisd naar de nieuwe locatie. Hierdoor was er een korte periode van stillegging van de sortering om de machines te verhuizen.

Het gevolg was oplopende voorraden die tegen een lagere prijs in een moeilijke markt zijn afgezet. Door het goede afzetnetwerk dat jarenlang is opgebouwd zijn de voorraden aan het einde van het jaar terug naar normale omvang gebracht. Dit wel tegen duidelijke lagere vergoedingen. Het verhuizen zelf bracht extra kosten met zich mee, evenals sommige noodzakelijke aanpassingen aan de nieuwe locatie.

Het financiële resultaat over 2024 bedraagt € 449.089 negatief, tegenover een positief resultaat van € 192.979 in 2023.

In totaal werd 1.505 ton textiel zelf gesorteerd en verkocht (2023: 1.794 ton).

Circa 60% van het ingezamelde textiel is geschikt voor hergebruik als kleding; de resterende 40% wordt verwerkt tot vezelmateriaal of poetsdoeken. Herbruikbare kleding wordt grotendeels geëxporteerd, voornamelijk naar Oost-Europa en Afrika. Slechts een deel is apart daaruit gesorteerd en komt dan terecht in Nederlandse kringloopwinkels (ca. 8%).In het TSC wordt het herbruikbare textiel gesorteerd in circa 120 categorieën.

Naast de circulaire impact, speelt het TSC tevens een belangrijke rol in de regionale, sociale werkgelegenheid. In 2024 bood het sorteercentrum werk aan circa 75 fte (83 medewerkers), gedetacheerd via SW-groepsdetachering. Dit draagt bij aan de integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en sluit aan bij het maatschappelijk Rd4 streven naar een inclusieve samenleving.

TSC is en blijft aangesloten bij KringCoop, een samenwerkingsverband gericht op het delen van kennis, ervaring, systemen en het aanboren van marktcontacten.

In 2025 wordt de implementatie van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor textiel uitgerold. De hiermee ingestelde producentenvergoedingen zullen de financiële druk in de keten verlichten in 2025, voor de jaren erna is nog overleg. De eerste stappen om de structurele uitdagingen zoals de impact van fast-fashion en het beperkte gebruik van gerecycled materiaal in nieuw textiel aan te pakken.

Jaarrekening 2024

Jaarrekening
Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Consolidatie
Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling staat aan het hoofd van de Rd4-groep. De dochtervennootschappen zijn:

	Belang
Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. te Heerlen	100%
Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. te Heerlen	100%

De financiële gegevens van Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. en Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. zijn inbegrepen in de geconsolideerde jaarrekening van Reinigingsdiensten Rd4 gemeenschappelijke regeling.

Om een goed inzicht te krijgen in het functioneren van Rd4 als geheel, presenteren wij al jaren een integraal geconsolideerde jaarrekening (en begroting) van de drie onderdelen samen. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV), welke in de plaats is gekomen van de compatibiliteitsvoorschriften, mag dit eigenlijk niet meer. Echter voor het verkrijgen van een goed en juist inzicht is het beter als we de lijn van de afgelopen jaren voortzetten.

Algemeen
De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.
De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
Alle bedragen worden in Euro's vermeld.

Er heeft in 2023 een herrubricering plaatsgevonden van de kosten m.b.t. het electrisch laden van voertuigen. Deze kosten zijn geherrubriceerd van "Wagenpark en containers" naar "Benzine, diesel en lpg". De categorie is hernoemd naar "Benzine, diesel, lpg en extern electrisch laden".

Schattingen
Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva
Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de gemaakte kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de gemaakte kosten, zoals in de toelichting op de balans is gespecificeerd. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het boekjaar na het jaar van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de post overige voorzieningen aan de passivazijde van de balans.

Financiële vaste activa
De overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Voorraden
Voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengst waarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door de individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraden grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van het First in First Out (FIFO)-principe.

Vorderingen
De vorderingen worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Pensioenen
De onderneming heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die is gekwalificeerd als een toegezegde pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds en wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie, beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Ingeval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds heeft de onderneming geen verplichting tot het voldoen van aanvullende premies anders dan hogere toekomstige premies.

Voorziening groot onderhoud
De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Langlopende schulden
Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De op korte termijn (binnen één jaar) verschuldigde aflossingen worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de omzet is gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.
De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Netto-omzet
De netto-omzet betreft de opbrengst voor de aan afnemers (derden) geleverde goederen en diensten onder aftrek van toegestane kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Afschrijvingen
De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de betreffende immateriële en materiële vaste activa.

Wet normering topinkomens
Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi) publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de beleidsregels toepassing WNT.

Financiële baten en lasten
De financiële baten en lasten betreffen de van derden en groepsmaatschappijen ontvangen / te ontvangen en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde / te betalen interest.

ACTIVA	31-12-2024		31-12-2023	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Afvalinzamelplan/ -beheersplan		149.000		1.634
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	15.281.814		15.379.400	
Machines en installaties	20.695.861		17.752.351	
		35.977.675		**33.131.751**
Vlottende activa				
Voorraden		1.086.769		1.108.066
Vorderingen				
Debiteuren	1.400.380		879.203	
Verbonden maatschappijen	681.284		1.267.199	
Overige vorderingen	1.210.784		2.988.613	
		3.292.448		**5.135.015**
Liquide middelen				
Kas	6.396		5.842	
Bank	5.959.729		2.225.865	
Subtotaal		5.966.125		2.231.707
Totaal		**46.472.017**		**41.608.173**

PASSIVA	31-12-2024		31-12-2023	
Eigen vermogen		3.179.273		3.179.121
Voorzieningen				
Overige voorzieningen		793.281		519.167
Langlopende schulden				
Kredietinstellingen		31.930.000		28.180.000
Kortlopende schulden				
Bank	74		70	
Kredietinstellingen	1.250.000		1.000.000	
Crediteuren	2.987.506		4.611.630	
Belastingen en sociale lasten	2.656.150		1.312.841	
Overige schulden	3.135.633		2.805.344	
Subtotaal		**10.029.363**		**9.729.885**
Totaal		**46.472.017**		**41.608.173**

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2024

(in euro)

	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto-omzet	48.495.586	47.452.213	42.699.755
Verwerkingskosten afval	-3.785.347	-4.518.610	-2.920.136
Kosten van uitbesteed werk	-2.975.947	-3.145.463	-2.555.450
Brutomarge	41.734.292	39.788.140	37.224.169
Salarissen en sociale lasten	18.489.217	17.575.455	16.681.145
Personeel van derden	5.877.264	5.685.342	5.690.861
Energie	2.306.003	2.576.000	1.949.979
Afschrijvingen vaste activa	3.822.747	4.954.207	3.779.491
Overige bedrijfskosten	9.945.257	7.782.706	8.565.353
Bedrijfslasten	40.440.488	38.573.710	36.666.829
Bedrijfsresultaat	1.293.804	1.214.430	557.340
Financiële baten minus lasten	-482.426	-784.956	-381.629
Bestemmingsreserves	-388.784	-429.474	-286.230
Nettoresultaat voor VPB	422.594	0	-110.519
Vennootschapsbelasting	21.683	0	20.837
Nettoresultaat na VPB	400.911	0	-131.356
Onttrekking uit weerstandsvermogen	0	0	0
	400.911	0	-131.356

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2024

(in euro)

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Dit betreffen uitgaven inzake het Afvalinzamelplan / -beheersplan en de Milieu App.

	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	1.634	3.268
Investeringen	149.000	0
Afschrijvingen	-1.634	-1.634
Desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	**149.000**	**1634**

De aanschafwaarde van de immateriële vaste activa bedraagt per 31 december 2024 € 5.265.866. De cumulatieve afschrijvingen bedragen per die datum € 5.116.866. Het afschrijvingspercentage varieert tussen de 6,67% en 20%.

In de aanschaffingswaarde zijn € 149.000 aan kosten van ontwikkeling opgenomen waarover nog niet wordt afgeschreven tot in gebruikname welke zijn gerelateerd aan de ontwikkeling van een nieuwe Milieu App.

Materiële vaste activa	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	33.131.751	30.172.317
Investeringen	7.037.885	6.731.537
Afschrijvingen	-3.957.389	-3.776.132
Desinvesteringen	-234.568	4.025
Boekwaarde per 31 december	**35.977.675**	**33.131.751**

Voor een overzicht van het verloop van de vaste activa verwijzen wij u naar de bijlage.

De aanschafwaarde van de materiële vaste activa bedraagt per 31 december 2024 €100.029.460. De cumulatieve afschrijvingen bedragen per die datum € 64.051.786. Onder de materiële vaste activa zijn grondposities opgenomen met een aanschafwaarde van € 7.241.162. Over deze posities wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingspercentages bedragen:
- gebouwen en terreinen: 3,3 - 20%;
- machines en installaties: 6,7 - 25%.

Vanaf het boekjaar 2009 wordt over investeringen afgeschreven in het jaar volgend op het jaar van investeren.

Vlottende activa

Voorraden	2024	2023
Zout en chemicaliën	70.338	48.034
Onderdelen gereedschappen	362.789	311.294
Inzamelmiddelen	241.002	289.458
Voorraad (on)gesorteerd textiel	162.614	190.596
Bedrijfskleding en kantoorartikelen	250.026	268.684
Totaal	**1.086.769**	**1.108.066**

Van de voorraden is een oorspronkelijke boekwaarde van € 129.603 afgewaardeerd op lagere marktwaarde. Voor de resterende voorraad wordt geen voorziening incourantheid noodzakelijk geacht.

Debiteuren	2024	2023
Nominale waarde	1.400.380	879.203

Een voorziening voor oninbare debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.

Verbonden maatschappijen	2024	2023
NV Reinigingsdiensten Rd4	681.284	1.267.199

Over het gemiddeld uitstaande saldo wordt een rente van 2,537% in rekening gebracht.

Overige vorderingen	2024	2023
Nog te factureren bijdrage ondergrondse systemen	47.686	0
Nedvang bijdrage glas, papier & kunststof	859.641	2.563.923
Vooruitbetaalde kosten	191.100	274.245
Subsidies/accijnzen	13.661	1.412
Overige vorderingen	98.696	149.033
Totaal	**1.210.784**	**2.988.613**

Bij Verpact is sprake van een vordering van € 859.641 en een daaraan gelateerde schuld van € 1.248.027, met per saldo een schuld van € 388.387.

Liquide middelen	2024	2023
Kas	6.396	5.842
Bank	5.959.729	2.225.865
Totaal	**5.966.125**	**2.231.707**

PASSIVA

Eigen vermogen	2024	2023
Saldo per 1 januari	3.179.121	2.494.718
Mutatie bestemmingsreserve duurzaamheid	388.784	286.230
Resultaat boekjaar	400.911	-131.356
Uitbetaling overschot voorgaand jaar aan gemeenten	-186.459	496.895
Reservering vakantiedagen en -geld bij Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.	-63.084	32.634
Saldo per 31 december	**3.719.273**	**3.179.121**

Vanaf het boekjaar 2011 wordt conform de van toepassing zijnde verslaggevingsvoorschriften, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, in de geconsolideerde jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling geen reservering voor vakantiedagen en vakantiegeld aangehouden. Deze stelselwijziging is verwerkt in het eigen vermogen. Het eigen vermogen conform de geconsolideerde jaarrekening wijkt uit hoofde hiervan af voor een bedrag van € 655.997 (2023: € 140.619) van het eigen vermogen conform de vennootschappelijke jaarrekening.

Conform de geldende regelgeving dient de resultaatbestemming bepaald te worden op basis van het vermogen conform de enkelvoudige jaarrekening.

Zie het aparte onderdeel inzake Verdeling vermogen. Het weerstandsvermogen wordt opgebouwd en aangehouden conform een door het algemeen bestuur vastgestelde methodiek van risico's waarbij kans en impact wordt ingeschat.

Weerstandsvermogen	2024	2023
Saldo per 1 januari	2.400.315	2.400.315
Toevoeging	0	0
Onttrekking	-317.815	0
Saldo per 31 december	**2.082.500**	**2.400.315**

Het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening bedraagt ultimo 2024 € 4.375.270.

"Beklemd" eigen vermogen vakantiedagen- en geld	2024	2023
Saldo per 1 januari	481.505	448.871
Opbouw/afbouw	-63.084	32.634
Saldo per 31 december	418.421	481.505

Bestemmingsreserve Duurzaamheid	2024	2023
Saldo per 1 januari	428.659	142.429
Toevoeging	429.474	286.230
Onttrekking	-40.690	0
Saldo per 31 december	817.443	428.659

De onttrekking bevat de kosten van de proef met het waterstof aangedreven inzamelvoertuig. Een strategische keuze voor het zware materieel is er nog niet.

Overige voorzieningen

Voorziening verlofsparen
Gerelateerd aan de CAO Gemeenten/SGO afspraken inzake verlof is het vereist om de verlofsaldi in een voorziening op te nemen. Conform Art 44 lid 3 BBV was dat voorheen niet toegestaan aangezien de aanname voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

	2024	2023
Saldo per 1 januari	0	110.604
Dotatie	0	0
Onttrekking	0	-110.604
Saldo per 31 december	0	0

Op dit moment heeft niemand met een dienstverband in de GR verlof bestemd conform de hier benoemde regeling.

Voorziening groot onderhoud
De voorziening groot onderhoud is gevormd voor toekomstige uitgaven van groot onderhoud aan de gebouwen. De voorziening is overwegend langlopend van aard en opbouw is in 2012 gestart. In 2022 vormen we deze weer op basis van een goedgekeurd meerjarenplan 2022-2026. In de overgangsperiode hebben we een reserve aangehouden. Deze is inmiddels geintegreerd in de voorziening en dat is waarom de dotatie van 2023 nog lager kon blijven.

Voorziening groot onderhoud	2024	2023
Saldo per 1 januari	519.167	748.371
Dotatie	749.025	372.582
Onttrekking	-474.811	-601.786
Saldo per 31 december	793.381	519.167

Langlopende schulden	2024	2023
Lening BNG	18.430.000	14.180.000
Lening NWB	13.500.000	14.000.000
Totaal	31.930.000	28.180.000

Hoofdsom	Schuldrest	Leningtype	Looptijd	Einde	Rente %	Rentetype
7.000.000	7.000.000	Aflossingsvrij	15 jaar	2035	2,184%	vaste rente
6.500.000	2.860.000	Lineair	25 jaar	2035	4,805%	vaste rente
10.000.000	7.000.000	Lineair	25 jaar	2038	1,300%	vaste rente
7.000.000	7.000.000	Aflossingsvrij	20 jaar	2040	2,250%	vaste rente
6.000.000	4.320.000	Lineair	25 jaar	2042	1,495%	vaste rente
5.000.000	5.000.000	Lineair	20 jaar	2044	3,154%	vaste rente
41.500.000	**33.180.000**					

€ 1.250.000 Opgenomen onder kortlopende leningen korter dan 1 jaar (kortlopendeaflossingsverplichting).

Kortlopende schulden

Bank	31-12-2024	31-12-2023
Bank	74	70

Belasting en sociale lasten

Vennootschapsbelasting	21.683	20.837
(Pré)pensioenpremie	202.000	177.861
Omzetbelasting	1.440.144	238.033
Loonbelastingen en sociale lasten	992.323	876.110
Totaal	2.656.150	1.312.841

Kredietinstellingen

Kortlopende aflossingsverplichting	1.250.000	1.000.000
Totaal	1.250.000	1.000.000

Overige schulden

Te betalen rente BNG	217.168	255.608
Verpact bijdrage glas, papier en kunststof	1.248.027	1.770.349
Openstaande schuld gemeenten	1.148.378	438.923
Diversen	522.060	340.464
Totaal	3.135.633	2.805.344

Bij Verpact is sprake van een vordering van € 859.641 en een daaraan gerelateerde schuld van € 1.248.027, met per saldo een schuld van € 388.387.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Leaseverplichting

Per jaareinde zijn er operationele leaseverplichtingen aangegaan ten bedrage van € 145.989 (2023:€ 185.156).

Deze vervallen als volgt:

Binnen 1 jaar	€ 62.595
Tussen 1 en 5 jaar	€ 83.395

Investeringsverplichtingen

Voertuigen	€ 2.431.766
Containers	€ 169.546
Gebouwen en terreinen	€ 520.815
Overig	€ 17.038

Overige verplichtingen

Er zijn een aantal contracten aangegaan waaruit verplichtingen voortvloeien. De totale openstaande verplichting is:

Onderhoudscontracten voertuigen	€ 910.184

Bovenstaande overige verplichtingen vervallen als volgt:

Binnen één jaar	€ 232.278
Tussen één en vijf jaar	€ 506.686
Na meer dan vijf jaar	€ 71.220

Bankgarantie

Voor 2024 zijn er geen bankgaranties afgegeven.

Fiscale eenheid

Reinigingsdiensten Rd4 gemeenschappelijke regeling vormt tezamen met Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. en Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. De vennootschappen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de fiscale eenheid.

Ketenaansprakelijkheid

De onderneming verricht activiteiten als inlener van arbeidskrachten. De onderneming is op grond hiervan (op basis van diverse wettelijke bepalingen betreffende ketenaansprakelijkheid) mogelijk hoofdelijk aansprakelijk voor de premies van werknemers- en volksverzekeringen en van de loon- en omzetbelasting bij het uitbesteden van werk respectievelijk het inlenen van personeel.

Overige

De zekerheden staan vermeld in artikel 28 van de regeling van de gemeenschappelijke regeling. Artikel 28. Waarborg gemeenten

1. Elk der deelnemende gemeenten waarborgt de betaling der renten en aflossing van de door het lichaam op basis van de vastgestelde begrotingen en/of begrotingswijzigingen te sluiten geldleningen en in rekening-courant op te nemen gelden naar rato van de stemverhouding.
2. Indien uit het vorige lid bepaalde voor de deelnemende gemeenten betalingen voortvloeien, zullen deze door de deelnemende gemeenten onderling worden verrekend.

Milieuverontreiniging

De entiteit GR heeft de grond en het onroerend goed van het grondstoffenpark Rijckholt in 2014 verworven. In de grond van het milieupark zit verontreiniging, overeenkomstig de verontreiniging in de gehele omgeving van Eijsden. Met de gemeente Eijsden-Margraten is overeengekomen dat de grond in eigendom naar de gemeente overgaat als de bestemming grondstoffenpark eindigt. Daarom is er geen voorziening gevormd.

Pensioenvoorziening

De risico's die vanwege de bedrijfstakpensioenregeling bij de onderneming berusten komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedroeg per 31 december 2024: 111,9% (2023: 110,5%).

Vennootschapsbelasting verplichting (VPB)

GR Reinigingsdiensten Rd4 is op grond van haar rechtsvorm met ingang van 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vp ‘indien en voor zover zij een onderneming drijft’. Een groot deel van de activiteiten van GR Rd4 is echter vrijgesteld. Uitzondering hierop zijn de verkoop van rest(afval-)stromen, de dienstverlening aan de NV en de op- en overslag ten behoeve van derden.

Ten aanzien van de verkoop van reststromen heeft GR Reiningingdiensten Rd4 een vaststellingsovereenkomst ondertekend met de Belastingdienst. Op grond van deze wordt de fiscale winst met betrekking tot de activiteit ‘zich ontdoen van huishoudelijk afval tegen een positieve opbrengst’ vastgesteld op basis van een percentage van de omzet. Dit percentage is vastgesteld op 1%.

Ten aanziening van dienstverlening aan de N.V. Reinigingsdiensten Rd4 betreft dit de door Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. berekende winstopslag op de voertuigkosten.

Volledigheidshalve merken wij op dat GR Rd4 de aangiften vpb tot en met 2022 conform voorgaande uitgangspunten heeft ingediend. De Belastingdienst heeft definitieve aanslagen opgelegd over de jaren tot en met 2022. Op dit moment zijn er geen afstemmingstrajecten of discussies met de Belastingdienst.

Zekerheden jegens kredietinstellingen

De GR Reinigingsdiensten Rd4 heeft in de geconsolideerde rekening-courant faciliteit een kredietarrangement met een maximum van € 5.000.000.
De rente bedraagt Euribor + 0,55%.
N.V. Reinigingsdiensten Rd4 maakt tevens gebruik van de gestelde zekerheden.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2024

(in euro)

Netto omzet	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Omzet basispakket			
Beekdaelen	2.891.090	2.993.031	2.463.166
Brunssum	2.944.512	3.095.099	2.538.790
Eijsden-Margraten	2.220.423	2.382.469	1.858.757
Gulpen-Wittem	1.603.809	1.736.980	1.350.725
Heerlen	9.482.432	9.939.619	8.298.030
Kerkrade	4.782.736	4.983.398	4.131.727
Landgraaf	3.780.348	3.897.657	3.219.191
Simpelveld	1.056.942	1.117.479	906.777
Vaals	1.163.417	1.227.504	996.450
Voerendaal	1.242.784	1.296.416	1.056.056
Totale omzet basispakket	31.168.493	32.669.653	26.819.669
Via factuur apothekersregeling	0		0
Via factuur stortingen Heerlen	0		0
Via factuur DVO Schinnen	40.004		0
Verschil voorschot	0		-31
Netto omzet deelnemende gem. basispakket	31.208.498	32.669.653	26.819.638
Netto omzet deelnemende gem. BOR-pakket/	6.950.390	5.734.250	6.280.660
NV Reinigingsdiensten Rd4	4.725.276	3.848.700	3.922.019
Overige en burgers (winkels, grondstoffenparken, TSC)	5.529.077	5.199.610	5.589.657
Wijziging in voorraden en onderhanden werk	82.345	0	87.781
Totaal	48.495.586	47.452.213	42.699.755

Verwerkingskosten afval

Afvalkosten verwerker	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Restafval	3.920.491	3.394.789	4.124.178
Groente-, fruit- en tuinafval (GFT)	2.603.250	2.859.931	1.451.434
Grofvuil	515.938	624.976	490.867
Houtafval	430.253	300.377	211.959
Groenafval	228.562	245.484	204.295
Straat- en veegvuil	52.928	211.425	167.754
KCA (klein chemisch afval)	231.551	293.805	131.024
Kolkenslib	73.035	64.154	65.437
Schone grond en puin	96.102	59.459	94.473
Vervuilde grond en puin	42.924	45.739	45.116
Asbesthoudend afval	31.312	31.560	28.302
Afgewerkte olie	23.053	0	8.833
Glas	-207.308	-24.810	-46.217
Textiel	-108.815	-91.307	-142.243
Schroot, metaal en blik	-449.995	-179.929	-411.318
Oud papier	-1.382.623	-849.299	-1.284.935
Kunststof/ PMD	43.484	0	77.951
Afrekening PMD Ketenregie periode t/m 2021	206.084	0	420.898
Harde kunststof	38.974	83.369	41.567
Tapijten	79.495	72.523	71.142
Matrassen	259.868	39.582	233.838
Overige verwerkingskosten	28.632	15.206	16.384
Totaal afvalkosten verwerker	6.757.194	7.197.034	6.000.739

Afval Vergoedingen	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Vergoedingen kunststof/PMD	-2.150.615	-2.173.648	-2.141.359
Afrekening vergoeding kunststof/PMD 2022	0		-277.541
Vergoedingen glas	-328.406	-313.184	-309.724
Vergoedingen papier	-28.925	-28.112	-28.514
Vergoedingen elektrische apparaten	-203.600	-139.731	-183.163
Vergoedingen matrassen	-260.301	-23.749	-140.303
Totaal afval vergoedingen	-2.971.847	-2.678.424	-3.080.603
Totaal verwerkingskosten afval	3.785.347	4.518.610	2.920.136

	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Kosten van uitbesteed werk	2.975.947	3.145.463	2.555.450

Salarissen en sociale lasten

Salarissen	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Bruto loon/vergoedingen	14.284.389	-	13.024.921
Af: loonkosten subsidies	-78.944	-	-107.568
Totaal	14.205.445	13.437.093	12.917.353

Sociale lasten			
Bedrijfsvereniging UWV/USZO	1.775.749	-	1.459.804
(Pré)pensioenpremie (ABP/SFN)	1.638.323	-	1.504.864
Werkgeverslasten zorgverzekering	869.700	-	799.124
	4.283.772	4.138.362	3.763.792
Totaal salarissen en sociale lasten (A)	18.489.217	17.575.455	16.681.145

Personeel van derden (B)

Uitzendbureau	3.898.319	-	3.654.921
Sociale arbeid	1.279.377	-	1.312.949
Overige	699.568	-	722.991
	5.877.264	5.685.342	5.690.861
Totaal Personeelskosten (A+B)	24.366.481	23.260.797	22.372.006

Energie			
Benzine, diesel, LPG en extern electrisch laden	1.790.626	1.816.000	1.654.833
Water-, stroom- en gasverbruik	515.377	760.000	295.146
Totaal	2.306.003	2.576.000	1.949.979

Afschrijvingen vaste activa

	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Gebouwen en terreinen	630.544	-	524.271
Machines, installaties en overige vaste bedrijfsmiddelen	3.326.845	-	3.251.861
Boekresultaat verkoop activa	-136.276	-	1.725
Immateriële vaste activa	1.634	-	1.634
Totaal	**3.822.747**	**4.954.207**	**3.779.491**

Overige bedrijfskosten

Huisvestingskosten			
Huur gebouwen	302.993	-	193.022
Beveiliging	319.615	-	306.852
Onderhouds- en schoonmaakkosten	828.015	-	426.031
Dotatie voorziening groot onderhoud	749.025	-	372.582
Kosten groot onderhoud	488.928	-	615.179
Onttrekking voorziening groot onderhoud	-474.811	-	-601.786
Overige huisvestingskosten	708.449	-	594.610
Totaal	**2.922.214**	**2.073.696**	**1.906.490**

Personeelskosten			
Opleidingen	225.753	-	168.215
Reis- en verblijfkosten	112.680	-	110.514
Arbodienst en advieskosten	122.745	-	120.719
Brandstof leaseauto's	12.898	-	11.127
Overige personeelskosten	550.681	-	446.629
Totaal	**1.024.757**	**920.053**	**857.204**

Productiekosten			
Belastingen en verzekeringen wagenpark	423.986	-	342.809
Onderhoud wagenpark en containers	2.792.304	-	2.424.829
Huur voertuigen derden	67.470	-	75.230
Huur containers derden	12.018	-	9.570
Zout en chemicaliën	182.321	-	106.660
Dekking op- en overslag	-1.048.661	-	-531.711
Bedrijfskleding	173.556	-	177.244
Overige productiekosten	920.246	-	863.357
Totaal	**3.523.240**	**2.463.325**	**3.467.988**

Automatiseringskosten	1.219.271	1.176.382	978.321

Verkoopkosten	53.137	125.000	158.777

Transporteren	8.742.619	6.758.456	7.368.780

	Rekening 2024	Begroting 2024	Rekening 2023
Transporteren	8.742.619	6.758.456	7.368.780
Algemene kosten			
Kantoorkosten	340.050	-	298.334
Telefoon- en communicatiekosten	189.963	-	147.600
Advieskosten	247.641	-	346.886
Abonnementen en contributies	262.182	-	237.381
Verzekeringen	50.777	-	38.235
Correctie voorgaande jaren	-9.509	-	-7.046
Overige algemene kosten	121.534	-	135.183
Totaal	1.202.638	1.024.250	1.196.573
Totaal overige bedrijfskosten	9.945.257	7.782.706	8.565.353
Financiële lasten minus baten			
Rentekosten	788.423	-	641.584
Rentebaten	-305.666		-260.315
Rente fiscus	-331	-	360
Totaal	482.426	784.956	381.629

Wet Normering Topinkomens verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op gemeenschappelijke regeling Reinigingsdiensten Rd4 van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2024 voor gemeenschappelijke regeling Reinigingsdiensten Rd4 is € 233.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief. Alleen de op grond van de WNT van toepassing zijnde onderdelen zijn hieronder weergegeven. Dat wat niet van toepassing is, is buiten beschouwing gelaten.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Naam Functiegegevens	R.E.J. Wetzels	R.E.J. Wetzels	W.C.H. Sijstermans	
	Directeur	Directeur	Directeur	Adviseur*
	Gegevens 2024	**Gegevens 2024**	**Gegevens 2023**	**Gegevens 2023**
Aanvang en einde functievervulling	1 jan t/m 31 dec	1 okt t/m 31 dec	1 jan t/m 30 sept	1 okt t/m 31 dec
Omvang dienstverband (in FTE)	1,000	0,252	0,800	0,800
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	163.949	38.725	114.661	38.760
Beloningen betaalbaar op termijn	23.368	4.759	16.999	5.666
Totaal bezoldiging	**187.317**	**43.483**	**131.660**	**44.427**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	56.208	133.433	44.967
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedragen				N.v.t.
Bezoldiging	**187.317**	**43.483**	**131.660**	**44.427**
Het bedrag van de overschrijding	0	0	0	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

*Functionaris wordt aangemerkt als topfunctionaris tot uiterlijk 30-9-2027 in verband met eerdere functie als Directeur.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

In de tabel hieronder staan de topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder, die in 2024 voor de gemeenschappelijke regeling werkzaam zijn geweest.

Naam	Functiegegevens	Gemeente	
J.P.J. Hermans	Algemeen Bestuur	Beekdaelen	tot september 2024
H. van de Laar	Algemeen Bestuur	Beekdaelen	vanaf september 2024
H.J. Janssen	Dagelijks Bestuur	Brunssum	
M.J.G. Gerritsen	Algemeen Bestuur	Eijsden-Margraten	
P.H.J. Franssen	Algemeen Bestuur	Gulpen-Wittem	
C. Gelderblom	Algemeen Bestuur	Heerlen	
M.M.L. van Drunen	Algemeen Bestuur	Kerkrade	
G.G.J. Janssen	Dagelijks Bestuur	Landgraaf	
W.J.H. Schleijpen	Algemeen Bestuur	Simpelveld	tot juli 2024
P. Spirk	Algemeen Bestuur	Simpelveld	vanaf juli 2024
J.P. Verbeek-Benink	Dagelijks Bestuur	Vaals	
P.J.J. Verbraak	Algemeen Bestuur	Voerendaal	

Gemiddeld aantal werknemers

In het boekjaar waren gemiddeld 372,10 FTE werkzaam bij de organisatie. Dit aantal is inclusief uitzendkrachten, detacheringkrachten (2023 370,16 FTE).

Deelnemende gemeenten

Gemeente	Deelnemer vanaf	Aansluitingen= basis afrekening*	
Beekdaelen**	1 januari 2019	10.481	7%
Brunssum	1 januari 1998	13.853	10%
Eijsden-Margraten	1 januari 2014	11.308	8%
Gulpen-Wittem	1 januari 2017	6.774	5%
Heerlen	1 januari 1998	44.346	31%
Kerkrade	1 januari 1998	22.807	16%
Landgraaf	1 januari 1998	17.539	12%
Simpelveld	1 juli 1998	4.889	3%
Vaals	1 januari 1999	5.571	4%
Voerendaal	1 januari 1998	5.590	4%
Totaal		143.158	100%

* Aansluitingen 2024 conform begroting.
** zonder Schinnen

Verdeling vermogen

Conform de geldende regelgeving dient de resultaatbestemming en de verdeling van het vermogen bepaald te worden op basis van de enkelvoudige jaarrekening van Reinigingsdiensten Rd4 gemeenschappelijke regeling.

In de afgelopen jaren was er binnen de Gemeenschappelijke Regeling regelmatig een overschot op de exploitatierekening. Een deel van deze overschotten is gereserveerd om eventuele tegenvallers mee op te vangen. Dit noemen we het weerstandsvermogen van Rd4.

Dit weerstandsvermogen wordt per jaar opgebouwd en kan dus per jaar worden toegerekend aan de deelnemende gemeenten. Aangezien de uitbetalingen van de overschotten zijn gebaseerd op de aansluitingen van het betreffende jaar, geldt deze verdeelsleutel ook voor dat deel dat bij Rd4 gereserveerd blijft.

Hoogte weerstandsvermogen

In 2023 is ambtelijk en bestuurlijk overleg geweest over de hoogte en de bepaling van het weerstandsvermogen. Hiertoe is een memo opgesteld en vastgesteld. De in de jaarrekening onderkende risico's zijn voorzien van een inschatting van de kans dat het risico zich zal voordoen en een inschatting van het financiële effect dat daarmee gemoeid zou zijn. De nieuwe systematiek is onafhankelijk van de hoogte van de omzet en stijgt daardoor niet automatisch mee met de omvang van de begroting.

Ter beoordeling van het aanwezige weerstandsvermogen wordt een ratio berekend van de beschikbare- ten opzichte van de benodigde weerstandscapacteit (weerstandsvermogen).

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	**1,4 < X < 2,0**	**Ruim voldoende**
C	1,0 < X < 1,4	Voldoende
D	0,8 < X < 1,0	Matig
E	0,6 < X < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Vastgesteld is dat Rd4 streeft naar een minimale ratio van "ruim voldoende" en dat daarmee de ondergrens een ratio van 1,4 is. De toets van de weerstandsvermogen ratio is een onderdeel van de jaarlijkse planning & control cyclus.

Het minimaal benodigde weerstandsvermogen conform de beschreven methodiek zou bedragen € 2.082.500 (zijnde 1,4 x benodigde weerstandscapaciteit welke is berekend op € 1.487.500). Het weerstandsvermogen bedraagt € 2.082.500 en hoeft dan ook niet te worden aangepast.

Risico's

De risico's welke het weerstandsvermogen moet afdekken betreft alle risico's waarvan we niet hebben afgesproken dat ze op basis van werkelijkheid worden afgerekend via de variabele component. Deze zijn direct van invloed op het resultaat van Rd4.
Daar zitten niet de risico's inzake de verwerkingstarieven en -hoeveelheden bij. Zoals hierboven beschreven worden deze er buiten gelaten. Deze zitten dan ook zowel qua tarief als hoeveelheid in de variabele component.

1. **Arbeidsrisico's**
   Aantasting van de arbeidscapaciteit door ziekte, staking en fraude. Invulling posities voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Door minder mensen in WSW en meer mensen via participatiewet (duurder). Een nieuwe leidraad inzake de fysieke belasting van onze medewerkers in de inzameling zorgt voor uitdagingen in het realiseren van het huidige serviceniveau. Een risico inzake arbeid betreft de krapte op de arbeidsmarkt. Het kunnen aantrekken van voldoende en kwalitatief juiste mensen is van belang om onze service te kunnen blijven waarmaken.

2. **Materiële risico's**
   Beschadiging aan of verlies van gebouwen, installaties, bedrijfsinventaris en transport middelen. De premies van de brandverzekeringen zijn fors gestegen en de eigen risico's zijn hoger geworden. We worden nog steeds geconfronteerd met premiestijgingen. Om schade ten gevolge van brand zoveel mogelijk te beperken zijn de eisen die verzekeraars stellen steeds hoger met als gevolg hogere kosten. Voor stroomuitval is er een noodstroomaggregaat geplaatst om uitval van de stroomvoorziening op te vangen.

3. **Continuïteitsrisico**
   Het grootste risico inzake de continuïteit vloeit voort uit aantasting van de productiecapaciteit door bedrijfsstilstand. Bij volledig of gedeeltelijk verlies van het wagenpark zal vervanging op korte termijn of inhuur bij derden niet eenvoudig zijn. Bij onvoldoende bezetting door bijvoorbeeld een pandemie zijn er ook scenario's denkbaar waarbij delen van de dienstverlening niet kunnen worden uitgevoerd. Dit risico is niet verzekerbaar.

4. **Milieurisico's**
   Gezien de verscheidenheid aan producten is niet met 100% zekerheid aan te geven dat alle mogelijke risico's zijn afgedekt. Er vindt continue monitoring plaats.

5. **Aansprakelijkheidsrisico's**
   In zoverre alle aansprakelijkheidsrisico's bekend zijn, zijn deze afgedekt.

6. **Liquiditeitsrisico's**
   Voor de komende vijf jaar is er aan de hand van een kasstroomanalyse berekend of er kortlopende kasgeldfaciliteiten ofwel langlopende leningen benodigd zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

7. **Financiële risico's**
   Waaronder:

- Prijsontwikkeling brandstof
Voor een logistiek bedrijf als Rd4 is de ontwikkeling van de brandstofprijzen van groot belang, afhankelijk van de ontwikkelingen kunnen deze zowel een positief als een negatief effect op de begroting hebben.

- Kwaliteit PMD
Vanaf 1 januari 2022 zijn de Rd4 gemeenten, conform de landelijk geldende nieuwe overeenkomst via ASL, niet meer verantwoordelijk voor de gehele keten (van inzameling t/m verwerking) bij de inzameling van het PMD-afval. Vanaf deze datum zijn de gemeenten alleen nog maar verantwoordelijk voor de inzameling en de kwaliteit (mate van vervuiling) van de ingezamelde PMD-stroom. Bij de vergoeding die de gemeenten uit het Afvalfonds ontvangen, wordt uitgegaan van een vervuilingspercentage van max. 15%. Bij vervuilingspercentages hoger dan 15% wordt er gekort op de vergoeding. Dit kan resulteren in volledige afkeur en lagere inkomsten.

- Cao ontwikkeling
In deze dynamische en onzekere tijden in de wereld zijn prijsstijgingen een grotere zorg dan in het recente verleden. Dit betekent eveneens dat het lastig is om de invloed op de lonen in te schatten. Ook de krapte op de arbeidsmarkt heeft hierbij een invloed.

8. **Renterisico's**
   Als er binnen afzienbare tijd geld geleend moet worden of een bestaande lening geherfinancierd moet worden dan bestaat er een renterisico omdat het dan geldende rentepercentage hoger zou kunnen zijn dan het percentage van de oude lening, waardoor de kosten voor de organisatie en dus indirect voor de gemeenten stijgen. Om dit risico af te dekken kiezen we voor spreiding in looptijden en veelal vaste rentepercentages.

Conform de gemaakte afspraken zouden we normaliter de resultaten per gemeente uitbetalen minus de mutatie weerstandsvermogen benodigd om het weerstandsvermogen aan te vullen tot het gewenste weerstandsvermogen bereikt is.
Voor dit jaar hoeven we geen aanpassingen aan het weerstandsvermogen te doen en kan het gehele resultaat groot € 400.911 positief worden uitgekeerd aan de gemeenten.

Dit leidt tot de volgende verdeling:

	Resultaat per gemeente 2024	Vrijval uit weerstands-vermogen	Overschot te uitkeren 2024
Beekdaelen	29.352	0	29.352
Brunssum	38.795	0	38.795
Eijsden-Margraten	31.668	0	31.668
Gulpen-Wittem	18.970	0	18.970
Heerlen	124.190	0	124.190
Kerkrade	63.871	0	63.871
Landgraaf	49.118	0	49.118
Simpelveld	13.692	0	13.692
Vaals	15.601	0	15.601
Voerendaal	15.655	0	15.655
Totaal	**400.911**	0	**400.911**

Het vermogen werd als volgt verdeeld over de deelnemende gemeenten. Tot en met 2008 werd het resultaat verdeeld op basis van de inwoneraantallen. Vanaf 2009 vindt, conform de nieuwe begrotingssystematiek, de verdeling plaats op basis van het aantal aansluitingen. Daarbij wordt uitgegaan van het aantal aansluitingen in het begrotingsboek van het betreffende jaar.

Onderstaand volgt een overzicht van het verloop van de opbouw van dit vermogen per deelnemende gemeente.

	t/m 2020	2021	2022	2023	2024	Totaal
Beekdaelen	121.529	74.009	0	-43.580	0	**151.958**
Brunssum	136.926	103.987	0	-38.870	0	**202.043**
Eijsden-Margraten	92.661	83.492	0	-11.636	0	**164.517**
Gulpen-Wittem	11.260	50.315	0	36.835	0	**98.410**
Heerlen	427.036	330.965	0	-112.915	0	**645.086**
Kerkrade	210.348	170.401	0	-48.922	0	**331.827**
Landgraaf	194.039	108.854	0	-47.548	0	**255.345**
Simpelveld	52.870	34.765	0	-16.741	0	**70.894**
Vaals	53.473	41.429	0	-13.677	0	**81.225**
Voerendaal	63.310	38.646	0	-20.760	0	**81.196**
Totaal	**1.363.452**	**1.036.863**	**0**	**-317.815**	**0**	**2.082.501**
Ratio weerstandsvermogen:						1,40
Aansluiting met eigen vermogen:						

Eigen vermogen conform de geconsolideerde jaarrekening:		3.719.273
Correctie: reservering vakantiedagen en -geld Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.		
Stand 31-12-2023	-469.008	
Mutatie in 2024	63.084	
		-405.924
Eigen vermogen Kringloop Bedrijf B.V. enkelvoudig		1.061.921
Eigen vermogen conform de enkelvoudige jaarrekening:		4.375.270

Bijlage

	Aanschaf-waarde per 1-1-2024	Inves-teringen in boekjaar	Desinves-teringen in boekjaar	Aanschaf-waarde per 31-12-2024	Afschrij-vingen t/m 1-1-2024	Afschrij-vingen in boekjaar	Desinves-terings-afschrij-vingen	Afschrij-vingen per 31-12-2024	Boek-waarde per 31-12-2024
Afval-inzamelplan	5.116.866	149.000	0	5.265.866	5.115.232	1.634	0	5.116.866	149.000
Gebouwen en terreinen									
Grond	7.241.162	0	0	7.241.162	0	0	0	0	7.241.162
Terreininrich-ting	7.950.344	532.961	0	8.483.305	2.760.036	256.816	0	3.016.852	5.466.453
Gebouwen	4.777.073	0	0	4.777.073	2.836.985	178.323	0	3.015.308	1.761.765
GG installaties	3.983.165	0	0	3.983.165	2.975.326	195.406	0	3.170.732	812.433
Totaal ge-bouwen en terreinen	**23.951.744**	**532.961**	**0**	**24.484.705**	**8.572.347**	**630.544**	**0**	**9.202.892**	**15.281.813**
Machines. installaties en overige vaste bedrijfsmiddelen									
PG machines, installaties en gereedschap-pen	5.746.204	611.846	0	6.358.050	4.213.523	302.997	0	4.516.520	1.841.530
Voertuigen	18.951.462	3.614.133	2.219.349	20.346.246	12.841.990	1.345.321	2.126.956	12.060.355	8.285.891
Inzamelmid-delen	26.123.077	1.012.921	12.000	27.123.998	21.577.618	677.982	12.000	22.243.600	4.880.398
Kantoorin-ventaris en Inrichting	824.015	67.109	0	891.124	737.220	18.482	0	755.702	135.422
Hardware en Software	5.653.579	156.237	148.143	5.661.673	5.029.733	171.682	5.969	5.195.446	466.227
Ondergrondse systemen	14.120.987	1.042.679	0	15.163.666	9.266.891	810.381	0	10.077.272	5.086.394
Totaal machines, installaties en overige vaste bedrijfsmid-delen	**71.419.324**	**6.504.924**	**2.379.493**	**75.544.755**	**53.666.974**	**3.326.845**	**2.144.925**	**54.848.894**	**20.695.862**
Totaal vaste activa	**100.487.934**	**7.186.885**	**2.379.493**	**105.295.326**	**67.354.553**	**3.959.023**	**2.144.925**	**69.168.652**	**36.126.675**

Reinigingsdiensten Rd4 verzorgt de afvalinzameling voor 148.000 huishoudens in 10 Zuid-Limburgse gemeenten en bij 3.500 Limburgse bedrijven. We verwerken en scheiden grondstoffen bij onze 8 grondstoffenparken, in onze op- en overslag, ons textielsorteercentrum en regionaal sorteercentrum. Ook verzorgen we de straat- en rioolreiniging, gladheidbestrijding en reinigen we de openbare ruimtes. In onze drie kringloopshops geven we spullen een tweede leven en bieden we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt nieuwe uitdagingen. We zijn een vooruitstrevend bedrijf met meer dan 590 medewerkers die zich dagelijks inzetten voor een mooie en schone leefomgeving.

SLIMMER › SAMEN › STEEDS ›

Geconsolideerde jaarrekening **2024**
Reinigingsdiensten Rd4

100% recycled papier

Begroting Rd4

2026

Begroting Reinigingsdiensten Rd4 2026

Voorwoord

Het voorliggende begrotingsdocument biedt een gedetailleerd overzicht van de financiële planning voor 2026 van de gemeenschappelijke regeling Reinigingsdiensten Rd4. Deze begroting is de basis waarop wij onze doelstellingen en activiteiten funderen die opgetekend zijn in ons Strategisch meerjarenplan 2022-2026.

Daarnaast hebben wij in samenspraak met onze stakeholders, inclusief de opgerichte werkgroep “Bezuinigingsopgave” met beleids- en financiële ambtenaren, input gegeven om tot een gedegen en gefundeerde begroting te komen. Basale uitgangspunt van deze begroting 2026 is dat het servicegevoel bij onze inwoners niet aangetast wordt, maar waarbij wel gerichte keuzes gemaakt moeten worden om nog “scherper aan de wind te zeilen”.

De wereld van vandaag is op z’n zachtst gezegd dynamisch. In de literatuur duikt vaak de term VUCA op, dat duidt dat de wereld samen te vatten is in de woorden: volatiliteit, onzekerheid, complexiteit en ambiguïteit. Juist in deze VUCA-dynamiek dienen wij als Reinigingsdiensten Rd4 invulling te geven aan de doelstelling om in 2030 voor 50% en in 2050 voor 100% circulair te zijn als samenleving. Een niet geringe opgave die gerichte keuzes vraagt. Keuzes die gemaakt dienen te worden door Rd4 voor de behoeften van de samenleving van vandaag maar ook keuzes die gemaakt moeten worden bij de uitdagingen die vóór ons liggen.

Roger Wetzels

Directeur Reinigingsdiensten Rd4

Als we aldus vooruitkijken naar 2026 dan nemen we ook een aantal ontwikkelingen waar. De recycling en het hergebruik van grondstoffen heeft het zwaar. Het lukt Nederland nog niet om de hoeveelheid grondstoffen die we gebruiken fors terug te dringen. Mensen kopen enerzijds meer terwijl anderzijds de levensduur van spullen afneemt. Meubels en kleren gaan steeds minder lang mee. Reparatie is ofwel onmogelijk of te duur. Het is bekend dat Nederlandse recyclingbedrijven het in het huidige recyclinglandschap moeilijk hebben. Virgin materiaal is en blijft goedkoper dan recyclaat en de overheid is (nog) niet dwingend genoeg via wetgeving om recyclaat verplicht te stellen bij de fabricage van nieuwe producten. Daarnaast zien we dat de overheid in z’n algemeenheid ook een behoorlijk impact creëert door een extra CO2-heffing op de CO2-uitstoot. Een exogene factor waar we weldegelijk rekening mee te houden hebben.

De personeelskosten zijn in de afgelopen jaren ook toegenomen door verhogingen van de afgesloten cao’s in de afgelopen jaren. Het sociaal domein, welk prominent actief is binnen Rd4, is ook aan verandering onderhevig met stijging van kosten van de factor sociale arbeid tot gevolg.

In het verduurzamen van het wagenpark hebben we de voertuigen waar dit mogelijk is reeds omgezet naar elektrisch. Dit betrof vooral de voertuigen die niet behoren tot het zware materieel, omdat bij deze zwaardere klasse elektrificatie nog geen alternatief is binnen ons werkgebied. Bij de inzamelvoertuigen hebben we weliswaar in een pilot met een waterstofvoertuig gereden, maar in het heuvelachtige landschap van Zuid-Limburg blijkt dat deze techniek zich nog verder zal moeten ontwikkelen alvorens wij waterstofvoertuigen kunnen toevoegen aan het wagenpark van Rd4.

Met deze begroting willen we een balans vinden tussen enerzijds het leveren van kwalitatieve diensten in de leefomgeving waarin wij actief zijn. Anderzijds willen we de financiën goed borgen en de doelstellingen vanuit het Strategisch meerjarenplan uitvoeren. De Zuid-Limburgse leefomgeving schoner, robuuster en duurzamer maken is waar we overall naar streven. En vanuit die overtuiging presenteren wij hierbij graag onze begroting 2026.

Elke dag zetten wij ons in voor een mooie en schone leefomgeving. Samen met burgers, overheden, bedrijven en instellingen zoeken we constant naar slimme en duurzame oplossingen om afval te verminderen, grondstoffen te scheiden, spullen een tweede leven te geven en mensen kansen te bieden.

Alleen zo worden we:

samen steeds slimmer

Inhoudsopgave

Samenvatting		6
Hoofdstuk 1	Beleidsmatige ontwikkelingen	8
Hoofdstuk 2	Besparingen	12
Hoofdstuk 3	Financiële ontwikkelingen	14
Hoofdstuk 4	Bedrijfsvoering	22
Hoofdstuk 5	Beleidsbegroting	28
Hoofdstuk 6	Financiële begroting	42
Hoofdstuk 7	Meerjarenraming	62
Bijlagen		64

Samenvatting

De gemeenschappelijke regeling valt onder de vigerende voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en onder het toezicht van de Provincie Limburg. De twee dochtervennootschappen, Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. en Rd4 Kringloop Bedrijf B.V., vallen niet onder het toezicht van de Provincie Limburg. De begroting moet worden opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Hierdoor ontstaat er een situatie waarbij Rd4 een hybride structuur heeft en waarbij wij te maken hebben met verschillende voorschriften.

Om te kunnen voldoen aan relevante i.c. van toepassing zijnde wettelijke richtlijnen wordt er een enkelvoudige begroting gemaakt conform het BBV waarin uitsluitend de cijfers van de gemeenschappelijke regeling (GR) mogen worden verwerkt. Echter omdat deze cijfers slechts een deel uitmaken van de totale begroting heeft deze begroting een geringe informatiewaarde voor de deelnemende gemeenten. Om een goed inzicht te krijgen in het functioneren van Rd4 als geheel, presenteren wij al vele jaren, in weerwil van het Besluit Begroting en Verantwoording, een integraal geconsolideerde begroting van de drie onderdelen, welke nu voor u ligt.

De geconsolideerde begroting 2026 laat een stijging zien van € 3,5 miljoen ten opzichte van de begroting 2025. We zullen in dit stuk uitwerken hoe we hiertoe zijn gekomen.

Allereerst hebben we na de berichten vanuit onze tien gemeenten inzake hun situatie voor 2026; dat zij minder gelden ter beschikking krijgen vanuit het Rijk, tezamen met de beleidsambtenaren en de financiële ambtenaren onder leiding van ons algemeen bestuur, een traject doorlopen om mogelijke besparingen te evalueren zonder dat deze het servicegevoel van onze burgers raken en zonder afbreuk te doen aan de te realiseren doelstellingen in het vastgestelde Grondstoffenplan 2022-2026.

We zien dat de inspanningen die we doen in het bewerkstelligen van de circulaire economie op dit moment voor de burger uitsluitend kostenverhogend uitpakken. We zien de belasting op het verbranden van stromen alleen maar toenemen. We zien echter evenwel geen daling in het aanbod, het volume van het materiaal waarvoor verbranding de enige optie is. We zien dat hergebruik van grondstoffen mogelijk is maar niet voldoende gestimuleerd wordt van overheidswege. Er zijn voor de consument te weinig alternatieven om te kiezen doordat producenten geen andere keuzes maken. Dat leidt dan uiteindelijk tot wel een kostenverhoging voor onze burger maar een te lage transitie in de gehele keten.

Halen we dit effect uit onze begroting, dan stijgt deze per saldo minder dan de toekomstige inflatieverwachtingen. Dit bereiken we door strakker te sturen, bewustere keuzes te maken in contracten met leveranciers en onze processen te optimaliseren. Zo vinden we met nieuwe softwaretechnieken nog steeds verbeteringen in routes en grondstofkwaliteit. We onderzoeken de mogelijkheid om kringlooplocaties aan te kopen in plaats van te huren. Voor Kerkrade gaat het om de bestaande locatie, voor Heerlen om een nieuwe.

Salarisstijgingen lijken zich meer te gaan bewegen in lijn met de inflatieprognoses, nu cao's eerdere inflatiestijgingen hebben verwerkt. De verwachte inflatie ligt nog steeds boven het vroegere gemiddelde. De stijging voor sociale arbeid omvat niet alleen compensatie, maar ook verbeteringen in de organisatie. Als alles volgens plan verloopt, openen we in 2026 het vernieuwde grondstoffenpark en kringloopwinkel Margraten.

De volgende hoofdstukken gaan in op besparingen, beleidsmatige en financiële ontwikkelingen. Daarna volgt de begroting 2026 met aandacht voor bedrijfsvoering, financiën, beleid en meerjarenraming.

Hoofdstuk 1

Beleidsmatige ontwikkelingen

Landelijke ontwikkelingen

De beleidsontwikkelingen op het gebied van afval en grondstoffen van de overheid zijn vastgelegd in het Landelijk Afvalbeheerplan 3 (LAP3) en het bijbehorende VANG-programma. In LAP3 wordt meer ruimte geboden voor het circulair maken van afval- en grondstoffenstromen. LAP3 geeft ook antwoord op de vraag: wanneer is iets afval of een secundaire grondstof? Bronscheiden is opgenomen als voorkeursroute. Dit betekent dat bronscheiden de norm is voor álle huishoudens en dat iedere afwijking aan de wettelijke gronden moet voldoen. In 2025 wordt het CMP (circulair materialen plan) de opvolger van het LAP3. Dit plan ondersteunt de transitie naar een circulaire economie. Ook het beleid van de gemeenten richt zich steeds meer en concreter op circulariteit. Naast de landelijke en regionale beleidsontwikkelingen hebben de marktontwikkelingen een steeds grotere invloed op de begroting van Rd4.
Vanaf 2026 zal voor het eerst naast de afvalstoffenbelasting (verbrandingsbelasting) ook de CO2-heffing op de CO2 uitstoot ingevoerd worden. Deze belastingmaatregel zal de komende jaren oplopen tot een ingeschat bedrag van € 45,- per ton ingezameld restafval. De huidige economische situatie (loon-prijsspiraal) zorgt echter voor stijgende prijzen op de arbeidsmarkt en hogere tarieven bij marktpartijen, bijvoorbeeld bij de inkoop van goederen en diensten.

Strategisch meerjarenplan 2022-2026

De basis voor deze begroting is het opgestelde Strategisch meerjarenplan 2022-2026 (SMP) met het motto 'Samen Steeds Slimmer'. Hierin hebben we verdeeld over 7 thema's strategische doelstellingen gedefinieerd. In de begroting 2026 zijn de benodigde activiteiten en middelen opgenomen om de plannen uit dit plan te realiseren. In lijn met dit plan is ook het Grondstoffenplan 2022-2026 opgesteld per gemeente en in 2022 door de gemeenteraden vastgesteld. Hiermee geven we vorm aan het afval-/ grondstoffenbeleid van de Rd4-gemeenten.

Grondstoffenplan 2022-2026

In 2022 is gestart met de uitvoering van het Grondstoffenplan. Speerpunten voor 2026 zijn verdergaande communicatie- en motivatieprojecten om afvalscheiding verder te stimuleren conform de gestelde ambities. De focus ligt op intrinsieke motivatie van burgers om deel te nemen aan een circulaire economie en verbetering van de kwaliteit van de grondstoffen. In 2026 zal het nieuwe grondstoffenpark in Margraten geopend worden en het doel is om in 2026 te starten om circulaire activiteiten uit te voeren met samenwerkingspartners. Hier ligt ook een relatie met onderwijsinstellingen in de regio.

Rd4 als verbonden partij

Rd4 is een verbonden partij voor onze gemeenten. Door taken in afval- en grondstoffenbeheer en de openbare ruimte uit te voeren, 'ontzorgt' Rd4 de gemeenten in advies- en uitvoeringstaken. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Gemeenten zoeken voor de grotere taken steeds meer de samenwerking op. Dat biedt veel voordelen in zowel bestuurlijk als financieel-economisch opzicht. Denk aan schaalvoordelen, risicospreiding, het regionaal kunnen behouden en uitbouwen van vakinhoudelijke expertise en werkgelegenheid. Rd4 kan als verbonden partij door de krachtenbundeling de aanjager of katalysator zijn op het gebied van grondstoffeninzameling en de transitie naar een circulaire economie. Samenwerken is geven en nemen. Raadsleden en bewoners beleven een verbonden partij als een regionaal werkende organisatie, waar je minder invloed op hebt dan op een gemeentelijke dienst. Vandaar dat wij goede afspraken, regelmatig
contact, een structurele dialoog en een heldere wijze van rapporteren belangrijk vinden.

Beoordelen, samenwerking en resultaten

De gemeente blijft eindverantwoordelijk voor de taken die de verbonden partij uitvoert. Ook de gemeenteraad moet goed in beeld hebben welke bijdragen en resultaten een verbonden partij levert. Veel gemeenteraden hebben daarom regelmatig aandacht voor evaluatie en (bij)sturing. De rapportages van Rd4, het Grondstoffenplan 2022-2026, de jaarlijkse grondstoffenconferenties, raadsinformatiebrieven en het jaarverslag zijn belangrijke bronnen van informatie. Daarnaast wordt regelmatig informeel contact door alle partijen prettig en zinvol gevonden. Rd4 staat daarom altijd open voor verzoeken en bezoeken van raadsleden en andere betrokken partijen.

Wet open overheid

Rd4 conformeert zich aan de Wet open overheid (Woo). Zowel passief als actief wordt tijdig informatie verstrekt aan onze stakeholders.

Verbetering van de informatiehuishouding; een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De continue verbetering van de informatiehuishouding is bij Rd4 niet nieuw. Jaarlijks worden stappen gezet, mede onder invloed van gedigitaliseerd werken en gecontroleerde dataopslag, waardoor bijvoorbeeld papieren archieven worden verkleind. Ook komend jaar zal deze verdergaande digitalisering en verbetering van onze informatiehuishouding verder vorm krijgen. Dit alles onder een toenemende mate van beveiliging van data.

Regionale samenhang

De Rd4-gemeenten blijven het belang zien van het collectief en onderstrepen een vergaande uniformiteit in de regio. Gestreefd wordt naar bestuurlijke en ambtelijke interactie ter versteviging van de samenwerking met en tussen de gemeenten op de beleidsterreinen afval en grondstoffen, circulariteit en gedeelde leefomgeving. Rd4 vervult hierin een spilfunctie en stelt zich proactief op.

Producentenverantwoordelijkheid

In het kader van het verminderen van de hoeveelheid restafval speelt producentenverantwoordelijkheid een steeds belangrijkere rol. Producentenverantwoordelijkheid betekent dat producenten en importeurs (mede) verantwoordelijk worden voor het afvalbeheer van de producten die door hen op de markt zijn of worden gebracht. Daarnaast zal deze verantwoordelijkheid verduurzaming en duurzaam gebruik van producten verder stimuleren en zal het bijdragen aan de vernieuwing van de inzameling en recycling van afgedankte producten. Gemeenten hebben geen invloed op het ontwerp en de hoeveelheid consumptiegoederen en verpakkingen. Gemeenten zijn vooralsnog wel belast met de inzameling en verwerking van deze goederen ongeacht de waarde of schadelijkheid ervan. Vandaar ook dat het noodzakelijk is dat ervoor gemeenten duidelijkheid komt waar ze met het gemeentelijke beleid invloed op kunnen uitoefenen in de overgang naar de circulaire economie en hoe zij hun afvalkosten kunnen beheersen. Verdere landelijke afspraken met betrekking tot de uitbreiding van producentenverantwoordelijkheid en de hiermee samenhangende verwijderingskosten, zullen hierbij van groot belang zijn. Producentenverantwoordelijkheid geldt op dit moment voor elektrische en elektronische apparaten, matrassen, textiel, batterijen en accu's, autowrakken, autobanden en alle consumentenverpakkingen.

Landelijk wordt erop dit moment gewerkt aan een producentenverantwoordelijkheid voor luiers. Het beoogde ingangsjaar hiervoor is 2027. Daarnaast zijn er onderzoeken gaande om producentenverantwoordelijkheid voor medicijnen en meubels te gaan invoeren.

Hoofdstuk 2

Besparingen

Besparingen

Medio 2024 zijn alle gemeenschappelijke regelingen door de gemeenten nadrukkelijk gewezen op het overgangsjaar 2026 (door de gemeenten zelf ravijnjaar genoemd). Gemeenten krijgen door wijzigingen in de verdeelsleutels van gelden vanuit het Rijk minder middelen ter beschikking.

Als organisatie, samen met beleids- en financiële ambtenaren van onze 10-gemeenten, hebben we ondanks het feit dat we in een taakveld opereren dat gedekt wordt uit een doelbelasting (lees: de afvalstoffenheffing), deze handschoen opgepakt. In oktober 2024 zijn wij een uitgebreid traject gestart en gedurende dit proces (gelijklopend aan dit begrotingsproces) hebben wij onze bestuurders in meegenomen.

Het hele spectrum van mogelijkheden is bekeken, rekening houdende met het behoud van het huidige serviceniveau en tegen de opwaartse prijsspiraal, op zoek naar besparingsvoorstellen.

Deze mogelijkheden zijn vanuit een longlist aan maatregelen teruggebracht naar een shortlist en gecategoriseerd.

Ieder jaar worden interne bedrijfsprocessen opnieuw tegen het licht gehouden, wordt de dienstverlening geoptimaliseerd en worden medewerkers bij Rd4 uitgedaagd om “scherper aan de wind te zeilen”. De afgelopen jaren heeft dit al tot teruggaven naar onze gemeenten geleid. In de jaren opvolgend aan deze teruggaven zijn deze besparingen jaarlijks meegenomen in de opvolgende begrotingen. Ook afgelopen jaar is gekeken naar efficiëntie en effectiviteit vanuit onze eigen bedrijfsvoering. Dit heeft geresulteerd in een besparing van € 570.000.

Een volgende besparing is gevonden in de verduurzaming van ons wagenpark. Om de kosten in de nabije jaren te kunnen dekken is een aantal jaar geleden gekozen om een reserve te vullen die jaarlijks stijgt. Deze reservering is bedoeld om het verschil te kunnen dekken tussen verduurzaamde voertuigen en de huidige Euro6 voertuigen. De opgave voor het verduurzamen van ons wagenpark blijft bestaan. Daar de ontwikkeling van deze voertuigen op dit moment geen grote stappen kent, is gekozen om de afgesproken stijging voor 2026 niet door te voeren en het huidig bedrag dat is opgenomen in de begroting 2025 te continueren. Dit heeft geresulteerd in een besparing van € 148.000.

Vergroten van de omzet van onze kringloopactiviteiten door het openen van 2 pop-up kledingwinkels in leegstaande panden. Dit zien wij als zeer kansrijk. We willen hiermee vier slagen slaan; de gemeenten helpen de aanblik van leegstand in de centra te voorkomen, circulariteit in die centra zichtbaar maken, sociale arbeid in zetten en als laatste door een extra afzetkanaal voor ons textiel te gaan inzetten. Dit heeft geresulteerd in een besparing (extra omzet) van € 100.000 in deze begroting.

Een coulante regeling voor het extra inzamelen van klachten is ook aangemerkt als mogelijke besparing. Conform de afgesproken SLA’s met de gemeenten zal er gehandeld gaan worden. Concreet betekent dit dat wij strikter de termijn tussen inzamelmoment en moment van indienen klacht gaan hanteren (inzameling + max. 2 werkdagen). Dit leidt tot een jaarlijkse besparing van € 25.000.

Samengevat: in deze begroting is een besparing verwerkt ter grootte van € 843.000.

Hoofdstuk 3

Financiële ontwikkelingen

Financiële ontwikkelingen

In dit hoofdstuk presenteren we op hoofdlijnen de financiële ontwikkelingen en plaatsen deze in perspectief. De kosten van Rd4 zijn als volgt opgebouwd:

	Begroting 2025	Begroting 2026	Mutatie 2026 t.o.v. 2025
Lasten			
Personeel	27.369.331	28.887.429	1.518.098
Uitbesteed werk/inkopen	2.601.358	2.929.550	328.192
Verwerking	4.707.761	5.768.194	1.050.434
Energie	2.506.000	2.489.250	-16.750
Productiekosten	3.008.530	3.092.546	84.016
Bedrijfskosten	4.659.441	4.786.340	126.899
Financiering	6.554.092	7.014.880	460.788
Totaal:	**51.406.511**	**54.958.189**	**3.551.678**

2026 is het jaar dat we via onze verwerkers geïntroduceerd gaan worden met kosten als gevolg van de CO2 heffing. Deze zal aanvullend aan de reeds sinds 2019 bekende afvalstoffenbelasting (zgn. verbrandingsbelasting) geïnd gaan worden. De CO2-heffing is ontstaan uit de noodzaak om de uitstoot van broeikasgassen te beperken en zo de opwarming van de aarde tegen te gaan. In Nederland is de CO2-heffing voor de industrie ingevoerd op 1 januari 2021, als onderdeel van het Klimaatakkoord. Dit akkoord heeft als doel de CO2-uitstoot in Nederland in 2030 met 49% te verminderen ten opzichte van 1990. De heffing is een financiële prikkel voor bedrijven om te investeren in duurzame technologieën en processen die de uitstoot van CO2 verminderen. In de komende jaren is de verwachting dat deze lineair stijgt naar een niveau dat vergelijkbaar of hoger zal zijn dan de bestaande verbrandingsbelasting. De totale impact wordt ingeschat op € 615.427 en betekent een totale afdracht van milieubelastingen van ruim € 2,2 miljoen.

We hopen in het voorjaar 2026 ons vernieuwde grondstoffenpark en kringloopwinkel te Margraten te kunnen heropenen. De bouw zal starten in 2025 en de afschrijving vanaf 2026.

In 2025 kopen we zoals besloten het pand Sourethweg 5E (huisvesting Textiel sorteercentrum), wat we sinds eind 2023 huren. Vanaf 2026 zijn de huurkosten vervangen door een jaarlijkse afschrijving- en rentelasten.

De overdracht van ondergrondse systemen in de voormalige gemeente Schinnen naar Rd4 zal in 2025 plaatsvinden. Vanaf 2026 zijn deze systemen dan ook volledig verwerkt in onze kosten.

Het fundament van onze begroting wordt gevormd door een beleidsmatige inschatting van hoe de ingezamelde hoeveelheden zich zullen ontwikkelen op basis van de historie en daaraan gekoppeld een inschatting vanuit onze logistieke experts hoeveel uren dan van onze mensen en ons materieel benodigd zijn.

Zoals we vorig jaar al aangaven is de cao voor Rd4 inderdaad open gebroken in 2024 en is gestegen in lijn met wat we destijds al voorzagen voor 2025. De cao loopt tot en met april 2026, wat maakt dat vanaf dat moment de ontwikkeling onzeker is. We hebben gerekend met de verwachte inflatiecijfers.
In het sociale domein waar we onszelf een doelstelling opleggen vanuit ons Strategisch meerjarenplan 2022-2026, hebben we te maken met andere bronnen die we moeten inzetten. Voorheen was WSP (uitvoering SW-wet) de hoofdpartner, maar door de gewijzigde wetgeving en de wijze waarop de huidige Participatie Wet (PW) is georganiseerd betekent dat een aanpassing voor ons. Hoe dan ook zien we dat het duurder wordt. We zien het als onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren, waarbij we wel willen stellen dat dit niet uitsluitend ten laste van de afvalstoffenheffing dient te komen. Daarover hebben we met onze gemeenten en de andere partners continue overleg.

Baten	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Mutatie 2026 t.o.v. 2025**
Basispakket	35.420.271	37.560.699	2.140.428
BOR-pakket	6.440.130	6.822.795	382.665
Gemeenten	**41.860.501**	**44.383.494**	**2.523.093**
Derden	10.142.606	11.170.403	1.027.797
Begrotingsomvang	**52.003.007**	**55.553.897**	**3.550.890**
Mutatie reserve duurzaamheid	-596.496	-595.708	788
Totale kosten Rd4	**51.406.511**	**54.958.189**	**3.551.678**

Onze kosten worden gedekt uit verschillende bronnen. De bijdrage van de gemeenten inzake het basispakket en BOR-pakket betreft het grootste aandeel daarin. Onder de categorie derden is het doen van werkzaamheden voor onze Rd4 Bedrijvenservice de voornaamste post. Daarnaast valt daaronder de omzet welke rechtstreeks via onze burgers binnen komt zoals betaalde stromen op de grondstoffenparken, het kopen van producten in onze RD4U kringloopwinkels, de verkoop van textiel en andere kleinere bronnen welke soms incidenteel van aard zijn.

In het kader van meer doen met ons ingezamelde textiel gaan we naar verwachting in ieder geval 2 popup kleding winkels starten in stads- en dorpscentra. Hier zitten extra kosten aan vast maar ook extra omzet van € 250.000. We verwachten hier € 100.000 aan extra resultaat te genereren wat een demping van de stijging van onze begroting bewerkstelligd. We verwachten ook meer inkomsten uit onze bestaande winkels te kunnen halen.

In het BOR-pakket zijn behalve de stijging als gevolg van indexering ook aanpassingen doorgevoerd in de dienstverlening. Deze dienstverlening wordt deels nu al uitgevoerd en is vastgelegd in werkplannen en SLA's met de betreffende gemeenten.

In totaliteit stijgt de begroting 2026 van Rd4 met een bedrag van € 3,5 miljoen ten opzichte van de begroting 2025. De bijdrage van het basispakket welke zijn weerslag krijgt in de afvalstoffenheffing die de burger betaald stijgt met € 2,1 miljoen. Het restant komt vanuit de overige genoemde inkomstenbronnen.

Personeel	27.369.331	28.887.429	1.518.098

Ongeveer de helft van onze begroting bestaat uit de beloning van onze mensen. Alhoewel we waar mogelijk mechaniseren zijn onze processen nog altijd zeer arbeidsintensief. We zetten onze collega's in via vaste of tijdelijke Rd4-contracten en op inhuurbasis. Daarbij is onderscheid te maken tussen inhuur enerzijds via reguliere uitzendbureaus en anderzijds in samenwerking met WSP (medewerkers met een SW-indicatie) en andere partners. We zetten een sociaal coördinator in te kunnen spelen op sociale arbeid. We zetten in deze tijd van krapte op de arbeidsmarkt extra in op het behouden van onze medewerkers. Daarom kiezen we vaker voor een Rd4-contract waar we voorheen kozen voor een inhuurconstructie.

	Begroting 2025	**Begroting 2026**	**Mutatie 2026 t.o.v. 2025**
Salarissen	20.102.665	21.940.977	1.838.312
Personeel van derden	6.292.058	5.830.613	-471.445
Overige personeelskosten	974.608	1.125.840	151.323
Totaal	**27.369.331**	**28.887.429**	**1.518.098**

Het totaal aantal werkzame fte's is lager dan bij de begroting 2025. Dat is het gevolg van optimalisaties welke we gerealiseerd hebben in de uitvoering van het basispakket. Dat zit in routeoptimalisaties waardoor we er minder uren voor nodig hebben. De dienstverlening voor het BOR-pakket en de NV groeit nog steeds. Dit maakt dat de volledige stijging van de begroting terug te voeren is op loonstijgingen en de ontwikkeling van de sociale lasten en pensioenen.

De huidige cao (CAO GEO Services) is vastgelegd tot en met voorjaar 2026. Voor de periode daarna is een inflatie volgende loonontwikkeling doorgerekend (3,5%).

Voor sommige activiteiten zetten we sociale arbeid in. Voor deze groep medewerkers verwachten we terugloop van aantal Wet Sociale Werkvoorziening (SW)-medewerkers, meer inzet van Participatie Wet (PW)-medewerkers en andere bronnen. We houden voor deze categorie daarom rekening met oplopende kosten tot 10% voor lonen en de inzet van een sociaal coördinator binnen Rd4 om verbindingen te leggen en onderhouden en bezettingen op peil te houden.

We hechten veel waarde aan het ontwikkelen van onze mensen waardoor we conform de cao teksten een bedrag reserveren voor het doen van opleidingen gerelateerd aan de loonsom. Enerzijds betreft dat verplichte opleidingen en anderzijds functiegerichte opleidingen of ontwikkeling gerichte opleidingen. Ons leidinggevend kader volgt een leiderschapstraject. Hiermee hopen we nog meer de focus op de bedrijfsvoering en de bedrijfsdoelen te richten en eenieder mee te nemen in welke invloed ze hierop kunnen hebben.

Uitbesteed werk/inkopen	2.601.358	2.929.550	328.192

Inzake sommige activiteiten of onderdelen van dienstverlening maken we de keuze om dit niet met eigen mensen en materieel uit te voeren. Dit betreft zaken als het inzamelen van papier door verenigingen, inzet bedrijven voor gladheidbestrijding en kolkenreiniging, inzet van externe transportfirma's voor transporten van en naar de grondstoffenparken of op- en overslag transporten.

Een aantal van deze contracten lopen af en zijn soms langlopend geweest. We verwachten daar dan ook nog een correctie in de prijs als gevolg van de hoge inflatie van enkele jaren terug.

Onze gemeenten nemen meer diensten af inzake onkruidbestrijding en straatreiniging (BOR-pakket). Deze uitbreidingen worden vooralsnog uitbesteed vanwege langere levertijden materieel en het moeilijk vinden van personeel op de huidige arbeidsmarkt. Sommige van deze activiteiten vinden bij het opmaken van deze begroting al plaats.

Het onderdeel inkopen behelst de inkoop van textiel door het Textiel sorteercentrum.

Verwerking	4.707.161	5.758.294	1.050.434

	Begroting 2025	Begroting 2026	Mutatie 2026 t.o.v. 2025
Verwerkingstarief	6.218.752	6.611.876	393.124
Belastingen	1.619.316	2.234.743	615.427
Vergoedingen uit UPV of vergelijkbaar	-3.130.307	-3.088.425	41.883
Totaal:	**4.707.761**	**5.758.194**	**1.050.434**

Hier worden alle kosten bedoeld, en bij sommige stromen ook opbrengsten, die samenhangen met het afvoeren en verwerken door de eindverwerker. Dit omvat de verwerkingskosten, op- en overslagkosten, potentiële extra transportkosten, vergoedingen van instanties als Verpact (voorheen Nedvang)/ Afvalfonds Verpakkingen of AEEA/WEEE en de milieubelastingen van de rijksoverheid in het kader van een producentenverantwoordelijkheid (UPV).

In 2026 zullen we zoals we, zoals zijn geïnformeerd, in de tarieven te maken gaan krijgen met de nieuwe CO2-heffing, welke bovenop de reeds sinds 2019 geheven verbrandingsbelasting komt. We zien dat het aandeel van belastingen in de verwerkingskosten jaarlijks groter wordt.

We proberen hierbij waar mogelijk langdurige stabiele en marktconforme contracten te realiseren. In de meeste contracten zijn jaarlijkse indexeringen overeengekomen.

De vergoedingen nemen af wat maakt dat de kosten stijgen, wat voornamelijk is terug te voeren op het dalen van de hoeveelheid PMD na de invoering van statiegeld. We hebben de begrote hoeveelheden aangepast aan de laatste realisatiecijfers. De vergoedingen zelf stijgen als gevolg van indexeringen.

Energie	2.506.000	2.489.250	-16.750

Dit onderdeel betreft de kosten die samenhangen met het verbruik van energie in onze onderneming. Het grootste deel bestaat uit de kosten voor diesel (en benzine, gas en elektra) voor onze voertuigen en machines. Verder zit ook het verbruik van gas, water en elektriciteit op onze diverse locaties in deze post.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Mutatie 2026 t.o.v. 2025
Brandstof voertuigen en machines	1.896.000	1.879.250	-16.750
Gas, water en electra	610.000	610.000	0
Totaal:	**2.506.000**	**2.489.250**	**-16.750**

Voor de brandstof zijn uitgegaan van een literprijs genomen van € 1,50 (excl. btw). Inzake de liters is aangenomen dat deze vrijwel gelijk blijven (ongeveer 1.250.000 liter). Verder kijken we naar efficiëntie van routes en hanteren we software om verbeteringen in het weggedrag te stimuleren. Aan de andere kant hebben we ook vaak te maken met uitbreiding van de vraag en daarmee de capaciteit met daarbij uiteraard meer gebruik van brandstof. We verwachten wat minder brandstof inzake het basispakket te verbruiken en wat meer voor het BOR-pakket en de dienstverlening aan de NV Bedrijvenservice.

Gezien de realisatie cijfers van 2024 verwachten we in 2026 het begrotingsbedrag inzake de energie voor onze gebouwen gelijk te kunnen laten. Waar we kunnen proberen we minder energie te verbruiken. In 2026 zal een nieuw contract moeten afgesloten, dus hier zit enige onzekerheid.

Productiekosten	3.008.530	3.092.546	84.016

Hier zitten onze kosten in voor het onderhouden van onze voertuigen, materieel en onze inzamelmiddelen (containers, ondergrondse en bovengrondse systemen etc.). Het verbruik van materialen valt hier ook onder.

Daarnaast wordt hier de interne dekking voor onze op- en overslag verantwoord. Als een grondstoffenstroom via de op- en overslaglocatie kan worden afgevoerd en we hierdoor verwerkings- en transportkosten kunnen besparen, staan hier kosten van op- en overslag tegenover.

Deze kosten worden opgenomen in de verwerkingskosten en als dekking gepresenteerd in de productiekosten.

	Begroting 2025	**Begroting 2026**	**Mutatie 2026 t.o.v. 2025**
Wagenpark en machines	2.903.481	3.017.999	114.518
Inzamelmiddelen	1.568.676	1.640.233	71.557
Overig	742.588	837.749	95.161
Totaal:	**5.214.745**	**5.495.981**	**281.236**

Interne dekking	-2.206.215	-2.403.435	-197.220
	3.008.530	**3.092.546**	**84.016**

Door groei in met name het BOR-pakket zien we uitbreiding in voertuigen en ander materieel. Dit betekent ook dat de onderhoudskosten hoger worden voor zowel preventieve werkzaamheden als reparaties bij storingen en gebreken.

Er zijn op meer plaatsen ondergrondse systemen en de jaarlijkse kosten daarvan inzake onderhoud en schoonmaak worden hier verantwoord. In de loop van 2025 nemen we de systemen uit de voormalige gemeente Schinnen (Beekdaelen) over en deze zitten in 2026 voor het eerst volledig in alle berekeningen.

Onder overig zitten bijvoorbeeld de kosten voor zout t.b.v. de gladheidbestrijding, welke de laatste jaren gestegen zijn. Een gedeelte van het zoutverbruik is gegarandeerd met vaste prijsafspraken, daarboven betalen we meer.

Bedrijfskosten	4.659.441	4.786.340	126.899

Hieronder vallen de kosten inzake de huisvesting, de kosten van automatisering, de kosten van communicatie en overige algemene kosten.

We verwachten nog niet geheel afscheid te kunnen nemen van de papieren afvalkalender dus het drukken en de verzendkosten daarvan zijn nog steeds opgenomen.

Ons bedrijfsproces is afhankelijk van automatisering dus we zullen blijven werken aan het veilig en up-to-date houden van onze systemen. Daarbij worden we door de wetgeving gedwongen om meer te doen aan inzet van software, hardware en activiteiten en dat toetsbaar vast te leggen. Deze NIS2 Cyberbeveiliging wetgeving zorgt voor een kostenverhogend effect. Daarnaast zijn we gedwongen om onze systemen naar de cloud te brengen doordat leveranciers wereldwijd ons die kant op bewegen, wat per saldo niet goedkoper lijkt uit te pakken en daarnaast de afhankelijkheid van bepaalde wereldwijde leveranciers vergroot. Lokale vergelijkbare alternatieven blijken nauwelijks te vinden.

Financiering	6.554.092	7.014.880	460.788

Deze post omvat onze afschrijvingen op de vaste activa en de rente die we betalen over onze leningen.

Op tijdelijke liquiditeitsoverschotten ontvangen we via de schatkist een rentevergoeding. Deze is meegewogen in de financieringskosten.

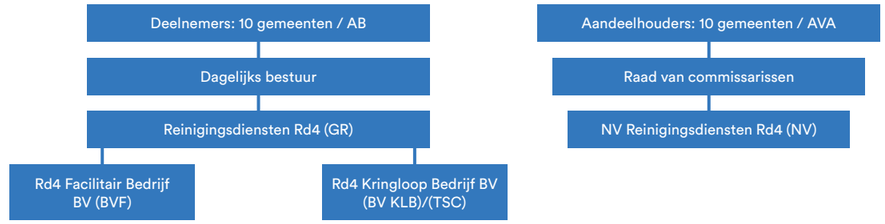

Hoofdstuk 4

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

Juridische structuur

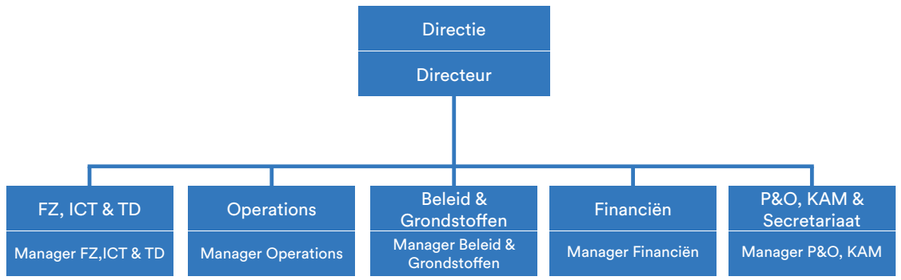
Deze begroting heeft betrekking op de gemeenschappelijke regeling (GR) en de beide besloten vennootschappen en is derhalve een geconsolideerde begroting. Vanuit de Gemeenschappelijke regeling wordt de dienstverlening voor onze gemeenten georganiseerd.

In Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. (BVF) zijn bijna alle productiemiddelen ondergebracht, evenals de medewerkers die geen ambtelijke aanstelling hebben. Zij volgen cao voor de sector Grondstoffen, Energie en Omgeving (GEO). Alle (loon)kosten van de BVF worden volledig doorberekend aan de gemeenschappelijke regeling. Het exploitatieresultaat is dus nihil. De kringloopactiviteiten vinden sinds 2005 in de gemeenschappelijke regeling plaats. Vanaf 2014 zijn de activiteiten van het Textiel sorteercentrum ondergebracht in Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. (KLB).

Om bedrijven in ons verzorgingsgebied te kunnen ontzorgen en deze grondstoffen veilig te stellen maken we gebruik van de N.V. Reinigingsdiensten Rd4 (NV). In deze geconsolideerde begroting is de dienstverlening opgenomen welke is afgesproken met deze NV. Het eigenaarschap van deze NV ligt rechtstreeks bij de gemeente en is niet verbonden aan de gemeenschappelijke regeling. De NV heeft geen eigen personeel en materieel maar huurt alles in van de gemeenschappelijke regeling.

Werkorganisatie

Organigram per 01 januari 2025

	FTE's
Directeur	1,0
Commerciële Zaken	7,1
Marketing en Communicatie	12,2
Manager FZ, ICT & TD	1,0
Staf TD & FZ	1,0
Technische dienst	18,7
Inzamelmiddelen	3,0
Facilitaire zaken & magazijn	5,0
ICT	8,9
Manager Operations	1,0
Bedrijfsbureau en staf	15,9
Grondstoffenparken	42,1
Uitvoering	157,7
Manager Beleid & Grondstoffen	1,0
Staf grondstoffen	2,0
Beleid	1,8
RSC	8,0
Op- en overslag	9,8
Textiel sorteercentrum	2,0
Kringloop en Assortimentsbeheer	65,1
Manager Financiën	1,0
Financien	5,8
Manager P&O en KAM en Secretariaat	1,0
P&O	6,6
KAM	1,0
Secretariaat	2,4
Totaal aantal FTE's	**382,0**

Bovenstaande opstelling betreft zowel mensen in vaste dienst als inhuur, exclusief de medewerkers uit het sociaal domein/ doelgroepmedewerkers van het TSC en vrijwilligers. Bij de kringloop is de beoogde bezetting voor de nieuwe pop-up kleding winkels nog niet in fte's vertaald. Deze winkels gaan we starten om meer kleding circulair te kunnen afzetten, om circulariteit meer in stads- en dorpscentra zichtbaar te maken, leegstand te verminderen en meer resultaten te genereren om een lagere bijdrage van onze gemeenten te vragen inzake kringloop.

Sociale Arbeid

Een van onze ambities zoals opgenomen in ons Strategisch meerjarenplan 2022-2026 is het bieden van werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We merken dat na het beëindigen van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) er geen nieuwe instroom meer is. Het speelveld waarbinnen de sociale arbeid zich afspeelt is veranderd en ook meer versnipperd. De WSW-populatie binnen Rd4 is geplaatst via WSP Parkstad. Inzake de participatiewet en andere trajecten zijn er veel partijen actief en zijn de gemeenten zelf ook een partner voor Rd4. Dit maakt het realiseren van onze ambitie lastiger en het kost meer tijd en energie.

Ultimo 2024 waren er 145 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkzaam bij Rd4 en 40 vrijwilligers. Zij worden vooral ingezet bij onze kringloopwinkels en assortimentsbeheer alwaar ze o.a. de BEST-tas sorteren. Ook de sortering in ons Textiel sorteercentrum wordt door mensen uit deze groep uitgevoerd. De komende tijd wordt bekeken hoe we dit strategisch verder kunnen vormgeven zodat we op een toekomstbestendige wijze onze ambities op het terrein van sociale arbeid kunnen blijven realiseren.

Basisgegevens van onze gemeenten voor Rd4

Voor de bepaling van het aantal inwoners is uitgegaan van de gegevens van het CBS. Voor de bepaling van het aantal aansluitingen is uitgegaan van de stand bij Rd4 per 01-12-2024 op basis van de gegevens zoals wij deze van de BsGW hebben aangeleverd gekregen. In deze begroting is uitgegaan van de bewoonde aansluitingen.

	Aantal inwoners per 01-01-2025		Gemiddeld aantal bewoonde aansluitingen ultimo 2024		
Gemeenten	**aantal**	**%**	**aantal**	**%**	**inwoners per aansluiting**
Beekdaelen	35.776	11,7	16.257	10,9	2,20
Brunssum	27.592	9,0	13.860	9,3	1,99
Eijsden-Margraten	26.150	8,5	11.387	7,6	2,30
Gulpen-Wittem	14.014	4,6	6.694	4,5	2,09
Heerlen	87.509	28,6	44.487	29,9	1,97
Kerkrade	45.491	14,9	22.736	15,3	2,00
Landgraaf	36.878	12,0	17.573	11,8	2,10
Simpelveld	10.294	3,4	4.825	3,2	2,13
Vaals	10.052	3,3	5.511	3,7	1,82
Voerendaal	12.576	4,1	5.597	3,8	2,25
GR-gemeenten	306.332	100,0	148.927	100,0	2,06

Verrekeningsgrondslagen

Basispakket

In de onderstaande tabel is de kostenverdeelsleutel schematisch weergegeven:

	werkelijk	aansluitingen	bezoeken	meldingen
Huis-aan-huisinzameling				
(Restafval, GFT, papier en PMD)				
verwerkingskosten	x			
logistieke kosten/inzamelkosten	x			
exploitatiekosten	x			
Op afroep				
(Grofvuil en snoeiafval)				
verwerkingskosten				x
logistieke kosten/inzamelkosten				x
exploitatiekosten				x
Straatclusters				
verwerkingskosten		x		
exploitatiekosten		x		
Grondstoffenparken				
verwerkingskosten			x	
logistieke kosten			x	
exploitatiekosten		x		
Kringloop + BEST-tas				
exploitatiekosten		x		
Servicepunt		x		
Afvalkalender, milieupas, app en website		x		
Grondstoffenplan		x		
Resterende kosten		x		
Illegale dumpingen				x
Duurzaamheid		x		

BOR-pakket

Bij het BOR-pakket wordt de werkelijke inzet ten opzichte van de begroting per gemeente afgerekend.

Hoofdstuk 5

Beleidsbegroting

Programmaplan

Doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten

Vanuit de wettelijke zorgtaak, conform de vigerende Wet Milieubeheer en rekening houdend met de beleidsontwikkelingen in LAP3, omvat het basispakket alle activiteiten die te maken hebben met de verwijdering van huishoudelijke afvalstromen. Er is een onderscheid te maken naar het huis aan huis inzamelen van stromen (rest- en gft-afval, papier, PMD, grofvuil, kringloopgoederen en snoeiafval), brengen (de straatclusters voor glas, papier en textiel en de grondstoffenparken) en overige diensten (afvalkalender, Milieu App, Mijn Rd4 en het Servicepunt). Het dienstverleningsniveau is op hoofdlijnen voor alle 10 Rd4-gemeenten nagenoeg gelijk. Het inzamelbeleid kan per gemeente verschillen. In Eijsden-Margraten wordt bijvoorbeeld het variabele tarief berekend op basis van gewicht in combinatie met frequentie. In de andere Rd4-gemeenten wordt het variabele tarief berekend op basis van het Volume/Frequentiesysteem.

De belangrijkste doelstelling is het vinden van een goede balans tussen de laagst mogelijke kosten voor afvalverwijdering en een goed serviceniveau voor onze burgers, binnen het kader van de milieuwetgeving.

De belangrijkste aandachtspunten zijn:

- Het zo goed mogelijk scheiden van afvalstromen (kwantiteit). Dit leidt tot een besparing van kosten en milieu.
- De ingezamelde grondstofstromen zo schoon mogelijk in te zamelen (kwaliteit).
- Het zo min mogelijk inzamelen van afval waarvoor een afvalstoffenbelasting wordt betaald.
- Het zo efficiënt mogelijk inrichten en afstemmen op elkaar van haal- en brengvoorzieningen.
- Het participeren in de afvalmarkt voor het verkrijgen van zo gunstig mogelijke verwerkingstarieven van afval.

Basispakket

	Rd4 2025	Rd4 2026	kosten per aansluiting	kosten per inwoner
Lasten				
Restafval	9.501.566	10.219.882	68,62	33,36
GFT	7.574.261	7.710.731	51,78	25,17
Papier	1.174.001	1.098.330	7,37	3,59
Grofvuil en snoeiafval	362.042	408.039	2,74	1,33
Grondstoffenparken	7.907.690	8.553.118	57,43	27,92
Straatclusters	1.590.284	1.640.686	11,02	5,36
PMD	2.329.927	2.366.712	15,89	7,73
BEST-tas en Kringloop	1.868.143	1.927.796	12,94	6,29
Servicepunt	663.245	771.476	5,18	2,52
Afvalkalender, pass en app, website	195.246	321.608	2,16	1,05
Grondstoffenplan	1.108.799	1.190.323	7,99	3,89
Resterende kosten	3.606.086	3.761.391	25,26	12,28
UPV (PMD, papier, glas, matrassen, E-waste)	-3.126.391	-3.085.167	-20,72	-10,07
Illegale dumpingen	68.875	80.065	0,54	0,26
Duurzaamheid	596.496	595.708	4,00	1,94
	35.420.271	**37.560.699**	**252,21**	**122,61**
Baten				
GR-gemeenten	35.420.271	37.560.699	252,21	
NV Reinigingsdiensten Rd4				
Burgers & overigen	0	0		
	35.420.271	37.560.699		
Saldo	0	0		

BOR-pakket, NV en overige

	Rd4 2025	Rd4 2026
Lasten		
NV (KWD + RSC)	4.370.000	4.750.000
Straatreiniging	2.408.200	2.509.700
Riool- en kolkenreiniging	610.000	636.500
Reiniging markten	98.000	99.600
Transport verhuur	574.500	593.000
Gladheidbestrijding	1.415.100	1.468.000
Onkruidbeheersing	1.321.000	1.502.100
Afzet afvalstromen	13.330	13.895
	10.810.130	**11.572.795**
Baten		
GR-gemeenten	6.440.130	6.882.795
NV Reinigingsdiensten Rd4	4.370.000	4.750.000
Burgers & overigen	0	0
	10.810.130	11.572.795
Saldo	**0**	**0**

Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten
De kosten van het basispakket vormen de grootste component voor de afvalstoffenheffing die de burger betaalt. Deze kosten zijn onderhevig aan conjuncturele- en weersafhankelijke invloeden. Door het vormen van een weerstandsvermogen kunnen dit soort fluctuaties worden opgevangen.

Weerstandscapaciteit en verloop van het vermogen
In 2023 is ambtelijk en bestuurlijk overleg geweest over de hoogte en de bepaling van het weerstandsvermogen. Hiertoe is een memo opgesteld en vastgesteld. De in de jaarrekening onderkende risico's zijn daarbij voorzien van een inschatting van de kans dat het risico zich gaat voordoen en een inschatting van het financieel effect dat daarmee gemoeid zou zijn. De nieuwe systematiek is onafhankelijk van de hoogte van de omzet en stijgt daardoor niet automatisch mee met de omvang van de begroting.

Ter beoordeling van het aanwezige weerstandsvermogen wordt een ratio berekend van de beschikbare capaciteit ten opzichte van de benodigde weerstandscapaciteit (weerstandsvermogen).

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	**1,4 < X < 2,0**	**Ruim voldoende**
C	1,0 < X < 1,4	Voldoende
D	0,8 < X < 1,0	Matig
E	0,6 < X < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Vastgesteld is dat Rd4 streeft naar een minimale ratio van "ruim voldoende" en dat daarmee de ondergrens een ratio van 1,4 is. De toets van de weerstandsvermogen ratio is een onderdeel van de jaarlijkse planning & control cyclus.

Het minimaal benodigde weerstandsvermogen conform de beschreven methodiek zou € 2.082.500 (zijnde 1,4 x benodigde weerstandscapaciteit welke is berekend op € 1.487.500) bedragen. Dit minimale vermogen hebben we nu bereikt. In 2024 heeft geen herijking plaatsgevonden van de risicoanalyse.

De ontwikkeling (onder voorbehoud van resultaatbestemming 2024) komt als volgt uit te zien:

	t/m 2020	2021	2022	2023	concept jaarrek. 2024	Totaal
Beekdaelen	121.529	74.009	0	-43.580	0	151.959
Brunssum	136.926	103.987	0	-38.870	0	202.044
Eijsden-Margraten	92.661	83.492	0	-11.636	0	164.516
Gulpen-Wittem	11.260	50.315	0	36.835	0	98.410
Heerlen	427.036	330.965	0	-112.915	0	645.085
Kerkrade	210.348	170.401	0	-48.922	0	331.826
Landgraaf	194.039	108.854	0	-47.548	0	255.345
Simpelveld	52.870	34.765	0	-16.741	0	70.894
Vaals	53.473	41.429	0	-13.677	0	81.225
Voerendaal	63.310	38.646	0	-20.760	0	81.196
Weerstandsvermogen	**1.363.452**	**1.036.863**	**0**	**-317.815**	**0**	**2.082.500**

Risico's

De risico's welke het weerstandsvermogen moet afdekken betreffen alle risico's waarvan we niet hebben afgesproken dat ze op basis van werkelijkheid worden afgerekend via de variabele component. Deze zijn direct van invloed op het resultaat van Rd4. Daar zitten niet de risico's inzake de verwerkingstarieven en -hoeveelheden bij. Deze zitten zowel qua tarief als hoeveelheid in de variabele component en worden op werkelijkheid afgerekend met de gemeenten.
De navolgende risico's zijn meegewogen in de benodigde weerstandscapaciteit:

Risico	Kans	Effect	Risico
1. Arbeidsrisico's Aantasting van de arbeidscapaciteit door ziekte, staking en fraude. Invulling posities voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Door minder mensen in de sociale werkvoorziening (SW) en meer mensen via participatiewet (duurder). Een nieuwe leidraad inzake de fysieke belasting van onze medewerkers in de inzameling zorgt voor uitdagingen in het realiseren van het huidige serviceniveau. Een ander risico inzake arbeid betreft de krapte op de arbeidsmarkt. Het kunnen aantrekken van voldoende en kwalitatief juiste mensen is van belang om onze service te kunnen blijven waarmaken.	Middel	€ 350.000	€ 175.000
2. Materiële risico's Beschadiging aan of verlies van gebouwen, installaties, bedrijfsinventaris en transportmiddelen. De premies van de brandverzekeringen zijn fors gestegen en de eigen risico's zijn hoger geworden. We worden nog steeds geconfronteerd met premiestijgingen. Om schade ten gevolge van brand zoveel mogelijk te beperken zijn de eisen die verzekeraars stellen steeds hoger met als gevolg hogere kosten. Voor stroomuitval is er een noodstroomaggregaat geplaatst om uitval van de stroomvoorziening op te vangen.	Middel	€ 125.000	€ 62.500

Risico	Kans	Effect	Risico
3. Continuïteitsrisico Het grootste risico inzake de continuïteit vloeit voort uit aantasting van de productiecapaciteit door bedrijfsstilstand. Bij volledig of gedeeltelijk verlies van het wagenpark zal vervanging op korte termijn of inhuur bij derden niet eenvoudig zijn. Bij onvoldoende bezetting bijvoorbeeld door een pandemie zijn er ook scenario's denkbaar waarbij delen van de dienstverlening niet kunnen worden uitgevoerd. Dit risico is niet verzekerbaar.	Middel	€ 750.000	€ 375.000
4. Milieurisico's Gezien de verscheidenheid aan producten is niet met 100% zekerheid aan te geven dat alle mogelijke risico's zijn afgedekt. Er vindt een continue monitoring plaats.	Middel	€ 125.000	€ 62.500
5. Financiële risico's Waaronder: - Prijsontwikkeling brandstof Voor een logistiek bedrijf als Rd4 is de ontwikkeling van de brandstofprijzen van groot belang. Afhankelijk van de ontwikkelingen kunnen deze zowel een positief als een negatief effect op de begroting hebben. - Kwaliteit PMD Vanaf 1 januari 2022 zijn de Rd4-gemeenten, conform de landelijk geldende nieuwe overeenkomst via ASL, niet meer verantwoordelijk voor de gehele keten (van inzameling t/m verwerking) bij de inzameling van het PMD-afval. Vanaf deze datum zijn de gemeenten alleen nog maar verantwoordelijk voor de inzameling en de kwaliteit (mate van vervuiling) van de ingezamelde PMD-stroom. Bij de vergoeding die de gemeenten van Verpact ontvangen wordt uitgegaan van een vervuilingspercentage van max. 15%. Bij vervuilingspercentages hoger dan 15% wordt er gekort op de vergoeding. Dit kan resulteren in volledige afkeur en lagere inkomsten. - Cao-ontwikkeling In deze dynamische en onzekere tijden in de wereld zijn prijsstijgingen een grotere zorg dan in het recente verleden. Dit betekent eveneens dat het lastig is om de invloed op de lonen in te schatten. Ook de krapte op de arbeidsmarkt is hierop van invloed.	Middel	€ 750.000	€ 375.000

Risico	Kans	Effect	Risico
6. Aansprakelijkheidsrisico's In zoverre alle aansprakelijkheidsrisico's bekend zijn, zijn deze afgedekt.	Klein	€ 350.000	€ 87.500
7. Liquiditeitsrisico's Voor de komende vijf jaar is er aan de hand van een kasstroomanalyse berekend of er kortlopende kasgeldfaciliteiten ofwel langlopende leningen benodigd zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.	Middel	€ 350.000	€ 175.000
8. Renterisico's Als er binnen afzienbare tijd geld geleend moet worden of een bestaande lening geherfinancierd moet worden dan bestaat er een renterisico omdat het dan geldende rentepercentage hoger zou kunnen zijn dan het percentage van de oude lening, waardoor de kosten voor de organisatie en dus indirect voor de gemeenten stijgen. Om dit risico af te dekken kiezen we voor spreiding in looptijden en veelal vaste rentepercentages.	Middel	€ 350.000	€ 175.000
Benodigde weerstandscapaciteit			€ 1.487.500
Minimaal weerstandsvermogen	**1.4x**		**€ 2.082.500**

Gemeentelijke risico's

Een risico bij de gemeenten ligt aan de inkomstenkant. Indien het vaste en variabele tarief van de afvalstoffenheffing verkeerd wordt geschat en/of het aantal ledigingen dat aan inwoners in rekening wordt gebracht te laag is, dan betekent dit een extra financieel risico. Bovendien bestaat het risico bij het doorberekenen van ledigingen dat niet alles kan worden doorberekend (bijvoorbeeld bij een verhuizing). De gemeenten dekken deze resterende risico's af in hun egalisatiereserves.

Bij het samenstellen van de begroting is gekozen voor een aantal verdeelsleutels waarbij er schattingen zijn gemaakt op basis van eigen ervaringen en ervaringen van derden. Belangrijke parameters hierbij zijn het afvalvolume, de vullingsgraad van de containers en het aanbiedpercentage van de containers. Indien de realiteit slechter is dan begroot dan kan dit voor de gemeenten een financieel risico betekenen.

Onderhoud kapitaalgoederen (inclusief investeringsoverzicht)

Voor onderhoud aan kapitaalgoederen wordt een voorziening gevormd. De vervangings- en uitbreidingsinvesteringen worden op basis van systematische analyses gebundeld tot een investeringsoverzicht. Hierin zijn alle beleidsvoornemens (voor zover bekend) meegenomen, wordt rekening gehouden met de levensduur, restwaarde en de benodigde capaciteit voor het uitvoeren van onze taken.

Investeringsoverzicht

Jaar van aanschaf	2025	2026	2027	2028	2029
Communicatie	125.000	130.000	190.000	145.000	150.000
Overig gebouwen & terreinen	9.380.000	5.305.000	950.000	450.000	450.000
Ondergrondse containers	1.307.000	1.135.000	1.385.000	1.385.000	1.385.000
Perscontainers	75.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Minicontainers	175.000	185.000	185.000	185.000	185.000
Rolcontainers	85.000	95.000	95.000	95.000	95.000
Afzetcontainers	260.500	294.000	294.000	294.000	294.000
Diverse andere inzamelmiddelen	494.500	496.000	496.000	586.000	541.000
Rollpackers uitbreiding	300.000	150.000	125.000	75.000	25.000
Achterladers	1.350.000	100.000	2.110.000	2.000.000	665.000
Zijladers	1.750.000	1.250.000	250.000	250.000	250.000
Haakarmvoertuigen	788.900	0	0	620.000	310.000
Vrachtwagens	485.000	220.000	125.000	0	0
Bestelwagens	55.000	125.000	300.000	0	0
Container transport	330.000	170.000	340.000	170.000	170.000
Middelgrote veegmachine	1.600.000	0	160.000	455.000	645.000
Gladheidmaterieel	962.500	992.500	320.000	275.000	235.000
Onkruidbestrijding materieel	455.000	165.000	495.000	180.000	290.000
Diverse overige voertuigen	370.000	205.000	255.000	160.000	185.000
Hardware	48.500	52.000	40.000	40.000	40.000
Software	175.000	10.000	2.410.000	10.000	10.000
Vervanging boordcomputers	20.000	0	0	0	0
Op- en overslag Nijverheidsweg 17-23	490.000	1.840.000	0	0	0
Project Fase2 op- en overslag	0	0	0	310.000	0
Project Fase3 op- en overslag	1.166.414	215.000	65.000	65.000	65.000
Overig diversen	80.000	545.000	45.000	15.000	15.000
Textielsorteercentrum	200.000	325.000	125.000	225.000	160.000
Totaal	**22.528.314**	**14.104.500**	**10.860.000**	**6.350.000**	**6.265.000**

De investeringsbedragen voor 2025 tot en met 2029 zijn gebaseerd op het laatst bekende prijspeil. Over een periode van vijf jaar komt het totaalbedrag uit op € 60.107.814. Hiervan is een bedrag van € 42.018.123 terug te voeren op het vervangen van bestaande activa. Het resterende bedrag van € 18.089.814 betreft nieuwe investeringen.

In 2026 hebben we naast de reguliere vervangingsinvesteringen twee nieuwe posten opgenomen. Dat betreft de mogelijkheid tot aankopen van de kringlooplocatie Kerkrade en de mogelijkheid tot een aankoop van een andere kringloopwinkel locatie in Heerlen. Over de locatie Kerkrade zijn we overtuigd dat deze locatie qua mogelijkheden ons precies past. De verhuurder wil ook verkopen. Dat maakt het moment om de afweging te maken nu valide. Dat proces zal in 2025 plaats vinden. Inzake de locatie in Heerlen zijn we qua locatie vlakbij de woonboulevard wel tevreden, maar werkt het gehuurde pand zelf beperkend aangezien het pand zwaar verouderd is. We hebben hier nog geen concreet pand op het oog bij het schijven van dit stuk. De afweging van huur of koop zal dan ook plaatsvinden op basis van een business case.

Financiering

- **Leningen**
  De langlopende leningenportefeuille bedraagt ultimo 2024 na aftrek van verplichtingen korter dan 1 jaar € 31.930.000. Uitgaande van bovenstaande investeringen, is een calculatie gemaakt van de cashflows over de komende vijf jaar. Voor de realisatie van het investeringsprogramma zijn aanvullende financieringen noodzakelijk.
- **Kapitaalrente**
  De omslagrente in 2026 is begroot op 2,6% (2025: 2,6%).

Lopende langlopende leningen in 2025 zijn: (alle rentetypes zijn 'vaste rente)'

	Hoofdsom	Schuldrest	Type	Looptijd	Rente %	Rente-type
Bestaand	7.000.000	7.000.000	Aflossingsvrij	15 jaar	2035	2,184%
Bestaand	6.500.000	2.340.000	Lineair	25 jaar	2035	4,805%
Bestaand	10.000.000	6.000.000	Lineair	25 jaar	2038	1,300%
Bestaand	7.000.000	7.000.000	Aflossingsvrij	20 jaar	2040	2,250%
Bestaand	6.000.000	3.840.000	Lineair	25 jaar	2042	1,495%
Bestaand	5.000.000	4.500.000	Lineair	20 jaar	2044	3,154%
Nieuw 2025	6.000.000	5.600.000	Lineair	30 jaar	2055	3,000%
Nieuw 2026	4.850.000	4.588.333	Lineair	20 jaar	2046	3,000%
Totaal	**52.350.000**	**40.868.333**	-	-	-	-

De financieringsbehoefte in 2025 en 2026 is berekend op basis van de investeringsbegroting in combinatie met de verwachtingen inzake de liquiditeitspositie.

“Wij maken de wereld gewoon een beetje mooier”

Kasstroomoverzicht 2025-2029

(in duizenden euro's)

Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat		0
Aanpassingen voor:		
Voorzieningen/reserves	2.846	
Afschrijvingen	33.681	
		36.527
Veranderingen in werkkapitaal:		
Voorraden en onderhanden werk		
Vorderingen		
Betaalde rente minus berekende rente	-65	
Kortlopende schulden (excl. kredietinstellingen)	-1.500	
		-1.565
		34.962

Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen immateriële vaste activa		
Investeringen materiële vaste activa	-60.108	
Desinvesteringen immateriële vaste activa	0	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	
		-60.108

Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten/aflossingen uit kasgeldleningen	0	
Ontvangsten uit langlopende schulden	28.750	
Aflossingen langlopende schulden	-9.240	
		19.510

Mutatie geldmiddelen		-5.636

Verloop geldmiddelen is als volgt :

Stand per 1 januari 2025		5.966
Mutatie 2025 - 2029		-5.636
Stand per 31 december 2029		330

Hoofdstuk 6

Financiële begroting

Financiële begroting

De begroting 2026 is dusdanig opgebouwd zodat deze vergeleken kan worden met de goedgekeurde begroting 2025.

Uiteenzetting financiële positie

Verkorte balanspresentatie						
(in duizenden euro's)	**rekening 2024 concept**	**begroting 2025**	**begroting 2026**	**begroting 2027**	**begroting 2028**	**begroting 2029**
ACTIVA						
Vaste activa	36.127	43.958	47.866	53.690	58.259	62.405
Vlottende activa	4.379	5.879	5.879	5.879	5.879	5.879
Liquide middelen	5.966	1.473	815	744	254	330
Totaal vermogen	**46.472**	**51.310**	**54.560**	**60.312**	**64.391**	**68.614**
PASSIVA						
Overige reserves	2.501	2.501	2.501	2.501	2.501	2.501
Resultaat	401	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve duurzaamheid	817	1.414	2.010	2.605	3.201	3.797
Eigen vermogen	**3.719**	**3.915**	**4.511**	**5.106**	**5.702**	**6.298**
Voorzieningen	793	899	751	1.037	1.049	1.061
Langlopende schulden	31.930	36.280	38.803	41.913	46.898	50.382
Kortlopende schulden	10.029	10.216	10.496	12.256	10.743	10.873
Totaal vermogen	**46.472**	**51.310**	**54.560**	**60.312**	**64.391**	**68.614**

Mutatie overzicht reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve Duurzaamheid (in duizenden euro's

	rekening 2024 concept	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Aanvang jaar	429	817	1.414	2.010	2.605	3.201
Storting	429	596	596	596	596	596
Onttrekking	-41					
Einde jaar	**817**	**1.414**	**2.010**	**2.605**	**3.201**	**3.797**

Onttrekking is alleen mogelijk via een besluit van het algemeen bestuur. Dit wordt voorzien middels een duurzaamheidsplan op basis van een duurzaamheidsstrategie.

Voorziening groot onderhoud (in duizenden euro's)

	rekening 2024 concept	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Aanvang jaar	519	793	899	751	1.037	1.049
Dotatie	749	836	913	913	913	913
Kosten	-475	-730	-1.061	-627	-901	-901
Einde jaar	**793**	**899**	**751**	**1.037**	**1.049**	**1.061**

De dotaties en onttrekkingen aan de voorziening groot onderhoud zijn gebaseerd op actuele en vastgestelde meerjaren onderhoudsplannen welke meebewegen met het actuele prijspeil.

Overzicht baten en lasten

	Begroting 2025	Begroting 2026	Mutatie 2026 t.o.v. 2025
Salarissen	20.102.665	21.940.977	1.838.312
Personeel van derden	6.292.058	5.820.613	-471.445
Energie	2.506.000	2.489.250	-16.750
Inkopen	163.358	240.050	76.692
Uitbesteed werk	2.438.000	2.689.500	251.500
Verwerkingskosten	4.707.761	5.758.194	1.050.434
Productiekosten	3.008.530	3.092.546	84.016
Overige personeelskosten	974.608	1.125.840	151.323
Huisvestingskosten	2.202.920	2.083.742	-119.177
Verkoopkosten	125.000	125.000	0
Automatiseringskosten	1.230.075	1.371.813	141.738
Algemene kosten	1.101.446	1.205.784	104.338
Rentekosten	797.110	826.746	29.636
Afschrijvingskosten	5.756.982	6.188.134	431.152
Totale kosten	**51.406.511**	**54.958.189**	**3.551.678**
Opbrengst BOR-pakket	6.440.130	6.822.795	382.665
Overige inkomsten	10.142.606	11.170.403	1.027.797
Mutatie bestemmingsreserve duurzaamheid	596.496	595.708	-788
Mutatie kosten basispakket			2.140.428
Mutatie verwerkingskosten			1.050.434
Mutatie organisatiekosten basispakket			1.090.782

	Begroting 2025	Begroting 2026	Mutatie 2026 herzien t.o.v. 2025
Basispakket	35.420.271	37.560.699	2.140.428
BOR-pakket	6.440.130	6.822.795	382.665
Gemeenten	41.860.401	44.383.494	2.523.093
NV	4.370.000	4.750.000	380.000
Overig (TSC, derden)	5.772.606	6.420.403	647.797
	10.142.606	11.170.403	1.027.797
Totale inkomsten	**52.003.007**	**55.553.897**	**3.550.890**
Mutatie Reserve Duurzaamheid	-596.496	-595.708	788
Saldo	51.406.511	54.958.189	3.551.679

Toelichting op overzicht baten en lasten

Basispakket	begroting 2025	begroting 2025	mutatie 2026 - 2025 geld	%
Restafval	9.501.566	10.219.882	718.315	7,6%
GFT	7.574.261	7.710.731	136.470	1,8%
Papier	1.174.001	1.098.330	-75.671	-6,4%
Grofvuil en snoeiafval	362.042	408.039	45.998	12,7%
Grondstoffenparken	7.907.690	8.553.118	645.428	8,2%
Straatclusters	1.590.284	1.640.686	50.402	3,2%
Kunststof inzameling (PMD)	2.329.927	2.366.712	36.785	1,6%
BEST-tas en Kringloop	1.868.143	1.927.796	59.653	3,2%
Servicepunt	663.245	771.476	108.231	16,3%
Afvalkalender, pas en app, website	195.246	321.608	126.362	64,7%
Grondstoffenplan	1.108.799	1.190.323	81.524	7,4%
Resterende kosten	3.606.086	3.761.391	155.304	4,3%
UPV	-3.126.391	-3.085.167	41.225	1,3%
Illegale dumpingen	68.875	80.065	11.190	16,2%
Duurzaamheid	596.496	595.708	-788	-0,1%
Totaal basispakket	35.420.271	37.560.699	2.140.428	6,0%

BOR-pakket + NV +Overig

NV	4.370.000	4.750.000	380.000	8,7%
Overig (TSC, derden)	5.772.606	6.420.403	647.797	11,2%
Straatreiniging	2.408.200	2.509.700	101.500	4,2%
Riool- en kolkenreiniging	610.000	636.500	26.500	4,3%
Reiniging markten	98.000	99.600	1.600	1,6%
Transport verhuur	574.500	593.000	18.500	3,2%
Gladheidbestrijding	1.415.100	1.468.000	52.900	3,7%
Onkruidbeheersing	1.321.000	1.502.100	181.100	13,7%
Afzet afvalstromen	13.330	13.895	565	4,2%
Totaal BOR-pakket + NV + overig	**16.582.736**	**17.993.198**	**1.410.462**	**8,5%**
Totaal voor mutatie reserve	**52.003.007**	**55.553.897**	**3.550.890**	**6,8%**
Mutatie Reserve Duurzaamheid	**596.496**	**595.708**	**-788**	**-0,1%**
Totaal generaal	**51.406.511**	**54.958.189**	**3.551.678**	**6,9%**

Aandeel gemeenten/ derden	rekening 2024 concept	begroting 2025	begroting 2026	mutatie 2026-2024		per aansluiting in euro's	
Basispakket				geld	%	totaal	mutatie
Beekdaelen	2.891.090	4.102.543	4.484.928	382.385	9,3%	276,0	23,52
Brunssum	2.944.512	3.219.995	3.455.229	235.233	7,3%	249,0	16,97
Eijsden-Margraten	2.220.423	2.464.077	2.530.735	66.658	2,7%	222,0	5,85
Gulpen-Wittem	1.603.809	1.779.065	1.843.488	64.423	3,6%	275,0	9,62
Heerlen	9.482.432	10.542.023	11.125.898	583.875	5,5%	250,0	13,12
Kerkrade	4.782.736	5.331.395	5.647.982	316.587	5,9%	248,0	13,92
Landgraaf	3.780.348	4.162.267	4.410.912	248.645	6,0%	251,0	14,15
Simpelveld	1.056.942	1.161.246	1.233.039	71.793	6,2%	256,0	14,88
Vaals	1.163.417	1.303.922	1.373.637	69.715	5,3%	249,0	12,65
Voerendaal	1.242.784	1.353.737	1.454.852	101.115	7,5%	260,0	18,07
GR-gemeenten	**31.168.493**	**35.420.271**	**37.560.699**	**2.140.428**	6,0%	252,21	14,37

Overige gemeenten	0	0	0	0
NV Reinigingsd. Rd4	0	0	0	0
Burgers & overigen	40.004	0	0	0
Subtotaal	**40.004**	**0**	**0**	**0**
Totaal basispakket	**31.208.498**	**35.420.271**	**37.560.699**	**2.140.428**

BOR-pakket + NV + overig

Beekdaelen	739.582	847.150	899.800	52.650	6,2%
Brunssum	893.661	866.800	898.000	31.200	3,6%
Eijsden-Margraten	68.395	101.160	104.700	3.540	3,5%
Gulpen-Wittem	650	650	675	25	3,8%
Heerlen	2.937.206	2.657.350	2.878.000	220.650	8,3%
Kerkrade	1.154.551	934.500	967.400	32.900	3,5%
Landgraaf	636.202	570.700	595.500	24.800	4,3%
Simpelveld	229.435	193.800	201.020	7.220	3,7%
Vaals	67.056	69.450	72.000	2.550	3,7%
Voerendaal	223.652	198.570	205.700	7.130	3,6%
GR-gemeenten	**6.950.390**	**6.440.130**	**6.822.795**	**382.665**	**5,9%**

N.V. Reinigingsd. Rd4	**4.725.276**	**4.370.000**	**4.750.000**	**380.000**	**8,7%**
Burgers & overigen	**5.611.422**	**5.772.606**	**6.420.403**	**647.797**	**11,2%**
Overige	**10.336.697**	**10.142.606**	**11.170.403**	**1.027.797**	**10,1%**
Totaal BOR-pakket + NV + Overig	**17.287.087**	**16.582.736**	**17.993.198**	**1.410.462**	**8,5%**
Totaal mutatie voor reserves	**48.495.585**	**52.003.007**	**55.553.897**	**3.550.890**	**6,8%**

Totaal generaal	rekening 2024 concept	begroting 2025	begroting 2026	mutatie 2026-2025 geld	mutatie 2026-2025 %
Beekdaelen	3.630.672	4.949.693	5.384.728	435.035	8,8%
Brunssum	3.838.173	4.086.795	4.353.229	266.433	6,5%
Eijsden-Margraten	2.288.818	2.565.327	2.635.435	70.198	2,7%
Gulpen-Wittem	1.604.459	1.779.715	1.844.163	64.448	3,6%
Heerlen	12.419.638	13.199.373	14.003.898	804.525	6,1%
Kerkrade	5.937.287	6.265.895	6.615.382	349.487	5,6%
Landgraaf	4.416.550	4.732.967	5.006.412	273.445	5,8%
Simpelveld	1.286.377	1.355.046	1.434.059	79.013	5,8%
Vaals	1.230.473	1.373.372	1.445.637	72.265	5,3%
Voerendaal	1.466.436	1.552.307	1.660.552	108.245	7,0%
GR-gemeenten	**38.118.884**	**41.860.401**	**44.383.494**	**2.523.093**	**6,0%**
NV Reinigingsd. Rd4	4.725.276	4.370.000	4.750.000	380.000	8,7%
Burgers & overigen	5.651.426	5.772.606	6.420.403	647.797	11,2%
Overig	10.376.701	10.142.606	11.170.403	1.027.797	10,1%
Totaal voor mutatie reserves	**48.495.585**	**52.003.007**	**55.553.897**	**3.550.890**	**6,8%**

Aandeel gemeente Beekdaelen

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

Basispakket	2025	2026	mutatie 2026 - 2025 geld	mutatie 2026 - 2025 %
Restafval	902.695	1.026.734	124.039	13,7%
Gft afval	1.091.861	1.121.048	29.188	2,7%
Papier inzameling huis aan huis	149.085	139.855	-9.230	-6,2%
Grofvuil en snoeiafval	57.144	64.685	7.541	13,2%
Grondstoffenparken	999.532	1.122.350	122.818	12,3%
Straatclusters	94.915	111.576	16.661	17,6%
Kunststof inzameling (PMD)	318.773	313.131	-5.642	-1,8%
BEST-tas en Kringloop	202.895	210.440	7.545	3,7%
Servicepunt	72.033	84.125	12.182	16,9%
Afvalkalender, pas en app, website	21.205	35.107	13.902	65,6%
Grondstoffenplan	120.424	129.937	9.513	7,9%
Resterende kosten	391.648	410.597	18.948	4,8%
UPV	-384.452	-349.775	34.677	9,0%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	64.784	65.028	244	0,4%
Totaal basispakket	**4.102.543**	**4.484.928**	**382.385**	**9,3%**

BOR-pakket

Straatreiniging	171.000	199.700	28.700	16,8%
Riool- en kolkenreiniging	94.650	98.000	3.350	3,5%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	15.500	16.000	500	3,2%
Gladheidbestrijding	251.000	260.000	9.000	3,6%
Onkruidbeheersing	314.000	325.000	11.000	3,5%
Afzet afvalstromen	1.000	1.100	100	10,0%
Totaal BOR-pakket	**847.150**	**899.800**	**52.650**	**6,2%**
Totaal generaal	**4.949.693**	**5.384.728**	**435.035**	**8,8%**

In 2026 lopen alle kosten voor het eerst mee van de in 2025 overgenomen ondergrondse straatvoorziening systemen van de voormalige gemeente Schinnen

Aandeel gemeente Brunssum

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

Basispakket	2025	2026	mutatie 2026 - 2025	
			geld	%
Restafval	896.578	969.585	73.007	8,1%
Gft afval	636.834	680.354	43.521	6,8%
Papier inzameling huis aan huis	67.995	63.798	-4.197	-6,2%
Grofvuil en snoeiafval	28.281	33.922	5.642	19,9%
Grondstoffenparken	746.293	817.209	70.917	9,5%
Straatclusters	174.781	176.897	2.116	1,2%
Kunststof inzameling (PMD)	208.411	215.243	6.832	3,3%
BEST-tas en Kringloop	175.121	179.412	4.291	2,5%
Servicepunt	62.173	71.798	9.625	15,5%
Afvalkalender, pas en app, website	18.303	29.931	11.628	63,5%
Grondstoffenplan	103.940	110.778	6.839	6,6%
Resterende kosten	338.037	350.057	12.019	3,6%
UPV	-292.666	-299.195	-6.529	-2,2%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	55.916	55.440	-476	-0,9%
Totaal basispakket	**3.219.995**	**3.455.229**	**235.233**	**7,3%**

BOR-pakket

Straatreiniging	239.400	247.700	8.300	3,5%
Riool- en kolkenreiniging	70.600	72.800	2.200	3,1%
Reiniging markten	12.000	12.000	0	0,0%
Transport verhuur	39.000	40.000	1.000	2,6%
Gladheidbestrijding	174.500	182.500	8.000	4,6%
Onkruidbeheersing	330.000	341.600	11.600	3,5%
Afzet afvalstromen	1.300	1.400	100	7,7%
Totaal pluspakket	**866.800**	**898.000**	**31.200**	**3,6%**

Totaal generaal	**4.086.795**	**4.353.229**	**266.433**	**6,5%**

Aandeel gemeente Eijsden-Margraten

Inzamelsysteem: Gewicht en Volume/Frequentiesysteem

Basispakket	2024	2025	mutatie 2026 - 2025	
			geld	%
Restafval	483.315	501.247	17.932	3,7%
Gft afval	484.564	506.909	22.345	4,6%
Papier inzameling huis aan huis	128.037	121.377	-6.660	-5,2%
Grofvuil en snoeiafval	22.153	27.229	5.077	22,9%
Grondstoffenparken	695.953	661.071	-34.882	-5,0%
Straatclusters	70.558	83.845	13.287	18,5%
Kunststof inzameling (PMD)	237.311	236.027	-1.284	-0,5%
BEST-tas en Kringloop	141.560	147.400	5.840	4,1%
Servicepunt	50.258	58.987	8.729	17,4%
Afvalkalender, pas en app, website	14.795	24.590	9.795	66,2%
Grondstoffenplan	84.020	91.012	6.992	8,3%
Resterende kosten	273.254	287.597	14.343	5,2%
UPV	-266.902	-262.105	4.797	1,8%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	45.200	45.548	348	0,8%
Totaal basispakket	**2.464.077**	**2.530.735**	**66.658**	**2,7%**

BOR-pakket

Straatreiniging	100.000	103.500	3.500	3,5%
Riool- en kolkenreiniging	0	0	0	0,0%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	0	0	0	0,0%
Gladheidbestrijding	0	0	0	0,0%
Onkruidbeheersing	0	0	0	0,0%
Afzet afvalstromen	1.160	1.200	40	3,4%
Totaal BOR-pakket	**101.160**	**104.700**	**3.540**	**3,5%**

Totaal generaal	**2.565.237**	**2.635.435**	**70.198**	**2,7%**

Aandeel gemeente Gulpen-Wittem

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

Basispakket	2025	2026	mutatie 2026 - 2025	
			geld	%
Restafval	354.784	374.470	19.686	5,5%
Gft afval	517.283	525.610	8.327	1,6%
Papier inzameling huis aan huis	74.620	65.780	-8.840	-11,8%
Grofvuil en snoeiafval	17.212	19.910	2.698	15,7%
Grondstoffenparken	402.685	422.946	20.261	5,0%
Straatclusters	67.612	68.085	473	0,7%
Kunststof inzameling (PMD)	140.237	141.276	1.039	0,7%
BEST-tas en Kringloop	84.535	86.561	2.116	2,5%
Servicepunt	30.012	34.676	4.664	15,5%
Afvalkalender, pas en app, website	8.835	14.456	5.621	63,6%
Grondstoffenplan	50.174	53.303	3.329	6,6%
Resterende kosten	163.179	169.068	5.889	3,6%
UPV	-159.097	-159.719	-623	-0,4%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	26.992	26.776	-216	-0,8%
Totaal basispakket	**1.779.065**	**1.843.488**	**64.423**	**3,6%**

BOR-pakket

Straatreiniging	0	0	0	0,0%
Riool- en kolkenreiniging	0	0	0	0,0%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	0	0	0	0,0%
Gladheidbestrijding	0	0	0	0,0%
Onkruidbeheersing	0	0	0	0,0%
Afzet afvalstromen	650	675	25	3,8%
Totaal BOR-pakket	650	675	25	**3,8%**

Totaal generaal	**1.779.715**	**1.844.163**	**64.448**	**3,6%**

Aandeel gemeente Heerlen

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

Basispakket	2025	2026	mutatie 2026- 2025	
			geld	%
Restafval	3.274.788	3.519.608	244.821	7,5%
Gft afval	1.901.286	1.881.502	-19.784	-1,0%
Papier inzameling huis aan huis	375.687	348.936	-26.751	-7,1%
Grofvuil en snoeiafval	92.043	105.011	12.969	14,1%
Grondstoffenparken	2.152.104	2.328.899	176.795	8,2%
Straatclusters	464.997	469.454	4.456	1,0%
Straatclusters extra reinigen	157.500	163.000	5.500	3,5%
Kunststof inzameling (PMD)	578.015	593.218	15.203	2,6%
BEST-tas en Kringloop	558.762	575.865	17.103	3,1%
Servicepunt	198.377	230.453	32.076	16,2%
Afvalkalender, pas en app, website	58.398	96.070	37.672	64,5%
Grondstoffenplan	331.642	355.570	23.928	7,2%
Resterende kosten	1.078.581	1.123.591	45.010	4,2%
UPV	-858.568	-843.227	15.342	1,8%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	178.412	177.948	-464	-0,3%
Totaal basispakket	**10.542.023**	**11.125.898**	**583.875**	**5,5%**

BOR-pakket

Straatreiniging	1.255.000	1.290.000	35.000	2,8%
Riool- en kolkenreiniging	226.350	237.500	11.150	4,9%
Reiniging markten	44.000	45.500	1.500	3,4%
Transport verhuur	173.000	179.000	6.000	3,5%
Gladheidbestrijding	405.000	418.000	13.000	3,2%
Onkruidbeheersing	550.000	704.000	154.000	28,0%
Afzet afvalstromen	4.000	4.000	0	0,0%
Totaal BOR-pakket	**2.657.350**	**2.878.000**	**220.650**	**8,3%**

Totaal generaal	**13.199.373**	**14.003.898**	**804.525**	**6,1%**

Aandeel gemeente Kerkrade

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

Basispakket	2025	2026	mutatie 2026 - 2025	
			geld	%
Restafval	1.607.758	1.726.234	118.476	7,4%
Gft afval	1.058.235	1.046.810	-11.425	-1,1%
Papier inzameling huis aan huis	140.784	132.295	-8.489	-6,0%
Grofvuil en snoeiafval	45.752	53.215	7.462	16,3%
Grondstoffenparken	1.116.129	1.223.441	107.311	9,6%
Straatclusters	223.733	227.979	4.247	1,9%
Kunststof inzameling (PMD)	307.562	312.169	4.606	1,5%
BEST-tas en Kringloop	285.926	294.308	8.381	2,9%
Servicepunt	101.512	117.778	16.266	16,0%
Afvalkalender, pas en app, website	29.883	49.098	19.215	64,3%
Grondstoffenplan	169.706	181.721	12.015	7,1%
Resterende kosten	551.925	574.234	22.309	4,0%
UPV	-455.807	-449.164	6.644	1,5%
Illegale dumpingen	57.000	66.920	9.920	17,4%
Duurzaamheid	91.296	90.944	-352	-0,4%
Totaal basispakket	**5.331.395**	**5.647.982**	**316.587**	**5,9%**

BOR-pakket

Straatreiniging	291.500	303.000	11.500	3,9%
Riool- en kolkenreiniging	78.000	82.200	4.200	5,4%
Reiniging markten	42.000	42.100	100	0,2%
Transport verhuur	295.000	304.000	9.000	3,1%
Gladheidbestrijding	226.000	234.000	8.000	3,5%
Onkruidbeheersing	0	0	0	0,0%
Afzet afvalstromen	2.000	2.100	100	5,0%
Totaal BOR-pakket	**934.500**	**967.400**	**32.900**	**3,5%**

Totaal generaal	**6.265.895**	**6.615.382**	**349.487**	**5,6%**

Aandeel gemeente Landgraaf

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

Basispakket	2025	2026	mutatie 2026- 2025	
			geld	%
Restafval	1.047.785	1.121.895	74.110	7,1%
Gft afval	965.912	1.002.250	36.338	3,8%
Papier inzameling huis aan huis	111.007	103.016	-7.991	-7,2%
Grofvuil en snoeiafval	42.789	44.009	1.219	2,8%
Grondstoffenparken	968.006	1.052.794	84.788	8,8%
Straatclusters	200.391	204.394	4.003	2,0%
Kunststof inzameling (PMD)	261.874	263.563	1.689	0,6%
BEST-tas en Kringloop	220.621	227.475	6.854	3,1%
Servicepunt	78.327	91.032	12.705	16,2%
Afvalkalender, pas en app, website	23.058	37.949	14.891	64,6%
Grondstoffenplan	130.945	140.455	9.510	7,3%
Resterende kosten	425.866	443.834	17.969	4,2%
UPV	-384.758	-392.047	-7.289	-1,9%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	70.444	70.292	-152	-0,2%
Totaal basispakket	**4.162.267**	**4.410.912**	**248.645**	**6,0%**

BOR-pakket

Straatreiniging	269.000	280.500	11.500	4,3%
Riool- en kolkenreiniging	85.400	89.200	3.800	4,4%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	52.000	54.000	2.000	3,8%
Gladheidbestrijding	162.600	170.000	7.400	4,6%
Onkruidbeheersing	0	0	0	0,0%
Afzet afvalstromen	1.700	1.800	100	5,9%
Totaal BOR-pakket	**570.700**	**595.500**	**24.800**	**4,3%**

Totaal generaal	**4.732.967**	**5.006.412**	**273.445**	**5,8%**

Aandeel gemeente Simpelveld

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

Basispakket	2025	2026	mutatie 2026 - 2025	
			geld	%
Restafval	265.488	275.452	9.964	3,8%
Gft afval	316.900	337.650	20.750	6,5%
Papier inzameling huis aan huis	46.099	45.792	-308	-0,7%
Grofvuil en snoeiafval	15.565	16.796	1.231	7,9%
Grondstoffenparken	247.494	274.692	27.198	11,0%
Straatclusters	35.845	36.250	405	1,1%
Kunststof inzameling (PMD)	79.100	83.808	4.709	6,0%
BEST-tas en Kringloop	60.370	62.458	2.088	3,5%
Servicepunt	21.433	24.995	3.562	16,6%
Afvalkalender, pas en app, website	6.309	10.420	4.110	65,1%
Grondstoffenplan	35.831	38.565	2.733	7,6%
Resterende kosten	116.532	121.863	5.331	4,6%
UPV	-104.997	-115.000	-10.003	-9,5%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	19.276	19.300	24	0,1%
Totaal basispakket	**1.161.246**	**1.233.039**	**71.793**	**6,2%**

BOR-pakket

Straatreiniging	17.200	17.800	600	3,5%
Riool- en kolkenreiniging	18.100	18.700	600	3,3%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	0	0	0	0,0%
Gladheidbestrijding	100.000	104.000	4.000	4,0%
Onkruidbeheersing	58.000	60.000	2.000	3,4%
Afzet afvalstromen	500	520	20	4,0%
Totaal BOR-pakket	**193.800**	**201.020**	**7.220**	**3,7%**

Totaal generaal	**1.355.046**	**1.434.059**	**79.013**	**5,8%**

Aandeel gemeente Vaals

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

Basispakket	2025	2026	mutatie 2026 - 2025	
			geld	%
Restafval	335.784	342.891	7.107	2,1%
Gft afval	274.677	272.827	-1.850	-0,7%
Papier inzameling huis aan huis	25.642	24.396	-1.246	-4,9%
Grofvuil en snoeiafval	12.272	14.533	2.261	18,4%
Grondstoffenparken	303.100	341.459	38.360	12,7%
Straatclusters	73.100	72.185	-915	-1,3%
Kunststof inzameling (PMD)	84.744	90.290	5.546	6,5%
BEST-tas en Kringloop	68.300	71.338	3.038	4,4%
Servicepunt	24.248	28.548	4.300	17,7%
Afvalkalender, pas en app, website	7.138	11.901	4.763	66,7%
Grondstoffenplan	40.538	44.048	3.510	8,7%
Resterende kosten	131.839	139.189	7.350	5,6%
UPV	-99.268	-102.011	-2.744	-2,8%
Illegale dumpingen	0	0	0	0,0%
Duurzaamheid	21.808	22.044	236	1,1%
Totaal basispakket	**1.303.922**	**1.373.637**	**69.715**	**5,3%**

BOR-pakket

Straatreiniging	0	0	0	0,0%
Riool- en kolkenreiniging	0	0	0	0,0%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	0	0	0	0,0%
Gladheidbestrijding	0	0	0	0,0%
Onkruidbeheersing	69.000	71.500	2.500	3,6%
Afzet afvalstromen	450	500	50	11,1%
Totaal BOR-pakket	69.450	72.000	2.550	3,7%

Totaal generaal	**1.373.372**	**1.445.637**	**72.265**	**5,35**

Aandeel gemeente Voerendaal

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem

Basispakket	2025	2026	mutatie 2026 - 2025 geld	%
Restafval	332.592	361.765	29.174	8,8%
Gft afval	326.710	335.770	9.060	2,8%
Papier inzameling huis aan huis	55.045	53.086	-1.959	-3,6%
Grofvuil en snoeiafval	28.831	28.730	-102	-0,4%
Grondstoffenparken	276.393	308.256	31.863	11,5%
Straatclusters	26.852	27.021	169	0,6%
Kunststof inzameling (PMD)	113.901	117.987	4.087	3,6%
BEST-tas en Kringloop	70.053	72.451	2.397	3,4%
Servicepunt	24.871	28.994	4.123	16,6%
Afvalkalender, pas en app, website	7.322	12.087	4.765	65,1%
Grondstoffenplan	41.579	44.735	3.156	7,6%
Resterende kosten	135.225	141.361	6.137	4,5%
UPV	-119.879	-112.924	6.954	5,8%
Illegale dumpingen	11.875	13.145	1.270	10,7%
Duurzaamheid	22.368	22.388	20	0,1%
Totaal basispakket	**1.353.737**	**1.454.852**	**101.115**	**7,5%**

BOR-pakket

Straatreiniging	65.100	67.500	2.400	3,7%
Riool- en kolkenreiniging	36.900	38.100	1.200	3,3%
Reiniging markten	0	0	0	0,0%
Transport verhuur	0	0	0	0,0%
Gladheidbestrijding	96.000	99.500	3.500	3,6%
Onkruidbeheersing	0	0	0	0,0%
Afzet afvalstromen	570	600	30	5,3%
Totaal BOR-pakket	**198.570**	**205.700**	**7.130**	**3,6%**

Totaal generaal	**1.552.307**	**1.660.552**	**108.235**	**7,0%**

Aandeel NV Reinigingsdiensten Rd4

	2025	2026	mutatie 2026 - 2025 geld	%
Dienstverlening				
Inzameling diverse stromen	3.229.601	3.569.687	340.086	10,5%
RSC	1.140.399	1.180.313	39.914	3,5%

Totaal generaal	**4.370.000**	**4.750.000**	**380.000**	**8,7%**

Hoofdstuk 7

Meerjarenraming 2024-2029

Meerjarenraming 2024-2029

Meerjarenraming kosten

	concept rekening	begroting		meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Verwerkings-kosten	3.785.347	4.707.761	5.758.194	6.046.954	6.606.936	7.171.635
Salarissen en sociale lasten	18.489.217	20.102.665	21.940.977	22.599.206	23.277.182	23.975.497
Personeel van derden	5.877.264	6.292.058	5.820.613	5.995.231	6.175.088	6.360.341
Energie	2.306.003	2.506.000	2.489.250	2.563.928	2.640.845	2.720.071
Overige goederen en diensten	13.331.670	11.243.926	11.934.275	12.292.304	12.661.073	13.040.905
Kapitaallasten	4.305.173	6.554.092	7.014.880	8.180.288	8.872.223	9.153.180
Totaal	**48.094.674**	**51.406.511**	**54.958.189**	**57.677.911**	**60.233.347**	**62.421.629**
				104,95%	104,43%	103,63%

In deze meerjarenraming hebben we de reguliere indexering (2-3%) doorgetrokken. Er zijn geen beleidswijzigingen bekend of doorgerekend.

We hebben wel de verwerkingskosten berekend conform de huidige stand gekoppeld aan onze verwachtingen. Daarin is meegenomen de impact van de belastingen, zoals geheven door het rijk op het verbranden van afvalstoffen (verbrandingsbelasting) en de uitstoot bij verbranding (CO2 heffing). Zonder wijzigingen in gedrag van de burgers of de producenten zal het huidige beleid tot vrijwel een verdubbeling van de verwerkingskosten in de komende 5 jaar leiden. Van de totale verwerkingskosten zal dan de helft uit belastingen bestaan. Uiteraard kunnen we onze invloed aanwenden om onze burgers en producenten lokaal en landelijk via de indirecte weg te bewegen tot veranderingen in gedrag. Dit zijn echter onbekende factoren en kunnen als zodanig niet in deze tabel worden becijferd.

De kapitaallasten zijn doorgerekend op basis van het investeringsplan in deze begroting, de stand van de activa conform de realisatie van 2024 en de daaruit volgende afschrijvingen en financieringsbehoeften.

Bijlagen

Bijlage 1. Milieuparkbezoeken

	Beekdaelen	Brunssum	Eijsden-Margraten	Gulpen-Wittem	Heerlen	Kerkrade	Landgraaf	Simpelveld	Vaals	Voerendaal	Totaal
2019	19.264	27.171	74.662	15.896	64.782	36.220	37.077	9.053	11.589	9.606	**305.320**
2020	22.348	29.226	77.400	16.880	73.152	38.338	39.913	9.852	12.801	10.827	**330.737**
2021	23.073	30.028	78.741	17.441	74.663	39.137	39.091	9.646	12.641	10.669	**335.130**
2022	22.757	28.947	77.152	17.719	72.607	38.051	37.107	8.964	11.977	10.083	**325.364**
2023	23.590	29.285	83.350	19.014	73.454	40.192	38.456	9.577	12.966	11.139	**341.023**
2024	26.393	31.388	91.263	21.323	80.416	43.659	40.931	10.699	14.393	12.292	**372.757**

Bijlage 2. Voorgestelde milieuparktarieven 2026

Tarieven		
Auto- en motorband met velg (max. 4 stuks)	per stuk	€ 1,60
Autoband vanaf 20 inch (max. 4 stuks)	per stuk	€ 3,50
Vrachtwagenband (max. 2 stuks)	per stuk	€ 15,00
Tractorband (max. 2 stuks)	per stuk	€ 22,00
Bouwafval (ongesorteerd)	per m3	€ 90,00
Dakleer (max. 0,25 m3)*	per m3	€ 30,00
C-hout: Geïmpregneerd hout*	per m3	€ 15,00
GFT- en/of restafval en ongesorteerd afval	per 50 liter zak	€ 1,70
Grof huishoudelijk afval / grote huisraad*	per m3	€ 30,00
Vervuilde puin	per m3	€ 90,00
Vervuilde grond	per m3	€ 90,00

* vallen onder 2x gratis grovuil-regeling (excl. Eijsden-Margraten)

Bijlage 3. Vergoedingen per ton ingezameld papier door verenigingen

Vergoeding 2026

	per ton	aansluiting
Brunssum	€ 40,00	1,36
Eijsden-Margraten	€ 50,00	
Gulpen-Wittem	€ 45,00	
Heerlen	€ 41,77	
Kerkrade	€ 30,00	
Landgraaf	€ 40,95	
Beekdaelen	€ 41,00	
Simpelveld	€ 46,01	
Vaals	€ 46,01	
Voerendaal	€ 46,01	

Bijlage 4. Aantal uitstaande containers: peildatum 01-01-2025

Gemeente	RST140	RST240	GFT20	GFT40	GFT140	GFT240	CB40	P140
Beekdaelen	2.240	13.755	1.088	0	7.248	11.438	0	0
Brunssum	1.113	10.124	2.136	0	5.009	7.720	0	0
Heerlen	3.254	29.498	8.363	0	16.976	18.007	0	30.071
Kerkrade	1.367	17.166	4.720	0	9.473	10.442	0	0
Landgraaf	2.544	12.664	2.492	0	7.242	10.239	0	0
Voerendaal	1.881	3.642	298	0	2.611	3.935	0	0
Simpelveld	1.748	2.708	606	0	2.185	2.969	0	0
Vaals	1.829	1.511	1.650	0	2.221	1.833	0	0
Eijsden-Margraten	9.495	2.150	0	365	8.596	1.822	117	0
Gulpen-Wittem	6.652	0	394	71	5.287	2.417	26	0
Totaal	**32.123**	**93.218**	**21.747**	**436**	**66.848**	**70.822**	**143**	**30.071**

Bijlage 5. Afvalscheidingspercentages gemeenten

	Beekdaelen	Brunssum	Eijsden-Magraten	Gulpen-Wittem	Heerlen	Kerkrade	Landgraaf	Simpelveld	Vaals	Voerendaal	Totaal
2021	75,8%	71,3%	78,9%	80,4%	68,5%	69,9%	72,7%	75,5%	73,2%	74,8%	72,5%
2022	74,9%	70,2%	79,2%	81,0%	66,9%	69,0%	71,5%	74,6%	71,8%	73,5%	71,4%
2023	75,8%	69,6%	80,3%	81,8%	66,2%	68,7%	72,0%	74,8%	71,8%	73,1%	71,5%
2024	73,5%	69,2%	83,0%	83,7%	65,7%	68,1%	71,7%	75,5%	71,9%	72,8%	71,4%

Bijlage 6. Ingezamelde hoeveelheden per gemeente 2024

Soort /hoeveelheden per inwoner per jaar	Beekdaelen	Brunssum	Eijsden-Margraten	Gulpen-Wittem	Heerlen	Kerkrade	Landgraaf	Simpelveld	Vaals	Voerendaal	Gem.
Huis aan huis ingezameld											
Groente-, fruit- en tuinafval	189,3	120,5	91,1	185,5	97,4	112,0	139,0	176,5	109,3	152,7	123,5
Grof huisafval	0,8	1,8	0,6	0,7	2,0	1,5	2,0	1,9	1,9	1,8	1,6
Restafval	113,3	116,8	68,0	75,1	125,2	120,0	106,0	96,3	93,7	103,7	109,8
Kunststof	26,7	28,6	23,8	29,0	26,4	26,1	28,6	31,0	24,6	23,4	26,7
Papier	46,3	26,6	49,1	51,2	28,6	30,9	30,7	45,9	28,9	46,7	34,7
Snoeihout	1,1	1,5	1,8	1,6	1,3	1,1	1,5	2,4	1,8	3,5	1,5
Kringloopgoederen	5,4	6,0	0,3	0,8	6,1	6,0	5,6	5,7	6,7	5,4	5,2
Via ondergrondse containers											
Glas bont	11,3	11,3	14,6	13,7	10,1	10,0	10,6	10,7	12,1	10,4	11,1
Glas wit	12,4	12,3	15,3	14,8	11,2	12,2	12,2	12,1	13,2	11,8	12,3
Textiel	3,1	8,0	2,9	4,6	5,9	6,4	6,2	6,3	3,5	4,9	5,6
Papier	0,0	16,3	0,0	0,0	9,7	11,0	10,1	0,0	14,0	0,4	7,9
Totaal gebracht naar milieupark	**125,8**	**139,1**	**308,1**	**163,5**	**141,6**	**140,0**	**129,9**	**132,9**	**154,0**	**123,9**	**153,6**
TOTAAL PER INWONER	**535,7**	**488,8**	**575,8**	**540,4**	**465,6**	**477,3**	**482,3**	**521,9**	**463,8**	**488,5**	**493,4**

Reinigingsdiensten Rd4 verzorgt de afvalinzameling voor 148.000 huishoudens in 10 Zuid-Limburgse gemeenten en bij 3.500 Limburgse bedrijven. We verwerken en scheiden grondstoffen bij onze 8 grondstoffenparken, in onze op- en overslag, ons textielsorteercentrum en regionaal sorteercentrum. Ook verzorgen we de straat- en rioolreiniging, gladheidbestrijding en reinigen we de openbare ruimtes. In onze drie kringloopshops geven we spullen een tweede leven en bieden we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt nieuwe uitdagingen. We zijn een vooruitstrevend bedrijf met meer dan 590 medewerkers die zich dagelijks inzetten voor een mooie en schone leefomgeving.

SLIMMER › SAMEN › STEEDS ›

100% recycled papier

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Regionaal overzicht ontwerpzienswijzen gemeenschappelijke regeling

Onderwerp : Ontwerpzienswijzen Rd4
Raadsnummer : OG 075
Versiedatum : Donderdag 15 mei 2025
Datum raad : Donderdag 5 juni 2025

Behandeld door : Raadsgriffie
Dossiernummer : IB.25.0135
Kenmerk : G.25.01706

Gemeente	AB vaststelling ontwerpbegroting en jaarstukken	Deadline indienen zienswijze	DB reacties op zienswijzen	AB vaststelling begroting	Aangeboden concept-zienswijze	Behandeling zienswijze in commissie	Vaststelling zienswijze in raad
Heerlen	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.	11 juni 2025	25 juni 2025
Kerkrade	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.	12 juni 2025	2 juli 2025
Landgraaf	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.	Geen commissie	5 juni 2025
Beekdaelen	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	Instemmende zienswijze	15 mei 2025	27 mei 2025
Brunssum	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.	10 juni 2025	1 juli 2025
Eijsden-Margraten	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	Instemmende zienswijze	19 mei 2025	27 mei 2025
Gulpen-Wittem	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	Positieve zienswijze	21 mei 2025	5 juni 2025
Voerendaal	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.	19 juni 2025	26 juni 2025
Simpelveld	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	n.n.b.		
Vaals	3 april 2025	16 juni 2025	30 juni 2025	30 juni 2025	Positieve zienswijze	13 mei 2025	26 mei 2025

Toelichting

Gemeenteraden hebben een formele rol bij het beoordelen van de ontwerpbegroting van gemeenschappelijke regelingen (GR'en). Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zijn deze begrotingen onderworpen aan een wettelijke zienswijzeprocedure. Iedere gemeenteraad krijgt hierbij de gelegenheid om binnen acht weken na ontvangst van de ontwerpbegroting een zienswijze in te dienen bij het bestuur van de betreffende GR.

Sinds 2025 hebben de raadsgriffies in Zuid-Limburg gezamenlijk het initiatief genomen om een regionaal overzicht op te stellen. Dit overzicht maakt per GR inzichtelijk welke zienswijze wordt voorgesteld in de verschillende deelnemende gemeenten. Het doel hiervan is om de transparantie te bevorderen en raden in staat te stellen elkaars ontwerp-zienswijzen tijdig te betrekken bij hun eigen overwegingen. Het overzicht fungeert daardoor als hulpmiddel bij de behandeling van de zienswijzen in de commissies en in de raad.

In dit document treft u dit overzicht aan ten aanzien van de GR Rd4. Er zijn url-links toegevoegd aan dit overzicht. Door hierop te klikken komt u rechtstreeks uit bij de vergaderstukken/ontwerpzienswijze van de betreffende deelnemer.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Ons kenmerk:
G.25.01761
Dossiercode:

Memo

Aan: Commissie BSM

Van: College van B&W

Datum: 19 mei 2025

Onderwerp Beantwoording technische vragen Fractie PRO Zienswijze GR

Inhoud:

Voor de behandeling van de Zienswijze Begroting 2026 voor de Gemeenschappelijke Regelingen heeft de Fractie Pro onderstaande technische vraag gesteld. De beantwoording is opgenomen onder de vraag.

Vraag: Graag ontvangen we een overzicht van de reserve posities van alle GR's

Antwoord: Onderstaand een overzicht van de eigen vermogen posities van elk van de Gemeenschappelijke Regelingen per 31-12-2024.

Gemeenschappelijke Regeling	Eigen vermorgen per 31-12-2024	
VRZL	€	10.640.045
BsGW	€	5.224.000
Rd4	€	3.179.121
ODZL	€	3.079.647
WOZL	€	2.797.000
GGD	€	2.568.457
Omnibuzz	€	1.422.744
Gegevenshuis	€	296.812

Commissie Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)

Dossiernummer	3196
Extern Zaak ID	IB.25.0139
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	21 mei 2025
Agendapunt	6
Titel	OG 076 - Zienswijze ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 Omgevingsdienst Zuid-Limburg
Organisatieonderdeel	Afdeling Omgeving
Portefeuillehouder	Wethouder P.H.J. (Piet) Franssen

Aanwezigen
J.I.A.A. (Jack) Cremers, M.L. (Lodewijk) Duyvendak, W.H.W. (Wien) Hendriks, J.J.P.G. (Joris) Kirkels, Q.R.J. (Quinn) Quadvlieg, H. (Hans) Veldhuis en D.R.J. (Diana) Vluggen

Bijlagen
OG 076 - (Ontwerp-)raadsbesluit zienswijze ontwerpbegroting 2026 ODZL [G.25.01444]
OG 076 - Raadsvoorstel ontwerpbegroting 2026 ODZL [G.25.01445]
OG 076 - (Concept-) Zienswijzebrief ontwerpbegroting 2026 ODZL [U.25.02761]
OG 076 - 7e wijziging 2025 ontwerpbegroting ODZL (2) - meerjarig saldo begroting 2025-2028 [G.25.01506]
OG 076 - 7e wijziging 2025 ontwerpbegroting ODZL [G.25.01505]
OG 076 - Begeleidende brief voorlopige jaarrekening 2024 ODZL [B.25.00851]
OG 076 - Jaarrekening 2024 ODZL [B.25.00850]
OG 076 - Begeleidende brief ontwerpbegroting 2026 ODZL [B.25.00846]
OG 076 - Ontwerpbegroting 2026 ODZL [B.25.00849]
OG 076 - Bericht ministerie beoordeling robuustheid ODZL [B.25.00847]
OG 076 - Brief beoordeling robuustheid ODZL [B.25.00848]
OG 076 - Regionaal overzicht ontwerpzienswijzen ODZL (G.25.01707)
Beantwoording technische vragen Fractie PRO Zienswijze GR (G.25.01761)

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	29 april 2025
Commissie Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)	**21 mei 2025**
Raadsvergadering	5 juni 2025

Ingekomen stukken raad

ID	**Onderwerp**
3111	Begroting en jaarstukken GR ODZL

Toelichting

De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze vast te stellen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de door het dagelijks bestuur toegezonden jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029;
2. De bijgevoegde zienswijzebrief met kenmerk U.25.02761 vast te stellen.
3. De bijgevoegde 7e begrotingswijziging 2025 over de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 ODZL vast te stellen.

Besluit

De commissie adviseert de voorzitter van de raad om het raadsvoorstel op de voorlopige agenda van de raadsvergadering van donderdag 5 juni 2025 te plaatsen.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Kenmerk : G.25.01444

Raadsbesluit

Raadsnummer	OG 076
Onderwerp	Zienswijze ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 Omgevingsdienst Zuid-Limburg

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Overwegende

- Het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 29 april 2025 inzake de zienswijze begroting 2026 van de GR RUD Zuid-Limburg;
- Gelet op de Wet gemeenschappelijke Regelingen;

Besluit

1. Kennis te nemen van de door het dagelijks bestuur toegezonden jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029;
2. De bijgevoegde zienswijzebrief met kenmerk U.25.02761 vast te stellen.
3. De bijgevoegde 7e begrotingswijziging 2025 over de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 ODZL vast te stellen.

Status raadsbesluit

Aangenomen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 5 juni 2025 in Gulpen.

de griffier,
{{esl:Signer1:capture:size(270,90)}}

mr. R. Reichrath

de voorzitter,
{{esl:Signer2:capture:size(270,90)}}

ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Kenmerk : G.25.01445

Raadsvoorstel

Onderwerp	**OG 076 - Ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 ODZL**

Raadsnummer	:	OG 076
Portefeuillehouder	:	Wethouder Franssen
Ambtelijke afdeling	:	Casemanagement, leefomgeving en projecten (Omgeving)
Vastgesteld door college	:	Dinsdag 29 april 2025
Commissiebehandeling	:	Woensdag 21 mei 2025
Commissie	:	Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)
Raadsbehandeling	:	Donderdag 5 juni 2025

Samenvatting
De gemeente Gulpen-Wittem is wettelijk verplicht deel te nemen aan de gemeenschappelijke regeling (GR) van de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (tegenwoordig Omgevingsdienst Zuid-Limburg) voor de uitvoering van de basistaken op het gebied van milieu. Ieder jaar is de GR verplicht de jaarrekening ter kennisname toe te sturen aan de raad en de raad tevens de mogelijkheid te bieden om over de ontwerpbegroting van het jaar daarop zienswijzen kenbaar te maken.

Kort samengevat kent de jaarrekening een positief resultaat wat uitgekeerd zal worden aan de deelnemers.

Verder wordt de raad voorgesteld een instemmende zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting 2026.

Voorgesteld besluit
De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de door het dagelijks bestuur toegezonden jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029;
2. De bijgevoegde zienswijzebrief met kenmerk U.25.02761 vast te stellen;
3. De bijgevoegde 7e begrotingswijziging 2025 over de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 ODZL vast te stellen.

Inleiding
In de Omgevingswet is vastgelegd dat de gemeenten en provincies specifieke milieutaken op het gebied van de vergunningverlening en het toezicht hierop, dienen te laten uitvoeren door een Omgevingsdienst. Deze taken zijn vastgelegd in de Omgevingswet en worden aangeduid als de “basistaken”. De gemeente Gulpen-Wittem is daarom een wettelijk verplichte deelnemer van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) RUD ZL.

Elk jaar dient de GR de jaarstukken ter kennisname en de ontwerpbegroting voor zienswijze aan de raad voor te leggen.

In de afgelopen periode hebben wij van de GR RUD ZL de volgende stukken ontvangen:

- de jaarstukken 2024 ter kennisname;
- de ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029, voor zienswijze.

Bijgaand treft u deze stukken en de zienswijzebrief aan.

Beoogd effect / doelstelling
Met dit raadsvoorstel wordt beoogd dat de raad door kennis te nemen van de jaarstukken en ontwerpbegroting zicht houdt op de financiële ontwikkelingen van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL). Via het uitbrengen van een zienswijze over de ontwerpbegroting kan de raad haar kaderstellende rol vervullen en invloed uitoefenen op de besluitvorming van het algemeen bestuur (AB) van de ODZL.

Argumenten
1.1 De voorlopige jaarrekening 2024 heeft een positief saldo
Voor resultaat-bestemming bedraagt het positieve saldo € 1.307.384. Analyse van dit positieve resultaat laat zien dat de kosten in 2024 in totaal € 0,4 miljoen lager zijn uitgevallen dan de begroot, met name veroorzaakt door lagere opleidingskosten. De totale baten zijn € 0,9 miljoen hoger dan begroot.

1.2 De verdeling van het resultaat is positief voor de deelnemers
Voorstel van het dagelijks bestuur van de ODZL is, om dit positieve resultaat te vermeerderen met de inzet van bestemmingsreserves en daarnaast het weerstandsvermogen te verhogen. Het te verdelen resultaat bedraagt zodoende € 1.757.775,- om uit te keren aan de deelnemers.

1.3 De ontwerpbegroting 2025 stijgt met € 1.300.000,- door met name loonindexatie

De begroting 2026 komt uit op € 22.000.000,-. Deze toename van € 1,3 miljoen betreft:

- € 0,8 miljoen loonindexatie conform cao en de Septembercirculaire 2024 van hel Gemeentefonds voor overheidssalarissen;
- €0,4 miljoen tijdelijke uitbreiding met 3,0 fte voor maatwerk CO2 Chemelot, die geheel wordt gesubsidieerd;
- €0,2 miljoen voor IBP VTH verplichte budgetpost voor innovatie- en ontwikkeling ad 1% van de begroting;
- € 0,1 miljoen voor resterende ingroei fte Bedrijfsvoering Robuustheid;
- €0,2 miljoen overige mutaties in materiële posten;
- -/- € 0,4 miljoen tijdelijke kosten voor inhuur omzetting van inrichtingen naar MBA's, die niet meer van toepassing zijn in 2026.

1.4 De uurtarieven stijgen door de toename van de omvang van de begroting
De tarieven 2026 zijn gemiddeld met ca. 4% gestegen ten opzichte van 2025. De uurtarieven bedragen als volgt:

Zeer complex	€ 140,- (€ 135,- in 2025)
Complex	€ 123,- (€ 118,- in 2025)
Gemiddeld	€ 111,- (€ 107,- in 2025)
Eenvoudig	€ 99,- (€ 96,- in 2025)

De tarieven worden bepaald door de totale kosten te verdelen door de productieve uren van de uitvoerende functies.

2.1 Geadviseerd wordt om een instemmende zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting 2026
Door de ODZL is onderzocht of er bezuinigingsmogelijkheden zijn. Echter gezien de robuustheidscriteria is er structureel geen bezuiniging mogelijk. Daarnaast komen er een aantal noemenswaardige ontwikkelingen op de ODZL af. Vooralsnog worden deze ontwikkelingen niet financieel vertaald. Er wordt eerst bezien of de verandering in takenpakket binnen de financiële kaders kan worden gerealiseerd. Wel is er incidenteel de mogelijkheid om te bezuinigen.

De stijging van de begroting van de ODZL blijft daardoor in 2026 beperkt tot € 8.264,- voor Gulpen-Wittem. Dat de stijging beperkt blijft, komt mede door de inzet van incidenteel geld en het niet financieel doorvertalen van ontwikkelingen in de begroting.

Kanttekeningen en risico's
2.1. De gemeente Gulpen-Wittem participeert slechts als kleine deelnemer in de totale GR
Door de stemverhouding binnen de GR is de invloed van Gulpen-Wittem in de GR gering. Echter door het afgeven van een zienswijze vanuit de verschillende deelnemers en actieve deelname in het AB kan toch invloed worden uitgeoefend op de uiteindelijke besluitvorming.

Kosten en dekking

Voorlopige jaarrekening 2024

De jaarrekening van de ODZL geeft een positief resultaat van € 1.307.384,-. Voorstel van het dagelijks bestuur van de ODZL is, om dit positieve resultaat te vermeerderen met de inzet van bestemmingsreserves en daarnaast het weerstandsvermogen te verhogen. Het te verdelen resultaat bedraagt zodoende € 1.757.775,- om uit te keren aan de deelnemers. Voor Gulpen-Wittem betekent dit concreet dat we in 2025 € 17.244,- terug ontvangen van de ODZL. Het positieve resultaat is verwerkt in de jaarrekening 2024 van de gemeente Gulpen-Wittem.

Ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

In het kader van versterking van het VTH-stelsel dienen de Omgevingsdiensten te voldoen aan een aantal criteria om de robuustheid te vergroten. Bijgaand een opsomming van de criteria:

Financiële kpi's Robuustheid:

- Minimale omzet € 16,5 miljoen (prijspeil 2023) o.b.v. basis-en milieu gerelateerde plustaken
- 1% innovatiebudget (ca. € 0,2 miljoen)
- 3% opleidingsbudget (ca. € 0,5 miljoen)
- Versterking FTE's voor BI
- Voldoende reserves i.r.t. risico's

Hiervoor is de vorming van de afdeling Bedrijfsvoering (14fte + 7fte) noodzakelijk.

Door met namen een toename van de personele lasten resulteert dit in een toename van de begroting van de ODZL van € 20.700.000,- in 2025 naar € 22.000.000,- in 2026. Mogelijk dat de provincie nog extra taken bij de ODZL gaat beleggen ten bedrage van €2.800.000,-. Dit zal via een begrotingswijziging 2026 worden verwerkt.

Vorig jaar is collectief een zienswijze afgegeven met de oproep om structureel te bezuinigen op gemeenschappelijke regelingen. Gezien de opgaven vanuit de robuustheidscriteria en het interbestuurlijk programma VTH is een structurele verlaging van de begroting van de ODZL niet mogelijk. Wel kan er incidenteel geld ten bedrage van € 3.000.000,- vrijgemaakt worden om hieraan tegemoet te komen. Dat komt neer op een kostenbesparing van -5% gedurende 3 jaar.

Voor Gulpen-Wittem betekent dit, dat de bijdrage voor 2026 wordt begroot op € 271.081,- Dit bedrag dient voor 2026 en verder opgenomen te worden in de begroting. Dit is een stijging ten aanzien van de begroting 2025 toen onze bijdrage € 262.817,- bedroeg met € 8.264,- . Hiervoor wordt aan de raad voorgesteld de 7e begrotingswijziging 2025 ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 ODZL vast te stellen.

Uitvoering, planning en communicatie

Na vaststelling van het raadsbesluit zal bijgaande zienswijzebrief worden verzonden aan het dagelijks bestuur van de ODZL.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Ontwerp raadsbesluit zienswijze ontwerpbegroting 2026 ODZL	G.25.01444	IB.25.0139
Zienswijzebrief ontwerpbegroting 2026 ODZL	G.25.02761	IB.25.0139
Begeleidende brief voorlopige jaarrekening 2024 ODZL	B.25.00851	IB.25.0139
Jaarstukken 2024 ODZL	B.25.00850	IB.25.0139
Begeleidende brief ontwerpbegroting 2026	B.25.00846	IB.25.0139
Ontwerpbegroting 2026 ODZL	B.25.00849	IB.25.0139
Bricht ministerie beoordeling robuustheid ODZL	B.25.00848	IB.25.0139
Brief beoordeling robuustheid ODZL	B.25.00847	IB.25.0139
7e wijziging 2025 ontwerpbegroting ODZL (2)	G.25.01505	IB.25.0139
7e wijziging 2025 ontwerpbegroting ODZL	G.25.01506	IB.25.0139

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Postbus 56 • 6270 AB Gulpen
Willem Vliegenstraat 12 • 6271 DA Gulpen
T 14 043
info@gulpen-wittem.nl
www.gulpen-wittem.nl
IBAN NL25 BNGH 028.50.81.934
KVK 50 41 38 72

Omgevingsdienst Zuid-Limburg
t.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

Uw brief van:	14 maart 2025	**Behandeld door:**	De heer J. Ossewaarde
Uw kenmerk:	DOC-00760415	**Onderwerp:**	Zienswijze ontwerpbegroting 2026 ODZL
Raadsnummer:	OG 076	**Bijlagen:**	1
Ons kenmerk:	U.25.02761	**Verzonden:**	5 juni 2025

Geacht bestuur,

Met uw schrijven van 14 maart 2025 ontvingen wij de ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Uw bestuur heeft ons in de gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen ten aanzien van de door u aangeboden stukken.

Raadsbesluit
De gemeenteraad heeft uw begroting 2026 en de meerjarenramingen in zijn vergadering op donderdag 5 juni 2025 behandeld. De gemeenteraad heeft voorts besloten om een instemmende zienswijze af te geven.

Het raadsbesluit OG 076 is volledigheidshalve als bijlage bijgevoegd. De beraadslaging in de raadscommissie en gemeenteraad over dit agendaonderwerp kunt u desgewenst terugkijken op www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad.

Heeft u nog vragen?
Neem dan contact op met Jörgen Ossewaarde van team Casemanagement, Leefomgeving en Projecten (Afdeling Omgeving) via telefoonnummer +31438800708 of e-mail naar Jorgen.Ossewaarde@Gulpen-Wittem.nl.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben, verblijven wij in afwachting op uw oordeel.

Namens de gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

de griffier,
{{esl:Signer1:capture:size(270,90)}}

mr. R. Reichrath

de voorzitter,
{{esl:Signer2:capture:size(270,90)}}

ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Gemeente Gulpen-Wittem

Meerjarig saldo begroting 2025-2028

(behorende bij de 7e begrotingswijziging 2025)

In dit overzicht worden de financiële effecten van de wijzigingen van de begroting 2025 naar de jaren 2026 tot en met 2028 inzichtelijk gemaakt.

	2025		2026		2027		2028	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Saldo primaire begroting 2025	**€ 47.128**		**-€ 1.277.126**		**-€ 511.585**		**€ 364.789**	
1e begrotingswijziging 2025 Budgetoverheveling slotwijziging 2024	€ 1.206.458	€ 1.081.458	€ 125.000	€ -	€ 125.000	€ -	€ 125.000	€ -
2e begrotingswijziging 2025 Aankoop Kindercirkel	€ 166.350-	€ 73.250	€ 115.700-	€ 132.500	€ 115.700-	€ 132.500	€ 115.700-	€ 132.500
3e begrotingswijziging 2025 1e bijstelling begroting 2025	€ 910.348	€ 732.336	€ 430.400	€ 460.123	€ 322.130	€ 296.963	€ 329.288	€ 342.319
4e begrotingswijziging 2025 Mosaqua	€ 170.362	€ 12.489-	€ 167.943	€ 12.489-	€ 165.525	€ 12.489-	€ 165.525	€ 12.489-
5e begrotingswijziging 2025 1e begrotingswijziging 2025 WOZL	€ 2.827		€ 6.157		€ 93.944		€ 100.989	
6e begrotingswijziging 2025 1e begrotingswijziging 2025 Omnibuzz + 2026-2028	€ 7.397		€ 11.250		€ 10.786		€ 18.953	
7e begrotingswijziging 2025 Ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027 - 2029 ODZL			€ 8.264		€ 8.264		€ 8.264	
Meerjarig saldo na bestemming	**-€ 209.359**		**-€ 1.330.306**		**-€ 704.560**		**€ 194.800**	

De raad van de gemeente Gulpen-Wittem besluit:

de begroting voor het dienstjaar 2025 als volgt te wijzigen: Kenmerk : **IB.25.0139**

BEGROTINGSWIJZIGING NR. 7							
NR	**Programma**	**Totaal geraamde**		**Mutaties begrotingswijziging nr. 7**		**Saldo na begrotingswijziging nr. 7**	
		lasten	**baten**	**lasten**	**baten**	**lasten**	**baten**
0	Bestuur en ondersteuning	€ 14.381.662	€ 36.363.639			€ 14.381.662	€ 36.363.639
1	Veiligheid	€ 3.232.076	€ 499.100			€ 3.232.076	€ 499.100
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 2.983.063	€ 79.562			€ 2.983.063	€ 79.562
3	Economie	€ 827.683	€ 2.769.480			€ 827.683	€ 2.769.480
4	Onderwijs	€ 1.738.290	€ 297.555			€ 1.738.290	€ 297.555
5	Sport, cultuur en recreatie	€ 4.205.888	€ 132.189			€ 4.205.888	€ 132.189
6	Sociaal domein	€ 17.319.076	€ 3.477.557			€ 17.319.076	€ 3.477.557
7	Volksgezondheid en milieu	€ 5.284.942	€ 5.274.730			€ 5.284.942	€ 5.274.730
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	€ 1.730.955	€ 516.000			€ 1.730.955	€ 516.000
	Resultaat voor bestemming	***€ 51.703.635***	***€ 49.409.812***	***€ -***	***€ -***	***€ 51.703.635***	***€ 49.409.812***
0	Bestuur en ondersteuning	€ -	€ 166.779			€ -	€ 166.779
1	Veiligheid	€ -	€ 592.755			€ -	€ 592.755
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	€ -	€ 345.245			€ -	€ 345.245
3	Economie	€ -	€ 182.411			€ -	€ 182.411
4	Onderwijs	€ -	€ -			€ -	€ -
5	Sport, cultuur en recreatie	€ -	€ 91.500			€ -	€ 91.500
6	Sociaal domein	€ -	€ 166.773			€ -	€ 166.773
7	Volksgezondheid en milieu	€ -	€ 336.000			€ -	€ 336.000
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	€ -	€ 203.000			€ -	€ 203.000
	Totaal toevoegingen/onttrekkingen aan reserves:	***€ -***	***€ 2.084.463***	***€ -***	***€ -***	***€ -***	***€ 2.084.463***
0	***Begrotingssaldo***		***€ 209.359-***		***€ -***		***€ 209.359-***
	Totaal Lasten - Baten	*€ 51.703.635*	*€ 51.703.634*	*€ -*	*€ -*	*€ 51.703.635*	*€ 51.703.635*

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van de raad van de gemeente Gulpen-Wittem van 5 juni 2025

de raadsgriffier,
{{esl:Signer1:capture:size(260,80)}}

mr. R. Reichrath

de voorzitter van de raad,
{{esl:Signer2:capture:size(260,80)}}

ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Omgevingsdienst
ZUID-LIMBURG

De raad van de gemeente GULPEN-WITTEM
Postbus 56
6270 AB GULPEN

Ons kenmerk	DOC-00760402
Bijlage(n)	1
Contactpersoon	Dennis Lymandt
Telefoon	+31 6 1445 9816
E-mail	d.lymandt@odzl.nl

Maastricht, 12 maart 2025
Verzonden 14 MAART 2025

Onderwerp Voorlopige jaarrekening 2024 Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Geachte raadsleden,

Bijgevoegd bieden wij u ter kennisgeving de voorlopige jaarrekening 2024, inclusief jaarverslag, van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg aan. Deze jaarstukken bevatten de inhoudelijke en financiële verantwoording over het jaar 2024.

Jaarverslag
Het jaar 2024 was een bijzonder jaar voor de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. We begonnen het jaar als RUD Zuid-Limburg en eindigden als Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Deze naamswijziging weerspiegelt onze veranderde rol in de zorg voor de leefomgeving. We zijn niet alleen verantwoordelijk voor het verlenen van vergunningen, toezicht en handhaving, maar spelen ook een belangrijke rol in grote transities zoals de energietransitie en de overgang naar een circulaire economie. Daarnaast fungeren we als kenniscentrum in onze regio en zijn we één van de zes Seveso-omgevingsdiensten. Onze nieuwe naam, Omgevingsdienst Zuid-Limburg, weerspiegelt deze bredere rol.

Naast het versterken van onze organisatie om op 1 april 2026 robuust te zijn, hebben we ook onze werkzaamheden en werkwijzen aangepast aan de nieuwe Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking trad. Tegelijkertijd bleef onze dienstverlening onverminderd doorgaan.

In onze inhoudelijke verantwoording, het jaarverslag, kunt u de uitgevoerde aantallen werkzaamheden in 2024 per onderdeel vinden. De prestatie indicatoren met betrekking tot tijdigheid, kwaliteit, actualiteit en uniformiteit van de VTH-dienstverlening en advisering zijn ook in 2024 zo goed als geheel gerealiseerd. Door de stikstofdepositie-problematiek is alleen het actualiteitspercentage vergunningen voor majeure risicobedrijven beperkt tot 85%. Een kanttekening is dat voor het milieutoezicht de bijgestelde planning is gerealiseerd, die gemiddeld op 75% van de oorspronkelijke planning ligt. De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 vereisten namelijk een intensievere voorbereiding en uitwerking van onze controles. Het toezicht bij de meest risicovolle bedrijven (Seveso en RIE-4) bleef echter ongewijzigd en is volgens reguliere planning gerealiseerd. Onze opdrachtgevers zijn over bovenstaande bijstellingen in voortgangsrapportages en accountgesprekken geïnformeerd.

Postadres:
Omgevingsdienst Zuid-Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Telefoon: +31 43 389 73 30
www.odzuidlimburg.nl
info@odzl.nl
IBAN: NL53BNGH0285159127

Wij verwerken persoonsgegevens.
Voor meer informatie zie
www.odzuidlimburg.nl/privacy-en-proclaimer.

Jaarrekening
De controle van de voorlopige jaarrekening is afgerond en bevindingen van de accountant zijn verwerkt. De voorlopige jaarrekening 2024 heeft een positief saldo voor resultaat-bestemming van € 1.307.384.

Analyse van dit positieve resultaat laat zien dat de kosten in totaal € 0,4 miljoen lager zijn dan de begroting, met name veroorzaakt door lagere opleidingskosten. De totale baten zijn € 0,9 miljoen hoger dan de begroting. Dit is enerzijds het gevolg van de volgende besluiten die het bestuur reeds heeft genomen in het kader van het naderende ravijnjaar:

- De laatste voorschotnota's zijn 25% verlaagd, waardoor de deelnemers een voordeel hebben gehad van € 1,1 miljoen en de baten werkprogramma's eenzelfde bedrag lager zijn dan begroot.
- Door (vervroegde) vrijval van SPUK-subsidies zijn deze € 1,4 miljoen hoger dan de begroting.

Anderzijds zijn de overige baten € 0,6 miljoen hoger dan de begroting. Dit betreft vooral extra (incidentele) opdrachten buiten het werkprogramma en landelijke subsidies.

Anders dan in voorgaande jaren en eerdere informatie zal de jaarrekening al in de april-vergadering van het algemeen bestuur worden vastgesteld. Dit is meer in lijn met ander gemeenschappelijke regelingen en komt tegemoet aan het verzoek van de accountant om de periode tussen behandeling in het dagelijks bestuur en vaststelling in het algemeen bestuur te verkorten. De accountant zal de controleverklaring dateren op de dag van de vergadering van het algemeen bestuur (2 april 2025). Het geven van een zienswijze op de jaarrekening door de deelnemers is niet voorgeschreven.

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg,

De secretaris,

Drs. H.M.J. van Mierlo

De voorzitter,

Drs. Ing. D.M.M. Hendrix

Jaarstukken 2024
Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Omgevingsdienst
ZUID-LIMBURG

Inhoud

1. AANBIEDING 4

2. JAARVERSLAG 2024 6

2.1. Inleiding 7
2.2. Ontwikkelingen 2024 8
2.2.1. Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel 8
2.2.2. Robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg 9
2.2.3. Personeel 10
2.2.4. De Omgevingswet 12
2.2.5. Wet open overheid 14
2.2.6. Wet gemeenschappelijke regelingen 15
2.2.7. Klachtenbehandeling 15
2.3. Kerncijfers uitvoering VTH-taken 17
2.4. Vergunningen 18
2.5. Toezicht en Handhaving 23
2.6. Specialistische advies- en toezichtswerkzaamheden 31
2.7. Verplichte paragrafen 37
2.7.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 37
2.7.2. Financiering 38
2.7.3. Bedrijfsvoering 39
2.7.4. Verbonden partijen 40
2.8. Duurzaamheidsparagraaf 41

3. JAARREKENING 2024 43

3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 44
3.2. Balans per 31 december 2024 46
3.3. Toelichting op de balans 47
3.4. Overzicht Baten en Lasten 2024 49
3.5. Overhead 50
3.6. Toelichting op de baten en lasten 51
3.7. Gebeurtenissen na balansdatum 53
3.8. Ontwikkeling EMU saldo 53
3.9. WNT-verantwoording 2024 54
3.10. Rechtmatigheidsverantwoording 57

4. BIJLAGEN 59

4.1. Voorstel tot resultaatbestemming en resultaatverdeling 60
4.2. Risico-inventarisatie 62
4.3. SISA SPUK IBP en SPUK energie 69
4.4. Lijst met afkortingen 70
4.5. Controleverklaring 71

1. Aanbieding

In deze jaarstukken kijken we terug op het jaar 2024. We bespreken de belangrijkste trends, ontwikkelingen en resultaten voor de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. De jaarstukken zijn het laatste deel van de planning- en controlcyclus. Ze bestaan uit twee hoofdonderdelen:

- Het jaarverslag 2024 (hoofdstuk 2), met de verantwoording en de verplichte paragrafen.
- De jaarrekening 2024 (hoofdstuk 3), met de balans, het overzichxt van inkomsten en uitgaven en de toelichtingen. Dit is de financiële verantwoording volgens de wettelijke regels.

Bij deze jaarrekening vindt u ook de controleverklaring van de accountant en een rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur.

Financieel resultaat 2024
De jaarrekening over 2024 heeft een positief saldo voor resultaatbestemming van € 1.307.384.

Toelichting op het resultaat 2024
Analyse van dit positieve resultaat laat zien dat de kosten in totaal € 0,4 miljoen lager zijn dan de begroting (-2,3%). Enerzijds zijn de kosten van salarissen en inhuur personeel € 0,1 miljoen hoger dan de begroting (+0,7%). Anderzijds zijn de overige personele kosten € 0,4 miljoen lager dan de begroting. Dit is met name veroorzaakt door lagere opleidingskosten.

De totale baten zijn € 0,9 miljoen hoger dan de begroting (+5,1%). Dit is enerzijds het gevolg van de volgende besluiten die het bestuur reeds heeft genomen in het kader van het naderende ravijnjaar:

- De laatste voorschotnota's zijn 25% verlaagd, waardoor de deelnemers een voordeel hebben gehad van € 1,1 miljoen en de baten werkprogramma's eenzelfde bedrag lager zijn dan begroot.
- Door (vervroegde) vrijval van SPUK-subsidies zijn deze € 1,4 miljoen hoger dan de begroting.

Anderzijds zijn de overige baten € 0,6 miljoen hoger dan de begroting. Dit betreft vooral extra (incidentele) opdrachten buiten het werkprogramma en landelijke subsidies en voor € 0,1 miljoen rentebaten.

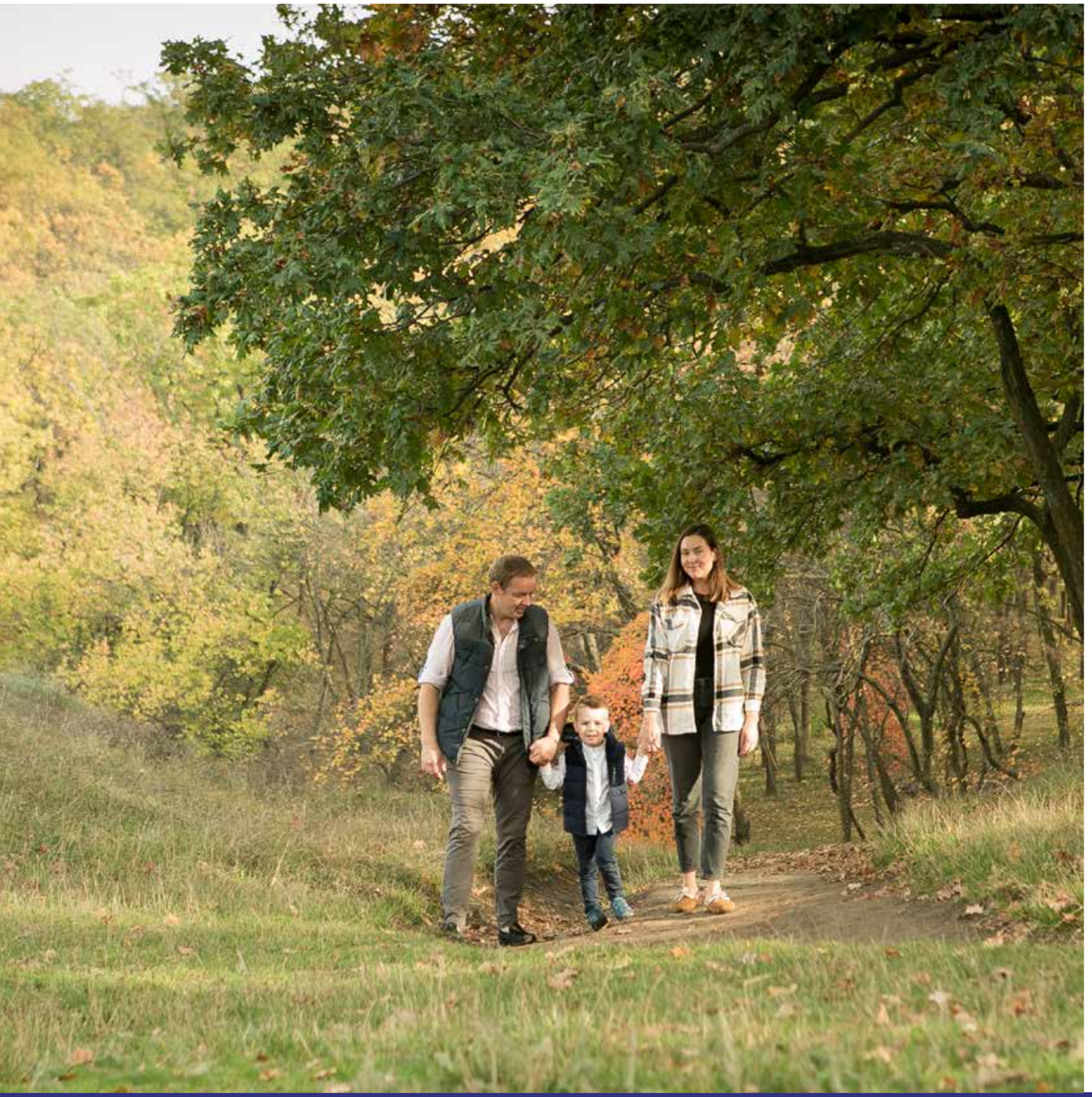
Bestemming resultaat
Het voorstel is om de bestemmingsreserves nieuwe bodemtaken ingroeimodel (€ 300.086), nieuwe MBA basistaken ingroeimodel (€ 300.000) en juridische ondersteuning (€ 10.000) in te zetten ter dekking van in dit kader in 2024 gemaakte kosten.

Naar aanleiding van de uitgevoerde risicoinventarisatie volgt een noodzakelijke verhoging van het weerstandsvermogen met € 159.695. De reserves (incl. post onvoorzien van € 201.901 in de begroting 2026) komen daarmee op een niveau van 5,2% van de begroting 2026.

Na aanwending van de bestemmingsreserves en de verhoging van het weerstandsvermogen is het te verdelen resultaat € 1.757.775.

Het positieve resultaat zal worden bestemd conform het bepaalde in artikel 30 van onze Gemeenschappelijke Regeling. Hierbij kan het algemeen bestuur besluiten het resultaat toe te voegen aan een reserve of uit te keren.

2. Jaarverslag 2024

2.1 Inleiding

Het jaar 2024 was een bijzonder jaar voor de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. We begonnen het jaar als RUD Zuid-Limburg en eindigden als Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Deze naamswijziging weerspiegelt onze veranderde rol in de zorg voor de leefomgeving. We zijn niet alleen verantwoordelijk voor het verlenen van vergunningen, toezicht en handhaving, maar spelen ook een belangrijke rol in grote transities zoals de energietransitie en de overgang naar een circulaire economie. Daarnaast fungeren we als kenniscentrum in onze regio en zijn we één van de zes Seveso-omgevingsdiensten. Onze nieuwe naam, Omgevingsdienst Zuid-Limburg, weerspiegelt deze bredere rol.

Terugkijkend op 2024 zien we dat er steeds meer aandacht is voor een schone, gezonde en veilige leefomgeving en de rol van omgevingsdiensten daarin. Onze inwoners worden zich steeds bewuster van het belang van hun leefomgeving. Grote landelijke kwesties zoals Tata Steel en Chemours hebben dit bewustzijn versterkt. In onze regio was er veel aandacht voor (indirecte) lozingen op de Maas en de tankcleaning bedrijven.

Dit onderstreept het belang van een goed VTH-stelsel en robuuste omgevingsdiensten, zoals al in 2021 werd erkend door de commissie Van Aartsen. Deze commissie constateerde dat het systeem tekortschiet en tot vermijdbare milieuschade kan leiden. Ze deed aanbevelingen om het stelsel te versterken, waaronder het robuuster maken van omgevingsdiensten. Voor ons was 2024 het jaar waarin we begonnen met deze versterking.

Naast het versterken van onze organisatie om op 1 april 2026 robuust te zijn, hebben we ook onze werkzaamheden en werkwijzen aangepast aan de nieuwe Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking trad. Tegelijkertijd bleef onze dienstverlening onverminderd doorgaan.

Met de inzet van alle 160 medewerkers en onze 17 deelnemers hebben we het afgelopen jaar hard gewerkt aan nieuwe ontwikkelingen en het waarborgen van een schone, veilige en gezonde leefomgeving. Een leefomgeving die het verdient om daar op een goede wijze invulling aan te geven als Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

2.2. Ontwikkelingen 2024

2.2.1. Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel

De afgelopen twee jaar gaf het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) uitvoering aan de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen om het VTH-stelsel voor milieu sterker en onafhankelijker te maken. In dit programma werkten het Rijk (de Ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Justitie en Veiligheid (JenV)), provincies, gemeenten, omgevingsdiensten en waterschappen samen. Het programma begon in de zomer van 2022 en eindigde in september 2024.

Om de verbeteringen in het stelsel door te voeren werden binnen het programma zes pijlers benoemd. In elke pijler werkte een team van experts onder leiding van een onafhankelijke projectleider.

De zes pijlers waren:

1	**Robuuste omgevingsdiensten en financiering**
2	**Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging;**
3	**Informatievoorziening VTH;**
4	**Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt;**
5	**Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving;**
6	**Monitoring kwaliteit milieutoezicht.**

Het Interbestuurlijk Programma heeft diverse 'producten' opgeleverd om het VTH-stelsel te versterken. Inmiddels wordt gekeken naar een nieuwe interbestuurlijke samenwerkingsvorm om het VTH-stelsel in de komende jaren te blijven versterken en de opgeleverde producten en resultaten te implementeren en te borgen. Dit moet zorgen voor een schonere, veiligere en gezondere leefomgeving.

2.2.2. Robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg

In de zomer van 2023 stelde het Bestuurlijk Overleg IBP VTH robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten vast. Elk van de 28 omgevingsdiensten heeft zichzelf beoordeeld op zes kritische prestatie indicatoren (kpi's). Deze zelftoetsen zijn beoordeeld door het ministerie van IenW. Volgens deze beoordeling voldoen twee omgevingsdiensten aan de kpi's. De overige omgevingsdiensten, waaronder de onze, moesten vóór 1 april 2024 een plan van aanpak opstellen om hier uiterlijk op 1 april 2026 wel aan te voldoen.

In het voorjaar van 2024 is een plan van aanpak robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg opgesteld. Het plan is unaniem vastgesteld door ons bestuur. De financiële vertaling van het plan van aanpak vond plaats in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026 – 2028. Daarmee zijn vanaf 2025 de middelen beschikbaar om invulling te geven aan de versterking van onze organisatie. Deze versterking richt zich onder meer op bedrijfsvoering, zoals het slim gebruiken van data en het vormgeven van een innovatiekalender. Ook is de versterking gericht op onze primaire processen, zoals het beter invulling geven aan strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving.

Het ministerie van IenW toetst de voortgang van alle omgevingsdiensten. In een eerste toets van het plan van aanpak kleurde onze omgevingsdienst nog 'oranje' omdat niet alle stappen voldoende concreet waren beschreven. Het ministerie stelde met name vragen over het omzetcriterium. Met het vaststellen van de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026- 2028 is dit omzetcriterium gehaald.

Eind december 2024 hebben wij een eerste voortgangsrapportage ingediend over de periode april tot november 2024. Op basis van deze voortgangsrapportage heeft het Ministerie de inschatting afgegeven dat onze dienst, op een enkele kanttekening na, per 1 april 2026 aan de robuustheidscriteria zal voldoen. Die inschatting delen wij en daaraan wordt door alle medewerkers, het bestuur en de deelnemers hard gewerkt.

In verband met het robuust worden van onze organisatie en het versterken van het partnerschap met onze deelnemers, zijn een viertal onderzoeken opgestart met betrekking tot:

- Revitalisering opdrachtgeverschap;
- Bedrijfsplan voor de overdracht van milieu gerelateerde plustaken;
- Financieringssystematiek;
- Verantwoordings- en rapportageproces VTH.

Deze onderzoeken worden hieronder toegelicht.

Revitalisering opdrachtgeverschap
De afgelopen jaren bleek dat het opdrachtgeverschap beperkt was ontwikkeld en onvoldoende in gezamenlijkheid met onze partners was vormgegeven. In 2024 hebben we met hulp van een extern adviesbureau gekeken hoe we dit samen beter kunnen doen. Het doel is om het partnerschap met onze 17 deelnemers te versterken. Vanaf 2025 gaan we de gemaakte afspraken uitvoeren. Het gezamenlijke partneroverleg zal vooral worden gebruikt om gemeenschappelijke thema's over onze leefomgeving te bespreken. Ook gebruiken we dit overleg om elkaar beter te leren kennen en ons partnerschap te versterken.

Bedrijfsplan milieu gerelateerde plustaken
Een manier om als omgevingsdienst robuuster te worden, is door naast de verplichte basistaken ook aanvullende taken (plustaken) voor de deelnemers uit te voeren. Hierdoor kunnen we de benodigde capaciteit en expertise voor bepaalde taken bundelen. Basis- en plustaken kunnen zo beter op elkaar worden afgestemd, wat leidt tot een effectievere en efficiëntere werkwijze. Tegelijkertijd kunnen we onze kennis en vaardigheden beter ontwikkelen en inzetten. Om duidelijk te maken wat dit voor onze deelnemers betekent, zijn we begonnen met het opstellen van een bedrijfsplan. Dit bedrijfsplan zal halverwege 2025 ter goedkeuring aan het bestuur worden voorgelegd.

Financieringssystematiek
Op verzoek van onze deelnemers is een onderzoek gestart om te beoordelen of onze huidige financieringssystematiek zorgt voor een eerlijke, transparante en evenwichtige verdeling van de kosten van onze omgevingsdienst. Daarnaast worden alternatieve financieringsmodellen, waaronder het nieuwe landelijke model, onderzocht om te zien of deze beter voldoen aan de gestelde criteria. Dit onderzoek is opgestart en zal in 2025 worden afgerond en ter besluitvorming aan het bestuur worden voorgelegd.

Verantwoordings- en rapportageproces VTH
In 2024 is het bestaande verantwoordings- en rapportageproces VTH beoordeeld. Uit dit onderzoek bleek dat een andere manier van data verzamelen, analyseren en presenteren zou zorgdragen voor meer transparantie en betere sturingsmogelijkheden. Dit sluit beter aan bij de behoeften van onze deelnemers en onszelf. De resultaten en aanbevelingen van het onderzoek zijn door ons bestuur goedgekeurd en worden in 2025 geïmplementeerd.

Zoals in de inleiding is aangegeven is het robuust worden van onze omgevingsdienst een grote opgave voor onze organisatie. Om dit te realiseren, wordt steeds vaker de samenwerking gezocht binnen Omgevingsdienst Nederland (ODNL) en met name met de andere Seveso-omgevingsdiensten. De problematiek van de Seveso-omgevingsdiensten is vaak van een andere orde vanwege de taken met betrekking tot de risicovolle Seveso-inrichtingen.

2.2.3. Personeel

Formatie
In 2024 is het aantal medewerkers in dienst van onze organisatie gegroeid naar 141, hetgeen neerkomt op 132,3 FTE (in 2023 waren dit 133 medewerkers en 124,3 FTE). Het aantal jonge medewerkers in dienst van de organisatie is opnieuw toegenomen in 2024. Op 31 december 2024 bestond 12,8% van het totaal aantal medewerkers uit medewerkers van 30 jaar en jonger (in 2023 was dit 10,5%).

Inhuur
Op 31 december 2024 waren binnen de organisatie 28 inhuurkrachten werkzaam met een gezamenlijke omvang van 16,1 FTE. Bij de huidige inhuur zijn er nog steeds relatief veel mensen die slechts een beperkt aantal uren voor de organisatie werken, vergeleken met de medewerkers die in dienst zijn. Het aandeel kosten externe inhuur ten opzichte van de werkgeverslasten vermeerderd met kosten externe inhuur komt hiermee uit op 14,4%. Bij WSGO-leden bedraagt dit percentage 13,2% en bij gemeenten 18,1% (bron: Personeelsmonitor WSGO 2023, AO-fonds).

Bij de inzet van ZPP-ers wordt sinds 2024 strikter rekening gehouden met de richtlijnen vanuit de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA), omdat deze wet vanaf 1 januari 2025 strenger wordt gehandhaafd door de overheid.

Vacatures
Het blijft een uitdaging om vacatures te vullen. Vaker dan voorheen sluit de opleiding en ervaring van kandidaten minder goed aan bij de functie. Dit komt door de krapte op de arbeidsmarkt en het is niet te verwachten dat dit snel verandert. Ondanks deze krapte heeft de organisatie in 2024 onder andere zeven nieuwe milieutoezichthouders kunnen aannemen. Het invullen van de functie van technisch adviseur bodem bleek echter moeilijker. Het blijft noodzakelijk om te investeren in het inwerken van nieuwe werknemers, waaronder trainees die na hun opleiding in dienst komen, zodat zij praktijkervaring kunnen opdoen en verder opgeleid kunnen worden.

Arbeidsmarktcommunicatie en aantrekkelijk werkgeverschap
Arbeidsmarktcommunicatie en aantrekkelijk werkgeverschap blijven voortdurend onze aandacht houden. De landelijke campagne onder het motto 'omdat je staat voor je omgeving' om omgevingsdiensten zichtbaarder te maken, werd eind 2024 succesvol afgerond.

Het LinkedIn-profiel van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg wordt actief bijgehouden met

berichten, interviews en vacatures, waarbij we benadrukken wat het aantrekkelijk maakt om bij ons te werken.

Ons intranet, een belangrijke informatiebron voor het personeel, heeft een nieuwe opzet gekregen. Dit is bedoeld om de communicatie zo efficiënt mogelijk te maken en medewerkers op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen binnen de organisatie. Dit bevordert de betrokkenheid van medewerkers bij de organisatie.

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuimpercentage in 2024 was 3,5% (in 2023 was dit 3,3%). Dit percentage is nog steeds laag vergeleken met het ziekteverzuim in 2023 bij WSGO-leden (6,9%) en gemeenten (6,5%).

Cao SGO
De Cao SGO, die loopt van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025, heeft geleid tot enkele wijzigingen in het personeelshandboek van de organisatie. Dit betreft onder andere het vervallen van het onderscheid in stagevergoedingen voor MBO- en HBO-studenten, de hoogte van de toelage voor beschikbaarheidsdiensten, (bijzonder) verlof met behoud van salaris en gewijzigd betaald ouderschapsverlof. De noodzakelijke aanpassingen in de regelingen van het personeelshandboek zijn inmiddels doorgevoerd. Het handboek is nu volledig up-to-date en in lijn met de Cao SGO 2024-2025.

Gewijzigde Wet bescherming klokkenluiders
De regeling voor het melden van vermoedens van misstanden en inbreuken op Unierecht in het personeelshandboek is aangepast aan de gewijzigde Wet bescherming klokkenluiders. Dit betekent dat de regeling nu volledig in lijn is met de nieuwste modelregeling van de VNG. Een belangrijke wijziging is dat klokkenluiders vanaf 1 februari 2024 recht hebben op gratis rechtsbijstand en mediation.

Duurzame inzetbaarheid
Vitaliteit is een belangrijk speerpunt in de Cao SGO 2024-2025. Dit thema werd eerder al uitgewerkt binnen het bredere kader van duurzame inzetbaarheid, voortkomend uit het onderwerp 'aantrekkelijk werkgeverschap' uit de Toekomstagenda en het thema 'doorstroom' uit het Strategisch Personeelsplan 2021-2025.

In september 2024 werd duurzame inzetbaarheid geïntroduceerd bij medewerkers van de organisatie tijdens de landelijke Week van het werkgeluk. Naast een lezing over 'werkgeluk' werd gepresenteerd wat de Omgevingsdienst Zuid-Limburg kan betekenen voor werknemers op het gebied van duurzame inzetbaarheid en welke instrumenten beschikbaar zijn. Dit omvat loopbaanontwikkeling, het versterken van vakmanschap in de eigen functie en vitaliteit. Medewerkers kunnen hierover in gesprek gaan met hun leidinggevende door middel van 'het goede gesprek'. Dit gesprek is toegevoegd aan de reguliere HRM-gespreks-cyclus van plannings-, voortgangs- en beoordelingsgesprekken. In tegenstelling tot deze gesprekken wordt 'het goede gesprek' op initiatief van de medewerker gevoerd.

Het doel blijft tweeledig: enerzijds de vitaliteit van medewerkers versterken, zodat zij gedurende de hun loopbaan energiek en inzetbaar blijven in verschillende omstandigheden (zowel fysiek, mentaal als sociaal). Anderzijds heeft de organisatie er baat bij als medewerkers productief zijn, plezier hebben in hun werk en behouden blijven voor de organisatie.

Opleidingsplan
In het opleidingsplan staat welke extra kennis, vaardigheden en opleidingen nodig zijn om de organisatie- en afdelingsdoelen te behalen.

In het opleidingsplan 2024 zijn de volgende opleidingen op organisatieniveau opgenomen, die aansluiten bij nieuwe ontwikkelingen:
- De inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 en de invoering van vijf VTH-competentieprofielen: casemanager, vergunningverlener, toezichthouder/handhaver, juridisch adviseur en specialistisch adviseur.

- De overgang naar de geldende Kwaliteitscriteria 2.3 en het blijvend voldoen hieraan.
- De invoering van 'het goede gesprek' in het kader van duurzame inzetbaarheid (vakkennis, loopbaan en vitaliteit).

In het afgelopen jaar hebben medewerkers in een VTH-functie een in-company-opleiding 'Omgevingswet' gevolgd. Daarnaast volgen alle (nieuwe) medewerkers de trainingen 'Politiek bestuurlijke sensitiviteit' en 'Tools voor samenwerken'. Op organisatieniveau is in 2024 gestart met de ontwikkeling van de competentie 'verbinden', die in alle VTH-competentieprofielen voorkomt. Alle medewerkers hebben in dit kader een training 'verbinden' aangeboden gekregen. Deze trainingen worden jaarlijks ook aan nieuwe medewerkers aangeboden.

Leidinggevenden hebben een training gevolgd in het voeren van 'het goede gesprek'. Ook medewerkers kunnen ter voorbereiding op dit gesprek een training volgen.

Afdeling Bedrijfsvoering
Een van de maatregelen uit het plan van aanpak om te komen tot een robuuste omgevingsdienst was de uitbreiding met een nieuwe afdeling Bedrijfsvoering. De vorming van deze afdeling is in 2024 voorbereid en per 1 januari 2025 is de nieuwe afdeling een feit. Er is een nieuw afdelingshoofd Bedrijfsvoering geworven en de Regeling organisatie Omgevingsdienst Zuid-Limburg is aan deze organisatiewijziging aangepast. Medewerkers die naar de nieuwe afdeling Bedrijfsvoering zijn overgegaan, hebben een aanvulling op hun arbeidsovereenkomst ontvangen. Om de bedrijfsvoering en informatievoorziening verder te verbeteren, hebben we nieuwe functies beschreven voor de afdeling Bedrijfsvoering, zoals functies op het gebied van informatievoorziening/data, communicatie, planning en control en projectleiderschap. Na goedkeuring door het bestuur worden de functies opengesteld voor sollicitaties.

2.2.4. De Omgevingswet

Algemeen
Sinds 1 januari 2024 geldt de Omgevingswet als belangrijkste kader voor de omgevingsdienst. De inrichting van systemen en werkprocessen in de organisatie is goed verlopen. Grote (technische) problemen in de verwerking van aanvragen en meldingen zijn uitgebleven.

De overgang naar een nieuw wettelijk stelsel leidde ertoe dat op de drempel naar 2024 nog een groot aantal vergunningaanvragen en meldingen is gedaan die onder het inmiddels oude Wabo- en Wm-regime vallen. Deze aanvragen waren helaas vaak niet compleet hetgeen uiteraard extra werk opleverde. De organisatie is de eerste helft van 2024 nog drukdoende geweest met het behandelen van deze aanvragen onder de Wabo en Wm. In de tweede helft van 2024 is het werk verschoven naar de Omgevingswet.

De afdoening van zaken die onder de Omgevingswet vallen, vergde zoals verwacht meer tijd doordat medewerkers zich de toepassing van nieuwe wetgeving in concrete gevallen nog eigen moesten maken. De verwachting is dat dit een tijdelijk effect is dat ook na 2024 nog na-ijlt.

Met de verandering van inrichting naar milieubelastende activiteiten (mba's) vindt er een verschuiving plaats van de vindplaats van de regels voor activiteiten. Waar deze voorheen bij elkaar stonden in een vergunning is dit onder de Omgevingswet terug te vinden in een vergunning voor de activiteit, algemene rijksregels, algemene regels van de provincie of de gemeente, of onder de zorgplicht. Bij de vergunningverlening moet steeds worden gekeken om welke activiteit het gaat, of er een vergunningplicht geldt en wat de beoordelingsregels zijn. Wat de invloed op het werk is, is mede afhankelijk van hoe aanvrager de vergunning aanvraagt. Vraagt men steeds voor één of een beperkt aantal activiteiten een vergunning aan of voor alle vergunningplichtige activiteiten die binnen één bedrijf plaatsvinden.

De wijziging naar mba's en gewijzigde terminologie onder de Omgevingswet leidt ertoe dat bij sommige bedrijven minder samenhang lijkt te zijn. Doordat mba's separaat kunnen worden aangevraagd dreigt versnippering. Dit komt efficiëntie en doelmatigheid niet ten goede.

Voor handhaving betekent de verschuiving van inrichting naar mba's dat steeds goed gekeken moet worden om welke activiteit het gaat, waar de regels staan en wie bevoegd is om de regels te handhaven. Dit vraagt om praktische kennis van de systematiek die nog in opbouw is.

Omzetting inrichtingen naar mba's
De inwerkingtreding van de Omgevingswet vraagt om een omzetting van het inrichtingenbestand naar milieubelastende activiteiten (mba's). Voor die omzetting is via de begroting vanaf 2023 gedurende drie jaar budget gereserveerd. Deze omzetting is in 2023 gestart en ligt op schema. Inmiddels heeft via de zogeheten VIA-tool een automatische omzetting plaatsgevonden van inrichtingen naar mba's op basis van de SBI-code uit de KvK, maar daarmee zijn nog lang niet alle mba's 100% correct overgezet. De duizenden inrichtingen worden handmatig bekeken, aangepast en aangevuld aan de hand van het dossier van de betreffende inrichting. De complexe, provinciale inrichtingen worden geheel handmatig overgezet, zonder hulp van de VIA-tool. Het is onze wens het inrichtingenbestand zo snel als mogelijk in zijn volledigheid te hebben omgezet. Dit met het oog op efficiëntie, de juiste doorberekening van kosten in de werkprogramma's en het in het vizier hebben van de juiste bevoegd gezagen.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
Het DSO (Omgevingsloket) laat initiatiefnemers beperkte informatie, minder dan voorheen, invoeren voor meldingen, informatieplichten en vergunningaanvragen o.a. door het verdwijnen van bepaalde indieningsvereisten. Hierdoor is het inhoudelijk kunnen toetsen van een verzoek op aard, type en omvang aan de voorkant (preventief) zeer beperkt en verschuift de inhoudelijke toetsing deels naar toezicht (reactief) en dit kan leiden tot fouten en onwenselijke situaties.

Regionale processen en werkafspraken
De (digitale) werkwijze zoals die regionaal is afgesproken en de nieuwe procedures vragen voortdurend aandacht en afstemming in concrete situaties. Deels heeft dat te maken met de functionele inrichting van het DSO (Omgevingsloket) en de onbekendheid daarvan voor gebruikers. Hierdoor ontstaan onjuiste en onvolledige meldingen, informatieplichten en vergunningaanvragen op basis van onjuiste aannames of door foutieve invoer door initiatiefnemers. Het kost de organisatie veel tijd om initiatiefnemers op de hoogte te stellen van verkeerd of onvolledig aangevraagde of gemelde activiteiten.

Milieuleges
De Omgevingswet introduceerde voor bevoegde gezagen de mogelijkheid om leges te heffen voor milieuactiviteiten zoals deze daarvoor reeds mogelijk waren voor bouw- en andere activiteiten. De omgevingsdienst stuurt namens de provincie en een aantal gemeenten als bevoegd gezag de vooraankondiging leges aan de initiatiefnemer. Niet alle gemeenten maken van deze mogelijkheid gebruik.

Met betrekking tot de mogelijke legesopbrengsten signaleert de omgevingsdienst dat het aantal legesplichtige feiten in 2024 achterblijft bij de raming op basis van eerdere jaarcijfers. Mogelijk zijn de hausse aan aanvragen onder de Wabo en Wet milieubeheer vóór 1 januari 2024 (niet legesplichtig) en een afwachtende houding ten aanzien van (jurisprudentie)ontwikkelingen onder de Omgevingswet hier debet aan. Een andere mogelijkheid is dat de daling of 'het achterblijven' verband kan houden met een bredere economische context. Zo zorgen ontwikkelingen op het gebied van klimaat- en milieubeleid voor meer complexiteit in vergunningaanvragen en projecten. Daarnaast speelt internationale onzekerheid een rol, wat mogelijk investeringen in nieuwe projecten beïnvloedt.

2.2.5. Wet open overheid

De Wet open overheid (hierna: Woo) maakt onderscheidt in twee soorten van openbaarmaking van overheidsinformatie, namelijk de passieve openbaarmaking (op verzoek) en de actieve openbaarmaking (op eigen initiatief). De Woo is van toepassing op de bestuursorganen van het openbaar lichaam te weten het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

De Woo verplicht bestuursorganen om bij de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering van de wet te doen, mede in relatie tot de beleidsvoornemens in de begroting. Daarbij is het belangrijk dat in ieder geval ingegaan wordt op de drie hoofdonderdelen uit de Woo:

- Actieve openbaarmaking
- Passieve openbaarmaking
- Verbetering van de informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking
De actieve openbaarmaking heeft betrekking op de openbaarmaking van overheidsinformatie uit eigen beweging. De vier categorieën die per 1 november 2024 verplicht openbaar moeten worden gemaakt en van toepassing (kunnen) zijn op de Omgevingsdienst zijn:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften;
- Overige besluiten van algemene strekking;
- Organisatie en werkwijze;
- Bereikbaarheidsgegevens;

De categorieën Wetten en algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking worden geautomatiseerd ontsloten wanneer deze op de juiste wijze worden gepubliceerd. De categorieën Organisatie en werkwijze en Bereikbaarheidsgegevens worden ontsloten via het Register van Overheidsorganisaties (ROO). In het Gemeenschappelijke Regelingen-register (GR-register, een ander onderdeel van het ROO) staan alle gemeenschappelijke regelingen geregistreerd. De Omgevingsdienst voldoet aan de geldende verplichtingen.
In 2024 is verder invulling gegeven aan de actieve openbaarmaking door de publicatie van besluiten(lijsten) van het algemeen en dagelijks bestuur via de website.

Passieve openbaarmaking
De passieve openbaarmaking behelst de behandeling van verzoeken van burgers of organisaties om openbaarmaking van overheidsinformatie.

Woo-verzoeken kunnen aan de bestuursorganen van het openbaar lichaam worden gericht voor zover het informatie betreft die onder hen aanwezig is (ten behoeve van hen opgesteld). Voor het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter gaat het dan met name om documenten in het kader van de eigen bedrijfsvoering van de organisatie. Woo-verzoeken die zien op informatie die is opgesteld in mandaat voor de deelnemers, vallen hier niet onder.

In 2024 hebben de bestuursorganen van het openbaar lichaam geen Woo-verzoeken ontvangen.

Verbetering informatiehuishouding
Een goede informatiehuishouding is een randvoorwaarde om informatie te kunnen vinden en ontsluiten. In 2023 is het informatie- en archiefbeheer van de organisatie voor de eerste keer getoetst door een archiefinspecteur van het Historisch Centrum Limburg (hierna: HCL). Deze inspectie heeft zich beperkt tot de eigen bedrijfsvoering van de organisatie. Hieruit bleek dat wij op dat moment niet voldeden aan (alle) verplichtingen van de Archiefwet en onderliggende regelgeving.

In 2024 is de organisatie gestart met een verbetertraject, met als ambitie om binnen een afzienbare periode in control te zijn op het eigen informatie- en archiefbeheer en, binnen de budgettaire en organisatorische mogelijkheden en beperkingen, compliant te zijn aan de Archiefwet. Daartoe is een verbeterplan opgesteld waarin de planning en activiteiten voor realisatie van deze ambitie zijn opgenomen. Het verbeterplan is akkoord bevonden door HCL.

Daarnaast is in 2024 mede invulling gegeven aan de aanbevelingen door het opstellen van een informatiebeheerbeleid en organisatieadvies en door in de begroting vanaf 2025 structureel middelen op te nemen voor een afdeling Bedrijfsvoering en de daaronder ressorterende functies waaronder de adviseur kwaliteitsmanagement en informatievoorziening.

De organisatie zet blijvend in op bewustwording zodat medewerkers zorgvuldig met informatie omgaan en zorgen voor juiste dossiervorming.

2.2.6. Wet gemeenschappelijke regelingen

In 2023 is de formele procedure gestart om onze gemeenschappelijke regeling aan te passen aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De Wgr is in 2022 aangepast om de politieke verantwoording over samenwerkingsverbanden te verbeteren. Er zijn met de wetswijziging een aantal aanpassingen van c.q. aanvullingen op bestaande instrumenten geïntroduceerd die de volksvertegenwoordiging kan gebruiken om de eigen controlerende en kaderstellende rol bij gemeenschappelijke regelingen beter in te vullen.

In de eerste helft van 2024 is het besluitvormingsproces doorlopen bij onze deelnemers om de gemeenschappelijke regeling te wijzigen. Na unanieme instemming van alle colleges van burgemeester en wethouders en het college van gedeputeerde staten is de gewijzigde regeling per 3 juli 2024 in werking getreden. Met deze wijziging is ook de naamswijziging van RUD Zuid-Limburg naar Omgevingsdienst Zuid-Limburg formeel doorgevoerd, waardoor de naamgeving van de organisatie beter aansluit bij de tekst en gedachte van de Omgevingswet én een herkenbaar beeld oproept van waar wij van zijn en voor staan.

2.2.7. Klachtenbehandeling

Klachtrecht
De organisatie behandelt klachten volgens het interne klachtrecht van titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Voor een zorgvuldige uitvoering van de procedure is een Verordening klachtenbehandeling vastgesteld en gepubliceerd. Op grond van deze Verordening is er een klachtbehandelaar, die het klaagschrift behandelt en hierover adviseert aan het bestuursorgaan. De klachtbehandelaar en de plaatsvervanger(s) worden door het dagelijks bestuur aangewezen. Het bestuursorgaan stelt een klager schriftelijk en gemotiveerd in kennis van de bevindingen van het onderzoek naar de klacht, zijn oordeel daarover en van eventuele conclusies die daaraan worden verbonden. Deze bevoegdheid is gemandateerd aan de directeur (tenzij de klacht betrekking heeft op een gedraging van de directeur). Wanneer een klager niet tevreden is met de afhandeling van de klacht door de organisatie, kan deze een klacht indienen bij de Nationale ombudsman.

Het bestuursorgaan is wettelijk verplicht om de bij hem ingediende schriftelijke klachten te registreren en daarover te rapporteren. De geregistreerde klachten worden gepubliceerd in het jaarverslag.

De klachten die hier gepresenteerd worden zijn de klachten als bedoeld in de Awb. Dit zijn klachten van burgers over de bejegening door onze medewerkers of de kwaliteit van geleverde informatie, producten en diensten. Het gaat daarbij dus niet om milieuklachten.

In 2024 zijn geen formele klachten op grond van de Awb ontvangen.

Klachtenmeldpunt aanbestedingen
Naast de klachtafhandeling op grond van de Awb, heeft de organisatie een klachtenregeling in het kader van inkoop- en aanbestedingsprocedures. Deze regeling is gebaseerd op het flankerend beleid bij de Aanbestedingswet 2012. De klachtenregeling is zodanig ingericht dat ondernemers bij een klacht over een inkoop- of aanbestedingsprocedure deze snel en laagdrempelig kunnen indienen bij een onafhankelijk meldpunt, dat elke klacht onafhankelijk, zorgvuldig en deskundig wordt behandeld en dat voortvarend wordt beslist of de klacht (deels) terecht of onterecht is.

Met de klachtenregeling hebben ondernemers de mogelijkheid om niet direct het rechtsmiddel van een kort geding te hoeven inzetten. Op grond van de regeling rapporteert de organisatie als aanbestedende dienst jaarlijks over de klachtafhandeling.

In 2024 zijn door het onafhankelijk meldpunt geen klachten ontvangen over inkoop- en aanbestedingsprocedures van de Omgevingsdienst.

2.3. Kerncijfers uitvoering VTH-taken

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg heeft voor circa 3.800 inrichtingen, waarvan ruim 1.300 basistaak-inrichtingen, diverse (vuurwerk)evenementen én in het buitengebied in 2024 de volgende werkzaamheden uitgevoerd of behandeld:

960 **bouw- en milieuvergunningaanvragen, zienswijzen, ontheffingen, taakstellende voorschriften, vooroverleggen e.d. (2023: 950);**

1.100 **adviezen bodem, asbest, energie, geluid, geur, lucht en dergelijke;**

5.370 **meldingen activiteitenbesluit, diverse bodemmeldingen, sloop-/asbestmeldingen, vuurwerk en overige meldingen (2023: 4.275);**

850 **klachten en incidentmeldingen (2023: 1.400);**

3.260 **milieu-, bouw- (inclusief asbest) en bodemtoezicht (2023: 2.200).**

Uit bovenstaande zaken zijn in totaal 280 juridische bezwaar- en beroepsprocedures, bestuursrechtelijke handhavingszaken en dergelijke ontstaan en behandeld (2023: 270).

2.4. Vergunningen

Prestatie indicatoren
Vergunningaanvragen en meldingen moeten binnen de wettelijke termijnen en vanaf 2024 conform de eisen van de Omgevingswet (Ow) en deels nog onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) worden afgehandeld. Deze procedures worden geïntegreerd behandeld in het kader van de geldende wet- en regelgeving, waarbij een nauwe aansluiting vereist is met de gemeentelijke loketten en het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). De door bedrijven ingediende documenten worden getoetst op juistheid en volledigheid. Bij een positieve beoordeling kan dit leiden tot het verlenen van een omgevingsvergunning of een andere benodigde toestemming door of namens het bevoegd gezag.

Speerpunt	Prestatie indicator	Score / resultaat 2024
(1) Tijdige vergunningen	90% van de vergunningen, voorbereid met de uitgebreide procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn, tenzij door de aanvrager wordt ingestemd met termijnoverschrijding. 95% van de vergunningen voorbereid met de reguliere procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn.	96% van de vergunningen voorbereid met de uitgebreide procedure zijn behandeld binnen de geldende termijn of hebben instemming vanwege termijnoverschrijding. 96% van de vergunningen voorbereid met de reguliere procedure zijn behandeld binnen de geldende termijn of hebben instemming vanwege termijnoverschrijding.
(2) Tijdige advisering over de te nemen beslissing op een aanvraag	95% van de adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de afgesproken termijn gegeven te zijn, tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging.	100% van de vergunning gerelateerde adviezen zijn binnen de afgesproken termijn verstrekt of hebben instemming van de aanvrager.
(3) Kwaliteit	Vergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving (normen, BREF's, richtlijnen etc.) en het beleid van de opdrachtgever. Van de bezwaarschriften mag maximaal 15% gegrond worden verklaard.	100% van de vastgestelde besluiten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving. Alle vergunningprocedures hebben de bezwaarfase, de rechterlijke toets c.q. Raad van State doorstaan of zijn ongegrond verklaard.
(4) Actualiteit	Vergunningen worden binnen de daarvoor geldende termijnen aangepast aan BBT-conclusies/BREF's.	85% van de Seveso – Rie4 vergunningen zijn actueel en voldoen daarmee aan de BBT-conclusies / BREF's

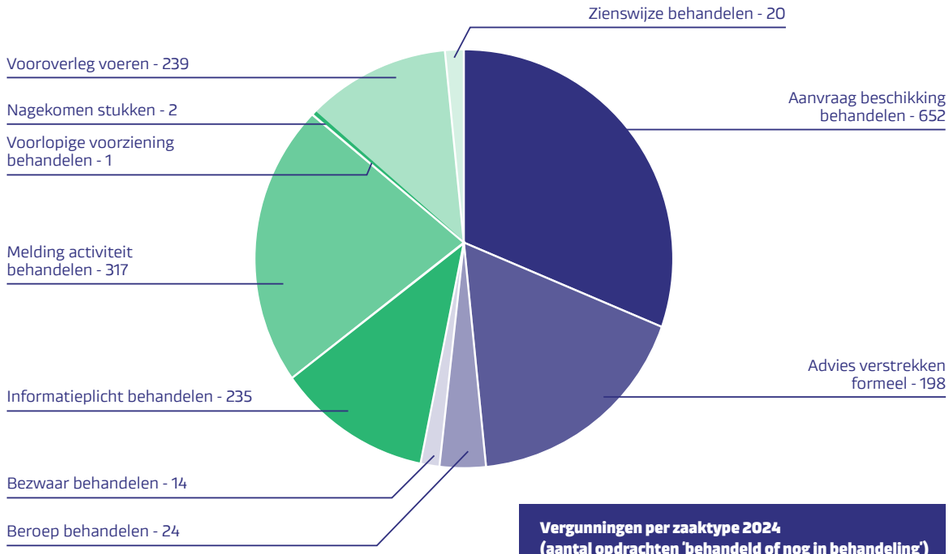
Ad 1. Tijdige vergunningen (reguliere of uitgebreide procedures)
In 2024 zijn 430 aanvraag beschikkingen (inclusief taakstellende voorschriften, diverse soorten ontheffingen en vuurwerkvergunningen) volgens de daarvoor geldende procedure afgerond (2023: 452). De beschikkingen zijn zoals uit de KPI blijkt overwegend binnen de wettelijke c.q. afgesproken termijn behandeld of er is instemming bereikt over termijnoverschrijding.

Ad 2. Tijdige adviezen
In 2024 zijn 126 adviesaanvragen afgerond (2023: 97). De adviezen die betrekking hebben op vergunningprocedures (o.a. de advies beschikkingen en ontheffingen) zijn grotendeels binnen de afgesproken termijn vastgesteld of hebben langer geduurd met instemming van de aanvrager. Slechts bij één advies beschikking is sprake van termijnoverschrijding, zonder instemming van de aanvrager.

Ad 3. Kwaliteit
In 2024 zijn bij de afdeling vergunningen in totaal 39 bezwaar-, voorlopige voorziening en (hoger) beroepsprocedures in behandeling genomen (2023: 37). Hiervan zijn dit jaar in totaal 16 juridische procedures afgerond (2023: 17) en deze zijn allen ongegrond of niet-ontvankelijk verklaard, ingetrokken door de aanvrager of afgewezen (voorlopige voorziening) (2023: 2 gegrond).

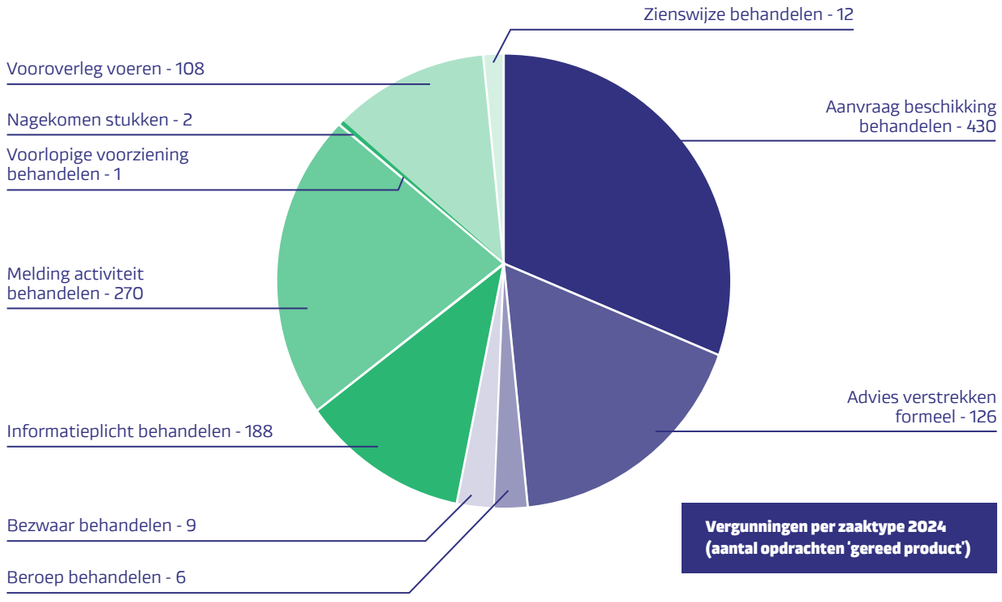
Ad 4. Actualiteit
Voor 2024 stond op de planning de vergunning van twee bedrijven te actualiseren via een revisievergunning of ambtshalve wijziging. Dat is in 2024 niet gelukt in verband met stikstofdepositie-problematiek. Aangezien voor de vergunning bouwkundige maatregelen zijn vereist, die extra stikstofdepositie tot gevolg hebben, is het wachten op toestemming vanuit natuurwetgeving. Het actualiteitspercentage vergunningen voor majeure risicobedrijven is daardoor eind 2024 85% (2023: 86%). Ter vergelijking, het landelijk gemiddelde actualiteitspercentage is 70% (peiling 3e kwartaal 2024).

Realisatie aantallen producten
De volgende 'vergunning' zaken waren in 2024 behandeld of nog in behandeling:

Vergunningen per zaaktype 2024 (aantal opdrachten 'behandeld of nog in behandeling')

De volgende 'vergunning' zaken zijn in 2024 afgerond:

Vergunningen per zaaktype 2024 (aantal opdrachten 'gereed product')

In vergelijking met het voorgaande jaar vallen wat betreft de afgeronde zaken de volgende dingen op:

- Het zaaktype 'Aanvraag beschikking behandelen' is vraaggestuurd en omvat voornamelijk omgevingsvergunningen, ontheffingen, taakstellend voorschriften en vuurwerkvergunningen. In 2024 zijn er 430 aanvragen afgerond, vergeleken met 452 in 2023. Dit komt vooral door de daling van het aantal afgeronde omgevingsvergunningen van 207 naar 180. Dit aantal is exclusief de 47 omgevingsvergunningen (advies beschikking, zonder mandaat) die vanaf 2024 onder het zaaktype 'Advies verstrekken formeel' worden geregistreerd.
- Het aantal ontheffingen is gestegen van 30 naar 37. Het aantal taakstellende voorschriften is gedaald van 147 naar 131. Het aantal vuurwerkvergunningen (ontbrandingstoestemmingen) is afgenomen van 20 naar 17.
- Het aantal afgeronde bezwaar- en beroepszaken ligt in lijn met het voorgaande jaar. In 2024 zijn 15 bezwaar- en beroepzaken afgerond. In 2023 waren dit er 16.
- Het zaaktype 'Meldingen Activiteiten behandelen' is vraaggestuurd en omvat de melding Activiteitenbesluit, melding Milieubelastende Activiteiten en de Vuurwerkmelding.
- In vergelijking met 2023 is het aantal meldingen in 2024 iets afgenomen van 301 naar 270 meldingen. Dit wordt veroorzaakt door het aantal afgenomen meldingen Milieubelastende Activiteiten (voorheen Melding Activiteitenbesluit) van 229 naar 175. Met betrekking tot de Vuurwerkmeldingen is sprake van een kleine stijging van 41 naar 47.
- Tot slot is het aantal afgeronde vooroverleggen ten opzichte van vorig jaar iets toegenomen, van 102 in 2023 naar 108 in 2024.

Projecten en ontwikkelingen

Financiële zekerheidsstelling majeure risicobedrijven
Financiële Zekerheidsstelling is onderdeel van de Omgevingswet en heeft als doel de (opruim) kosten na een faillissement of een calamiteit met milieuschade te dekken. Voor risicobedrijven is een financiële zekerheidstelling verplicht.

Omdat financiële zekerheidstelling nieuw en complex is en gespecialiseerde kennis vereist, is er een landelijke pilotperiode van twee jaar (2024-2025) gestart om ervaring op te doen en inzicht te krijgen in de werking ervan.

In het pilotjaar 2024 hebben wij actief deelgenomen aan landelijke overleggen en presentaties gehouden voor enkele Seveso-bedrijven, waaronder de 17 relevante site-users van het bedrijvencluster Chemelot. Vervolgens hebben we meerdere gesprekken gevoerd met elk bedrijf over de hoogte en vorm van de borging, waarbij we gebruikmaakten van de specialistische financiële en juridische kennis die landelijk beschikbaar was. De bedrijven kiezen zelf de vorm van de borging, waarbij vele (combinaties van) varianten mogelijk zijn.

Eind 2024 hebben we als eerste omgevingsdienst in Nederland de vergunning van een Limburgs risicobedrijf ambtshalve aangevuld met voorschriften over financiële zekerheidstelling. Voor de 18 overige bedrijven waarmee we hebben gesproken, is er, op enkele uitzonderingen na, overeenstemming bereikt over de hoogte van de borg. Over de vorm is in de meeste gevallen nog geen keuze gemaakt, vooral niet bij borgen hoger dan € 1 miljoen. Pas nadat er in goed overleg overeenstemming is bereikt over de vorm, leggen we een financiële zekerheid ambtshalve op. Dit om tijdrovende rechtszaken te voorkomen.

2.5 Toezicht en handhaving

Algemeen
De inwerkingtreding van de Omgevingswet en aanverwante wetgeving bracht aanzienlijke uitdagingen met zich mee, zowel op het gebied van regelgeving als in de praktische uitvoering van ons toezicht. In de voor- en najaarsrapportage hebben wij hierover al gerapporteerd. De belangrijkste ontwikkelingen en uitdagingen van het afgelopen jaar waren:

- **Tijdsintensieve voorbereiding:** De complexiteit van de nieuwe wetgeving vereiste een intensievere voorbereiding van onze toezichtsactiviteiten. Hierdoor lagen de realisatiecijfers van het geplande toezicht in de eerste maanden van het jaar aanzienlijk lager dan verwacht.
- **Actualisatie backoffice-applicaties:** Onze backoffice-applicaties voor het milieutoezicht waren aanvankelijk niet volledig up-to-date. We hebben veel tijd geïnvesteerd in het actualiseren en optimaliseren van deze applicaties, wat leidde tot verbeterde prestaties in de tweede helft van het jaar.

Gezien deze uitdagingen hebben wij het milieutoezicht opnieuw geprioriteerd en de planning bijgesteld om onze doelen te kunnen bereiken, met uitzondering van het toezicht bij de meest risicovolle bedrijven.

Prestatie indicatoren
Onderstaande indicatoren zijn voor Toezicht en Handhaving van toepassing.

Speerpunt	Prestatie indicator	Gerealiseerd
1. Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever.	Doelstelling gehaald
	95% van de handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijn.	Doelstelling gehaald.
2. Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken 100%.	De *bijgestelde* planning is gerealiseerd
3. Uniformiteit	Hanteren van vastgesteld handhavingsbeleid opdrachtgever	Is gerealiseerd

Ad 2. Tijdigheid
Zoals in de voor- en najaarsrapportage is aangeven, hebben wij de reguliere planning van het milieutoezicht bijgesteld. Dit betekent een aanpassing van gemiddeld 75% van de oorspronkelijke planning. Het toezicht bij de meest risicovolle bedrijven (Seveso en RIE-4) bleef echter ongewijzigd en is volgens planning gerealiseerd. Onze opdrachtgevers zijn over bovenstaande bijstellingen in voortgangsrapportages en accountgesprekken geïnformeerd.

In 2024 hebben we de bijgestelde planning van het milieutoezicht gerealiseerd.

In totaliteit zijn er in 2024 meer bedrijven bezocht dan oorspronkelijk geprogrammeerd c.q. gepland. Dit heeft met name te maken met niet planbare controles zoals klachtcontroles, ongewoon voorval controles en adhoc-controles (extra opdrachten). In totaliteit bedraagt het niet geplande toezicht in 2024 circa 30% (2023: 20%) van de totaal geplande werkvoorraad.

Ad 3. Uniformiteit
Als onderdeel van onze wettelijke verplichtingen en in lijn met het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel hebben wij een regionale risicoanalyse ontwikkeld. Een belangrijke voorbereidende stap was de regionale omgevingsanalyse Zuid-Limburg, aangeboden aan gemeenten en provincie. Deze analyse, gebaseerd op input van opdrachtgevers, biedt een gedetailleerd overzicht van thema's binnen onze fysieke leefomgeving en belicht relevante ontwikkelingen en trends. Dit vormt de basis voor de regionale risicoanalyse, ontwikkeld door de Antea Group. De Regionale Risicomodule is in december 2024 vastgesteld door het algemeen bestuur. De volgende stap is de verankering van de methode in het regionale beleid en een nog vast te stellen regionaal uitvoeringsprogramma.

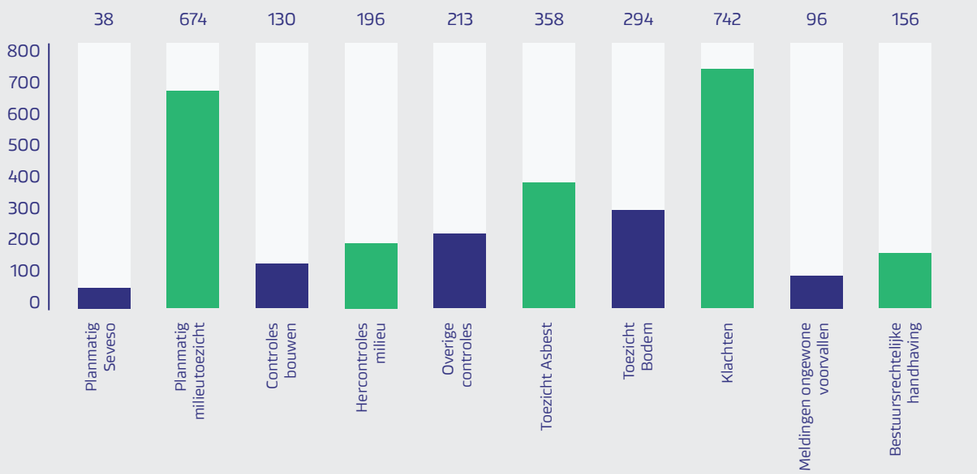
Bijzonderheden

In 2024 hebben we te maken gehad met een aantal dossiers die om meer toezicht inzet hebben gevraagd en/of dossiers die meer bestuurlijke aandacht hebben gevraagd. Het betreft onder andere onderstaande bedrijven:

- BP tankstation Vossedal: bestuursrechtelijk handhavingstraject (last onder dwangsom) naar aanleiding van geconstateerde overtredingen;
- Huisdierencrematorium Parkstad in Heerlen: diverse controles naar aanleiding van geur/rook klachten. Bedrijf heeft plan van aanpak ingediend en verbeteringen in het proces doorgevoerd waardoor klachtenpatroon flink is afgenomen;
- AsfaltNu te Stein: klachtenafhandeling (circa 50 stuks), aanvullende emissiemeting en afhandeling van handhavingsverzoek;
- Poppies Bakeries Born B.V: klachtenafhandeling (circa 60 stuks) ten aanzien van geur en geluid;

- Cedo Recycling te Sittard-Geleen: afhandeling van geurklachten (circa 150 stuks);
- Enerco in Sittard-Geleen: aanvullende controles naar aanleiding van overtredingen op het gebied van indirecte lozingen;
- Fa. Grooten in Simpelveld: diverse controles en bestuursrechtelijk handhavingstraject naar aanleiding van geconstateerde overtredingen;
- Van de Weijer B.V. te Peel en Maas: afhandeling van diverse handhavingsverzoeke-nafhandeling waarbij geen overtredingen zijn geconstateerd alsmede de afhandeling van geurklachten (circa 65 stuks);
- Bredox B.V.: extra toezicht naar aanleiding van opgelegde last onder dwangsom;
- L.R.E. B.V. te Brunssum en Maastricht: extra inzet in het kader van afhandeling van incident alsmede in het kader van bestuursrechtelijke handhavingstrajecten met betrekking tot de afvoer van afvalstoffen;
- E-max-billets B.V. te Kerkrade: Intensivering toezicht naar aanleiding van constateringen op basis van naleving van emissievoorschriften;
- Broekman Logistics Venlo B.V.: diverse controles naar aanleiding van opgelegde last onder dwangsom op basis van Seveso-voorschriften. Na een intensief handhavingstraject van circa twee jaar, heeft Broekman aanzienlijke verbeteringen laten zien op het gebied van veiligheid en naleving van de regelgeving.

Realisatie aantallen producten
Voor wat betreft Toezicht en Handhaving zijn in 2024 de volgende producten gereedgekomen c.q. in behandeling genomen:

Planmatig toezicht (milieu en Seveso)
Voor het planmatig toezicht (milieu en Seveso) zijn er in het verslagjaar 712 controles uitgevoerd, onder te verdelen in:

- 38 planmatige Seveso-inspecties;
- 674 planmatige milieu-inspecties bij bedrijven (RIE-4, RIE-overig, Vergunning- en meldingsplichte bedrijven (basis- en niet-basistaak locaties)).

Milieu hercontroles
De regulier (planmatig) uitgevoerde (milieu)controles resulteerden in 196 hercontroles. Dit komt neer op circa 30% van het totaal aantal regulier geplande controles.

Overige milieucontroles (ad-hoc controles)
Naast regulier geplande controles zijn ook controles uitgevoerd die niet vooraf zijn in te plannen. In 2024 zijn in totaal 213 ad-hoc controles uitgevoerd. Dit waren controles naar aanleiding van klachten, meldingen ongewone voorvallen, naar aanleiding van bestuursrechtelijke handhavingsprocedures (dwangsomcontroles of handhavingsverzoeken), controles naar aanleiding van vuurwerkevenementen en overige ad-hoc situaties.

Afhandeling klachten en meldingen ongewone voorvallen/incidentenonderzoeken
De omgevingsdienst behandelt alle klachten en meldingen ongewone voorvallen van bedrijven die door het bevoegd gezag zijn ingebracht. De meldingen hiervan kunnen zowel administratief als fysiek worden afgehandeld door controles ter plekke. In het verslagjaar zijn 742 klachten ontvangen en geregistreerd. De klachten kunnen worden onderverdeeld in onderstaande milieuthema's:

47% van deze klachten heeft betrekking op gemeentelijke bedrijven.

Daarnaast hebben we 96 incidentmeldingen (meldingen ongewone voorvallen) ontvangen. De aard van de incidentmeldingen is zeer divers. In totaal hebben 66 van de ontvangen incidentmeldingen betrekking op bedrijven waar de provincie Limburg het bevoegde gezag is.

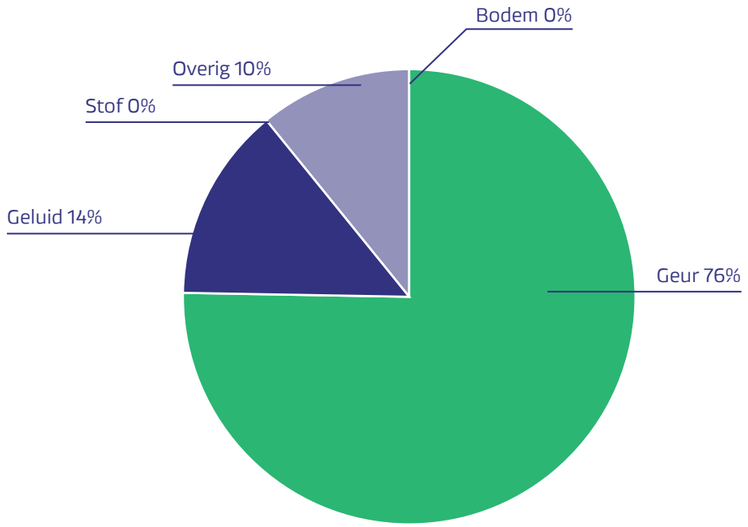
De meest voorkomende klachten over gemeentelijke bedrijven zijn hieronder weergegeven:

- Cedo Recycling (gemeente Sittard-Geleen; 147 klachten over geurhinder);
- Poppies Bakeries Born B.V. (gemeente Sittard-Geleen; 59 klachten over geluid en geur);
- Maastricht Aachen Airport (gemeente Beek; 34 klachten met name over geluid);
- AsfaltNu (Asfaltcentrale gemeente Stein;
- 52 klachten over geur).

De meest voorkomende klachten over provinciale bedrijven zijn:

- Walkro Blitterswijck B.V. (gemeente Venray, 58 klachten over geurhinder);
- Van de Weijer B.V. (gemeente Peel en Maas, 65 klachten over geurhinder);
- Ashorst B.V. (gemeente Horst aan de Maas, 34 klachten over geurhinder);
- CNC grondstoffen B.V. (gemeente Gennep, 49 klachten over geurhinder).

De verdeling van de aard van de klachten is in onderstaand overzicht weergegeven:

Doorlooptijd klachten
De streeftermijn voor de afhandeling van klachten bedraagt 5 werkdagen. Afhankelijk van de aard van de klacht en of een controle noodzakelijk is (bijv. geluidmeting), is deze doorlooptijd echter niet altijd haalbaar. In 2024 werden 65% van deze klachtenzaken binnen 5 dagen afgerond. Bij 20% van de klachten bedroeg de doorlooptijd tot de afronding van de zaak meer dan 14 dagen.

Toezicht bestaande bouw/nieuwbouw
In 2024 zijn de volgende aantallen bouwtoezichtzaken behandeld:

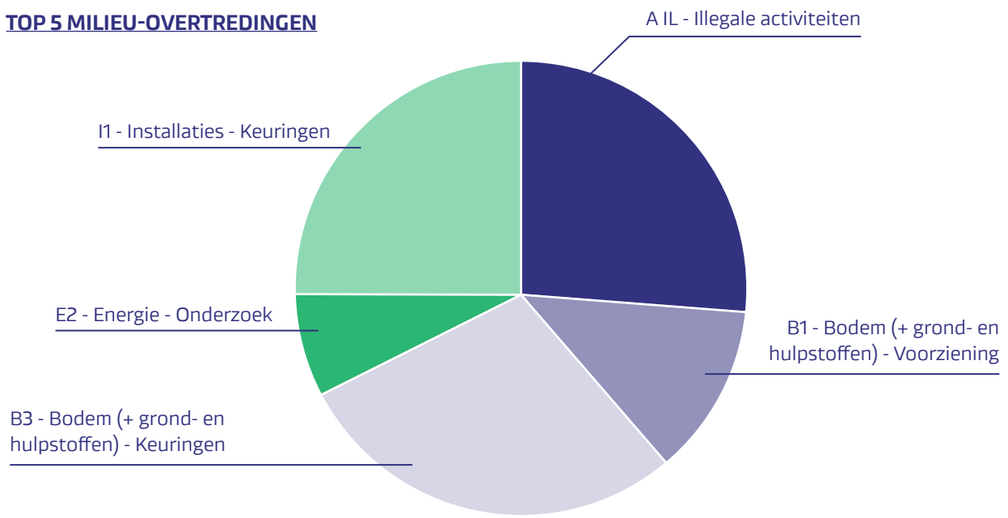
47	Toezicht Bouwen en Ruimtelijke Ordening
361	Toezicht Sloop/Asbest
83	Toezicht Brandveiligheid
4	Toezicht op Mobiel Breken

Bestuursrechtelijke handhaving
In 2024 zijn er 156 zaken door de juristen toezicht en handhaving behandeld:

15	Adviezen
18	Bezwaar
2	Woo-besluiten
15	Woo-advies
7	Beroep
34	Handhavingsbesluiten
2	Hoger beroep
1	Last onder bestuursdwang
29	Last onder dwangsom
1	Voorgenomen handhavingsbesluit
1	Zienswijze

Overtredingen-naleefgedrag (milieutoezicht op basis van Omgevingswet)
Naar aanleiding van de in het 2024 uitgevoerde milieucontroles zijn 322 overtredingen geconstateerd (2023: 476). De top vijf van de meest voorkomende overtredingen is hieronder weergegeven:

TOP 5 MILIEU-OVERTREDINGEN

Het gemiddelde, spontane, naleefgedrag van de gecontroleerde bedrijven op het gebied van het milieutoezicht bij bedrijven bedraagt 75% (geen overtredingen geconstateerd).

Overtredingen/naleefgedrag Seveso-bedrijven
Het Seveso-toezicht controleert of bedrijven zelf genoeg doen om de veiligheid van hun activiteiten te waarborgen en daar verantwoordelijkheid in nemen. In 2024 hebben we samen met de Veiligheidsregio en de Nederlandse Arbeidsinspectie inspecties uitgevoerd. Hierbij zijn 87 overtredingen geconstateerd. Van deze overtredingen waren er 78 licht (categorie 3 van de landelijke Seveso-handhavingsstrategie), waarvoor een waarschuwingsbrief is gestuurd. Bij 9 overtredingen ging het om middelzware overtredingen (categorie 2), waarvoor een vooraankondiging voor een bestuursrechtelijke maatregel (dwangsom/zienswijzebrief) is verstuurd.

Het gemiddelde, spontane, naleefgedrag van de gecontroleerde Seveso-bedrijven bedraagt 21% (geen overtredingen geconstateerd).

Projecten en ontwikkelingen

Deelname/ bijdrage aan landelijke Seveso-projecten
Onze organisatie heeft bijgedragen aan verschillende landelijke projecten, zoals Impuls Omgevingsveiligheid (IOV), Meer-Jaren-Agenda Seveso (MJA), SEVESO+ en de Seveso-Omgevingsdiensten. Deze projecten worden gefinancierd door het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat via het IOV-programma en door de twaalf provincies om hun ambities uit het MJA Seveso-uitvoeringsprogramma te bereiken. Hieronder staan de belangrijkste werkzaamheden van het afgelopen jaar die direct te maken hebben met Toezicht en Handhaving:

- **Project Landelijke Benadering Risico Bedrijven (LBR)**
  Implementatie en optimalisatie van de nieuwe inspectiemethodiek voor Seveso-inspecties.
- **Project Melden ongewone voorvallen (TZ1a en b)**
  Dit project bestaat uit twee deelprojecten:
  - TH1a: Deelproject dat gaat over de gewijzigde definitie van de meldingsplicht van ongewone voorvallen door de komst van de Omgevingswet. Alleen ongewone voorvallen met een (dreigend) significant nadelig gevolg voor de fysieke leefomgeving hoeven nog maar te worden gemeld. De voorbeeldenatlas ongewone voorvallen is hierop aangepast.
  - TH1b: Deelproject betreft een heroverweging van de (landelijke) analyse van ongewone voorvallen, met focus op doel, doelgroepen en diepgang van de analyse.
- **Project Bestuurlijke boete (TH2)**
  Invoering van de bestuurlijke boete als nieuw instrument voor overtredingen van Seveso-regels. Implementatie gestart in 2024, nog geen boetes opgelegd.
- **Project permanente educatie en structurele opleidingen (K1 en K2)**
  Medewerkers die toezicht uitvoeren bij Seveso- en RIE4-bedrijven moeten voldoen aan specifieke opleidingseisen om hun werk adequaat te kunnen uitvoeren. Focus op kennisbehoud en opleiding van nieuwe VTH-medewerkers om te voldoen aan opleidingseis voor toezicht op Seveso- en RIE4-bedrijven.
- **Concernbenadering toezicht Seveso-bedrijven (TH6)**
  Toepassen van concernaanpak bij bedrijven met meerdere vestigingen (in meerdere regio's) die een gemeenschappelijk Veiligheidsbeheersysteem (VBS) hanteren. Voor de regio Limburg is dit van toepassing op de het bedrijf Varo Energy Tankstorage B.V. in Roermond.

2.6. Specialistische advies- en toezichtswerkzaamheden

Onze specialistische medewerkers beschikken over gedegen en gespecialiseerde kennis op het gebied van milieu, waaronder asbest, bodem, energie, geluid, lucht en externe veiligheid (ook bekend als omgevingsveiligheid). Hierdoor zijn zij in staat om de vaak complexe en integrale milieuvraagstukken van zowel gemeenten als provincie grondig te analyseren en te voorzien van een helder advies. Bij het opstellen van deze adviezen wordt veelvuldig gebruik gemaakt van toetsingen, controles en toezicht. Bovendien worden regelmatig onderzoeken en metingen uitgevoerd.

Daarnaast spelen de medewerkers een actieve rol in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid bij de bevoegde gezagen op de genoemde taakgebieden. Hierbij houden zij rekening met mogelijke innovaties in de uitvoering van geleverde producten en toegepaste werkwijzen.

Prestatie-indicatoren

In de begroting van 2024 zijn prestatie-indicatoren vastgesteld voor de specialistische werkzaamheden van de afdelingen Advies en Onderzoek en Specialistisch en Juridisch Toezicht. Hieronder worden de specifieke indicatoren en hun realisatie weergegeven:

Speerpunt	Prestatie indicator	Gerealiseerd
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen	Is gerealiseerd. De adviezen voldoen aan de verwachtingen van onze opdrachtgevers. Interviews met onze opdrachtgevers tonen brede waardering voor de kennis en kunde van onze medewerkers.
Tijdigheid	95% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden	Is gerealiseerd. Bij zaken waar de termijn niet wordt gehaald word actief aan verwachtingen-management gedaan.

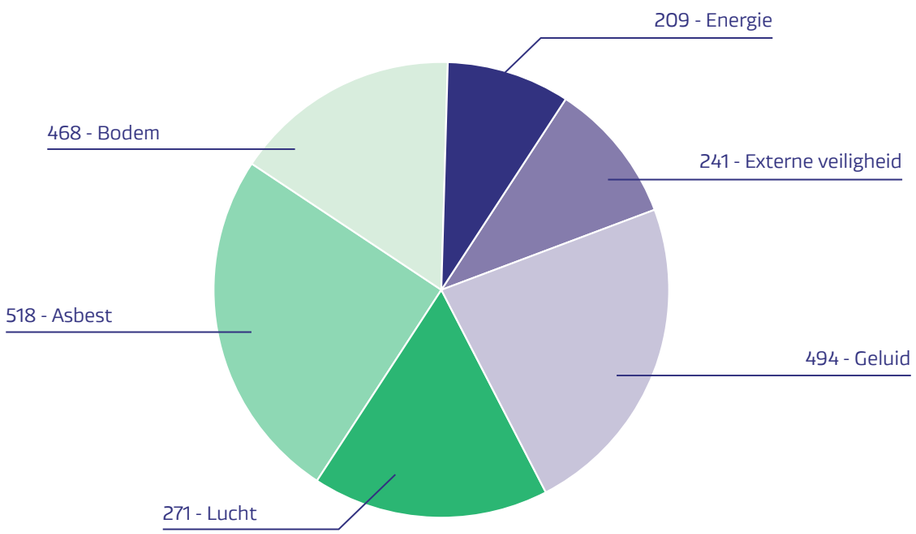
In 2024 is de omvang van de werkzaamheden voor het verstrekken van milieuadviezen door onze “milieuspecialisten” redelijk gestabiliseerd in vergelijking met het voorgaande jaar.

Als we kijken naar de aantallen blijkt dat er in 2024 in totaal 1.142 zaken voor specialistische milieuadvisering zijn behandeld en meer dan 95% van deze verzoeken zijn ook tijdig afgehandeld.

De overige afgehandelde verzoeken hadden specifiek betrekking op de milieuaspecten:

- Asbest (162 zaken)
- Bodem (139 zaken)
- Energie (209 toezichthoudende controles);
- Externe veiligheid (241 zaken);
- Geluid (494 adviezen);
- Lucht (271 emissie zaken).

AANTAL SPECIALISTISCHE ZAKEN ADVIES EN TOEZICHT 2024

De melding en toezicht op asbest gerelateerde sloopwerkzaamheden valt onder de basistaken en is door de opdrachtgevers bij onze dienst ingebracht. Bij de beoordeling van ontvangen meldingen voert de organisatie aan de voorkant een uitgebreide en zo volledig mogelijke controle uit op alle ingediende stukken. Op basis van geregistreerde zaken wordt, indien nodig geacht, risicogericht toezicht uitgevoerd. Een belangrijk uitgangspunt in deze werkwijze is de focus op risico's, waarbij zaken met weinig of geen risico's worden losgelaten, met het duidelijke doel de bescherming van mens en milieu te waarborgen. In het afgelopen jaar heeft een 100% controle heeft plaatsgevonden van de (asbest)sloopmeldingen die zijn ontvangen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot de behandeling van 2.474 meldingen met betrekking tot asbest-/sloopwerkzaamheden, inclusief de beoordelingen van de asbestinventarisatierapporten. Daarnaast zijn er 358 fysieke controles uitgevoerd voor, tijdens of na de uitvoering van asbestverwijderingswerkzaamheden.

Een aandachtspunt bij de behandeling van deze meldingen is het feit dat niet al onze opdrachtgevers onze dienst als behandeldienst hebben ingesteld in het landelijke DSO. Hierdoor komt het voor dat meldingen en informatieplichten soms later dan wenselijk ter behandeling aan onze dienst doorgezet worden waardoor veel behandeltijd verloren gaat. Dit is onhandig en kost onnodig veel tijd. Vanuit dienstverleningsoptiek is het dan ook wenselijk om hierover in 2025 met onze opdrachtgevers verdere afspraken te maken.

In 2024 hebben onze bodemspecialisten in totaal 2.622 bodem gerelateerde zaken behandeld. De bijbehorende werkzaamheden kunnen worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

- het be- en afhandelen van 646 meldingen;
- het uitvoeren van 294 toezicht momenten;
- de ontvangst en afhandeling van 1.487 informatieplichten;
- het verstrekken van 174 bodem gerelateerde adviezen;
- het houden van toezicht op 4 locaties tijdens het gebruik van een mobiele puinbreker;

Na een moeizame start in de eerste maanden van het jaar, met name ten aanzien van het aantal verrichte bodemmeldingen en informatieplichten, is door verscherpt toezicht op graafwerkzaamheden het aantal meldingen toegenomen. Het effect van meer toezicht lijkt onmiddellijk merkbaar. Het is dan ook wenselijk om in te zetten op meer toezicht op locaties waar (graaf)werkzaamheden en/of grondtransporten plaatsvinden. Met de huidige capaciteit is het helaas niet mogelijk om meer toezicht uit te voeren. Wel wordt nog steeds onverminderd ingezet op het invullen van onze bodemvacatures, waarbij ook andere mogelijkheden benut worden zoals extern en intern traineeship en/of inhuur. De bodemvacatures worden eveneens meegenomen in onze nieuwe arbeidsmarktcampagne in 2025.

Projecten en ontwikkelingen

Energiebesparingsplicht

In 2024 werd de energiebesparingsplicht geactualiseerd. Vanaf 1 januari 2024 is het toezicht hierop een basistaak voor de omgevingsdienst. Dit toezicht omvat zowel de energiebesparingsplicht en de bijbehorende melding als verduurzaming en geldt voor meer soorten bedrijven, inclusief vergunningplichtige locaties en deelnemers aan het Emission Trade System (ETS) o.a. op het Chemelot-terrein.

Bedrijven met een zeer groot energieverbruik moet het grootste deel voldoen aan de informatieplicht door een energiebesparingsrapport in te dienen (onderzoeksplichtigen), terwijl andere bedrijven een lijst van erkende maatregelen moeten volgen (informatieplichtigen). In 2024 zijn 209 controles uitgevoerd, 51 bij de Provincie en 158 bij de gemeenten.

Dertig locaties kregen uitstel voor het voldoen aan de verplichting. De naleving van de informatieplicht blijft achter, dus extra toezicht is nodig. In november 2024 hadden de volgende bedrijven zich gemeld:

1.376	**Informatieplichtige bedrijven**
54	**Onderzoeksplichtige bedrijven**
22	**ETS-bedrijven**

Toezicht op onderzoeksplichtige bedrijven begint met het beoordelen van rapportages. Tijdens controle op locatie wordt gecontroleerd of de rapportage overeenstemt met de werkelijkheid en worden afspraken gemaakt over de uitvoering van maatregelen. Het uitgangspunt bij toezicht op de informatieplicht is de zogenaamde erkende maatregelenlijst (EML). Bij informatieplichtige bedrijven wordt gekeken of erkende maatregelen zijn genomen.

Controles vereisen ondersteunende werkzaamheden. De wijziging in wetgeving leidde tot procesaanpassingen en optimalisatie van automatisering. Het energieteam neemt deel aan landelijke overleggen om geïnformeerd te blijven en werkwijzen af te stemmen.

De in 2024 ontvangen meldingen, gecombineerd met vergelijkbare meldingen in het verleden, vormen de basis voor een inschatting van de werklast voor de hele regio. Op basis daarvan kan de omgevingsdienst in gesprek met de deelnemers over de taken, budgetten en prioriteitsstellingen. Financiering van deze taken vindt op dit moment plaats op basis van het werkprogramma en de beschikbare subsidie verkregen via de Specifieke Uitkeringsregeling Toezicht en Handhaving energiebesparingsplicht (SpUK THE). Deze is onder meer bedoeld om beter zicht te verkrijgen op het volledig aantal locaties in de regio. Hiermee was het mogelijk de capaciteit voor toezicht uit te breiden.

Een nieuwe basistaak is toezicht op het 'Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit'. Organisaties met 100+ werknemers moeten jaarlijks rapporteren over zakelijke mobiliteit en woon-werkverkeer. In 2024 zijn voorbereidingen voor de uitvoering van deze taak getroffen en feitelijk toezicht start in de tweede helft van 2025.

Omgevingsveiligheid
De discipline externe veiligheid beoordeelt en adviseert over risico's van gevaarlijke milieubelastende activiteiten en ontwikkelingen. Dit betreft de reguliere vergunningverlening, toezicht, handhaving en opdrachten voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Met de komst van de Omgevingswet spelen aandachtsgebieden als nieuw instrument een rol in de verantwoording van groepsrisico's bij nieuwe ontwikkelingen. Deze gebieden hebben vaste of berekende afstanden. In 2023 startten we een project om deze aandachtsgebieden opnieuw te berekenen, wat in 2024 werd afgerond. De resultaten zijn opgenomen in het Register externe veiligheidsrisico's (REV) en zichtbaar op de Atlas leefomgeving.

Met behulp van AI hebben we kleine propaantanks gelokaliseerd, wat leidde tot de registratie van veel nog niet eerder opgenomen propaantanks in het REV. Ook werd data van gasdrukmeet- en regelstations verwerkt, aangeleverd door Enexis.

In november en december organiseerde de discipline externe veiligheid interne voorlichtingsmiddagen over veilige energietransitie, met presentaties van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg over nieuwe risico's als gevolg van de energietransitie.

Gedurende 2024 ondersteunde de discipline externe veiligheid de provincie Limburg en gemeenten bij het ontwikkelen van een convenant voor een veilige ontwikkeling van Chemelot en omgeving.

Geluid, trillingen en licht
Binnen dit adviesgebied bestaan de werkzaamheden uit het opstellen en verstrekken van adviezen met betrekking tot geluid, trillingen & licht. De geluidsspecialisten zijn experts die de akoestische situatie toetsen, controleren, meten en/of onderzoeken. Zij geven daarmee advies over ruimtelijke ontwikkelingen om een veilig en gezond leefmilieu te waarborgen en ervoor te zorgen dat geluidsnormen worden nageleefd.

Met deze uitgebreide dienstverlening zorgen we ervoor dat geluid en omgeving goed op elkaar afgestemd zijn in verschillende situaties. In 2024 zijn 494 zaken behandeld, waarvan:

321	**adviezen over geluid, trillingen en/ of licht;**
100	**adviezen met betrekking tot omgevingsplannen;**
21	**algemene adviezen;**
14	**adviezen bij ontheffing zaken;**
12	**adviezen in samenwerking met het adviesgebied lucht & geur;**
26	**overige zaken**

Onze geluidsspecialisten meten laagfrequent geluid en geven advies over oplossingen. Ze meten ook het geluid van warmtepompen en airconditioning om dit te monitoren en verbeteren. Gedetailleerde metingen van geluidsoverlast en trillingen helpen ons problemen te identificeren en op te lossen.

Op verzoek van onze deelnemers beoordelen we geluidsniveaus tijdens evenementen of van bedrijfsactiviteiten op industrieterreinen om de impact op omwonenden te meten en evalueren. Zo geven we advies over een goed woon- en leefklimaat. We adviseren ook over de implementatie en toepassing van milieuzoneringen voor bedrijven en bedrijventerreinen om aan de geldende normen te voldoen.

Luchtkwaliteit
Bij luchtemissies is meestal de gemeente waar de activiteit plaatsvindt verantwoordelijk. Bij complexe bedrijven zoals chemische bedrijven en afvalverwerkers is de provincie bevoegd gezag.

Onze werkzaamheden omvatten advies en metingen voor bedrijven die de luchtkwaliteit beïnvloeden (emissie-onderzoek). Daarbij werken we voor onze deelnemers of voor collega omgevingsdiensten. Vaak zijn dit geen zelfstandige projecten of adviezen maar zijn de onderzoeken onderdeel van handhaving of vergunningverlening. In 2024 hebben we 271 emissieprojecten uitgevoerd.

In 2024 is een eerste bescheiden Limburgs emissiemeet- en controleprogramma gestart voor bedrijven onder provinciaal toezicht. Dit programma meet emissies onafhankelijk en vergelijkt deze met de vergunningen. Het doel is om zowel de door bedrijven ingediende meetrapporten te beoordelen als zelf metingen uit te voeren voor een onafhankelijke toetsing.

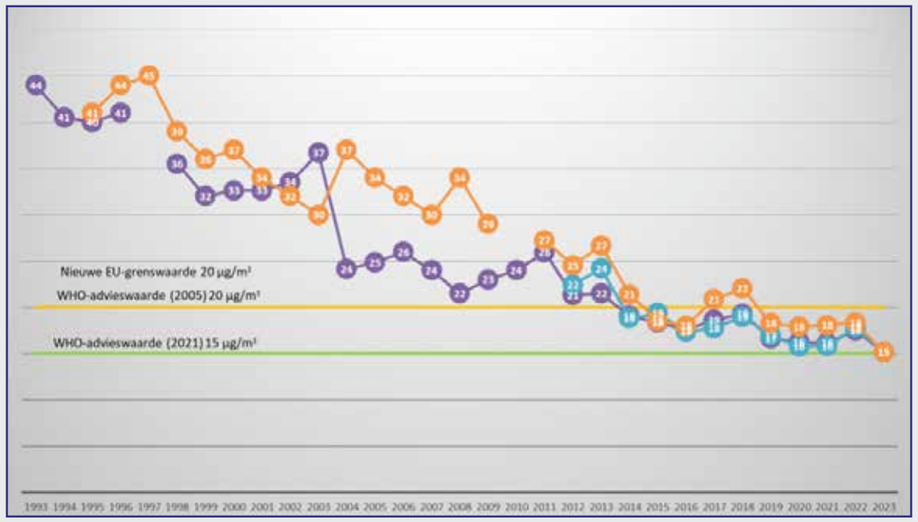
Uit het programma bleek dat 70% van de bedrijven niet aan de vergunningseisen of eisen vanuit wet- en regelgeving voldoet. Bij 4 van de 5 bedrijven met Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) emissies werden overschrijdingen gevonden. Bij 20% van de bedrijven werden niet-vergunde ZZS emissies gemeten. Daarom is de provincie gevraagd om het programma in 2025 te intensiveren om te zien of er structurele overschrijdingen zijn.

Met betrekking tot immissies beheren we het Limburgse luchtkwaliteitsmeetnet in opdracht van de Provincie en enkele gemeenten. Deze metingen zijn geïntegreerd in het landelijke luchtkwaliteitsmeetnet, verzorgd door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en verplicht gesteld door de Europese Unie (www.luchtmeetnet.nl). De uitvoering van deze metingen wordt door onze dienst gecoördineerd en in samenwerking met organisaties als RIVM, DCMR, GGD-Amsterdam en twee andere omgevings-

diensten landelijk afgestemd en uitgevoerd. Als aanvulling op het nationale meetnet voeren we in Limburg ook nog extra luchtmetingen uit op enkele relevante locaties.

Sinds de jaren '90 is er een aanzienlijke verbetering zichtbaar in de luchtkwaliteit (zie afbeelding). Om deze verbetering visueel te onderbouwen, presenteren we hieronder een overzicht van de jaargemiddelden van PM10 (fijnstofdeeltjes met een diameter < 10 micrometer) die gedurende deze periode zijn gemeten.

Concentratieverloop jaargemiddelde fijn stof (PM10) per type RIVM en ODZL station in Limburg

- Advieswaarden WHO 2021 jaargemiddeld
- Advieswaarden WHO (2005), jaargemiddeld
- Jaargemiddelde per type: RIVM regionaal station
- Jaargemiddelde per type: RIVM stedelijk station
- Jaargemiddelde per type: provinciaal/ODZL station

Met de introductie van het Schone Lucht Akkoord (SLA) in 2020 zijn niet meer de wettelijke grenswaarden leidend maar de gevolgen van de luchtkwaliteit voor de gezondheid. Daarnaast zijn de advieswaarden van de World Health Organization (WHO) nu richtinggevend, en die zijn een stuk lager dan de wettelijke grenswaarden. Dankzij deze nieuwe inzichten heeft de Provincie Limburg, met een uitkering van het SLA, gekozen voor een forse investering en verbetering van het luchtmeetnet in Limburg wat betreft locaties en componenten. Zo is in 2024 onder meer op vier locaties ultrafijnstof (< 0,1 micrometer fijnstofdeeltjes) als nieuwe component toegevoegd aan de metingen. Dit is uniek in Nederland. De stoffen die verder worden gemeten zijn stikstofdioxide, fijnstof (PM10 en PM2.5), roet en ozon.

Door de herinrichting van het meetnet zijn er in aanvulling op de reeds aanwezige meetstations een aantal nieuwe meetstations geopend in de gemeenten Nederweert (monitoring veehouderij), Ulestraten (monitoring verkeer en luchtvaart) en Eijsden-Margraten (invloed buitenlandse emissies bij provinciegrens). De nieuwe metingen van ultrafijnstof zijn in 2024 gestart op de bestaande meetlocaties in Geleen (monitoring industrie) en Maastricht (monitoring verkeer) en op de nieuwe meetlocatie Ulestraten.

In november 2024 zijn nieuwe Europese richtlijnen bekend gemaakt waarmee de luchtkwaliteit-eisen ook wettelijk verder scherper en lager worden.

2.7 Verplichte paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven dat ten minste de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid.

De paragrafen (1) "lokale heffingen", (3) "onderhoud kapitaalgoederen", (6) "verbonden partijen" en (7) "grondbeleid" zijn niet van toepassing, omdat de dienst niet wordt gefinancierd door heffingen, niet over kapitaalgoederen beschikt, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. De overige paragrafen zijn hieronder nader toegelicht.

2.7.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inventarisatie en beleid inzake risico's en weerstandsvermogen

Het beleid inzake risico's en weerstandsvermogen is vastgesteld door het algemeen bestuur. Het weerstandsvermogen (algemene reserve) komt voor 2024 uit op 4,2% van de omzet. In artikel 31.6 van de gemeenschappelijke regeling is het weerstandsvermogen bepaald op maximaal 10% van de jaaromzet. Voor zover het batig saldo van enig jaar zou leiden tot een weerstandsvermogen van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het saldo boven de 10% gerestitueerd, tenzij een meerderheid van de deelnemers gemotiveerd instemt met een doelreservering van het batig saldo voor het openbaar lichaam. Het algemeen bestuur stelt een voorstel van de deelnemers hieromtrent vast.

Risicoprofiel	Benodigde omvang weerstandsvermogen
Gemiddeld profiel	<10% van de jaaromzet

Indien enig exploitatiejaar een nadelig saldo oplevert en het weerstandsvermogen ontoereikend is om dit nadelige saldo te dekken, stelt het algemeen bestuur een plan vast dat is gericht op het afbouwen en/of dekken van het nadelig exploitatiesaldo. Het algemeen bestuur bepaalt tevens of en zo ja, tot welk bedrag de deelnemers zullen bijdragen in het nadelig exploitatiesaldo. Het bedoelde plan wordt niet eerder vastgesteld dan nadat de raden en provinciale staten gedurende een termijn van acht weken in de gelegenheid zijn gesteld om hun mening ten aanzien van het plan naar voren te brengen (GR, art. 31.7). Wanneer het algemeen bestuur een besluit heeft genomen omtrent het bijdragen door de deelnemers in het nadelig exploitatiesaldo, wordt het nadelige exploitatiesaldo gedragen op basis van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft (GR, art. 31.8).

Een inventarisatie van risico's wordt jaarlijks uitgevoerd. Deze inventarisatie wordt uitgevoerd tezamen met een afvaardiging van onze deelnemers. In paragraaf 3.8 is de risico-inventarisatie van eind 2024 opgenomen. Hiertoe worden strategische (specifieke) risico's van reguliere (algemene) risico's onderscheiden. Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

[2] Waar in de GR wordt gesproken van weerstandsvermogen, wordt feitelijk bedoeld weerstandscapaciteit cf. BBV.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn.
Zowel kans als impact zijn echter moeilijk exact te kwantificeren. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met rijksbrede bezuinigingen, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag. Om te voorkomen dat de dienst bij het voordoen van een niet afgedekt strategisch risico ingrijpende wijzigingen moet doorvoeren, dient de Omgevingsdienst Zuid-Limburg weerstandscapaciteit te bezitten om tegenvallers te kunnen opvangen.

Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing
De BBV-kengetallen zijn geënt op begroting en verantwoording van gemeenten en provincies en verplicht (maar beperkt toepasbaar) voor de dienst. Aangezien er geen sprake is van structurele exploitatieruimte, grondexploitatie niet aan de orde is en geen belastingen heft, zijn betreffende kengetallen niet van toepassing.

Uit de kengetallen blijkt dat de liquiditeit en solvabiliteit meer dan toereikend zijn.

Kengetallen	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024
Netto schuldquote	-1,9	n.v.t.	-2,2
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-1,9	n.v.t.	-2,2
Solvabiliteitsratio	31%	23%	50%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

2.7.2. Financiering

Algemeen
Gegeven de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) is elke gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven over de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente¬ en risiconorm, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid over treasury. De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen zijn geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader, zoals gesteld door de Wet FIDO.

De financiering door de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg vindt plaats met voorschotnota's op basis van de vastgestelde begroting c.q. het aangepaste werkprogramma.

Rentevisie
De dienst heeft geen leningen.

Koers- en valutarisico
De dienst bezit geen derivaten of vreemde valuta en is er dus geen sprake van koersrisico en ook niet van een valutarisico.

Rente- en risiconorm
Aangezien de dienst geen schulden heeft, is er geen sprake van een mogelijk renterisico.

Liquiditeitenplanning
De planning van de facturering per kwartaal aan de deelnemers voor de in de begroting c.q. het werkprogramma afgesproken dienstverlening, heeft ertoe geleid dat er steeds voldoende liquiditeiten aanwezig waren.

Financieringsrisico's
Omdat de deelnemers gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg en zich verplicht hebben de tekorten in zijn geheel gezamenlijk te dragen, is er geen sprake van financieringsrisico's.

Kasgeldlimiet
Omdat het saldo steeds toereikend was, heeft de omgevingsdienst geen behoefte gehad aan korte termijn financiering.

2.7.3. Bedrijfsvoering

Organisatiestructuur
De omgevingsdienst heeft een platte structuur met een beperkte staf. De organisatie bestaat uit de afdelingen Vergunningen, Milieutoezicht & Veiligheid, Specialistisch & Juridisch Toezicht en Onderzoek & Advies. De vier afdelingshoofden vormen samen met de directeur en de controller het managementteam. Daarnaast stuurt de directeur de overige stafmedewerkers aan, zijnde de directieadviseur, concernjurist, HR-functionarissen, HR-medewerker, managementassistent, ambtelijk secretaris voor de Ondernemingsraad en het secretariaat. Verdere ondersteunende diensten op het gebied van financiële administratie, salarisadministratie, ICT, VTH-administratie, archivering, beheer dienstauto's en postverwerking zijn afgenomen van de provincie Limburg.

Huisvesting
De omgevingsdienst heeft een huurovereenkomst voor kantoorruimte en parkeerplaatsen afgesloten met de provincie Limburg. Na de coronapandemie is het hybride werken ingevoerd, waarbij medewerkers deels thuis en deels op kantoor werken. Door de groei van het aantal medewerkers neemt de behoefte aan uitbreiding van het aantal kantoorplekken vanaf 2025 toe. Hierover worden afspraken gemaakt met de provincie Limburg.

Informatievoorziening
In de eerste maanden van 2024 lag de focus nadrukkelijk op de implementatie van de Omgevingswet. Hoewel de technische koppeling met het Digitaal Stelsel Omgevingswet al was voltooid, hebben we aan het begin van het jaar intensief samengewerkt met onze ketenpartners om de functionele werking te optimaliseren.

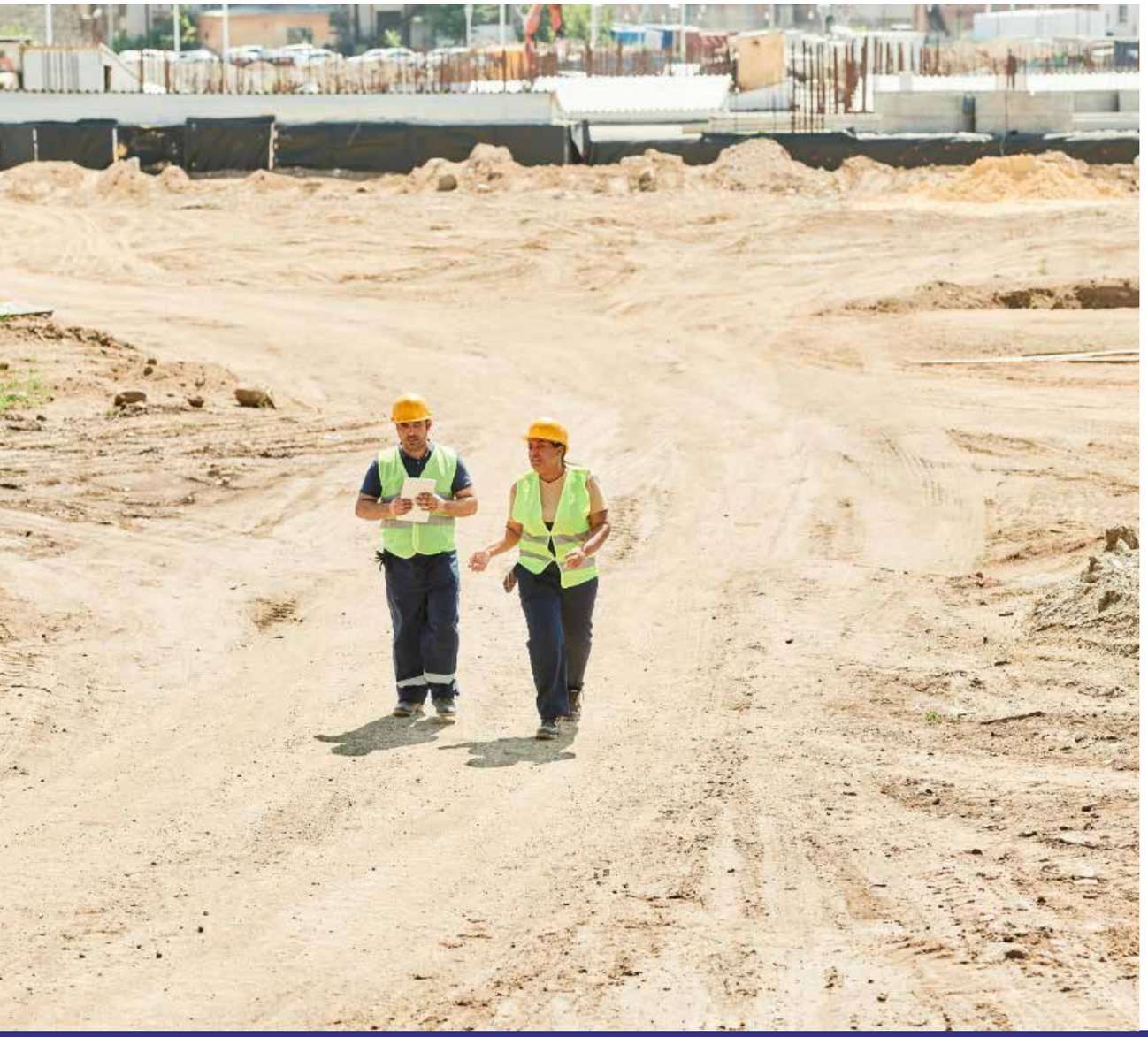
In 2024 vond ook de naamsverandering plaats van de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg naar de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. In de eerste zes maanden zijn diverse IT-voorzieningen en communicatiemiddelen zoals de website, e-mailadressen en het VTH-systeem RX Mission aangepast om deze wijziging vorm te geven.

Na enkele maanden ervaring met het VTH-systeem onder de nieuwe Omgevingswet is een project gestart om de werkprocessen en het gebruik van het systeem verder te optimaliseren. Om de kwaliteit van de registratie van gegevens te verbeteren, wordt een 'digitale medewerker' ontwikkeld met behulp van Robotic Process Automation (RPA) software. Dit maakt het eenvoudiger om de gegevenskwaliteit te verhogen. Samen met de Provincie Limburg is een traject opgezet om het informatiemanagement binnen de Omgevingsdienst Zuid-Limburg verder te professionaliseren door de functioneel beheerprocessen rondom het VTH-systeem goed in te richten.

2.7.4. Verbonden partijen

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg heeft zelf geen verbonden partijen in de zin dat zij financieel zeggenschap heeft over andere organisaties. Omgekeerd is de organisatie wel middels de gemeenschappelijke regeling verbonden aan de Provincie en alle gemeenten in Zuid-Limburg.

Onze dienst was in 2024 verbonden aan de gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en de Provincie Limburg.

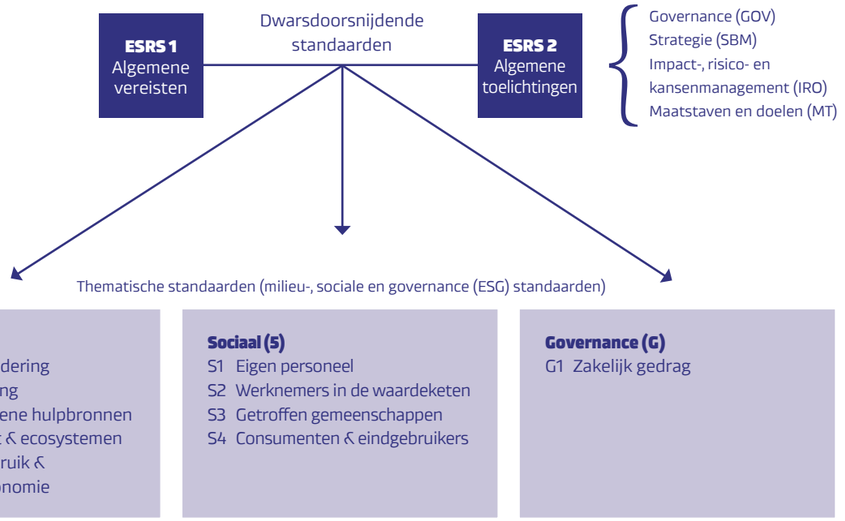
2.8 Duurzaamheidsparagraaf

Vanaf 2024 moeten veel grote organisaties een duurzaamheidsrapportage maken vanwege de nieuwe CSRD-richtlijn (Corporate Sustainability Reporting Directive). Dit betekent dat ze moeten rapporteren over de impact van hun activiteiten op mensen en het klimaat.

Hoewel overheidsinstellingen nog niet verplicht zijn om volgens deze richtlijnen te rapporteren, willen wij in dit jaarverslag toch al een duurzaamheidsparagraaf opnemen. De noodzaak om duurzaamheids-doelen te bereiken is groot. Als publieke sector willen we niet afwachten, maar actief bijdragen aan duurzaamheid, wat past bij de strategie van de Nederlandse overheid en onze omgevingsdienst.

Dit is de eerste keer dat we een duurzaamheidsparagraaf opnemen. Het is een eerste stap om te zien wat de organisatie nodig heeft om in de toekomst volgens de CSRD-richtlijn te rapporteren en wat de impact daarvan is.

Hieronder staat een schema van de te rapporteren standaarden. Een duurzaamheidsrapportage moet voldoen aan de Europese Sustainability Reporting Standards (ESRS) zoals voorgeschreven door de CSRD. Er zijn twee algemene standaarden: ESRS 1 (algemene vereisten) en ESRS 2 (algemene toelichtingen). Alle bedrijven moeten voldoen aan de toelichtingsvereisten uit ESRS 2. Daarnaast zijn er 10 standaarden verdeeld over de thema's Milieu, Sociaal en Governance. De Omgevingsdienst Zuid-Limburg hoeft alleen over deze standaarden te rapporteren als ze relevant zijn.

De paragrafen waar deze standaarden in dit jaarverslag terugkomen, staan in onderstaand schema.

Standaard	Paragraaf
S1 (Eigen personeel)	2.2.4 (Personeel)
S2 (Werknemers in de waardeketen)	2.2.4 (Personeel)
S3 (Getroffen gemeenschappen)	2.2.3 (Visitatie) 2.7.5 (Verbonden partijen)
S4 (Consumenten en eindgebruikers)	2.7.5 (Verbonden partijen)
E5 (Materiaal gebruik en circulaire economie)	2.7.4 (Bedrijfsvoering)
G1 (Zakelijk gedrag)	2.7.4.1 (Informatievoorziening) 3.8 (Risico-inventarisatie)

Voor de standaarden die niet expliciet zijn genoemd in dit jaarverslag, is het noodzakelijk om nader te bepalen of deze wel of niet moeten worden opgenomen in een duurzaamheidsverslag.

3. Jaarrekening 2024

3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen
De Omgevingsdienst Zuid-Limburg is statutair gevestigd in Maastricht en is ingeschreven bij het Handelsregister Kamer van Koophandel onder nummer: 56942281. Het adres van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg is Limburglaan 10, 6229 GA Maastricht (Postbus 5700, 6202 MA Maastricht).

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Financiële verordening van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Ten behoeve van het inzichtvereiste wordt in het overzicht Baten en Lasten afgeweken van het door de BBV voorgeschreven model programmarekening. Alle activiteiten van onze dienst bevinden zich volledig in het domein Milieubeheer. Dit betreft taakveld 7.4 uit de Overzichtslijst van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Overhead is tevens inbegrepen in dit taakveld.

De jaarrekening is vastgesteld door het algemeen bestuur op 2 april 2025.

De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor het bepalen van het resultaat, is de verkrijgingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Voor zover van toepassing, zijn ter vergelijking de gerealiseerde cijfers van het voorgaande jaar opgenomen alsmede de begroting over het huidige jaar.

Waar van toepassing zijn de vergelijkende cijfers geherrubriceerd voor verbetering van het inzicht.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording
De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de Kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat;
- Voor het voorwaardencriterium de norm bestaat uit het normenkader zoals op 2 april 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening- Dit betekent dat:
  - ◊ Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 518.175) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - ◊ Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Continuïteit
Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. De Omgevingsdienst Zuid-Limburg verwacht voor de komende periode geen significante nadelige financiële gevolgen als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen.

Vaste activa
De vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de daarop toegepaste afschrijvingen.

Vlottende activa
De vorderingen, overlopende activa en liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen.

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening baten en lasten. Conform de besluitvorming bij de vaststelling van de jaarrekening 2023 zijn de mutaties in de reserves verwerkt.

Vlottende passiva
De vlottende schulden en de overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten
Baten worden verantwoord in het jaar dat zij gerealiseerd zijn. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Alle baten en lasten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend waren, zijn in de betreffende jaarrekening verwerkt.

Onder de opbrengsten wordt verstaan:
de bijdragen van de afnemers van de diensten van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Deze bijdragen worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn. Winsten worden slechts genomen wanneer ze zijn gerealiseerd.

De afschrijvingen worden lineair berekend op basis van de verwachte levensduur.
Als startmoment van de afschrijving geldt de datum van in gebruik neming van het actief.

Exploitatieresultaat
De afrekening met de deelnemers wordt uitgevoerd conform de hierover gemaakte afspraken in de gemeenschappelijke regeling. De systematiek houdt voor de deelnemende gemeenten en provincie in, dat de kosten van dienstverlening vanuit de Omgevingsdienst Zuid-Limburg worden doorbelast op basis van de vastgestelde tarieven in de outputbegroting. Deze tarieven vermenigvuldigd met de uit te voeren taken in het werkprogramma, leiden tot het te factureren bedrag per deelnemer.

3.2. Balans per 31 december 2024

	31-12-2024	31-12-2023
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	€ 216.096	€ 337.430
Totaal vaste activa	€ 216.096	€ 337.430
Vlottende activa		
Vorderingen op openbare lichamen	€ 939.460	€ 231.043
Overlopende activa	€ 852.084	€ 1.461.099
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	€ 4.042.457	€ 3.693.396
Liquide middelen		
Banksaldi	€ 100.301	€ 100.689
Totaal vlottende activa	€ 5.934.303	€ 5.486.227
Totaal activa	**€ 6.150.398**	**€ 5.823.657**
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	€ 789.079	€ 609.000
Bestemmingsreserve ICT	€ 373.098	€ 373.098
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ 10.000
Bestemmingsreserve BOA	€ -	€ 32.500
Bestemmingsreserve nieuwe bodemtaken ingroeimodel	€ 300.086	€ -
Bestemmingsreserve nieuwe MBA basistaken ingroeimodel	€ 300.000	€ -
Onverdeeld resultaat	€ 1.307.384	€ 785.606
Totaal vaste passiva	€ 3.079.647	€ 1.810.204
Vlottende passiva		
Schulden aan openbare lichamen	€ -	€ -
Overige schulden	€ 1.627.966	€ 165.420
Overlopende passiva	€ 1.442.785	€ 3.848.033
Totaal vlottende passiva	€ 3.070.752	€ 4.013.453
Totaal passiva	**€ 6.150.398**	**€ 5.823.657**

3.3. Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

	31-12-2023	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	31-12-2024
Vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties	€ 337.430	€ -	€ -	€ 121.334	€ 216.096

Het afschrijvingspercentage wordt bepaald conform de geldende Financiële verordening. ICT-hardware en software worden in drie jaar afgeschreven, voor overige kapitaalgoederen bedraagt de afschrijvingsduur tussen de vijf en vijfentwintig jaar.

Vlottende activa

Vorderingen op openbare lichamen

Dit betreft grotendeels vorderingen met betrekking tot:

- Werkprogramma gemeente Heerlen (€ 0,4 miljoen)
- Subsidie "Versnelde verduurzaming industrie" Provincie Limburg (€ 0,1 miljoen)
- Luchtkwaliteit metingen zero emissie zone gemeente Maastricht (€ 0,1 miljoen)
- Milieuadvisering gemeente Gulpen-Wittem (€ 0,1 miljoen)
- Geluidsadvisering gemeente Sittard-Geleen (€ 0,1 miljoen)

De meeste vorderingen op openbare lichamen zijn afgewikkeld in 2025. Met de gemeente Heerlen bestaat een geschil over de inbaarheid van de openstaande vordering van de werkprogramma's.

Overlopende activa

Onder deze post zijn opgenomen:

- Nog te ontvangen bedragen (€ 0,7 miljoen). Dit betreft met name salarisgaranties voormalige medewerkers provincie/gemeenten (€ 0,4 miljoen) en doorbelasting provincie Limburg kosten meetdienst (€ 0,3 miljoen)
- Vooruitbetaalde bedragen (€ 0,1 miljoen)
- Te declareren bij derden (€ 0,1 miljoen)

De meeste overlopende activa zijn afgewikkeld in 2025.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Deze post betreft het saldo van publieke middelen dat wordt aangehouden bij het ministerie van Financiën (Schatkistbankieren).

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de omgevingsdienst.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

	31-12-2023	Bestemming 2023	Resultaat 2024	31-12-2024
Algemene reserve	€ 609.000	€ 180.079	€ -	€ 789.079
Bestemmingsreserve ICT aansluitingen	€ 373.098	€ -	€ -	€ 373.098
Bestemmingsreserve BOA inzet	€ 32.500	- € 32.500	€ -	€ -
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000
Bestemmingsreserve nieuwe bodemtaken ingroeimodel	€ -	€ 300.086	€ -	€ 300.086
Bestemmingsreserve nieuwe MBA basistaken ingroeimodel	€ -	€ 300.000	€ -	€ 300.000
Onverdeeld resultaat	€ 785.606	- € 785.606	€ 1.307.384	€ 1.307.384
Totaal reserves	**€ 1.810.204**	**- € 37.941**	**€ 1.307.384**	**€ 3.079.647**

Vlottende passiva

Overige schulden
De overige schulden per 31 december 2024 hebben volledig betrekking op crediteuren. Dit betreft grotendeels de kosten van de DVO Provincie Limburg voor ondersteunende diensten 2024 (€ 1,3 miljoen).

Overlopende passiva
Onder deze post zijn opgenomen:
- Te betalen btw (€ 0,3 miljoen)
- Nog te ontvangen facturen (€ 0,2 miljoen); dit betreft grotendeels inhuur van personeel
- Te betalen loonheffing december 2024 (€ 0,7 miljoen)
- Te betalen pensioenafdracht december 2024 (€ 0,2 miljoen)

Kredietfaciliteit
Bij de huisbankier heeft de rechtspersoon een kredietfaciliteit van € 250.000.

Huur- en dienstverleningsovereenkomst
Het huurcontract voor huur kantoorruimte bij de provincie Limburg loopt tot en met 30 juni 2030. De kosten hiervan bedragen jaarlijks € 323.551 excl. btw en excl. indexatie en eventuele aanpassingen.

De hieraan verbonden dienstverleningsovereenkomst met de provincie Limburg voor het gebruik en beheer van ICT-systemen, ondersteunende diensten personeels- en salarisadministratie, financiële administratie en beheer dienstauto's loopt eveneens tot en met 30 juni 2030. De kosten hiervan bedragen jaarlijks € 1.114.580 excl. btw en excl. indexatie en eventuele aanpassingen.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan de volgende, niet in de balans opgenomen, financiële verplichtingen.

3.4. Overzicht Baten en Lasten 2024

	Begroting voor wijziging 2024	Begroting na wijziging 2024	Realistatie 2024	Verschil 2024
(1) Salariskosten en inhuur personeel	€ 13.267.049	€ 13.506.213	€ 13.606.147	99.934
(2) Overige personele kosten	€ 924.392	€ 936.350	€ 499.506	-436.844
(3) Personele diensten derden	€ 1.148.687	€ 1.148.687	€ 1.137.233	-11.454
(4) Kapitaallasten	€ 166.801	€ 165.797	€ 121.418	-44.379
(5) Verbruiks- en onderhoudskosten materieel	€ 258.413	€ 258.413	€ 336.776	78.363
(6) Overige bedrijfskosten	€ 1.502.102	€ 1.502.102	€ 1.571.416	69.314
(7) Onvoorzien	€ 165.130	€ 165.728	€ 0	-165.728
Totale lasten	**€ 17.432.574**	**€ 17.683.289**	**€ 17.272.496**	**-410.793**
(8) Werkprogramma's	€ 16.618.364	€ 16.869.079	€ 15.790.617	-1.078.461
(9) SPUK	€ 390.000	€ 390.000	€ 1.751.774	1.361.774
(10) Overige baten	€ 424.210	€ 424.210	€ 1.037.488	613.278
Totale baten	**€ 17.432.574**	**€ 17.683.289**	**€ 18.579.879**	**896.590**
Exploitatiesaldo	**€ 0**	**€ 0**	**€ 1.307.384**	**1.307.384**

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg is geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Voor een nadere toelichting op de posten wordt verwezen naar paragraaf 3.6

3.5. Overhead

	Begroting voor wijziging 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024
Salariskosten en inhuur personeel (overhead)	€ 1.808.601	€ 1.811.236	€ 1.616.949
Overige kosten	€ 3.740.311	€ 3.752.866	€ 3.208.155
Totaal overhead	**€ 5.548.912**	**€ 5.564.103**	**€ 4.825.104**
% van totale lasten	32%	31%	28%

De kostenposten die in de overhead zijn meegenomen, zijn gewijzigd ten opzichte van de begroting. De kosten van communicatie, kwaliteitssystemen en de post onvoorzien zijn aan de definitie van overhead toegevoegd. De begrotingscijfers zijn aan deze nieuwe definitie aangepast.

Als directe kosten gelden de salaris- en inhuurkosten van het uitvoerend personeel en de kosten die direct gerelateerd zijn aan het primaire proces, zijnde de posten (4) kapitaallasten en (5) verbruiks- en onderhoudskosten.

3.6. Toelichting op de Baten en Lasten 2024

Analyse verschillen jaarrekening en begroting
Het jaarrekeningresultaat 2024 laat een resultaat zien van € 1.307.384 vóór aanwending van bestemmingsreserves. Analyse van het resultaat laat zien dat de lasten in totaal € 0,4 miljoen lager zijn dan de begroting (-2,3%). De totale baten zijn € 0,9 miljoen hoger dan de begroting (+5,1%).

Onderstaand is een nadere analyse per post opgenomen. Er is een vergelijking gemaakt tussen de realisatie en de begroting na wijziging.

LASTEN

(1) Salariskosten en inhuur personeel

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Verschil (V/N)
Salariskosten en inhuur personeel	€ 13.606.147	€ 13.506.213	€ 99.934 (N)

De kosten van salarissen en inhuur personeel zijn € 0,1 miljoen hoger dan de begroting (+0,7%).

Ten aanzien van de salariskosten en inhuur personeel geldt dat hierin begrepen zijn de kosten van de nieuwe bodemtaken ingroeimodel en nieuwe MBA basistaken ingroeimodel. In het voorstel tot resultaatbestemming is opgenomen om de hiervoor gevormde bestemmingsreserves van elk € 0,3 miljoen in te zetten.

(2) Overige personele kosten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Verschil (V/N)
Overige personele kosten	€ 499.506	€ 936.350	€ 436.844 (V)

De overige personele kosten zijn € 0,4 miljoen lager dan de begroting. Dit is met name veroorzaakt door lagere opleidingskosten. Door de intensieve werkzaamheden voor de implementatie van de omgevingswet is er in beperktere mate ruimte geweest om opleidingen te volgen. Overige verschillen hebben onder meer betrekking op algemene personeelskosten, reiskosten en ARBO-kosten.

(3) Personele diensten derden

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Verschil (V/N)
Personele diensten derden	€ 1.137.233	€ 1.148.687	€ 11.454 (V)

De personele diensten derden zijn nagenoeg gelijk aan de begroting. Deze post betreft met name kosten van de dienstverleningsovereenkomst die met de provincie Limburg is afgesloten voor ondersteunende diensten. Verder worden hier kosten van adviesopdrachten, communicatie en kwaliteitssystemen onder verantwoord.

[3] Bij de overzichten betekent V een voordeel ten opzichte van de begroting (opbrengsten hoger, dan wel lasten lager dan begroot) en N een nadeel ten opzichte van de begroting (opbrengsten lager dan wel lasten hoger dan begroot).

(4) Kapitaallasten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Verschil (V/N)
Kapitaallasten	€ 121.418	€ 165.797	€ 44.379 (V)

Deze post betreft hoofdzakelijk afschrijvingen op kapitaalgoederen van de meetdienst lucht en geluid. Deze worden doorbelast naar de Provincie Limburg en zijn voor de overige deelnemers van de Gemeenschappelijke Regeling budgettair- en resultaat-neutraal.

(5) Verbruiks- en onderhoudskosten materieel

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Verschil (V/N)
Verbruiks- en onderhoudskosten materieel	€ 336.776	€ 258.413	€ 78.363 (N)

Deze post betreft hoofdzakelijk exploitatiekosten van de meetdienst lucht en geluid. Deze worden doorbelast naar de Provincie Limburg en zijn voor de overige deelnemers van de Gemeenschappelijke Regeling budgettair- en resultaat-neutraal.

(6) Overige bedrijfskosten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Verschil (V/N)
Overige bedrijfskosten	€ 1.571.416	€ 1.502.102	€ 69.314 (N)

De overige bedrijfskosten zijn € 0,1 miljoen hoger dan de begroting. Deze post betreft grotendeels kosten van de huur- en ICT-dienstverleningsovereenkomst die met de provincie Limburg is afgesloten. Verder betreft dit kosten voor ICT(-licenties), wagenpark, lidmaatschap van de Omgevingsdienst Nederland, verzekeringen, porto/drukwerk en vakliteratuur.

(7) Onvoorzien

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Verschil (V/N)
Onvoorzien	-	€ 165.728	€ 165.728 (V)

Op de post onvoorzien vindt geen realisatie plaats.

BATEN

(8) Werkprogramma's

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Verschil (V/N)
Werkprogramma's	€ 15.790.617	€ 16.869.079	€ 1.078.461 (N)

Anticiperend op het verwachte jaarresultaat zijn de laatste voorschotnota's met 25% verlaagd, zodat de bijdragen van deelnemers € 1,1 miljoen lager zijn dan de begroting.

(9) SPUK

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Verschil (V/N)
SPUK	€ 1.751.774	€ 390.00	€ 1.361.774 (V)

In de begroting is uitsluitend het bedrag SPUK THE (Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht) van 2024 opgenomen. In de realisatie is op basis van gerealiseerde uren ook de vrijval uit voorgaande jaren opgenomen voor in totaal € 1,4 miljoen. Daarnaast is de resterende vrijval van SPUK IBP VTH (Interbestuurlijk Programma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) voor € 0,3 miljoen gerealiseerd.

(10) Overige baten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Verschil (V/N)
Overige baten	€ 1.037.488	€ 424.210	€ 613.278 (V)

De overige baten zijn € 0,6 miljoen hoger dan de begroting. Grotendeels betreft dit extra (incidentele) opdrachten buiten het werkprogramma en landelijke subsidies. Daarnaast is € 0,1 miljoen aan rentebaten ontvangen.

3.7. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

3.8. Ontwikkelingen EMU saldo

Omschrijving	Realisatie 2024 x €1.000	Begroting 2024 x €1.000
1. Exploitatie vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	1.307,4	0
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	121,3	165,8
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0
4. Investeringen in (im)materiële activa die op de balans worden geactiveerd	0	225,0
5. Baten uit andere bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet in de exploitatie zijn verantwoord en niet in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0
6. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs) voor zover niet op exploitatie	0	0
7. Aankoop van grond en uitgaven aan bouw- en woonrijp maken	0	0
8. Baten bouwgrondexploitatie: baten voor zover transacties niet op exploitatie	0	0
9. Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze met derden betreffen	0	0
10. Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet onder de post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van reserves worden gebracht	0	0
11. Verkoop van effecten a. Voornemen van verkoop van effecten b. Verwachte boekwinst	nee	nee
Berekend EMU saldo	**1.428,7**	**390,8**

3.9. WNT-verantwoording 2024

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens ongeacht de hoogte gepubliceerd.

Voor het jaar 2024 is de generieke maximum bezoldigingsnorm vastgesteld op € 233.000 (2023: € 223.000). Dit is inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioen.

De WNT is op de Omgevingsdienst Zuid-Limburg van toepassing. Publicatie van bezoldigingsgegevens dienen onder meer openbaar te worden gemaakt via het financieel jaarverslag.
Bij de definiëring van topfunctionarissen gaat het om personen die tot de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon of instelling behoren en/of hoogst leidinggevenden binnen een rechtspersoon of instelling. Hieronder vallen de leden van het algemeen en dagelijks bestuur en de directeur.

Leidinggevende topfunctionarissen
Leidinggevende topfunctionaris van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg is de directeur.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking, vanaf de dertiende maand van de functievervulling

Gegevens 2024 **Bedragen x € 1**	**L.M. Kobes**	**H.M.J. van Mierlo**
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 – 30/06	01/07 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	86.812	62.228
Beloningen betaalbaar op termijn	10.231	10.231
Subtotaal	97.043	72.459
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	115.863	117.136
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	97.043	72.459
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023 **Bedragen x € 1**	**L.M. Kobes**	
Functiegegevens	Directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.134	
Beloningen betaalbaar op termijn	19.605	
Subtotaal	137.739	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	
Bezoldiging	137.739	

Toezichthoudende topfunctionarissen
Onderstaand volgen de gegevens van de leden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Vermeld zijn de personen die in 2024 lid waren van het algemeen bestuur en/of het dagelijks bestuur. Daar waar niet anders vermeld waren de genoemde personen het hele jaar lid.
De toezichthoudende topfunctionarissen ontvangen geen bezoldiging of andere financiële vergoeding van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

Er bestaan vanuit de organisatie geen financiele verplichtingen naar personen die eerder als toezichthoudend topfunctionaris verbonden zijn geweest aan de organisatie.

Gegevens 2024	
Naam topfumctionaris	Functie
R. de Boer	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
M. van Caldenberg	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
N.J.M.M. Dauven	Lid Algemeen Bestuur
M.M.L. van Drunen	Lid Algemeen Bestuur
P.H.J. Franssen	Lid Algemeen Bestuur
C. Gelderblom	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
M.J.G. Gerritsen	Lid Algemeen Bestuur
E. Geurts	Lid Algemeen Bestuur
D.M.M. Hendrix	Lid Algemeen Bestuur/ Lid Dagelijks Bestuur Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur
V. Hermans	Lid Algemeen Bestuur
A.L.W.G. Houtakkers	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
H.M.H. Leunessen	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
H. Mackus	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
V. de Rond	Lid Algemeen Bestuur
S.C.J. Scheepers	Lid Algemeen Bestuur
M.M.R. Schwillens	Lid Algemeen Bestuur
P. Verbraak	Lid Algemeen Bestuur

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.10. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en geldende verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 2 april 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 518.175. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Conclusie
Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

4. Bijlagen

4.1. Voorstel tot resultaatbestemming en resultaatverdeling

Artikel 30 lid 4 en lid 5 van de gemeenschappelijke regeling van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg zijn leidend.

Art. 30.4 Het Algemeen Bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde negatieve resultaten geheel of ten dele:
a. af te boeken van reserves, voor zover aanwezig;
b. ten laste te brengen van deelnemers naar rato van ieders afname (= omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft.

Art. 30. 5 Het Algemeen Bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde positieve resultaten geheel of ten dele te bestemmen voor:
a. een egalisatiereserve;
b. een uitkering aan de deelnemers naar rato van ieders afname (= omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft.

Voorstel tot resultaatbestemming

Onverdeeld resultaat 2024	€	1.307.384
Voorstel inzet reserves		
Bestemmingsreserve nieuwe bodemtaken ingroeimodel voor dekking kosten 2024	€	300.086
Bestemmingsreserve nieuwe MBA basistaken ingroeimodel voor dekking kosten 2024	€	300.000
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€	10.000
Voorstel vorming en groei reserves		
Verhoging weerstandsvermogen op basis van risico-Inventarisatie	€	-159.695
Overig te bestemmen resultaat	€	1.757.775
Resultaatbestemming 2024		
Totaal te verdelen resultaat	€	1.757.775

	Verdeelsleutel	Bedrag
Gemeente Beek	€ 501.582	€ 52.370
Gemeente Beekdaelen	€ 706.692	€ 73.786
Gemeente Brunssum	€ 132.494	€ 13.834
Gemeente Eijsden-Margraten	€ 159.401	€ 16.643
Gemeente Gulpen-Wittem	€ 165.160	€ 17.244
Gemeente Heerlen	€ 730.812	€ 76.304
Gemeente Kerkrade	€ 311.756	€ 32.550
Gemeente Landgraaf	€ 288.794	€ 30.153
Gemeente Maastricht	€ 1.512.860	€ 157.958
Gemeente Meerssen	€ 281.967	€ 29.440
Gemeente Simpelveld	€ 69.834	€ 7.291
Gemeente Sittard-Geleen	€ 835.795	€ 87.266
Gemeente Stein	€ 670.527	€ 70.010
Gemeente Vaals	€ 129.010	€ 13.470
Gemeente Valkenburg aan de Geul	€ 68.110	€ 7.111
Gemeente Voerendaal	€ 151.077	€ 15.774
Provincie Limburg	€ 10.119.401	€ 1.056.569
	€ 16.835.272	**€ 1.757.775**

4.2. Risico-inventarisatie

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
1.	Risico's samenhangend met invoering van de nieuwe omgevingswet							
1.1	De uitleg van de (aanvullende) taken volgens de nieuwe Omgevingswet leidt tot onduidelijke en/ of niet uniforme uitleg bij de implementatie.	Het risico bestaat dat er interpretatieverschillen zijn over welke aanvullende taken bij de ODZL moeten liggen danwel bij de deelnemers. Als gevolg hiervan kan mogelijk de budgettering en bezetting bij de ODZL onjuist zijn. De gevol-gen hiervan kunnen zijn dat er verstoringen in de bedrijfsvo-ering ontstaan en/of meer kosten worden gemaakt voor de uitvoering van de taken.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	"Taken-pakket in de basis on-derdeel van de reguliere begroting Onzeker is extra finan-ciering indi-en de taken zouden toenemen."	€ 200.000
1.2	De Omgevingswet leidt tot een financieel risico voor de deel-nemers en dit heeft mogelijk gevolgen voor de ODZL.	Inbreng van (nieuwe) taken in de ODZL is in het verleden altijd hand in hand gegaan met inbreng van financiering waarbij de basishouding is om een minimum financiering in te brengen en een maximum aan taken.	Algemeen			€ -	Reeel risico dat niet door ODZL beinvloed-baar is	
1.3	Wijziging van huidige kengetallen voor de uitvoering van basistaken als gevolg van het overgaan van inrichtingen naar MBA's. Hierdoor kun-nen taken verkeerd worden gecalculeerd waardoor de inrich-tingsprijs onder druk komt.	De huidige kengetallen zijn lei-dend voor de begroting en de opbouw van de prijzentabel in de productencatalogus van ODZL. Door de wijziging van inrichtingen naar MBA's zijn er minder cq. verouderde kenget-allen beschikbaar om de juiste prijs te bepalen. Hierdoor ontstaat een begrotingsrisico dat de prijzen onvoldoende dekkend zijn voor de nieuwe taken. Dit risico zal in de toe-komst kleiner worden zodra de referentiegegevens worden opgebouwd op basis van MBA's in plaats van de (oude) inrichtingen.	Specifiek	10	€ 500.000	€ 50.000	"Herijken van de producten-catalogus. Omzett-ingsproces naar MBA's is grote in-spanning "	€ 50.000
1.4	Er blijken locaties te zijn die, mede door veranderingen in be-drijven, door gemeen-ten niet zijn belegd bij de ODZL waardoor de 'basis' niet op orde is.	Het risico bestaat dat de deelnemers niet alle locaties hebben ingebracht bij de ODZL waardoor er onvoldo-ende robuustheid is en de organisatie niet is ingericht op de juiste basis.	Algemeen			€ -		
1.5	Juridische en inhoude-lijke advisering als gevolg van nieuwe omgevingswet is groter dan door deel-nemers ingebracht.	Door de implementatie van de nieuwe Omgevingswet zal mogelijk - zodra gemeenten met de omgevingsplannen aan de slag gaan - meer dan geb-ruikelijk een beroep worden gedaan op de ODZL voor inhoudelijk en juridisch advies. Dit geldt zeker voor de kleine gemeenten. Het risico bestaat dat deze advisering meer tijd vereist dan vooraf verwacht en dat hiervoor onvoldoende middelen/bezetting beschik-baar zijn.	Specifiek	50	€ 250.000	€ 125.000	Opplussen juridische capaciteit naar nood-zakelijke omvang	€ 50.000

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
2.	Uitvoeringsrisico's primair proces							
2.1	De uitleg van de (aanvullende) taken volgens de nieuwe Omgevingswet leidt tot onduidelijke en/ of niet uniforme uitleg bij de implementatie.	Indien een vergunning niet tijdig is verleend, dan loopt de RUD ZL het risico dat de vergunning alsdan van rechts-wege is verleend. Dit brengt met zich dat herstelwerk nodig is dan minder efficiënt is en leidt tot aanvullende werkzaamheden en/of kosten.	Algemeen			€ -	Restrisi-co na zorgvuldig vormgeven werkproces-sen	
2.2	De Omgevingswet leidt tot een financieel risico voor de deel-nemers en dit heeft mogelijk gevolgen voor de ODZL.	De mogelijkheid bestaat dat bevoegd gezag (onbewust) om advies vraagt aan de ODZL dat afwijkt van wet- en regelgev-ing. In de afstemming met betreffende deelnemer kan dit leiden tot extra werkzaam-heden en/of kosten.	Algemeen			€ -	Restrisico voor extra tijdsbeste-ding	
2.3	Wijziging van huidige kengetallen voor de uitvoering van basistaken als gevolg van het overgaan van inrichtingen naar MBA's. Hierdoor kun-nen taken verkeerd worden gecalculeerd waardoor de inrich-tingsprijs onder druk komt.	Het risico bestaat dat een derde partij de ODZL aansprakelijk stelt als gevolg van uitvoeringsfouten. In dat geval leidt dit tot juridische kosten enof aanvullende werkzaamheden.	Algemeen			€ -	Is verzekerd via bedrijf-saansprake-lijkheidsver-zekering, de eigen extra werkzaam-heden echter niet verzeker-baar	
2.4	Er blijken locaties te zijn die, mede door veranderingen in be-drijven, door gemeen-ten niet zijn belegd bij de ODZL waardoor de 'basis' niet op orde is.	Het risico bestaat dat een vergunning is verleend waar uiteindelijk blijkt dat (door de nieuwe Omgevingswetgeving) onjuiste keuzes zijn maakt of dat de handhaving niet uit-voerbaar blijkt. Dit kan leiden tot een inefficiënte bedrijfsvo-ering en mogelijk juridische kosten.	Algemeen			€ -		

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
3.	Risico's samenhangend met samenwerking met opdrachtgevers							
3.1	Financiele taakstel-lingen opgelegd door opdrachtgevers.	Regelmatig wordt een beroep gedaan op de ODZL om een financiële taakstelling te realiseren, bijvoorbeeld om de stijging van de CAO niet door te berekenen waardoor druk op het budget van de ODZL ontstaat.	Algemeen			€ -	Reeel risico gezien financiële positie opdrachtgevers	
3.2	Het VTH beleid per deelnemer is niet uniform.	Indien de deelnemers geen overeenkomstig VTH-takenpa-kket hebben ingebracht, dan is de inrichting van het toezicht door de ODZL niet optimaal efficiënt mogelijk waardoor de bedrijfsvoering minder effi-ciënt en effectief kan zijn.	Specifiek	25	€ 500.000	€ 125.000	Samen met deelnemers streven naar uniform beleid; ODZL is afhankelijk	€ 125.000
3.3	Een opdrachtgever trekt taken terug uit de ODZL.	Indien een opdrachtgever zich terugtrekt met plus-taken, dan kan dit een wezenlijke invloed hebben op de dekking van de bezetting en overhead.	Algemeen			€ -	Zie overeenge-komen spel-regels in GR	
3.4	Een opdrachtgever stelt niet de benodig-de financiële middelen ter beschikking.	Het risico ziet toe op de situatie dat prijsafspraken zijn gemaakt en dat de werkelijke uitvoeringskosten hoger zijn waarbij de deelnemer niet bereid is de meerkosten te betalen.	Algemeen			€ -		
3.5	Risico dat geschillen ontstaan door gedeel-de verantwoordelijk-heid ODZL en bevoegd gezag.	De ODZL is in de uitvoering mede afhankelijk van het bev-oegd gezag waarbij de ODZL wordt gemandateerd terwijl het bevoegd gezag verant-woordelijk blijft. De onderlinge afhankelijkheid kan gevolgen hebben voor de bedrijfsvoer-ing doordat taken afgestemd moeten worden en soms aan-leiding geven tot overleg en afstemming tussen ODZL en bevoegd gezag, bijvoorbeeld als er onenigheid is ODZL en bevoegd gezag over een casus. Dit leidt tot inefficiëntie en/ of (procedurele) fouten met mogelijk financiële (claim) gevolgen.	Algemeen			€ -		
3.6	Invulling van de Regio-nale risico-analyse.	In 2020 is een een uniform uitvoerings- en handhav-ingsbeleid afgesproken. In de uitwerking bestaat het risico dat individuele gemeenten een andere risico-classificatie doen dan de ODZL, mede als gevolg van de focus op de eigen gemeente terwijl de ODZL regio overstijgend risico-classificaties bepaalt. Het risico bestaat dat er dus verschillende visies zijn over de risico-kwalificatie en con-trolefrequentie met als gevolg discussie over de bekostiging.	Algemeen					

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
4.	Politieke risico's							
4.1	Toename van regie op VTH taken door de Rijksoverheid (stel-selwijziging) danwel Provincie, waardoor bevoegdheden wijzigen.	"Alhoewel het risico van landelijke concentratie klein lijkt, zou de impact heel groot zijn. In de praktijk is het juist de beweging dat meer taken naar de omgevingsdiensten worden belegd. Het risico van Provinciale concentratie lijkt realistischer en zou eveneens mogelijk een grote invloed kunnen hebben."	Algemeen			€ -	Het is niet aannemelijk dat van de ene op de andere dag de stekker uit de omgevings-diensten getrokken wordt.	
4.2	Regelgeving (denk aan stikstofproblematiek) heeft invloed op ande-re werkzaamheden.	Dit risico kan leiden tot extra taakinvulling door de ODZL. Ook kan het mogelijk zelfs leiden tot het stilvallen van de bedrijfsvoering, bijvoorbeeld omdat energie-aansluitingen niet worden gerealiseerd. Het is theoretisch mogelijk dat de taakuitvoering onmogelijk is waardoor de kosten door-lopen terwijl deelnemers niet bijdragen aan de kosten.	Specifiek	25	€ 500.000	€ 125.000	Betreft restrisico niet door ODZL of deelnemers beinvloed-baar	€ 125.000
4.3	Invloed van Europese wetgeving op landelij-ke regels.	De wetgeving kan onder invloed van Europese regels veranderen waardoor het uitvoeringsveld van de ODZL kan veranderen.	Specifiek	5	€ 200.000	€ 10.000	Betreft restrisico niet door ODZL of deelnemers beinvloed-baar	€ 10.000
4.4	Flankerend overheids-beleid heeft mogelijk invloed op de ODZL	Flankerend overheidsbeleid kan van invloed zijn op de uitvoering van de toezichthou-dende taken van de ODZL. Dit kan leiden tot inefficiënties en/of extra handhaving of aanvullende adviesvragen van deelnemers. Dit kan leiden tot aanvullende werkzaamheden en onvoorziene kosten.	Specifiek			€ -	Zie ook specifiek risico onder 3.2	

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
5.	Bedrijfsvoering: personeel en financieel							
5.1	De bezetting van de ODZL is niet toegesne-den op de taken.	Het risico ziet toe op de druk op de arbeidsmarkt om voldoende gekwalificeerd personeel aan de ODZL te binden passend bij de omvang en complexiteit van het tak-enpakket.	Algemeen			€ -	Werken met flexibele schil en strategische personeel-splanning	€ -
5.2	Begeleiding en op-leiding van (nieuwe) medewerkers past niet bij (of naast) de reguliere taken.	Het risico bestaat dat de opleiding van (nieuwe) medewerkers meer inspan-ning vraagt dan er beschik-bare capaciteit is waardoor aanvullende capaciteit moet worden ingezet en/of aanvul-lende kosten moeten worden gemaakt.	Algemeen			€ -		€ -
5.3	Werkplek voldoet niet aan ARBO eisen.	Het risico ziet toe op werk-plekken die - mede in relatie tot hybride werken - niet voldoen aan de ARBO-eisen en leiden tot (aanvullend) ziekteverzuim en mogelijke aansprakelijkheid van de ODZL.	Algemeen			€ -	Via preventi-emedewerker, uitgvoerde RIE en budget overige per-soneelskosten wordt hier actief op geact-eerd. Bovendien is aansprake-lijkheids-verzekering afgesloten. Be-treft restrisico	€ -
5.4	Uitval/ziekte mede-werkers.	Het risico van ziekte en/of uitval valt onder de reguliere begrotingsrisico's van de ODZL, tenzij sprake is van een buitengewoon ziekteverzuim.	Algemeen			€ -	Er wordt actief gestuurd op preventie en ziekteverzuim-begeleiding, ver-zuim zit binnen de norm bruto / netto uren	€ -
5.5	Begrotingsrisico's	Reguliere begrotingsrisi-co's zien toe op de onjuste begroting vooraf van taken en daarmee samenhangende kosten, bijvoorbeeld als gevolg van onvoorziene kosten en/of onvoorziene kostenstijgingen	Algemeen			€ -		€ -
5.6	Niet tijdige betaling opdrachtgevers.	Het is en blijft een risico dat de betaling van de bijdrage door de deelnemers niet tijdig komt waardoor er een liquid-iteitsprobleem kan optreden.	Algemeen			€ -		€ -
5.7	Inefficiënte werkpro-cessen.	Het risico bestaat dat werk-processen niet meer actueel zijn waardoor sprake is van inefficiëntie in de bedrijfsvoer-ing die niet voorzien is en leidt tot aanvullende kosten.	Algemeen			€ -		€ -
5.8	Handhaving door Belastingdienst op wet DBA.	De Belastingdienst gaat strikter handhaven op naleving van de Wet DBA om schijnzelfstandigheid van ZZP-ers te voorkomen. Risico dat naheffingen en boetes worden opgelegd.	Algemeen			€ -		€ -

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
6.	Bedrijfsvoering: ICT							
6.1	De VTH-applicatie (RX Mission) wordt door-lopend ontwikkeld en werkt niet volledig adequaat.	De applicatie is medio 2023 geïmplementeerd en wordt voortdurend doorontwikkeld en onderhouden. Het risico bestaat dat de applicatie niet adequaat functioneert waardoor de bedri-jfsvoering niet efficiënt en/of effectief verloopt en bijvoorbeeld de registratie van uren niet correct is.	Specifiek	25	€ 1.000.000	€ 250.000	"Er is sprake van een contract met de leverancier en een SLA waardoor er garanties en waarborgen zijn in geval van uitval en onvoldoende functioneren. De leverancier kan aansprakelijk gesteld worden. Key users waken over de func-tionaliteit en instructie. Medewerkers zijn en worden afdo-ende opgeleid."	€ 10.000
6.2	De nieuwe DSO-appli-catie (Digitaal Stelsel Omgevingswet) functioneert niet naar behoren.	De DSO-applicatie (Dig-itaal Stelsel Omgeving-swet) wordt landelijk ontwikkeld en de ontwikkeling en imple-mentatie vallen buiten de beïnvloedingssfeer van de ODZL. Het risico bestaat dat de appli-catie niet adequaat functioneert waardoor de bedrijfsvoering niet efficiënt en/of effectief verloopt.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	De ontwikkeling valt buiten de directe beïnvloed-ingssfeer van ODZL en is derhalve een netto risico	€ 200.000
6.3	Cyberrisico's ten aan-zien van continuïteit van systemen en integriteit van data.	Het risico bestaat dat een cyberaanval leidt tot een losgeld eis waarbij de ODZL moet bepalen of dit losgeld betaald wordt om hiermee operationele verstoringen te voor-komen en/of eventuele reputatieschade. Het verlies van data kan gevolgen hebben voor de reputatie en bedri-jfscontinuïteit.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	De ODZL steunt op de ingestelde maatregelen door de IT-pro-vider en laat deze maatregelen met regelmaat testen.	€ 50.000
6.4	Verlies van vertrou-welijke data als gevolg van eigen werkwijze	Het risico ziet toe op verlies van data door eigen medewerkers als gevolg van gaten in de eigen werkwijze, menselijke fouten en IT.	Alge-meen					

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Algemeen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risi-co
7.	Bedrijfsvoering: rechtmatigheid							
7.1	Onzorgvuldige aan-bestedingsprocedure leidt tot schadeclaim.	De ODZL is verplicht tot het volgen van de Europose aanbeste-dingsprocedures en indien hierin onregel-matigheden plaatsvin-den, dan bestaat een risico op schadeclaims en/of aanvullende werkzaamheden om dit te herstellen.	Algemeen				Zorgvuldig toe-passen aanbeste-dingswetgeving, intern beleid en ondersteuning via inkoopadviseurs Provincie Limburg	€ -
7.2	Uitgaven door de ODZL zijn niet recht-matig omdat deze buiten het begrotings-kader vallen.	Dit betreft een theore-tisch risico dat zich in de praktijk - door afdo-ende beheersmaatre-gelen - nooit voor doet. Indien dit risico evenwel in de praktijk zou plaatsvinden, dan bestaat het risico dat deelnemers niet willen bijdragen aan de financiële gevolgen.	Algemeen				Monitoren uitgaven via rapportages. Interne controle via controller, externe controle via accountant	€ -
7.3	Niet voldoen aan privacy protocollen en dataprotectie.	Niet voldoen aan de AVG kan leiden tot een hoge boete die kan oplopen tot 4% van de omzet van de overtreder.	Algemeen				Er is een FG benoemd en er zijn procedures om binnen de AVG te werken.	€ -
7.4	Wet Open Overheid vraagt veel niet begro-te ureninzet.	Deze wet is vervanger van de WOB sinds 2022 en vereist pro-ac-tiever informatie te openbaren waardoor dus ook pro-actief meer stukken moeten worden geanoni-miseerd. Dit vereist extra middelen om dit mogelijk te maken.	Algemeen					
								€ 820.000
			Recapitu-latie		€ 22.044.896	Begroting ODZL 2026		
				1,50%	€ 330.673	Risico-dekking algemene risico's		
					€ 820.000	Kwantificering specifieke risico's		
					€ 1.150.673	Totaal risico's		
					5,22%	Risico's als percentage van de begroting		
					€ 201.900	Afgedekt via post onvoorzien in begroting 2026		
					€ 948.774	Af te dekken via algemene reserves		
					€ 1.150.673	Totaal risico's		

4.3. SISA SPUK IBP en SPUK energie

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E93	**Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH**		Totale besteding (jaar T) *Aard controle R Indicator: E93/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03*			
				€ 182.040	€ 453.922	Ja			
				Naam activiteit *Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04*	Besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06*			
			1	Deelname aan werk-en projectgroepen	€ 28.940	€ 39.240			
			2	Aanleveren data voor het IBP	€ 300	€ 2.400			
			3	Scholing en opleiding	€ 39.750	€ 239.875			
			4	Inzicht in de bestaande vormen van bekostiging van de omgevingsdienst	€ 0	€ 0			
			5	Implementatie van de landelijke handhavingsstrategie Omgevingswet	€ 0	€ 0			
			6	Uniforme indeling naar risico van zorgbedrijven (risico ranking)	€ 1.000	€ 1.800			
			7	Openbaar maken van de defintieve handhavingsbeschikkingen Wabo Inspecties	€ 0	€ 0			
			8	Landelijke arbeidsmarktcampagne	€ 0	€ 2.900			
			9	Onderzoek onder het IBP naar belangrijke (transitie) opgaven	€ 0	€ 0			
			10	Een risicoanalyse en uitvoerings-en handhavingsplan per omgevingsdienst	€ 112.050	€ 114.850			
			11	Opstellen en uitvoeren implementatieprogramma	€ 0	€ 1.450			
			12	Participeren in onderzoek naar mandaten	€ 0	€ 5.400			
			13	Visitaties bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots	€ 0	€ 2.950			
			14	Plan van aanpak voor het inrichten van het systeem van onderzoeken door ILT naar het functioneren van het VTH stelsel	€ 0	€ 0			
			15	Materiële kosten (max 10% van het bedrag genoemd in bijlage 2 SPUK)	€ 0	€ 43.057			
KGG	K21	**Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op**		Besteding (jaar T) *Aard controle R Indicator: K21/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: K21/02*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee) *Aard controle R Indicator: K21/03*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, *Aard controle D2 Indicator: K21/04*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle R Indicator: K21/05*	
				€ 499.200	€ 1.557.132	Ja	Ja	Nee	

4.4. Lijst met afkortingen

BBT	Beste beschikbare technieken
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporings-Ambtenaar
BREF	Best available technique reference document
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
ETS	Emission Trading System, het Europese systeem van handel in broeikasemissierechten
FTE	Full Time Equivalent
HR	Human Resources
IBP	Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IPO	InterProvinciaal Overleg
MBA	Milieubelastende activiteit
REV	Register Externe Veiligheidsrisico's
RIE-4	Richtlijn Industriële Emissies categorie 4
SLA	Schone Lucht Akkoord
SPP	Strategisch PersoneelsPlan
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbb	Wet bodembescherming
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
Woo	Wet open overheid

4.5. Controleverklaring

Omgevingsdienst
ZUID-LIMBURG

De raad van de gemeente GULPEN-WITTEM
Postbus 56
6270 AB GULPEN

Ons kenmerk	DOC-00760415	**Maastricht**, 12 maart 2025
Bijlage(n)	1	**Verzonden** 14 MAART 2025
Contactpersoon	Dennis Lymandt	
Telefoon	+31 6 1445 9816	
E-mail	d.lymandt@odzl.nl	

Onderwerp Ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029

Geachte raadsleden,

Bijgevoegd treft u de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029, van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg aan.

Bezuinigingsmogelijkheden
Op 30 januari 2025 hebben wij u per brief een reactie gegeven op uw verzoek om de bezuinigingsmogelijkheden in het perspectief van het 'ravijnjaar' 2026 te onderzoeken. In deze brief hebben we vermeld dat, gegeven de robuustheidscriteria, wij geen structurele bezuinigingsmogelijkheid zien. Verder hebben we aangegeven dat de realisatiecijfers over 2024 wel de mogelijkheid bieden tot een incidentele uitkering aan de deelnemers. De laatste voorschotnota's 2024 zijn al met 25% (ca. € 1,1 miljoen) verlaagd. Bij de resultaatuitkering in de jaarrekening 2024 volgt naar verwachting additioneel een bedrag van ca. € 1,7 miljoen. Dit bedrag is onder voorbehoud van een goedkeurende accountantsverklaring en de vaststelling van de jaarstukken door het algemeen bestuur.

Ontwikkelingen
Op dezelfde datum hebben wij u de Kaderbrief 2026 toegezonden. In de begeleidende brief hebben wij u geïnformeerd dat in verband met het aankomende 'ravijnjaar' deze kaderbrief bewust beleidsarm is gehouden. De begroting 2026 is hierdoor in grote lijnen een voortzetting op de begroting 2025. Een begroting die in het teken stond van het plan van aanpak robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg. In 2026 verwachten we het plan van aanpak af te ronden en de verbeteringen structureel te borgen in onze organisatie. Met andere woorden in 2026 verwachten we te voldoen aan de robuustheidscriteria en onze taken op een adequate wijze te kunnen uitvoeren.

In deze begroting wordt een aantal ontwikkelingen met noemenswaardige impact geschetst. Ontwikkelingen die van invloed zijn op de wijze waarop we werken en welke taken we uitvoeren. Vooralsnog worden deze ontwikkelingen niet financieel vertaald. Er wordt eerst bezien of de verandering in takenpakket binnen de financiële kaders kan worden gerealiseerd.

Onlangs heeft de Provincie Limburg een uitvraag gedaan naar extra werkzaamheden. Het gaat met name om een intensivering van bestaande taken naar aanleiding van het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer. Dit betreft jaarlijks een bedrag van ca. € 2,5 tot € 2,8 miljoen. Ook deze uitbreiding is niet in de begroting verwerkt, omdat besluitvorming hierover in Provinciale Staten niet eerder dan op 21 maart 2025 staat gepland. De extra bijdrage van de provincie heeft geen consequenties voor de gemeentelijke bijdrage, omdat iedere deelnemer verplicht is om minimaal de basistaken in te brengen. Tegelijkertijd draagt deze bijdrage in positieve zin bij aan de financiële ondergrens van robuustheid, doordat de minimale begrotingsomvang hiermee verder wordt versterkt.

Bovenstaande ontwikkelingen zullen indien aan de orde begin 2026 met een begrotingswijziging 2026 worden verwerkt.

Tot slot wordt, conform het vastgestelde plan van aanpak robuustheid, onderzocht wat de mogelijkheden en wensen zijn bij alle opdrachtgevers om meer plustaken in te brengen. De bevindingen hiervan worden uitgewerkt in een bedrijfsplan dat inzicht geeft in de kosten en besparingen van het onderbrengen van de betreffende plustaken bij de omgevingsdienst. Deze resultaten zullen nog niet in 2026, maar vanaf de begroting 2027 worden geëffectueerd.

Begrotingsmutaties
De begroting 2026 komt uit op € 22,0 miljoen, zijnde een toename van ca. € 1,3 miljoen ten opzichte van de omvang van de vastgestelde begroting 2025 van € 20,7 miljoen.
Deze toename van € 1,3 miljoen betreft:

- € 0,8 miljoen loonindexatie conform cao en de Septembercirculaire 2024 van het Gemeentefonds voor overheidssalarissen;
- € 0,4 miljoen tijdelijke uitbreiding met 3,0 fte voor maatwerk CO2 Chemelot, die geheel wordt gesubsidieerd;
- € 0,2 miljoen voor IBP VTH verplichte budgetpost voor innovatie- en ontwikkeling ad 1% van de begroting;
- € 0,1 miljoen voor resterende ingroei fte Bedrijfsvoering Robuustheid;
- € 0,2 miljoen overige mutaties in materiële posten;
- -/- € 0,4 miljoen tijdelijke kosten voor inhuur omzetting van inrichtingen naar MBA's, die niet meer van toepassing zijn in 2026.

Uw mogelijke zienswijzen op de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027–2029, ontvangen wij graag uiterlijk op 10 juni 2025.

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg,

De secretaris,

Drs. H.M.J. van Mierlo

De voorzitter,

Drs. Ing. D.M.M. Hendrix

Ontwerpbegroting 2026
Meerjarenraming 2027-2029

Omgevingsdienst
ZUID-LIMBURG

Inhoud

1 **Inleiding** 5
1.1 Context begroting 2026 5
1.2 Missie, visie en succesbepalende factoren 5
1.3 Op weg naar een robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg 6
1.4 Seveso programma VTH 8
1.5 Toekomstvisie 2026 – 2030 8
1.6 Maatschappelijke ontwikkelingen 9
1.7 Technologische ontwikkelingen 9

2 **Beheer van de Omgevingsdienst** 11
2.1 Vergunningverlening 13
2.2 Toezicht en handhaving 17
2.3 Advies en Onderzoek 21

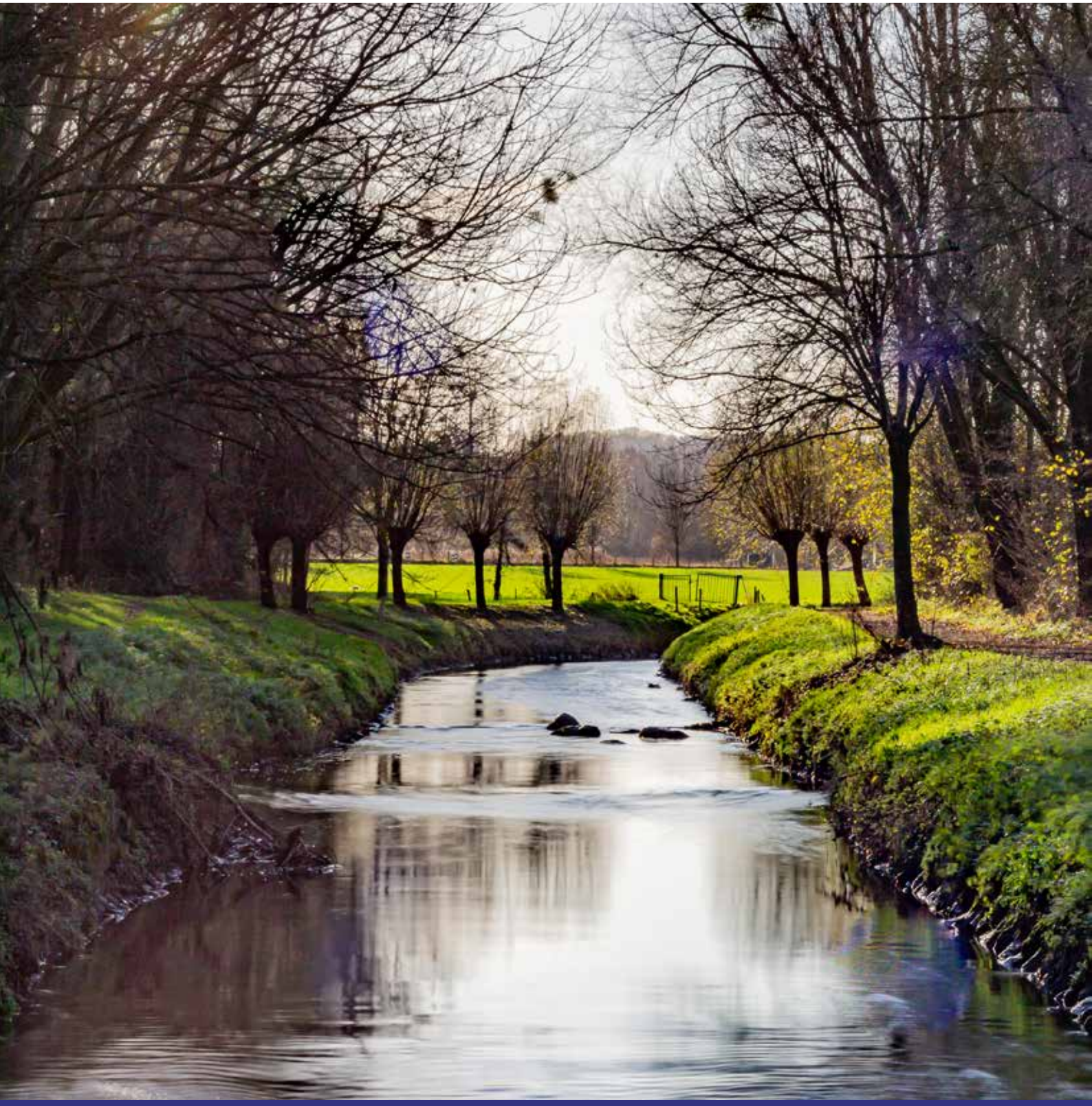
3 **Financieel** 27
3.1 Ravijnjaar 2026 28
3.2 Financiële uitgangspunten 29
3.3 Begrotingsmutaties 30
3.4 Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 31
3.5 Overhead 32
3.6 Toelichting Begroting 33
3.7 Geprognosticeerde balans 35
3.8 Investeringsbegroting 36

4 **Verplichte paragrafen** 37
4.1 Lokale heffingen 38
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 38
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen 40
4.4 Financiering 41
4.5 Bedrijfsvoering 42
4.6 Verbonden partijen 42
4.7 Grondbeleid 42

5 **Bedrijfsvoering** 43
5.1 Personeel- en organisatiebeleid 44
5.2 Informatiemanagement 46
5.3 Ondersteuning 47

6 **Bijlagen** 49
6.1 Risico-inventarisatie 50
6.2 Tarievenoverzicht 57
6.3 Bijdrage per deelnemer 59
6.4 Lijst met afkortingen 60

1. Inleiding

1.1 Context begroting 2026

Voor u ligt de begroting 2026. Deze begroting is in grote lijnen een voortzetting op de begroting 2025. Een begroting die in het teken stond van het plan van aanpak robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg. In 2026 verwachten we het plan van aanpak af te ronden en de verbeteringen structureel te borgen in onze organisatie. Met andere woorden: in 2026 verwachten we te voldoen aan de robuustheidscriteria en onze taken op een adequate wijze te kunnen uitvoeren.

Dit wil echter niet zeggen dat we niet continu blijven doorontwikkelen. Het belang van een schone, gezonde en veilige leefomgeving neemt alleen maar toe en staat ook steeds meer op het vizier van onze inwoners, bedrijven en instellingen. Daarnaast staan wij voor grote transities, zoals klimaatadaptatie, energietransitie en de overgang naar een circulaire economie. Deze uitdagingen kunnen wij alleen gezamenlijk aanpakken, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor onze omgevingsdienst.
In deze begroting worden diverse ontwikkelingen beschreven die invloed hebben op onze werkwijze en de taken die we uitvoeren. Vooralsnog zijn deze ontwikkelingen niet financieel vertaald. Eerst wordt onderzocht of de veranderingen in het takenpakket binnen de bestaande financiële kaders kunnen worden gerealiseerd, rekening houdend met het financiële 'ravijnjaar' 2026 van onze deelnemers.

1.2 Missie, visie en succesbepalende factoren

Missie
Wij als Omgevingsdienst Zuid-Limburg werken samen met onze partners aan de totstandkoming van een veilige leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

Visie
- Wij bieden meerwaarde door bundeling van specialistische kennis.
- Wij hebben goede kennis van de lokale situatie.
- Onze medewerkers nemen hun verantwoordelijkheid, zijn deskundig en dragen onze kernwaarden uit.
- Wij zijn een gezaghebbende milieuautoriteit.
- Wij hebben een efficiënte bedrijfsvoering.
- Wij hebben continuïteit in onze dienstverlening.

Succesbepalende factoren
- Betrokkenheid bestuurlijke omgeving.
- Professionalisering bedrijfsvoering.
- Zichtbare milieuautoriteit in Limburg.
- Brede (milieu)advisering.
- Gewaardeerde kennispartner.

1.3 Op weg naar een robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg

In 2021 constateerde de commissie Van Aartsen dat de omgevingsdiensten in Nederland niet toegerust waren voor hun taken. In de rapportage werd de onderstaande conclusie getrokken: "Het is slecht gesteld met het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Het ontbreekt de omgevingsdiensten aan kennis en doorzettingsmacht. Het rijk voert geen overkoepelende regie. 'Doordat het stelsel niet functioneert zoals bedoeld, ontstaat vermijdbare schade."

Deze conclusie voor de omgevingsdiensten werd voor de Omgevingsdienst Zuid-Limburg bevestigd door het rapport van de visitatiecommissie en door het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer (specifiek voor de uitvoering van de provinciale taken).

Om uitvoering te geven aan de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen werd een interbestuurlijk programma ingericht: het IBP VTH. Dit programma had tot doel om in gezamenlijkheid het VTH-stelsel te versterken. Het IBP VTH kwam tot zes pijlers waarop versterking noodzakelijk was en waaraan concrete eisen waren verbonden:

1	**Robuuste omgevingsdiensten en financiering**
2	**Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging;**
3	**Informatievoorziening VTH;**
4	**Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt;**
5	**Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving;**
6	**Monitoring kwaliteit milieutoezicht.**

De robuustheidscriteria en kpi's zijn onderdeel van pijler 1.

Elke omgevingsdienst in Nederland, inclusief de Omgevingsdienst Zuid-Limburg, moet op 1 april 2026 robuust zijn. Om dit te bereiken, stelde het Algemeen Bestuur in het voorjaar van 2024 een plan van aanpak vast voor een robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Dit plan werd vervolgens financieel vertaald in de begroting voor 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.

Naast het versterken van de organisatie op het gebied van datagedreven werken, innovatie en bedrijfsvoering, richten we ons ook op het versterken van de regionale samenwerking en risicogericht toezicht. Daarnaast werken we aan de oprichting van een kennis- en expertisecentrum, in nauwe samenwerking met andere omgevingsdiensten en partners.

In het najaar van 2024 beoordeelde het ministerie van IenW alle plannen van aanpak. In hun eerste oordeel over ons plan van aanpak gaven zij aan dat het niet duidelijk was of onze omgevingsdienst op 1 april 2026 robuust zou zijn. Het ministerie uitte haar zorgen hierover, gezien het feit dat wij een van de zes Seveso-omgevingsdiensten zijn, wat betekent dat er in onze regio grotere risico's zijn voor een gezonde, schone en veilige leefomgeving. Tijdens een gesprek met het ministerie hebben we echter enkele punten verder kunnen concretiseren. Bij het opstellen van deze begroting was nog niet bekend of dit zou leiden tot een andere beoordeling.

Mede op basis van het plan van aanpak zijn verschillende onderzoeken gestart, die in 2025 worden afgerond. De aanbevelingen zullen deels in 2025 en deels in 2026 worden geïmplementeerd. Dit betreft:

- **Revitalisering opdrachtgeverschap:**

In 2024 werd vastgesteld dat het opdrachtgeverschap een impuls nodig had. Hoe kunnen we het partnerschap versterken? Wat vraagt dit van zowel de opdrachtgever als de opdrachtnemer? Eind 2024 startte dit proces, wat leidde tot de afspraken om zowel het gezamenlijke overleg als de overleggen met de individuele deelnemers inhoudelijk anders vorm te geven. In het gezamenlijk overleg wordt ingezet op gemeenschappelijke thema's en ervaringen. In de accountgesprekken gaat het specifiek over de kwaliteit van dienstverlening en de wijze van samenwerking. Eind 2025 evalueren we of dit het partnerschap heeft versterkt. Na de evaluatie worden de afspraken verankerd.

- **Bedrijfsplan milieu gerelateerde plustaken:**

Eén van de manieren om te komen tot een robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg en, niet onbelangrijk, om te komen tot een adequate invulling van de milieu gerelateerde plustaken, is om deze taken te bundelen binnen onze omgevingsdienst. De deelnemers stonden hier welwillend tegenover, maar wilden eerst de financiële en kwalitatieve effecten daarvan zien. Daarom wordt er een bedrijfsplan opgesteld, dat medio 2025 wordt opgeleverd en vervolgens het besluitvormingstraject ingaat. De effecten hiervan kunnen vanaf 2026 zichtbaar zijn.

- **Financieringssystematiek:**

Het Algemeen Bestuur heeft geconcludeerd dat onze financieringssystematiek transparant en eerlijk moet zijn. Daarom onderzoeken we in 2024 en 2025 onze huidige financieringssystematiek en mogelijkheden voor verbetering, met aandacht voor fairness, transparantie, robuustheid en stabiliteit. Medio 2025 stellen we een implementatieplan op en voeren dit uit, wat kan resulteren in een nieuwe opzet vanaf het begrotingsjaar 2027.

- **Verantwoordings- en rapportageproces VTH:**

In 2024 hebben we het huidige verantwoordings- en rapportageproces VTH grondig onderzocht. Dit onderzoek gaf aan dat een andere wijze van data verzamelen, analyseren en presenteren zorg zou dragen voor meer transparantie en meer mogelijkheden om te kunnen sturen. In 2025 voeren we het verbetertraject uit en implementeren we de aanbevelingen. Vanaf 2026 passen we de nieuwe systematiek toe.

De meeste van bovenstaande acties, zoals verwoord in het plan van aanpak, kwamen voort uit het IBP VTH. Dit landelijke programma is in september 2024 afgerond. Het IBP VTH krijgt wel een opvolging in een samenwerkingsverband tussen Rijk, provincies, gemeenten, omgevingsdiensten en unie van waterschappen.

1.4 Seveso programma VTH

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg zet zich als één van de zes Seveso-omgevingsdiensten in afstemming met de provincies/IPO in voor uitvoering van het Meerjarenprogramma Seveso-6 2024-2027. Dit programma is gericht op de volgende vijf onderdelen in de VTH-uitvoering en de Seveso-inspecties bij de provinciale bedrijven:

1. Programma Samenwerken als één op het gebied van Toezicht en Handhaving.
2. Programma Samenwerken als één op het gebied van Vergunningverlening.
3. Cluster Samenwerking, Coördinatie en bijdrage Seveso+.
4. Cluster Kwaliteit, Opleiding en Kennisontwikkeling.
5. Cluster Communicatie.

Deze vijf clusters en programma's werken allemaal aan de totstandkoming van een excellente uitvoering van de VTH-taken bij Seveso- en RIE4-bedrijven en de ontwikkeling van een gezamenlijk landelijk speelveld. De samenwerking tussen de zes Seveso-OD's heeft dan ook als doel te werken alsof zij één dienst zijn.
De Omgevingsdienst Zuid-Limburg levert een bijdrage aan bovengenoemd programma en de landelijke projecten die hieruit volgen.

1.5 Toekomstvisie 2026 - 2030

De huidige toekomstvisie van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg heeft een tijdshorizon tot 2025. Gelet op alle ontwikkelingen omtrent de leefomgeving, de rol van de omgevingsdiensten en alle maatschappelijke en technologische ontwikkelingen, zal in 2025 het traject worden opgepakt om te komen tot een toekomstvisie 2026 – 2030. Er wordt bewust gekozen voor een beperkte tijdshorizon, gezien de grote veranderingen die zich in onze maatschappij voortdoen. Er wordt nu dan ook niet meer gesproken over een tijdperk van verandering maar over een verandering van tijdperk.

Het opstellen van een toekomstvisie wordt een interactief proces waarbij alle stakeholders worden betrokken en waarbij ook gekeken wordt naar de ontwikkelingen die alle omgevingsdiensten raken, niet alleen de Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

1.6 Maatschappelijke ontwikkelingen

Binnen het beleidsveld van onze omgevingsdienst zijn diverse belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen zichtbaar. Deze ontwikkelingen beïnvloeden de wijze waarop wij, samen met onze ketenpartners, onze maatschappelijke opgave vervullen: het waarborgen van een schone, gezonde en veilige leefomgeving.

Er is steeds meer maatschappelijke aandacht voor milieuvraagstukken. Burgers en belangengroepen vragen steeds meer aandacht voor hun leefomgeving en zijn kritisch op overheden en bedrijven die daar rechtstreeks van invloed op zijn. De problemen rondom Tata Steel en Chemours hebben deze aandacht nog versterkt. Dit is ook zichtbaar in Zuid-Limburg met een in het oog springend chemisch industrieel complex als Chemelot. Maar ook de media-aandacht voor de misstanden omtrent tankcleaning bedrijven en de problemen rondom Zeer Zorgwekkende Stoffen als PFAS laten zien dat een gezonde, schone en veilige leefomgeving meer dan ooit leeft in onze maatschappij.

Als Omgevingsdienst Zuid-Limburg moeten we daar niet alleen oog voor hebben, maar het zal ook onze manier van werken beïnvloeden. Het wordt steeds belangrijker om samen met het bevoegd gezag en alle ketenpartners in gesprek te gaan en te blijven met de belanghebbenden. Daarbij is het van toenemend belang om inzichtelijk te maken wat de 'outcome' van onze werkzaamheden is voor de omgeving.

1.7 Technologische ontwikkelingen

Technologische ontwikkelingen volgen elkaar in een steeds hoger tempo op, wat kansen biedt voor onze organisatie. Door het gebruik van data en Artificial Intelligence (AI) kunnen we onze taken mogelijk effectiever en efficiënter uitvoeren. Hierdoor kunnen we onze capaciteit beter inzetten op de gebieden met de grootste risico's en de meeste impact op onze leefomgeving.

Nieuwe technologieën brengen echter ook uitdagingen met zich mee. Hoe integreren we deze het beste in onze werkprocessen? Wat hebben we daarvoor nodig? En hoe zorgen we ervoor dat onze medewerkers deze technologieën optimaal kunnen gebruiken? Het plan van aanpak voor een robuuste omgevingsdienst bevat al enkele maatregelen hiervoor. De nieuwe afdeling Bedrijfsvoering zal hierin een grote rol spelen.
Naast de meer 'interne' uitdagingen brengt het gebruik van AI in combinatie met social media ook mee dat we als overheid in het algemeen en omgevingsdienst in het bijzonder een nog grotere rol hebben in het juist interpreteren en communiceren van wat er in onze regio gebeurt op het gebied van gezondheid en veiligheid.

Zoals geschetst gaan maatschappelijke en technologische ontwikkelingen een belangrijke rol spelen in de wijze waarop wij invulling geven aan onze maatschappelijke opgave. Dat geldt ook voor economische en geopolitieke ontwikkelingen, hoewel de mate en wijze hiervan nog niet volledig te schetsen zijn. In onze nieuwe toekomstvisie zullen we deze ontwikkelingen meenemen.

2. Beheer van de Omgevingsdienst

Taken
Onze taken zijn het in opdracht van gemeenten en provincie, individueel en collectief, uitvoeren van wettelijke taken en adviestaken op het terrein van milieu, op een zo efficiënt mogelijke wijze en op een goed kwaliteitsniveau. De organisatie heeft hiervoor eigen werknemers in dienst en huurt daarnaast op contractbasis extra personeel en/of specifieke expertise van externe medewerkers in.

Prestaties
Op dienstniveau maken we afspraken met de opdrachtgevers over inhoudelijke en financiële verantwoording. Naast het rapporteren van gegevens is het ook belangrijk om tijdig te overleggen en tussentijds te communiceren met de opdrachtgevers.

De prestaties worden opgenomen in een jaarlijks werkprogramma dat besproken en afgestemd wordt met de opdrachtgevers, waarna het werkprogramma door hen wordt vastgesteld.

Van de dienst kunnen de opdrachtgevers verwachten dat de taakuitvoering conform de vastgestelde kwaliteitscriteria is.

Met een overspannen arbeidsmarkt staat ook onze beschikbare capaciteit onder druk. We sluiten niet uit dat dit ook in 2026 consequenties kan hebben voor de uitvoering van de werkprogramma's. Als zich dit inderdaad voordoet voeren we hierover tijdig het gesprek met de opdrachtgevers.

Speerpunt	Prestatie indicator
Proactief informeren van opdrachtgever	2 maal per jaar voortgangsrapportage en 1 eindrapportage conform planning in werkprogramma
Periodiek overleg opdrachtgever	Per kwartaal overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer (contracthouders en accountmanagers)
Uitvoeringskwaliteit op landelijk niveau	Werken conform de kwaliteitscriteria

2.1 Vergunningverlening

Taken
Voor alle opdrachtgevers verzorgen we voor wat betreft de milieutaken de vergunningverlening en afhandeling van milieumeldingen over de gehele breedte van de Omgevingswet. Voor de locaties met als bevoegd gezag de provincie Limburg, bestaan de werkzaamheden daarnaast uit de behandeling van omgevingsvergunningen voor het bouwen of wijzigen van een bouwwerk.

Voor een aantal gemeenten behandelen we daarnaast diverse soorten ontheffingen, bijvoorbeeld voor het tijdelijk overschrijden van geluidnormen, het vervoeren van 'gevaarlijke stoffen' of het vuur stoken in de open lucht.

Voor de provincie Limburg voeren we tot slot de diverse taken met betrekking tot vuurwerk uit, zoals de afhandeling van vuurwerkmeldingen en het verlenen van ontbrandingstoestemmingen. Een bijzondere wettelijke taak hebben we als een van de zes landelijke omgevingsdiensten voor de Seveso- en Rie-4 bedrijven. Vanuit onze expertise zijn wij belast met de uitvoering van het volledige VTH-pakket voor Seveso-inrichtingen in de gehele provincie Limburg, voor zowel milieu als bouw.

Prestaties
Binnen vergunningverlening werken we aan de volgende speerpunten en streven we ernaar de benoemde prestatie indicatoren te behalen.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/ meten
Tijdige vergunningen	90% van de omgevingsvergunningen, voorbereid met de uitgebreide procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn, tenzij door de aanvrager wordt ingestemd met termijnoverschrijding.	VTH-applicatie op basis van aanvraag- én besluitdatum.
	95% van de omgevingsvergunningen voorbereid met de reguliere procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn, tenzij door de aanvrager wordt ingestemd met termijnoverschrijding.	Communicatie middels voortgangsrapportages.
Tijdige advisering over de te nemen beslissing op een aanvraag.	95% van de adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de afgesproken termijn gegeven te zijn, tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging.	VTH-applicatie op basis van adviesaanvraag én a dviesdatum.
Kwaliteit	Omgevingsvergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving (normen, BREF's, richtlijnen etc.) en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State.
	Van de bezwaar- en beroepschriften mag maximaal 15% gegrond worden verklaard.	Communicatie middels voortgangsrapportages.
Actualiteit	Omgevingsvergunningen worden binnen de daarvoor geldende termijnen geactualiseerd naar aanleiding van nieuwe BBT-conclusies/BREF's.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State in relatie tot toezichts- en handhavingsacties.

Ontwikkelingen

Op het gebied van vergunningverlening voorzien we de volgende ontwikkelingen die in 2026 invloed hebben op onze werkwijze en de taken die we uitvoeren:

Financiële zekerheid majeure risico-bedrijven
De Omgevingswet verplicht provincies, vanuit hun hoedanigheid als bevoegd gezag voor bedrijven met een verhoogd risicoprofiel vanwege gevaarlijke stoffen (majeure risico-bedrijven), om financiële zekerheid te stellen als onderdeel van de vergunningverlening voor die bedrijven. Daarnaast biedt de Omgevingswet de mogelijkheid om op basis van beleid ook financiële zekerheid te stellen voor bedrijven in de afvalsector. Voor deze bedrijven is dat wenselijk omdat afvalstoffen doorgaans een negatieve waarde vertegenwoordigen. Deze zekerheid zorgt ervoor dat eventuele calamiteiten of milieuschade snel en adequaat kunnen worden aangepakt, zonder dat de kosten op de samenleving of overheden worden afgewenteld. Het verplicht stellen van financiële garanties biedt niet alleen een belangrijk vangnet bij incidenten, maar bevordert ook een andere risicobeheersing door de bedrijven zelf.

Het verplicht stellen van financiële zekerheid in vergunningen voor bedrijven met majeure risico's of die afvalstoffen verwerken zal aanzienlijke gevolgen hebben voor de werkzaamheden van vergunningverleners op lokaal en regionaal niveau. Hoewel de exacte kosten op dit moment moeilijk te voorspellen zijn en mede afhankelijk zijn van eventueel te voeren beleid voor afvalverwerkende bedrijven, is duidelijk dat structurele investeringen nodig zijn voor het opstellen van striktere vergunningsvoorwaarden voor in ieder geval majeure risico-bedrijven. Dit vraagt namelijk om extra expertise en capaciteit. Dit kan betekenen dat de we extra medewerkers of externe deskundigen moeten inschakelen voor het uitvoeren van risicoanalyses en het beoordelen van de hoogte en vorm van financiële zekerheid.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)
Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) spelen een steeds belangrijkere rol. Zoals eerder beschreven is er steeds meer aandacht voor het probleem van ZZS, mede door onderzoeken zoals het rapport 'Industrie en omwonenden' van de Onderzoeksraad Voor Veiligheid (OVV) en de vele incidenten die uitgebreid in de media zijn belicht, waaronder Tata Steel, Chemours en de asfaltcentrale in Nijmegen. Maar ook meer regionaal is er bijvoorbeeld media-aandacht voor tankcleaning bedrijven en voor uitstoot of lekkages bij bedrijven. Deze zaken hebben de urgente noodzaak aangetoond van een gecoördineerde aanpak van ZZS, en de rijksoverheid heeft dan ook besloten om hier significant meer aandacht en middelen aan te besteden.

Ook vanuit de VNG en het IPO is naar aanleiding van het project 'Decentrale benadering ZZS' besloten om samen met het rijk als één overheid op te trekken om de uitstoot en risico's van ZZS door bedrijven te minimaliseren. De provincie Limburg heeft zich via het IPO geconformeerd aan deze afspraak. Dit betekent dat gemeenten en provincies een cruciale rol spelen in het verminderen van de impact van deze stoffen op de volksgezondheid en het milieu.

De aanwezigheid van ZZS in het milieu heeft verregaande gevolgen voor de gezondheid van omwonenden, flora en fauna, en vervuiling van water en bodem. Stoffen zoals PFAS, dioxines en zware metalen kunnen, zelfs in kleine hoeveelheden, jarenlang aanwezig blijven in het milieu en ernstige gezondheidsrisico's veroorzaken. Gemeenten en provincies hebben de verantwoordelijkheid om hun inwoners te beschermen tegen deze risico's. Uitstel of onvoldoende inzet kan leiden tot hogere gezondheidskosten op de lange termijn, verlies van biodiversiteit en hoge saneringskosten die uiteindelijk vele malen hoger zijn dan de preventieve maatregelen die nu genomen kunnen worden.

Deze toenemende werklast kan niet zonder extra middelen en investeringen worden gedragen. Het adequaat aanpakken van ZZS vereist gespecialiseerde kennis, tijd voor vergunningverleners en specialisten, en voortdurende inspanningen om de risico's voor mens en milieu te minimaliseren.

Deze extra inspanning vraagt om directe financiering, zowel voor de uitbreiding van capaciteit als voor het vergaren van de noodzakelijke kennis rondom ZZS. Het ontbreken van deze investeringen zou de voortgang ernstig vertragen, met als gevolg dat schadelijke stoffen langer in het milieu blijven en de gezondheid van omwonenden onnodig in gevaar wordt gebracht. Bovendien lopen gemeenten en provincies het risico op reputatieschade wanneer blijkt dat zij onvoldoende hebben ingegrepen om deze problemen aan te pakken. Daarom is het essentieel dat gemeenten en provincies extra middelen vrijmaken om de VTH-taken rondom ZZS effectief uit te voeren. Alleen met een gezamenlijke inspanning kunnen we de impact van ZZS terugdringen en een veilige leefomgeving garanderen voor toekomstige generaties.

Kaderrichtlijn Water
De Kaderrichtlijn Water (KRW) kan vanaf 2026 van invloed zijn bij de behandeling van vergunningaanvragen en dan specifiek bij projecten waarbij directe en indirecte lozingen een rol spelen. De KRW is een Europese richtlijn die op 22 december 2000 van kracht werd. Doelstelling van de richtlijn is het realiseren en behouden van chemisch schoon en ecologisch gezond oppervlaktewater en grondwater. De EU-lidstaten moeten deze 'goede toestand' uiterlijk in 2027 realiseren. Nederland gaat deze termijn niet halen, maar de verwachting is dat dit (zoals met stikstof) ook een invloed gaat hebben op onze werkzaamheden. Naar verwachting zullen indirecte lozingen (werkveld ODZL) veel meer aandacht krijgen van zowel de waterkwaliteitsbeheerder (wettelijk adviseur) als van derden zoals belangenorganisaties. Dit zal leiden tot hogere eisen aan bedrijven en aan de ODZL met betrekking tot de kwaliteit van het te lozen water en de beoordeling van onderzoeken en maatregelen die de te lozen waterkwaliteit aanzienlijk moeten verbeteren.

Einde afvalverklaringen
Binnen de milieuvergunningverlening wordt een aanzienlijke toename verwacht in het aantal aanvragen voor zogenaamde 'einde afvalverklaringen'. Deze verklaringen zijn vereist als bedrijven afvalstoffen willen verwerken tot producten die niet langer als afval worden beschouwd en opnieuw op de markt kunnen worden gebracht. De toegenomen focus op circulaire economie en recycling leidt naar verwachting tot een toename van deze aanvragen. De behandeling van deze aanvragen brengt een aantal specifieke uitdagingen met zich mee omdat de beoordeling zeer complex kan zijn. Het beoordelen of een stof of materiaal niet langer als afval geldt, vereist een gedegen inhoudelijke analyse van zowel milieuwetgeving als technische criteria. Dit vraagt om extra inzet van onze vergunningverleners en specialisten. Omdat 'einde afvalverklaringen' juridisch bindend zijn en impact hebben op de naleving van de Europese afvalstoffenwetgeving, vergen deze besluiten een nauwkeurige en uitgebreide afstemming tussen verschillende partijen en juridische toetsing. Dit betekent dat er meer tijd en capaciteit nodig is om de aanvragen zorgvuldig te behandelen

2.2 Toezicht en handhaving

Taken
Binnen Toezicht en handhaving zetten we ons in voor de veiligheid, milieubescherming en naleving van de regelgeving op basis van de Omgevingswet, zoals het Besluit activiteiten leefomgeving (BAL) en de geldende milieuvergunningen, evenals de Seveso wet- en regelgeving.

Bij toezicht verzamelen we informatie om te bepalen of een activiteit voldoet aan de eisen die in de vergunning en/of algemene regels zijn gesteld. Vervolgens vormen we een oordeel op basis van de verzamelde informatie.

Onder handhaving wordt verstaan: het overgaan tot het opleggen van bestuursrechtelijke en/ of strafrechtelijke (herstel)sancties indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan. Bij het opleggen van sancties is steeds juridisch advies aan de orde.

Prestaties
We werken vanuit Toezicht en handhaving aan de volgende speerpunten en streven ernaar de benoemde prestatie indicatoren te behalen.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/ meten
Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State.
	95% van de handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijn.	VTH applicatie op basis van (verzoek- én) besluitdatum.
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken.	Voortgangsrapportages.
Uniformiteit	Hanteren van vastgesteld handhavingsbeleid opdrachtgever.	Voortgangsrapportages.

Ontwikkelingen
Op het gebied van toezicht en handhaving voorzien we de volgende ontwikkelingen die in 2026 invloed hebben op onze werkwijze en de taken die we uitvoeren:

Milieutoezicht
In 2024 is in opdracht van de omgevingsdienst en in samenwerking met de opdrachtgevers een regionale risicomodule opgeleverd. Nadat de regionale risicoanalyse in 2025 door de opdrachtgevers in hun uitvoeringsbeleid wordt opgenomen vormt de risicomodule vanaf 2026 de basis voor ons milieutoezicht.

De focus komt hierbij te liggen op het toezicht bij de meest risicovolle bedrijven zoals die waar de milieurisico's voor de omgeving het grootst zijn. Denk hierbij onder andere aan het milieutoezicht bij Seveso- en RIE-bedrijven. Daarnaast richten wij onze toezichtcapaciteit op de meest milieubelastende activiteiten (MBA's). De regionale risicoanalyse bepaalt hierbij de prioritering/inzet en de hieruit volgende toezichtfrequentie.

Als we daartoe aanleiding zien houden we ook steekproefsgewijs of themagericht toezicht. Bij overtredingen gebruiken we de bestuursrechtelijke instrumenten om de overtreding te beëindigen. Bij de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke aanpak is de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) leidend.

Seveso-toezicht
Voor Seveso-inrichtingen ligt onze focus op het waarborgen van de naleving van veiligheids- en milieuregels. Daarmee worden risico's voor mens en milieu geminimaliseerd. Dit omvat regelmatige inspecties, risicoanalyses en samenwerking met andere overheidsinstanties en bedrijven om een gecoördineerde aanpak te waarborgen. We werken nauw samen met de Nederlandse Arbeidsinspectie, de Veiligheidsregio's en andere inspectiepartners om een uniforme en effectieve uitvoering van het toezicht te realiseren. Bij zogenaamde zorgbedrijven worden vaker inspecties ingepland. Daarnaast wordt ook specifiek ingezet op het uitvoeren van onaangekondigde inspecties.

Regionale programmering
Onze prioriteiten voor het begrotingsjaar 2026 zijn het verhogen van de inspectiefrequentie bij hoog-risico bedrijven en het versterken van de capaciteit en expertise van ons toezicht- en handhavingsteam door middel van gerichte training en opleiding.
We zullen ook de betrokkenheid van alle stakeholders, inclusief bedrijven, overheidsinstanties en de gemeenschap, versterken om gezamenlijke verantwoordelijkheid en naleving te bevorderen. Daarnaast zullen we een nieuwe financieringswijze implementeren waarbij ook gemeenten zonder hoog-risico bedrijven bijdragen aan de kosten, met ruimte voor lokale prioriteiten. Met deze aanpak streven we ernaar om de veiligheid, milieubescherming en naleving van gemeentelijke regelgeving in onze regio te waarborgen en te verbeteren.

Toezicht op indirecte Lozingen
Toezicht op indirecte lozingen is een essentiële taak van onze dienst. Dit omvat inspecties, monsternames, analyse en prioritering van lozingsactiviteiten. Tot op heden ontbreekt echter specifieke financiering, wat ons vermogen belemmert om adequaat toezicht te houden, vooral op het gebied van monstername en analyse door externe firma's. Voor effectieve invulling van onze toezichtfunctie is een specifieke budgettoewijzing nodig. Hoewel de exacte inzet qua formatie (fte's) niet kan worden vastgesteld, zijn er wel inschattingen te maken van de kosten voor het nemen van monsters en het analyseren van afvalwater.
Om de financiële impact te minimaliseren, stellen we voor om een budgetreservering te maken voor de variabele kosten die gepaard gaan met het analyseren van afvalwater en het nemen van monsters. Dit budget, ter hoogte van € 50.000,

biedt de flexibiliteit om in te spelen op fluctuaties in de werkdruk zonder de noodzaak voor extra financiering. Dit extra budget is niet in deze begroting verwerkt. De benodigde capaciteit qua fte's moet nog worden bepaald.

Data-analyse en BI-tools
In 2026 geven we verder vorm aan de data-analyse van milieutoezicht door middel van Business Intelligence (BI)-tools. Door gebruik te maken van geavanceerde data-analyse kunnen we het risicogestuurd toezicht verder vormgeven en onze middelen efficiënter inzetten. Dit omvat het combineren van interne gegevens met open data en externe bronnen, zoals milieumeldingen en historische controledata, om een volledig overzicht van de risico's in een bepaald gebied te verkrijgen. Samenwerkingen met collega omgevingsdiensten zoals bijvoorbeeld het Gelders Datalab en het Brabants OmgevingsDatalab dienen als voorbeeld voor hoe data-analysemodellen kunnen worden uitgewisseld en toegepast.

Afhandeling van klachten en incidenten
De afhandeling van klachten en incidenten is een belangrijk onderdeel van ons werk. We volgen hierbij onder andere de landelijke uniforme afhandeling van ongewone voorvallen bij Seveso-bedrijven, zoals beschreven in de factsheet "Ongewone Voorvallen". Dit omvat het registreren, analyseren en opvolgen van meldingen om herhaling te voorkomen en de veiligheid te verbeteren.

Milieugezondheid
Milieugezondheid wordt een steeds belangrijker thema binnen ons werkgebied. We zullen intensiever samenwerken met de GGD om de gezondheidseffecten van milieufactoren beter in kaart te brengen en aan te pakken. Deze samenwerking is cruciaal om een integrale benadering van het milieutoezicht en milieugezondheid te realiseren en om preventieve maatregelen te kunnen nemen.

Actieve openbaarmaking van handhavingsbesluiten
Vanuit de Meerjarenafspraken (MJA) en het IBP VTH is een handreiking actieve publicatie handhavingsbeschikkingen opgesteld met als doel onherroepelijke handhavingsbesluiten actief openbaar te maken. Het besluit tot publicatie is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen rechtsmiddelen openstaan. In de handreiking wordt aangegeven dat door de zes Seveso-Omgevingsdiensten gestart moet worden met het openbaar maken van onherroepelijke handhavingsbesluiten. Vervolgens zal in een volgende fase overgegaan worden tot het openbaar maken van alle andere onherroepelijke handhavingsbesluiten (zowel provinciaal als gemeentelijk). Hiertoe zullen eerst afspraken gemaakt worden met de bevoegde gezagen, te beginnen met de provincie. Gelet op deze toenemende aandacht voor een transparante en open overheid zal de rol van de Woo-coördinator groter worden.

AVG en Wpg
Op grond van de AVG/Wpg zijn we verplicht om op een verantwoorde wijze om te gaan met persoonsgegevens. Het is van belang dat onze dienst blijvend aandacht heeft voor privacy management. Tegelijkertijd is duidelijk, dat er meer capaciteit nodig is dan nu voorhanden is. De functionaris gegevensbescherming en privacy-officer zijn op dit moment nevenfuncties voor medewerkers waardoor zij niet fulltime bezig kunnen zijn met de toenemende privacy gerelateerde taken. Zeker voor onze groeiende organisatie is meer nodig om de dienst privacyproof te krijgen, waarbij ook aandacht dient te zijn voor de technische ondersteuning hierin. Een en ander geldt des te meer, nu wij sinds 2024 eigen BOA's in dienst hebben, waardoor we ook moeten voldoen aan de Wet politiegegevens (Wpg) èn verplicht zijn om een Wpg audit te laten uitvoeren. Door toevoeging van 1 FTE aan het juridisch team zal naar verwachting goed invulling gegeven kunnen worden aan de hiervoor vermelde toenemende taken. Deze is niet financieel vertaald in deze begroting.

Asbest

Er wordt al enige jaren gesproken over een herziening van het asbeststelsel. Tot op heden heeft dit nog niet tot nieuwe wet- en regelgeving geleid. Eind 2025 moet er een nieuwe Europese richtlijn zijn voor de asbestbranche. Welke gevolgen dit heeft voor de asbesttaken van onze dienst is nu nog niet bekend.

2.3 Advies en onderzoek

Taken
De afdeling Advies en Onderzoek heeft medewerkers die verantwoordelijk zijn voor het toetsen, controleren, adviseren en uitvoeren van onderzoeken en metingen op het gebied van energie, geluid, lucht en omgevingsveiligheid. Deze medewerkers spelen ook een rol in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid op deze terreinen. Ze houden rekening met mogelijke innovaties in de uitvoering van hun werkzaamheden en geleverde producten.

Prestaties
In het onderstaande overzicht worden de prestatie-indicatoren van Advies en Onderzoek gepresenteerd en is aangegeven op welke wijze wordt getoetst of deze indicatoren behaald zijn en hoe daarover wordt gecommuniceerd.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/ meten
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen.	Tevredenheid opdrachtgever.
Tijdigheid	95% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden.	Voortgangsrapportages.

Ontwikkelingen
Op het gebied van advies en onderzoek voorzien we de volgende ontwikkelingen die in 2026 invloed hebben op onze werkwijze en de taken die we uitvoeren:

Algemeen
We adviseren gemeenten bij het opstellen van omgevingsplannen. In het kader van de Omgevingswet moeten de gemeenten de aankomende periode omgevingsplannen op te stellen, waarin onder meer de onderwerpen asbest, bodem, energie, externe veiligheid, geluid, geur en lucht beschreven worden. Gezien het belang van de onderwerpen voor een veilige en gezonde leefomgeving is het belangrijk dat aan die omgevingsplannen kwalitatief goede beleidsregels worden verbonden. Hoewel ieder bevoegd gezag hierin zijn eigen verantwoordelijkheid heeft, is het wenselijk tot uniformiteit in kwaliteit te komen.

Energie
In juli 2023 is de wetgeving rond de energiebesparingsplicht aangepast. Daarbij is het toezicht op de energiebesparingsplicht aangemerkt als basistaak voor de omgevingsdiensten. Met het oog op verdere reductie van Koolstofdioxide (CO_2)-uitstoot heeft de minister de energiebesparingsverplichting uitgebreid naar bedrijven met een milieuvergunning en een NEA-vergunning (ETS-be-

drijven). Het rapport "energiebesparingsplicht, 2008-2023" trekt conclusies over de landelijke situatie rond de werking van deze wetgeving, het toezicht erop en doet aanbevelingen aan de minister. Afhankelijk van de individuele situatie zijn er ook conclusies te trekken voor omgevingsdienst en bevoegd gezag. We anticiperen op de veranderende situatie en zijn hierover in gesprek met provincie en gemeenten.

In het kader van de meldingsplicht zullen de meeste bedrijven en instellingen moeten melden welke maatregelen van de erkende maatregelenlijsten (EML) wel en nog niet zijn uitgevoerd, dit zijn de informatieplichtige locaties. De grootverbruikers van energie moeten een energiebesparingsonderzoek uitvoeren en hiervoor een rapportage aanleveren (onderzoeksplichtige locaties). Handhaving op deze meldingsplicht is lastig omdat de omgevingsdiensten geen toegang hebben tot de energie-verbruikscijfers van bedrijven en instellingen. In 2025 zou een wetswijziging ertoe moeten leiden dat elektriciteitsbedrijven aan omgevingsdiensten doorgeven voor welke locaties in de regio de meldingsplicht en besparingsplicht mogelijk van toepassing zijn. Het toezicht van de omgevingsdienst kan dan beter gericht worden op bedrijven en instellingen die tot dan de meldingsplicht verzuimd hebben. Op dit moment hebben zich rond de 2.800 bedrijven en instellingen gemeld.

Het toezicht op energiebesparingsplicht is erop gericht locaties eenmaal per vier jaar te controleren en de grote energiegebruikers tweemaal per vier jaar. De focus op CO2-reductie en de genoemde verbreding van de energiebesparingsplicht betekent een aanzienlijke verzwaring van de energietaak van de omgevingsdienst. Met het oog op effectiever en efficiënter toezicht wordt gekeken naar scenario's om specifiek aandacht te richten op locaties waar het toezicht tot meer CO2-reductie kan leiden, zoals grootverbruikers van energie. Doelstelling is de effectiviteit van toezicht te verbeteren door per doelgroep te sturen op de balans tussen kosten van handhaving en opbrengsten in CO2-reductie.

Analyse van beschikbare data laat zien dat door verschuiving van de toezichtstaak van gemeenten naar de omgevingsdiensten een aanzienlijke uitbreiding van capaciteit nodig is. De SPUK THE gelden die tot en met 2026 als subsidie aan onze dienst zijn toegekend krijgen naar verwachting een structureel karakter richting 2030. Echter, gezien de toezichtstaak dekt deze subsidie slechts een beperkt deel van de kosten. Weliswaar zal de provincie voorzien in een structurele bijdrage, ook de gemeenten zullen hun bijdrage moeten leveren om energiebesparing en CO2-reductie te realiseren. We zullen de gemeenten consulteren om in gezamenlijkheid tot een gedragen koers te komen.

In het kader van toezicht op de energiebesparingsplicht komen onze energiespecialisten bij bedrijven en instellingen over de vloer. Daarbij komen ook mogelijkheden voor verduurzaming aan de orde zoals zon-op-dak, windstroom, buurtbatterijen, gebruik van restwarmte et cetera. Onze medewerkers horen daarbij ook over de problemen die bedrijven ervaren als gevolg van de netcongestie. De energiespecialisten van omgevingsdienst zouden een nader te bepalen rol kunnen krijgen, enerzijds bij het inventariseren en rapporteren van problemen en anderzijds bij het informeren van bedrijven over oplossingen die beschikbaar zijn (of komen) in de regio.

Op het gebied van energie hebben gemeenten en provincie een aantal bouw-gerelateerde toezichtstaken. Denk aan toezicht op EPBD-wetgeving, Label C-verplichting, de nieuwe verordeningen voor F-gassen en ozonlaagafbrekende stoffen. Van andere omgevingsdiensten in het land komen berichten dat zij deze taken toebedeeld hebben gekregen. Wij geven onze opdrachtgevers in overweging om dat ook in Zuid-Limburg te doen.

Data-analyse zal een belangrijke rol spelen bij het monitoren van voortgang van toezicht, de ontwikkeling van het energiegebruik en de reductie van CO2. Ook stelt het ons in staat om inspecties met nadruk uit te voeren bij bedrijven die achterblijven op hun verplichtingen. Tevens kan de analyse van beschikbare data, gemeenten en provincie helpen

richting te geven aan hun stimuleringsmaatregelen voor verduurzaming en reductie van CO2 bij bedrijven en instellingen.

Onderdeel van de nationale opgave om CO2 te reduceren is de reductie van de CO2 uitstoot van zakelijk verkeer en woon-werkverkeer van werknemers van bedrijven en instellingen, ook wel aangeduid met Werkgebonden personenmobiliteit (WPM). Werkgevers hebben daarom een verplichting om ook hierover te rapporteren in een loket van RVO. Het gaat hierbij om 229 werkgevers in Zuid Limburg met meer dan 100 werknemers. Het toezicht op deze rapportageverplichting is als basistaak neergelegd bij de omgevingsdiensten. In eerste instantie houden we alleen toezicht of bedrijven de meldingen daadwerkelijk uitvoeren. Mogelijk zal in tweede instantie de geleverde data geanalyseerd moeten worden en volgen hieruit andere activiteiten voor toezicht. We willen hiervoor het landelijk beleid volgen dat ODNL vaststelt in afstemming met de Nederlandse omgevingsdiensten. Mogelijk is daarbij budget nodig voor capaciteit en aanpassingen in het bedrijfsproces.

Externe veiligheid

In het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) worden de gegevens van risicobronnen opgenomen. Dit verplichte register is de bron voor de visualisatie van externe veiligheidsrisico's op de Atlas leefomgeving. De Atlas leefomgeving is een digitale kaart die voor burgers, bedrijven en overheden de externe veiligheidsrisico's in ons land zichtbaar maakt. Het actualiseren en valideren van deze gegevens is een continu proces, waarvoor een extra (technische) specialist wordt gevraagd. Deze is niet financieel vertaald in deze begroting, waardoor de actualiteit en volledigheid van deze kaart voor de regio niet gegarandeerd kan worden.

De Omgevingswet beschouwt enkele nieuwe MBA's als risicovol. Het betreft met name kleine propaantanks en gasdrukmeet- en regelstations. De gegevens van deze MBA's moeten in REV worden opgenomen. Vaak heeft het bevoegd gezag het beheer van externe veiligheidsdata aan de omgevingsdienst gemandateerd. Echter, de voornoemde risicovolle MBA's vallen niet onder de basistaken. Wanneer gemeenten uitsluitend basistaken hebben ingebracht betekent dit dat wij de VTH-taken van deze risicovolle MBA's niet uitvoeren en daarmee is het ook niet mogelijk om de REV-data van deze activiteiten actueel te houden. Bij voorkeur worden alle registratie plichtige risicovolle MBA's als taak ingebracht door opdrachtgevers.

De Omgevingsregeling stelt verplicht dat gegevens uit het zaaksysteem van de omgevingsdienst in het REV digitaal aangeleverd worden middels een automatische koppeling (API). In 2024 is een stappenplan vastgesteld om die API-koppeling gefaseerd te realiseren. In eerste instantie voor de vijf meest voorkomende activiteiten.
De overige 35 activiteiten dienen daarna nog aangesloten te worden.
Met Omgevingswet is ook een nieuw instrument geïntroduceerd: aandachtsgebieden. Het werken met aandachtsgebieden voor externe veiligheidsrisico's is een nieuwe manier van omgaan met het groepsrisico. De aandachtsgebieden zullen een rol gaan spelen in de omgevingsplannen van gemeenten over de indeling van gebieden voor risicobronnen en risico-ontvangers. We kunnen gemeenten over externe veiligheid adviseren bij het opstellen van omgevingsplannen.

De energietransitie brengt nieuwe veiligheidsrisico's met zich mee, zoals bijvoorbeeld opslag van waterstof, grootschalige batterijopslag en energie opslagsystemen. We zullen moeten inspelen op nieuwe regelgeving en veiligheidsprotocollen voor deze technologieën.

Externe veiligheid bij klimaatadaptie behoort tot "Omgevingsveiligheid" en valt op dit moment buiten onze scope. Denk hierbij aan de risico's door extreme weersomstandigheden zoals hittegolven en overstromingen. Opname van deze risico's binnen het veiligheidsbeleid vraagt om uitbreiding van de opdracht aan en om nieuwe expertise binnen de organisatie.

Gelet op bovenstaand ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met een uitbreiding van de personele capaciteit van minimaal 1 fte voor het uitvoeren van de extra werkzaamheden voor externe veiligheid. Deze uitbreiding is niet financieel vertaald in deze begroting.

Geluid
Geluid is een milieuaspect dat vanuit de omgevingswet lokaal geregeld moet worden. Het ruimtelijke spoor en het milieuspoor zullen overgaan naar één spoor. We kunnen gemeenten helpen bij het slim en duurzaam implementeren van geluid onder de Omgevingswet, zowel in hun beleid als in hun omgevingsplan. De gemeenten (binnen de regio) dienen namelijk omgevingsplannen op te stellen waarin hun ambities per gebiedstype voor het aspect geluid zijn geborgd. Milieuzonering is één onderdeel hiervan.

We helpen gemeenten bij het uitvoeren van zonebeheer bij de diverse kleine en grote industrieterreinen in de regio. Zolang er voor de gezoneerde industrieterreinen nog geen geluidproductieplafonds (GPP's) bepaald zijn, moet er een zonetoets worden uitgevoerd zoals deze ook werd uitgevoerd onder de oude wetgeving. Wij kunnen de gemeenten met specialistisch advies bijstaan bij de omzetting naar GPP's.

We beoordelen en toetsen akoestische onderzoeken naar industrie-, wegverkeer-, railverkeer- en luchtvaartlawaai. Tevens beoordelen wij onderzoeken in het kader van de bouwregelgeving, zoals interne geluidwering, geluidwering gevel en installatiegeluid, waaronder ook warmtepompen/airco's.

We adviseren gemeenten op het gebied van geluid(beleid), licht en trillingen bij nieuwe plannen en/of vergunningen. Door de verdichting van steden komt er meer druk op de omgeving. Wij kunnen adviseren op de vraag naar stillere, minder verlichte stedelijke omgevingen en oplossingen voor trillingen door bijvoorbeeld bouwactiviteiten. Er wordt meer en meer aandacht besteed aan de cumulatieve effecten van verschillende milieufactoren, zoals geluid in combinatie met bijvoorbeeld luchtkwaliteit en externe veiligheid. Hiervoor worden integrale adviezen afgegeven aan het bevoegd gezag.

Namens de gemeenten wordt hulp aangeboden bij het uitvoeren van geluidmetingen, het uitwerken en adviseren bij geluidmetingen of handhaving bij monitoring van bedrijven, evenementen of anderszins. Waar mogelijk maken we gebruik van IoT-apparaten en slimme sensoren voor realtime monitoring van geluid, trillingen en licht.

Door jarenlange kennis en ervaring op het gebied van geluid adviseren we gemeenten bij de toepassing van geluid binnen het evenementenbeleid.

Lucht
Door landelijk toenemende kennis over gezondheidseffecten van luchtverontreiniging kan en moet de omgevingsdienst in Zuid-Limburg een sleutelrol spelen in het monitoren en adviseren inzake de luchtkwaliteit in het algemeen en fijnstof, ultrafijnstof, ozon en stikstofdioxide reductie in het bijzonder. Hiervoor beschikken weover diverse immissie meetstations die voor wat betreft fijnstof ISO17025 geaccrediteerd zijn.

De samenwerking met lokale industrieën rondom emissiereductie zal intensiveren, mede vanwege de toenemende druk op bedrijven om CO2-neutraal te opereren en in het kader van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) te voldoen aan de minimalisatieverplichting. De unieke deskundigheid van onze dienst op het gebied van ZZS zal worden verdiept, waar mogelijk in samenwerking met andere omgevingsdiensten. In dit kader wordt onderzocht of een landelijk netwerk van regionale meetdiensten toegevoegde waarde heeft. Hiertoe vinden verkennende gesprekken en onderzoeken plaats.

De inzet van geavanceerde meettechnieken zoals camera's en drones worden steeds belangrijker om sneller en specifieker te monitoren en te reageren op eventuele overtredingen. Dit biedt mogelijkheden om proactief beleid te maken. Specialistische kennis en toezicht van de omgevingsdienst is cruciaal bij het monitoren van metingen door externe partijen. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van nieuwe technieken, modellering en visualisering van data.

We zien een toenemende vraag vanuit de politiek en de maatschappij naar analyse en monitoring van ZZS (voor toelichting zie "Ontwikkelingen Vergunningverlening"), ultrafijnstof en andere stoffen die schadelijk zijn voor mensen en/of flora en fauna.

Geur

Geur is een thema dat de laatste tijd flink in de belangstelling staat. Niet verwonderlijk aangezien een groot deel van de hindermeldingen (tot wel de helft) te maken heeft met geurhinder. Er wordt standaard gebruik gemaakt van geurmodellen voor het in kaart brengen van geurhinder. We blijven investeren in kennis en technieken om geuroverlast effectief te monitoren. De provincie Limburg heeft geen eigen geurbeleid. In alle gevallen heeft bij het vaststellen van een aanvaardbaar hinderniveau de "belevingswaarde" van de geur - de zogenaamde "hedonische waarde" - altijd een belangrijke rol gespeeld. Vrij recent is echter de betrouwbaarheid van deze hedonische waarde onder vuur komen te liggen. Dit betekent dat er thans sprake is van een hiaat waar het gaat om de informatie die wordt gebruikt om een aanvaardbaar hinderniveau op te stellen. Dit is een landelijk probleem. Samen met de provincie worden de landelijke ontwikkelingen gevolgd en wordt gestreefd naar handvatten om hinder te voorkomen en waar nodig aan te kunnen pakken. Hierin spelen we een actieve rol.

Circulaire economie

De omgevingsdienst en de provincie Limburg starten een circulair in-company programma waarin kennis en ervaringen worden besproken op basis van casussen. De provincie verzorgt hiervoor de facilitering. Afhankelijk van het onderwerp worden gastsprekers uitgenodigd.
Het streven is dat de provincie beleid formuleert waar de omgevingsdienst uitvoering aan kan geven. Aan de hand van vast te stellen provinciaal beleid kunnen we mogelijk een actieve rol spelen in het versnellen van de circulaire economie door toezicht en handhaving gericht in te zetten en bedrijven te ondersteunen bij circulaire transities. Aan de hand van een concrete niche markt kunnen wij een voorstel uitwerken waarin wordt aangegeven wat dit betekent voor in te zetten mensen en middelen.

Bij een vervolg dient naast samenwerking met de provincie de samenwerking te worden gezocht met gemeenten, branche- en ondernemersverenigingen en onderwijsinstellingen waarbij de focus uitgaat naar expertise, educatie, bewustwording en facilitering. Leidend is het bieden van toegevoegde waarde en onderscheidend vermogen.

3. Financieel

3.1 Ravijnjaar 2026

In het licht van het financiële 'ravijnjaar' 2026 voor onze deelnemers is in het algemeen bestuur van 4 juli 2024 toegezegd om de bezuinigingsmogelijkheden bij de Omgevingsdienst Zuid-Limburg nader te onderzoeken. Door enkele deelnemers is een besparingsopgave van 5%-10% voorgesteld, wat neerkomt op ongeveer € 1 miljoen tot € 2 miljoen.

De begroting 2025 voldoet aan de minimumnorm om per 1 april 2026 robuust te zijn. In het gesprek met het ministerie over de beoordeling van ons plan van aanpak robuustheid, werd duidelijk dat de robuustheidscriteria niet zullen worden aangepast. Er is bovendien specifieke aandacht voor de robuustheid van de Seveso-omgevingsdiensten. In 2024 ontvingen we bericht van het ministerie dat onze dienst bij de beoordeling van de robuustheid op "oranje" is gezet. De minimale ondergrens bedraagt € 16,5 miljoen voor basistaken, en we halen dat bedrag net als we de plannen voor robuustheid volgens planning uitvoeren. Er is dus geen financiële ruimte binnen de robuustheidscriteria. Analyse van de positieve resultaten van de afgelopen jaren toont ook aan dat er geen blijvende ruimte in de begroting is. Structurele verlaging van de begroting is dus niet mogelijk zonder onze verplichte taken in gevaar te brengen. We blijven echter dagelijks onze werkprocessen optimaliseren om met dezelfde middelen een hogere kwaliteit (milieuwinst) te realiseren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de inzet van ICT-tools/AI en het elimineren van overbodige processtappen. Daarnaast blijven we via ODNL en de VNG in gesprek met het Rijk over de benodigde extra budgetten.

De realisatiecijfers over 2024 bieden wel de mogelijkheid tot een incidentele uitkering aan de deelnemers van naar verwachting in totaal € 3 miljoen. Door onderuitputting van kosten c.q. extra subsidiebaten is de laatste voorschotnota 2024 al met € 1 miljoen verlaagd. Bij de resultaatuitkering in de jaarrekening 2024 volgt naar verwachting additioneel € 2 miljoen door (vervroegde) vrijval van SPUK-subsidies en vrijval van bestemmingsreserves. Dit bedrag is onder voorbehoud van een goedkeurende accountantsverklaring en de vaststelling van de jaarstukken door het algemeen bestuur. Het totale bedrag van € 3 miljoen komt overeen met een besparing van 5% per jaar, gedurende 3 jaar. Dit bedrag kunnen de deelnemers opzij zetten in een door henzelf te vormen reserve ravijnjaar.

3.2 Financiële uitgangspunten

Voor de gemeenschappelijke regeling is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van toepassing. Conform het BBV zijn wij verplicht de baten en lasten uit te splitsen in taakvelden. Aangezien wij voor zowel de provincie Limburg als voor de Zuid-Limburgse gemeenten werken, moeten wij hierbij onze baten en lasten splitsen volgens de gemeentelijke indeling. Volgens deze gemeentelijke indeling werken wij voor onze primaire taakuitvoering uitsluitend in één taakveld, namelijk het taakveld "Milieubeheer".
Het taakveld "Overhead" is opgenomen in paragraaf 3.5.

Indien aan de orde worden t.z.t. met een begrotingswijziging 2026 verwerkt:
- **In hoofdstuk 2 zijn diverse ontwikkelingen geschetst, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog moeilijk kunnen worden geduid in budgettaire consequenties voor 2026.**
- **Recentelijk heeft de provincie Limburg een uitvraag gedaan naar extra werkzaamheden. Dit betreft jaarlijks een bedrag van ca. € 3 miljoen. Dit is niet in deze begroting verwerkt, omdat besluitvorming hierover in Provinciale Staten niet eerder dan in voorjaar 2025 is gepland.**

3.3 Begrotingsmutaties

a) Loonindex salarissen/inhuur	€ 831.585	(structureel)
b) 2x 0,5 fte ingroei Bedrijfsvoering Robuustheid	€ 125.967	(structureel)
c) 3,0 fte Maatwerk CO2 (gedekt via subsidie)	€ 362.155	(tijdelijk)
Salarissen en inhuur personeel	**€ 1.319.707**	
d) Inhuur omzetting MBA	€ -352.000	(structureel)
e) Innovatie- en ontwikkelbudget	€ 220.000	(structureel)
f) Overige mutaties	€ 157.241	(structureel)
Overige posten	**€ 25.241**	
Totaal	**€ 1.344.948**	

Toelichting:

a. In de begroting 2025 is de cao-tabel van 1-1-2024 gehanteerd. Per 1-10-2024 is een cao-indexatie van gemiddeld 1,25% geweest. Hierbij leiden (afrondings)verschillen per loonschaal tot een marginaal verschil. Voor 2026 is de prijsindex gebruikt van de Septembercirculaire 2024 van het Gemeentefonds voor overheidssalarissen ad 3,8%. In totaal komt de gehanteerde loonindexatie uit op ca. 5,05%.

b. In de meerjarenraming van de begroting 2025 is rekening gehouden met een ingroeimodel om aan de robuustheidscriteria per 1 april 2026 te voldoen. De kosten van de projectleider innovatie en HR-adviseur zijn begroot vanaf medio 2025, zodat deze kosten vanaf 2026 voor het volledige jaar in de begroting staan.

c. De tijdelijke uitbreiding met 3,0 fte betreft subsidie voor Maatwerk CO2 Chemelot. Deze subsidie is gegarandeerd voor 2026 en wordt naar stellige verwachting verlengd t/m 2030.

d. De tijdelijke kosten voor inhuur omzetting van inrichtingen naar MBA's is niet meer van toepassing in 2026.

e. Het budget voor innovatie- en ontwikkeling ad 1% van de begroting is structureel toegevoegd. Dit is een verplichte post uit het IBP VTH. De invulling zal nader worden geconcretiseerd. Een uitgave die hier in ieder geval onderdeel van zal uitmaken, is de uitbreiding van de koppeling van RxMission met het Register Externe Veiligheid (REV).

f. De begrote bedragen voor 2026 van de overige posten zijn op basis van een reële inschatting. Er is daarbij rekening gehouden met de jaarlijkse kosten voor verbetering van de informatievoorziening en rapportage ad € 78.000 (besluit DB, 14 november 2024).

De toename van de overige posten (d+e+f) bedraagt per saldo 0,6%. Dit is lager dan de indexatie van 2,2%, die in de Septembercirculaire 2024 van het Gemeentefonds voor materiële overheidsconsumptie voor 2026 is vermeld.

3.4 Begroting 2026 en meerjaren-raming 2027-2029

	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
	CONCEPT					
(1) SALARISKOSTEN EN INHUUR PERSONEEL	€ 13.606.147	€ 16.485.296	€ 17.805.003	€ 18.117.863	€ 18.806.342	€ 19.520.983
(2) OVERIGE PERSONELE KOSTEN	€ 499.506	€ 930.600	€ 924.150	€ 942.116	€ 971.539	€ 1.001.940
(3) PERSONELE DIENSTEN DERDEN	€ 1.137.233	€ 1.150.269	€ 1.160.000	€ 1.185.520	€ 1.211.601	€ 1.238.257
(4) KAPITAALLASTEN	€ 121.418	€ 164.043	€ 165.000	€ 168.630	€ 172.340	€ 176.131
(5) VERBRUIKSKOSTEN EN ONDERHOUDS-KOSTEN MATERIEEL	€ 336.776	€ 271.334	€ 280.000	€ 286.160	€ 292.456	€ 298.890
(6) OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN	€ 1.571.416	€ 1.530.938	€ 1.508.844	€ 1.542.039	€ 1.575.963	€ 1.610.635
(7) ONVOORZIEN	€ 0	€ 167.469	€ 201.900	€ 206.223	€ 211.195	€ 216.293
TOTALE LASTEN	**€ 17.272.496**	**€ 20.699.949**	**€ 22.044.896**	**€ 22.448.551**	**€ 23.241.436**	**€ 24.063.128**
(8) WERKPROGRAMMA'S	€ 15.790.617	€ 19.874.572	€ 20.822.742	€ 21.592.845	€ 22.361.440	€ 23.158.078
(9) SPUK ENERGIE	€ 1.751.774	€ 390.000	€ 390.000	€ 0	€ 0	€ 0
(10) OVERIGE INKOMSTEN	€ 1.037.488	€ 435.377	€ 832.155	€ 855.706	€ 879.997	€ 905.050
TOTALE BATEN	**€ 18.579.879**	**€ 20.699.949**	**€ 22.044.896**	**€ 22.448.551**	**€ 23.241.436**	**€ 24.063.128**
EXPLOITATIESALDO	**€ 1.307.384**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg is geen vennootschapsbelasting verschuldigd. In de begroting en meerjarenraming zijn geen toevoegingen of onttrekkingen aan de reserves voorzien.

Voor een nadere toelichting op de posten wordt verwezen naar paragraaf 3.6

3.5 Overhead

	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Salariskosten en inhuur personeel (overhead)	€ 3.203.107	€ 3.525.101	€ 3.659.054	€ 3.773.821	€ 3.892.950
Overige kosten (2+3+6+7)	€ 3.779.276	€ 3.794.894	€ 3.875.898	€ 3.970.299	€ 4.067.124
Totaal overhead	**€ 6.982.383**	**€ 7.319.994**	**€ 7.534.952**	**€ 7.744.120**	**€ 7.960.074**
% van totale lasten	34%	33%	34%	33%	33%

De kostenposten die in de overhead zijn meegenomen, zijn gewijzigd ten opzichte van voorgaande begrotingen. Het VTH-coördinatieteam vormt een frontoffice, maar maakt geen declarabele uren. Door de overgang van het personeel van het VTH-coördinatieteam naar de nieuwe afdeling Bedrijfsvoering is het een natuurlijk moment om deze kosten vanaf 2025 ook tot de overhead te rekenen. Tevens zijn de kosten van communicatie, kwaliteitssystemen en de post onvoorzien aan de definitie van overhead toegevoegd.
Als directe kosten gelden de salaris- en inhuurkosten van het uitvoerend personeel en de kosten die direct gerelateerd zijn aan het primaire proces, zijnde de posten (4) kapitaallasten en (5) verbruiks- en onderhoudskosten.
De vergelijkende cijfers van eerdere jaren zijn aan deze nieuwe definitie aangepast.

3.6 Toelichting Begroting

LASTEN

(1) Salariskosten en inhuur personeel
De personeelskosten zijn in 2026 gebaseerd op een formatieomvang van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg van 159,1 fte, waarvan 128,1 fte direct. Deze formatie wordt niet volledig ingevuld met vast personeel, maar er wordt gewerkt met een flexibele schil om pieken en dalen op te vangen. Gezien de arbeidsmarkt is het ook niet altijd mogelijk om vast personeel te krijgen en moet er noodgedwongen gebruik worden gemaakt van inhuur. Uit de subsidie Maatwerk CO2 Chemelot worden 3 fte gedekt, zie bij post (10) Overige inkomsten. In de begroting 2025 is reeds een (in) groei in formatie Bedrijfsvoering verwerkt in het kader van Robuustheid. In 2026 is de resterende ingroei van 2x0,5fte verwerkt.

(2) Overige personele kosten
Grotendeels betreft dit opleidingskosten (3% van salaris/inhuurkosten). Daarnaast worden hier onder andere algemene personeelskosten, reiskosten en ARBO-kosten geboekt.

(3) Personele diensten derden
Dit heeft met name betrekking op kosten van de dienstverleningsovereenkomst die met de provincie Limburg is afgesloten voor ondersteunende diensten (zie paragraaf 5.3). Verder worden hier kosten van adviesopdrachten (incl. 1% innovatie- en ontwikkelbudget), accountant, communicatie en kwaliteitssystemen onder verantwoord. In vergelijking met de begroting 2025 zijn de tijdelijke kosten van inhuur omzetting MBA (€ 352.000) vervallen en is het budget voor innovatie- en ontwikkeling (€ 220.000) structureel toegevoegd. Dit is een verplichte post uit het IBP VTH. De invulling zal nader worden geconcretiseerd. Een uitgave die hier in ieder geval onderdeel van zal uitmaken, is de uitbreiding van de koppeling van RxMission met het Register Externe Veiligheid (REV).

(4) Kapitaallasten en (5) Verbruikskosten en onderhoudskosten materieel
De provincie stelt een specifiek materieel budget beschikbaar voor de uitvoering van de provinciale taken. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de exploitatiekosten, de afschrijvingskosten en rentekosten van de specifiek voor de provincie bestemde voertuigen en meetinstrumenten. Hetzelfde geldt voor de huisvesting op locatie Sittard die met deze taken gemoeid is. Dit betreft de door de provincie ingebrachte taken lucht en geluid. Betreffende kosten worden in zijn geheel in rekening gebracht aan de provincie (zie bij (10) Overige inkomsten), zodat er geen financiële gevolgen zijn voor de overige deelnemers.

(6) Overige bedrijfskosten
Dit betreft grotendeels kosten van de huur- en ICT-dienstverleningsovereenkomst die met de provincie Limburg is afgesloten (zie paragraaf 5.3). Verder betreft dit kosten voor ICT(-licenties), wagenpark, lidmaatschap van de Omgevingsdienst Nederland, verzekeringen, porto/drukwerk en vakliteratuur.

(7) Onvoorzien
De post onvoorzien bedraagt net als voorgaande jaren 5%. Deze is berekend over alle posten, met uitzondering van de salaris/inhuurkosten.

BATEN

(8) Werkprogramma's

De inkomsten van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg bestaan nagenoeg volledig uit bijdragen van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. Deze bijdragen zijn gebaseerd op het afgesproken werkprogramma, waarin per deelnemer de uit te voeren taken en daarmee gemoeide uren zijn beschreven, alsmede overige te verlenen diensten.

Bij de oprichting van de dienst is afgesproken dat er vanaf 2017 wordt gewerkt met outputfinanciering. In 2024 is de productcatalogus geactualiseerd. De uitgangspunten voor de outputfinanciering zijn daarbij overeind gebleven:

- Er worden prijzen gehanteerd per product uit de productencatalogus
- Tarieven zijn afhankelijk van de complexiteit van de taak
- Er zijn 4 complexiteitsniveaus met elk een tarief
- Elk tarief is gebaseerd op integrale uurkosten van directe personeelsleden belast met de uitvoering

De uurtarieven voor de 4 complexiteitsniveaus zijn als volgt:

	2026	2025
zeer complex	€ 140,-	€ 135,-
complex	€ 123,-	€ 118,-
gemiddeld	€ 111,-	€ 107,-
eenvoudig	€ 99,-	€ 96,-

De tarieven worden bepaald door de totaal door de werkprogramma's te dekken kosten te delen door de productieve uren van de uitvoerende functies. Er is uitgegaan van 1.350 productieve uren per fte. De tarieven 2026 zijn afgerond op hele euro's en gemiddeld met ca. 4% gestegen ten opzichte van 2025.

(9) SPUK Energie

Deze subsidie voor additioneel toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht eindigt in 2026.

(10) Overige inkomsten

Dit betreft grotendeels de doorbelasting aan de provincie Limburg voor het materieel budget voor de uitvoering van de provinciale taken. Daarnaast staat onder de overige inkomsten de subsidie Maatwerk CO2 Chemelot ter dekking van bijbehorende personele lasten, zie post (1). Deze subsidie is gegarandeerd voor 2026 en wordt naar stellige verwachting verlengd t/m 2030. Tot slot is hier een beperkt bedrag aan rentebaten opgenomen. Verder worden eventuele specialistische adviezen buiten het werkprogramma om op basis van een kostenraming achteraf gefactureerd.

Exploitatiesaldo

Er wordt bij het opstellen van de begroting vanuit gegaan dat het exploitatiesaldo nihil is. De begroting wordt geacht precies kostendekkend te zijn via de werkprogramma's doorgerekend aan de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.

3.7 Geprognosticeerde balans

Balans 2024 - 2029	Verslag 31 december 2024	Raming 31 december 2025	Begroting 31 december 2026	Raming 31 december 2027	Raming 31 december 2028	Raming 31 december 2029
ACTIVA						
Vaste activa						
Materiële vaste activa	€ 216.096	€ 216.096	€ 139.596	€ 139.596	€ 139.596	€ 139.596
Totaal vaste activa	€ 216.096	€ 216.096	€ 139.596	€ 139.596	€ 139.596	€ 139.596
Vlottende activa						
Vorderingen op openbare lichamen	€ 939.460	€ 539.460	€ 539.460	€ 539.460	€ 539.460	€ 539.460
Overlopende activa	€ 852.083	€ 852.083	€ 852.083	€ 852.083	€ 852.083	€ 852.083
Liquide middelen						
Banksaldi	€ 4.142.759	€ 2.784.984	€ 2.679.984	€ 2.588.386	€ 2.488.386	€ 2.488.386
Totaal vlottende activa	€ 5.934.302	€ 4.176.527	€ 4.071.527	€ 3.979.929	€ 3.879.929	€ 3.879.929
Totaal activa	**€ 6.150.398**	**€ 4.392.623**	**€ 4.211.123**	**€ 4.119.525**	**€ 4.019.525**	**€ 4.019.525**
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserve	€ 789.079	€ 948.774	€ 948.774	€ 948.774	€ 948.774	€ 948.774
Bestemmingsreserve ICT	€ 373.098	€ 373.098	€ 191.598	€ 100.000	€ -	€ -
Bestemmingsreserve BOA	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve nieuwe bodemtaken ingroeimodel	€ 300.086	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve nieuwe MBA basistaken ingroeimodel	€ 300.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onverdeeld resultaat	€ 1.307.384	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vaste passiva	€ 3.079.647	€ 1.321.872	€ 1.140.372	€ 1.048.774	€ 948.774	€ 948.774
Vlottende passiva						
Schulden aan openbare lichamen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige schulden	€ 1.627.966	€ 1.627.966	€ 1.627.966	€ 1.627.966	€ 1.627.966	€ 1.627.966
Overlopende passiva	€ 1.442.785	€ 1.442.785	€ 1.442.785	€ 1.442.785	€ 1.442.785	€ 1.442.785
Totaal vlottende passiva	€ 3.070.751	€ 3.070.751	€ 3.070.751	€ 3.070.751	€ 3.070.751	€ 3.070.751
Totaal passiva	**€ 6.150.398**	**€ 4.392.623**	**€ 4.211.123**	**€ 4.119.525**	**€ 4.019.525**	**€ 4.019.525**

3.8 Investeringsbegroting

Accu's MOL	€ 20.000
Laser voor FIdas fijnstofmonitoren	€ 16.000
Geluidsmeter	€ 12.500
Trillingsmeetsysteem	€ 10.000
Aanvulling Breitfuss software	€ 30.000
Totaal	**€ 88.500**

Investeringen die zijn opgenomen in de uitvraag van de provincie zijn niet in de tabel opgenomen.

4. Verplichte paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven dat in de Programmabegroting ten minste de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid.

De paragrafen (1) "lokale heffingen", (3) "onderhoud kapitaalgoederen", (6) "verbonden partijen" en (7) "grondbeleid" zijn niet van toepassing, omdat de dienst niet wordt gefinancierd door heffingen, niet over kapitaalgoederen beschikt, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft.
De paragraaf (5) "bedrijfsvoering" is toegelicht in het volgende hoofdstuk. De overige paragrafen zijn hieronder nader toegelicht.

4.1 Lokale heffingen

Niet van toepassing.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van de organisatie indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid ook direct onder druk. Daarom heeft de dienst op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

Begripsomschrijving
Het weerstandsvermogen is de relatie tussen enerzijds de middelen en mogelijkheden die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen (weerstandscapaciteit) en anderzijds de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie (BBV, art. 11.1). Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die de Omgevingsdienst Zuid-Limburg loopt.

Inventarisatie en beleid inzake risico's en weerstandsvermogen
Het beleid inzake risico's en weerstandsvermogen is vastgesteld door het algemeen bestuur. Het weerstandsvermogen (algemene reserve) komt voor 2024 uit op 4,2% van de omzet. In ar-

tikel 31.6 van de gemeenschappelijke regeling is het weerstandsvermogen bepaald op maximaal 10% van de jaaromzet. Voor zover het batig saldo van enig jaar zou leiden tot een weerstandsvermogen van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het saldo boven de 10% gerestitueerd, tenzij een meerderheid van de deelnemers gemotiveerd instemt met een doelreservering van het batig saldo voor het openbaar lichaam. Het algemeen bestuur stelt een voorstel van de deelnemers hieromtrent vast.

Risicoprofiel	Benodigde omvang weerstandsvermogen
Gemiddeld profiel	<10% van de jaaromzet

Indien enig exploitatiejaar een nadelig saldo oplevert en het weerstandsvermogen ontoereikend is om dit nadelige saldo te dekken, stelt het algemeen bestuur een plan vast dat is gericht op het afbouwen en/of dekken van het nadelig exploitatiesaldo. Het algemeen bestuur bepaalt tevens of en zo ja, tot welk bedrag de deelnemers zullen bijdragen in het nadelig exploitatiesaldo. Het bedoelde plan wordt niet eerder vastgesteld dan nadat de raden en provinciale staten gedurende een termijn van acht weken in de gelegenheid zijn gesteld om hun mening ten aanzien van het plan naar voren te brengen (GR, art. 31.7). Wanneer het algemeen bestuur een besluit heeft genomen omtrent het bijdragen door de deelnemers in het nadelig exploitatiesaldo, wordt het nadelige exploitatiesaldo gedragen op basis van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft (GR, art. 31.8).

Een inventarisatie van risico's wordt jaarlijks uitgevoerd. Deze inventarisatie wordt uitgevoerd tezamen met een afvaardiging van onze deelnemers. In de bijlage is de risico-inventarisatie van eind 2024 opgenomen. Hiertoe worden strategische (specifieke) risico's van reguliere (algemene) risico's onderscheiden. Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn.
Zowel kans als impact zijn echter moeilijk exact te kwantificeren. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met rijksbrede bezuinigingen, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag. Om te voorkomen dat de dienst bij het voordoen van een niet afgedekt strategisch risico ingrijpende wijzigingen moet doorvoeren, dient de Omgevingsdienst Zuid-Limburg weerstandscapaciteit te bezitten om tegenvallers te kunnen opvangen.

Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing
De BBV-kengetallen zijn geënt op begroting en verantwoording van gemeenten en provincies en verplicht (maar beperkt toepasbaar) voor de dienst. Aangezien onze dienst geen bancaire schuld heeft (en deze ook niet voorzien is in de komende jaren), er geen sprake is van structurele exploitatieruimte en structurele mutaties in reserves, grondexploitatie niet aan de orde is en geen belastingen heft, zijn betreffende kengetallen niet van toepassing.

Voor de dienst is het enige relevante verplichte kengetal de solvabiliteitsratio. Deze wordt berekend door het Eigen Vermogen te delen door het Totaal Vermogen (balanstotaal).

De solvabiliteitsratio neemt in 2025 fors af van 50% naar 30%. De oorzaak hiervan is met name de uitkering van het onverdeeld resultaat en de inzet van bestemmingsreserves. In de jaren daarna is sprake van een beperkte geleidelijke afname tot 24%.

	Verslag 31-12-2024	Raming 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Raming 31-12-2027	Raming 31-12-2028	Raming 31-12-2029
Solvabiliteits-ratio	50%	30%	27%	25%	24%	24%

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Niet van toepassing.

4.4 Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening die in artikel 212 van de Gemeentewet en artikel 216 van de Provinciewet is voorgeschreven, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiering en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

Algemeen
De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Risicobeheer financieringsportefeuille
De algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer luiden als volgt:
De dienst beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een adequate/actuele liquiditeitsplanning.

- Het dagelijks bestuur neemt bij het aantrekken van financieringen de volgende uitgangspunten in acht:
- Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak.
- Financiering met vreemd vermogen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare liquide
- middelen te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren.

Renterisicobeheer
De algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- De kasgeldlimiet wordt volgens de ministeriële regelingen beheerd;
- De renterisiconorm wordt niet overschreden conform ministeriële regelingen;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie, rentevisie en de liquiditeitenplanning.
- De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zoveel mogelijk
- afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

Kasbeheer
Teneinde de kosten van het geldstromenbeheer te beperken wordt het betalingsverkeer zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd binnen één bank. Voor het saldobeheer en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

- Streven naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rentecompensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities;
- Bij het aantrekken van liquiditeiten met een looptijd van maximaal 1 jaar worden bij minimaal 2 instellingen offertes opgevraagd. Hierbij wordt bij schriftelijke offertes het 4 ogenprincipe toegepast;
- De toegestane korte termijn financieringsinstrumenten zijn callgeld, kasgeldleningen en kredietlimiet op rekening courant.

4.5 Bedrijfsvoering

Zie toelichting in het volgende hoofdstuk.

4.6 Verbonden partijen

Niet van toepassing.

4.7 Grondbeleid

Niet van toepassing.

5. Bedrijfsvoering

5.1 Personeel- en organisatiebeleid

Aantrekken en behouden deskundig personeel
In de lijn van de afgelopen jaren zal het behouden en aantrekken van deskundig personeel ook in 2026 een belangrijk aandachtspunt blijven. Deskundig personeel is en blijft de belangrijkste factor. Wij willen immers uitstralen een kenniscentrum te zijn voor de uitvoering van milieutaken voor onze deelnemers.
In navolging op de landelijke campagne 'Omdat je staat voor je omgeving', zullen wij ons als organisatie verder blijven profileren door middel van het houden van arbeidsmarktcampagnes. Dit doen we om de Omgevingsdienst als organisatie maar ook als werkgever (nog) meer bekendheid te geven om zodoende vacatures ingevuld te kunnen blijven krijgen. Met deze campagnes beogen wij onze organisatie meer in de 'spotlights' te zetten om zodoende potentiële nieuwe medewerkers enthousiast te maken voor het interessante werk wat wij doen.
Social media is een belangrijk middel om uitvoering te geven aan deze campagnes. Om deskundig personeel te kunnen behouden voor de organisatie, wordt ingezet op het behouden en daar waar mogelijk het nieuw ontwikkelen van goede arbeidsvoorwaarden, een fijne werksfeer en duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van de 'zittende' medewerkers.

Duurzame inzetbaarheid en vitaliteit
In navolging op de Cao SGO 2024 – 2025 zullen ook in de Cao 2025 e.v. duurzame inzetbaarheid en vitaliteit belangrijke speerpunten blijven.
Om duurzame inzetbaarheid en vitaliteit bespreekbaar te maken en onderwerp van gesprek te blijven zijn, hebben medewerkers sinds einde 2024 de mogelijkheid om in 'het goede gesprek' hun vitaliteit, loopbaan en de ontwikkeling van het vakmanschap voor de eigen functie te bespreken met hun leidinggevende. Om in dit kader doelen te bereiken zijn verschillende instrumenten beschikbaar die hiervoor ingezet kunnen worden.
Het doel van de huidige aanpak is tweeledig. Enerzijds versterkt het de vitaliteit van medewerkers, zodat zij gedurende hun loopbaan energie hebben om hun werk goed uit te voeren, op verschillende plekken en in verschillende omstandigheden inzetbaar zijn (zowel fysiek, mentaal als sociaal gezien). Anderzijds heeft de organisatie er baat bij als medewerkers productief zijn en plezier hebben en houden in hun werk en vakkundige medewerkers behouden kunnen worden voor de organisatie. Uit een te houden evaluatie zal blijken of deze aanpak effect heeft dan wel dat dit thema op een andere wijze georganiseerd dient te worden.

Opleiden en competentieontwikkeling
In de jaarlijks op te stellen opleidingsplannen wordt vastgelegd welke (extra) kennis en vaardigheden en welke opleidingen nodig zijn om de beoogde organisatie- en afdelingsdoelen te kunnen behalen. De doorontwikkeling naar een robuuste omgevingsdienst, anderszins nieuwe ontwikkelingen en mogelijk nieuw uit te voeren milieu gerelateerde plustaken en het kunnen blijven voldoen aan de geldende kwaliteitscriteria zijn hierbij de belangrijkste uitgangspunten.

Voor nieuwe medewerkers blijven de trainingen 'Politiek bestuurlijke sensitiviteit' en 'Tools voor samenwerken' jaarlijks georganiseerd worden. Daarnaast blijven we inzetten op doorontwikkeling van de vijf ontwikkelde competentierollen welke gericht zijn op de rollen van casemanager, vergunningverlener, toezichthouder/handhaver, juridisch adviseur en specialistisch adviseur.

De in dit kader reeds voor alle (VTH-)medewerkers georganiseerde training 'Verbinden' zal een vervolg krijgen waarbij een andere competentie gerelateerd aan de competentierollen centraal zal komen te staan.

Het feit dat vacatures ingevuld moeten worden met kandidaten die een grotere afstand (qua opleiding en ervaring) hebben tot de functie dan dat dit jaren geleden aan de orde was, zal de komende tijd niet veranderen. Investeren in het inwerken van nieuwe werknemers (ook trainees) om ze praktijkervaring te laten opdoen en daarnaast de belangrijke factor, investeren in opleiden, zal de komende tijd daarom noodzakelijk blijven.

Nieuwe afdeling Bedrijfsvoering
De per 1 januari 2025 gevormde nieuwe afdeling Bedrijfsvoering zal steeds meer een centrale plaats in de organisatie moeten krijgen. Het op orde hebben van de bedrijfsvoering is één van de actiepunten die het kader van de uitwerking genoemd zijn in het plan van aanpak om te komen tot een robuuste omgevingsdienst. Het vormen van een afzonderlijke afdeling Bedrijfsvoering en het beschrijven en waarderen van nieuwe functies die in deze afdeling gepositioneerd worden (o.a. op het gebied van informatievoorziening en data, communicatie en projectleiderschap innovatieve projecten) zal een positief effect hebben op deze genoemde onderdelen. Daarnaast zullen processen worden doorgelicht om zo efficiënt mogelijk de werkzaamheden uit te kunnen blijven voeren.

Arbobeleid
Nu werknemers langer door moeten werken is het des te meer van belang dat de werknemers de eindstreep zo gezond mogelijk kunnen bereiken. Goede arbeidsomstandigheden zijn daarom van groot belang. De Omgevingsdienst als organisatie neemt daarom zijn verantwoordelijkheid voor het veilig en gezond kunnen houden van de werknemers. In dit kader is het van belang doorlopend aandacht te hebben voor het verstrekken van voorlichting betreffende Arbo-gerelateerde zaken en verder aan de wettelijke regels genoemd in de Arbowet te voldoen. Dit impliceert dat de acties die opgenomen zijn in het Arbobeleidsplan uitgevoerd gaan worden. Hierbij dient gedacht te worden aan de uitvoering van verschillende aanvullende Risico inventarisaties & evaluaties (o.a. beeldschermwerk en thuiswerken), het houden van een werkdrukonderzoek inclusief psychosociale arbeidsbelasting, periodiek medisch onderzoek (PAGO) en medewerkers tevredenheidsonderzoek (MTO).

5.2 Informatiemanagement

In het VTH-domein wordt steeds meer de beweging gemaakt naar informatie gestuurd werken. Organisaties en medewerkers moeten steeds meer databedreven worden. Voor de informatiehuishouding en processen binnen de context van de omgevingsdienst betekent dat de in 2025 vastgestelde business intelligence strategie in 2026 ten uitvoer gebracht zal worden Een robuuste informatiepositie moet worden gerealiseerd, waarbij data beschikbaar wordt gesteld voor uitvoering, analyses en beleid. Om deze data te kunnen leveren zullen we het informatiemanagement verder moeten professionaliseren om meerwaarde te leveren aan medewerkers, deelnemers en ketenpartners. Dit zal opgepakt worden middels een versterking van de discipline informatiemanagement op het gebied van business intelligence, maar ook door het zoeken van samenwerking met andere omgevingsdiensten, het SGIV-samenwerkingsverband, de provincie Limburg en gemeenten in Zuid-Limburg.

Landelijke ontwikkelingen
We verwachten dat het komend jaar de resultaten vanuit het programma digitaal stelsel VTH (opvolger IPB VTH spoor 3) worden opgeleverd. In 2026 zullen we onze processen, systemen en informatievoorziening hierop moeten aanpassen. De landelijke ontwikkelingen die we nu zien hebben betrekking op het verbeteren van de informatiepositie van omgevingsdiensten. Deze verbetering van de informatiepositie wordt gerealiseerd met landelijke (kern)registraties, voorzieningen voor data-uitwisseling, het maken van informatieproducten en het mogelijk maken van digitale samenwerking aan dossiers. Als omgevignsdienst zullen we gaan aansluiten op deze systemen en we zullen de nieuwe mogelijkheden inpassen in onze werkprocessen.

Altijd Actuele Digitale Vergunningen (AADV)
Een van de onderdelen van het landelijk programma digitaal stelsel VTH is de Altijd Actuele Digitale Vergunningen (AADV). Een aantal omgevingsdiensten hebben de afgelopen jaren pilots uitgevoerd met deze werkwijze. Met de applicatie Digi-V worden vergunningen digitaal toegankelijk gemaakt. Daardoor zijn ze beter doorzoekbaar, beter toepasbaar voor toezichthouders en wordt het mogelijk om informatie en analyses over de bedrijven uit te voeren. Omgevingsdiensten kunnen daardoor efficiënter werken en leveren betere kwaliteit. Afhankelijk van de landelijke resultaten van de pilots, en het resultaat van de in 2025 uitgevoerde pilot AADV bij onze organisatie, verwachten we in 2026 een deel van het Seveso-vergunningenbestand om te zetten naar digitale vergunningen in Digi-V.

Business Intelligence
De digitale ontwikkelingen binnen onze organisatie richten zich in 2026 op het versterken van onze business intelligence functie, maar ook op het databedreven maken van onze medewerkers zodat zij leren data en kennis te gebruiken in hun werkzaamheden. De business intelligence functie van onze organisatie wordt verbeterd door het aansluiten op landelijke registers, de verantwoorde inzet van AI en het verminderen van de administratieve werkzaamheden. Met ondersteuning middels AI-technologie en de inzet van Robotic Process Automation (RPA) willen we medewerkers meer ruimte voor de inhoud geven. Met de inzet van RPA-technologie, ook wel “digitale collega’s” genoemd, gaan we routinetaken sneller en foutloos uitvoeren, waardoor medewerkers zich meer kunnen richten op inhoudelijke complexe werkzaamheden.

5.3 Ondersteuning

De staf van de organisatie bestaat uit de controller, directie adviseur, concernjurist en managementassistent. Vanaf 1-1-2025 is de afdeling Bedrijfsvoering opgericht. Deze afdeling wordt gevormd door adviseurs en medewerkers op het gebied van HR, data/informatievoorziening, planning & control, communicatie, kwaliteitsmanagement, innovatie, secretariaat en VTH-coördinatie.

De omgevingsdienst heeft een huurovereenkomst voor kantoorruimte en parkeerplaatsen afgesloten met de provincie Limburg. Tevens wordt een groot deel van de resterende ondersteunende diensten afgenomen van de provincie Limburg. De afspraken daaromtrent zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Dit heeft betrekking op ICT-systemen en diensten, VTH-administratie, financiële administratie, salarisadministratie, beheer dienstauto's, postverwerking en archief.

6. Bijlagen

6.1 Risico-inventarisatie

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
1.	Risico's samenhangend met invoering van de nieuwe omgevingswet							
1.1	De uitleg van de (aanvullende) taken volgens de nieuwe Omgevingswet leidt tot onduidelijke en/ of niet uniforme uitleg bij de implementatie.	Het risico bestaat dat er interpretatieverschillen zijn over welke aanvullende taken bij de ODZL moeten liggen danwel bij de deelnemers. Als gevolg hiervan kan mogelijk de budgettering en bezetting bij de ODZL onjuist zijn. De gevolgen hiervan kunnen zijn dat er verstoringen in de bedrijfsvoering ontstaan en/of meer kosten worden gemaakt voor de uitvoering van de taken.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	"Takenpakket in de basis onderdeel van de reguliere begroting Onzeker is extra financiering indien de taken zouden toenemen."	€ 200.000
1.2	De Omgevingswet leidt tot een financieel risico voor de deelnemers en dit heeft mogelijk gevolgen voor de ODZL.	Inbreng van (nieuwe) taken in de ODZL is in het verleden altijd hand in hand gegaan met inbreng van financiering waarbij de basishouding is om een minimum financiering in te brengen en een maximum aan taken.	Algemeen			€ -	Reeel risico dat niet door ODZL beinvloedbaar is	
1.3	Wijziging van huidige kengetallen voor de uitvoering van basistaken als gevolg van het overgaan van inrichtingen naar MBA's. Hierdoor kunnen taken verkeerd worden gecalculeerd waardoor de inrichtingsprijs onder druk komt.	De huidige kengetallen zijn leidend voor de begroting en de opbouw van de prijzentabel in de productencatalogus van ODZL. Door de wijziging van inrichtingen naar MBA's zijn er minder cq. verouderde kengetallen beschikbaar om de juiste prijs te bepalen. Hierdoor ontstaat een begrotingsrisico dat de prijzen onvoldoende dekkend zijn voor de nieuwe taken. Dit risico zal in de toekomst kleiner worden zodra de referentiegegevens worden opgebouwd op basis van MBA's in plaats van de (oude) inrichtingen.	Specifiek	10	€ 500.000	€ 50.000	"Herijken van de productencatalogus. Omzettingsproces naar MBA's is grote inspanning "	€ 50.000
1.4	Er blijken locaties te zijn die, mede door veranderingen in bedrijven, door gemeenten niet zijn belegd bij de ODZL waardoor de 'basis' niet op orde is.	Het risico bestaat dat de deelnemers niet alle locaties hebben ingebracht bij de ODZL waardoor er onvoldoende robuustheid is en de organisatie niet is ingericht op de juiste basis.	Algemeen			€ -		
1.5	Juridische en inhoudelijke advisering als gevolg van nieuwe omgevingswet is groter dan door deelnemers ingebracht.	Door de implementatie van de nieuwe Omgevingswet zal mogelijk - zodra gemeenten met de omgevingsplannen aan de slag gaan - meer dan gebruikelijk een beroep worden gedaan op de ODZL voor inhoudelijk en juridisch advies. Dit geldt zeker voor de kleine gemeenten. Het risico bestaat dat deze advisering meer tijd vereist dan vooraf verwacht en dat hiervoor onvoldoende middelen/bezetting beschikbaar zijn.	Specifiek	50	€ 250.000	€ 125.000	Opplussen juridische capaciteit naar noodzakelijke omvang	€ 50.000

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
2.	Uitvoeringsrisico's primair proces							
2.1	De uitleg van de (aanvullende) taken volgens de nieuwe Omgevingswet leidt tot onduidelijke en/ of niet uniforme uitleg bij de implementatie.	Indien een vergunning niet tijdig is verleend, dan loopt de RUD ZL het risico dat de vergunning alsdan van rechts-wege is verleend. Dit brengt met zich dat herstelwerk nodig is dan minder efficiënt is en leidt tot aanvullende werkzaamheden en/of kosten.	Algemeen			€ -	Restrisi-co na zorgvuldig vormgeven werkproces-sen	
2.2	De Omgevingswet leidt tot een financieel risico voor de deel-nemers en dit heeft mogelijk gevolgen voor de ODZL.	De mogelijkheid bestaat dat bevoegd gezag (onbewust) om advies vraagt aan de ODZL dat afwijkt van wet- en regelgev-ing. In de afstemming met betreffende deelnemer kan dit leiden tot extra werkzaam-heden en/of kosten.	Algemeen			€ -	Restrisico voor extra tijdsbeste-ding	
2.3	Wijziging van huidige kengetallen voor de uitvoering van basistaken als gevolg van het overgaan van inrichtingen naar MBA's. Hierdoor kun-nen taken verkeerd worden gecalculeerd waardoor de inrich-tingsprijs onder druk komt.	Het risico bestaat dat een derde partij de ODZL aansprakelijk stelt als gevolg van uitvoeringsfouten. In dat geval leidt dit tot juridische kosten enof aanvullende werkzaamheden.	Algemeen			€ -	Is verzekerd via bedrijf-saansprake-lijkheidsver-zekering, de eigen extra werkzaam-heden echter niet verzeker-baar	
2.4	Er blijken locaties te zijn die, mede door veranderingen in be-drijven, door gemeen-ten niet zijn belegd bij de ODZL waardoor de 'basis' niet op orde is.	Het risico bestaat dat een vergunning is verleend waar uiteindelijk blijkt dat (door de nieuwe Omgevingswetgeving) onjuiste keuzes zijn maakt of dat de handhaving niet uit-voerbaar blijkt. Dit kan leiden tot een inefficiënte bedrijfsvo-ering en mogelijk juridische kosten.	Algemeen			€ -		

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
3.	Risico's samenhangend met samenwerking met opdrachtgevers							
3.1	Financiele taakstel-lingen opgelegd door opdrachtgevers.	Regelmatig wordt een beroep gedaan op de ODZL om een financiële taakstelling te realiseren, bijvoorbeeld om de stijging van de CAO niet door te berekenen waardoor druk op het budget van de ODZL ontstaat.	Algemeen			€ -	Reeel risico gezien financiële positie opdrachtgevers	
3.2	Het VTH beleid per deelnemer is niet uniform.	Indien de deelnemers geen overeenkomstig VTH-takenpa-kket hebben ingebracht, dan is de inrichting van het toezicht door de ODZL niet optimaal efficiënt mogelijk waardoor de bedrijfsvoering minder effi-ciënt en effectief kan zijn.	Specifiek	25	€ 500.000	€ 125.000	Samen met deelnemers streven naar uniform beleid; ODZL is afhankelijk	€ 125.000
3.3	Een opdrachtgever trekt taken terug uit de ODZL.	Indien een opdrachtgever zich terugtrekt met plus-taken, dan kan dit een wezenlijke invloed hebben op de dekking van de bezetting en overhead.	Algemeen			€ -	Zie overeenge-komen spel-regels in GR	
3.4	Een opdrachtgever stelt niet de benodig-de financiële middelen ter beschikking.	Het risico ziet toe op de situatie dat prijsafspraken zijn gemaakt en dat de werkelijke uitvoeringskosten hoger zijn waarbij de deelnemer niet bereid is de meerkosten te betalen.	Algemeen			€ -		
3.5	Risico dat geschillen ontstaan door gedeel-de verantwoordelijk-heid ODZL en bevoegd gezag.	De ODZL is in de uitvoering mede afhankelijk van het bev-oegd gezag waarbij de ODZL wordt gemandateerd terwijl het bevoegd gezag verant-woordelijk blijft. De onderlinge afhankelijkheid kan gevolgen hebben voor de bedrijfsvoer-ing doordat taken afgestemd moeten worden en soms aan-leiding geven tot overleg en afstemming tussen ODZL en bevoegd gezag, bijvoorbeeld als er onenigheid is ODZL en bevoegd gezag over een casus. Dit leidt tot inefficiëntie en/ of (procedurele) fouten met mogelijk financiële (claim) gevolgen.	Algemeen			€ -		
3.6	Invulling van de Regio-nale risico-analyse.	In 2020 is een een uniform uitvoerings- en handhav-ingsbeleid afgesproken. In de uitwerking bestaat het risico dat individuele gemeenten een andere risico-classificatie doen dan de ODZL, mede als gevolg van de focus op de eigen gemeente terwijl de ODZL regio overstijgend risico-classificaties bepaalt. Het risico bestaat dat er dus verschillende visies zijn over de risico-kwalificatie en con-trolefrequentie met als gevolg discussie over de bekostiging.	Algemeen					

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
4.	Politieke risico's							
4.1	Toename van regie op VTH taken door de Rijksoverheid (stel-selwijziging) danwel Provincie, waardoor bevoegdheden wijzigen.	"Alhoewel het risico van landelijke concentratie klein lijkt, zou de impact heel groot zijn. In de praktijk is het juist de beweging dat meer taken naar de omgevingsdiensten worden belegd. Het risico van Provinciale concentratie lijkt realistischer en zou eveneens mogelijk een grote invloed kunnen hebben."	Algemeen			€ -	Het is niet aannemelijk dat van de ene op de andere dag de stekker uit de omgevings-diensten getrokken wordt.	
4.2	Regelgeving (denk aan stikstofproblematiek) heeft invloed op ande-re werkzaamheden.	Dit risico kan leiden tot extra taakinvulling door de ODZL. Ook kan het mogelijk zelfs leiden tot het stilvallen van de bedrijfsvoering, bijvoorbeeld omdat energie-aansluitingen niet worden gerealiseerd. Het is theoretisch mogelijk dat de taakuitvoering onmogelijk is waardoor de kosten door-lopen terwijl deelnemers niet bijdragen aan de kosten.	Specifiek	25	€ 500.000	€ 125.000	Betreft restrisico niet door ODZL of deelnemers beinvloed-baar	€ 125.000
4.3	Invloed van Europese wetgeving op landelij-ke regels.	De wetgeving kan onder invloed van Europese regels veranderen waardoor het uitvoeringsveld van de ODZL kan veranderen.	Specifiek	5	€ 200.000	€ 10.000	Betreft restrisico niet door ODZL of deelnemers beinvloed-baar	€ 10.000
4.4	Flankerend overheids-beleid heeft mogelijk invloed op de ODZL	Flankerend overheidsbeleid kan van invloed zijn op de uitvoering van de toezichthou-dende taken van de ODZL. Dit kan leiden tot inefficiënties en/of extra handhaving of aanvullende adviesvragen van deelnemers. Dit kan leiden tot aanvullende werkzaamheden en onvoorziene kosten.	Specifiek			€ -	Zie ook specifiek risico onder 3.2	

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
5.	Bedrijfsvoering: personeel en financieel							
5.1	De bezetting van de ODZL is niet toegesne-den op de taken.	Het risico ziet toe op de druk op de arbeidsmarkt om voldoende gekwalificeerd personeel aan de ODZL te binden passend bij de omvang en complexiteit van het tak-enpakket.	Algemeen			€ -	Werken met flexibele schil en strategische personeel-splanning	€ -
5.2	Begeleiding en op-leiding van (nieuwe) medewerkers past niet bij (of naast) de reguliere taken.	Het risico bestaat dat de opleiding van (nieuwe) medewerkers meer inspan-ning vraagt dan er beschik-bare capaciteit is waardoor aanvullende capaciteit moet worden ingezet en/of aanvul-lende kosten moeten worden gemaakt.	Algemeen			€ -		€ -
5.3	Werkplek voldoet niet aan ARBO eisen.	Het risico ziet toe op werk-plekken die - mede in relatie tot hybride werken - niet voldoen aan de ARBO-eisen en leiden tot (aanvullend) ziekteverzuim en mogelijke aansprakelijkheid van de ODZL.	Algemeen			€ -	Via preventi-emedewerker, uitgvoerde RIE en budget overige per-soneelskosten wordt hier actief op geact-eerd. Bovendien is aansprake-lijkheids-verzekering afgesloten. Be-treft restrisico	€ -
5.4	Uitval/ziekte mede-werkers.	Het risico van ziekte en/of uitval valt onder de reguliere begrotingsrisico's van de ODZL, tenzij sprake is van een buitengewoon ziekteverzuim.	Algemeen			€ -	Er wordt actief gestuurd op preventie en ziekteverzuim-begeleiding, ver-zuim zit binnen de norm bruto / netto uren	€ -
5.5	Begrotingsrisico's	Reguliere begrotingsrisi-co's zien toe op de onjuste begroting vooraf van taken en daarmee samenhangende kosten, bijvoorbeeld als gevolg van onvoorziene kosten en/of onvoorziene kostenstijgingen	Algemeen			€ -		€ -
5.6	Niet tijdige betaling opdrachtgevers.	Het is en blijft een risico dat de betaling van de bijdrage door de deelnemers niet tijdig komt waardoor er een liquid-iteitsprobleem kan optreden.	Algemeen			€ -		€ -
5.7	Inefficiënte werkpro-cessen.	Het risico bestaat dat werk-processen niet meer actueel zijn waardoor sprake is van inefficiëntie in de bedrijfsvoer-ing die niet voorzien is en leidt tot aanvullende kosten.	Algemeen			€ -		€ -
5.8	Handhaving door Belastingdienst op wet DBA.	De Belastingdienst gaat strikter handhaven op naleving van de Wet DBA om schijnzelfstandigheid van ZZP-ers te voorkomen. Risico dat naheffingen en boetes worden opgelegd.	Algemeen			€ -		€ -

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge-meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
6.	Bedrijfsvoering: ICT							
6.1	De VTH-applicatie (RX Mission) wordt door-lopend ontwikkeld en werkt niet volledig adequaat.	De applicatie is medio 2023 geïmplementeerd en wordt voortdurend doorontwikkeld en onderhouden. Het risico bestaat dat de applicatie niet adequaat functioneert waardoor de bedri-jfsvoering niet efficiënt en/of effectief verloopt en bijvoorbeeld de registratie van uren niet correct is.	Specifiek	25	€ 1.000.000	€ 250.000	"Er is sprake van een contract met de leverancier en een SLA waardoor er garanties en waarborgen zijn in geval van uitval en onvoldoende functioneren. De leverancier kan aansprakelijk gesteld worden. Key users waken over de func-tionaliteit en instructie. Medewerkers zijn en worden afdo-ende opgeleid."	€ 10.000
6.2	De nieuwe DSO-appli-catie (Digitaal Stelsel Omgevingswet) functioneert niet naar behoren.	De DSO-applicatie (Dig-itaal Stelsel Omgeving-swet) wordt landelijk ontwikkeld en de ontwikkeling en imple-mentatie vallen buiten de beïnvloedingssfeer van de ODZL. Het risico bestaat dat de appli-catie niet adequaat functioneert waardoor de bedrijfsvoering niet efficiënt en/of effectief verloopt.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	De ontwikkeling valt buiten de directe beïnvloed-ingssfeer van ODZL en is derhalve een netto risico	€ 200.000
6.3	Cyberrisico's ten aan-zien van continuïteit van systemen en integriteit van data.	Het risico bestaat dat een cyberaanval leidt tot een losgeld eis waarbij de ODZL moet bepalen of dit losgeld betaald wordt om hiermee operationele verstoringen te voor-komen en/of eventuele reputatieschade. Het verlies van data kan gevolgen hebben voor de reputatie en bedri-jfscontinuïteit.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	De ODZL steunt op de ingestelde maatregelen door de IT-pro-vider en laat deze maatregelen met regelmaat testen.	€ 50.000
6.4	Verlies van vertrou-welijke data als gevolg van eigen werkwijze	Het risico ziet toe op verlies van data door eigen medewerkers als gevolg van gaten in de eigen werkwijze, menselijke fouten en IT.	Alge-meen					

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Algemeen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risi-co
7.	Bedrijfsvoering: rechtmatigheid							
7.1	Onzorgvuldige aan-bestedingsprocedure leidt tot schadeclaim.	De ODZL is verplicht tot het volgen van de Europose aanbeste-dingsprocedures en indien hierin onregel-matigheden plaatsvin-den, dan bestaat een risico op schadeclaims en/of aanvullende werkzaamheden om dit te herstellen.	Algemeen				Zorgvuldig toe-passen aanbeste-dingswetgeving, intern beleid en ondersteuning via inkoopadviseurs Provincie Limburg	€ -
7.2	Uitgaven door de ODZL zijn niet recht-matig omdat deze buiten het begrotings-kader vallen.	Dit betreft een theore-tisch risico dat zich in de praktijk - door afdo-ende beheersmaatre-gelen - nooit voor doet. Indien dit risico evenwel in de praktijk zou plaatsvinden, dan bestaat het risico dat deelnemers niet willen bijdragen aan de financiële gevolgen.	Algemeen				Monitoren uitgaven via rapportages. Interne controle via controller, externe controle via accountant	€ -
7.3	Niet voldoen aan privacy protocollen en dataprotectie.	Niet voldoen aan de AVG kan leiden tot een hoge boete die kan oplopen tot 4% van de omzet van de overtreder.	Algemeen				Er is een FG benoemd en er zijn procedures om binnen de AVG te werken.	€ -
7.4	Wet Open Overheid vraagt veel niet begro-te ureninzet.	Deze wet is vervanger van de WOB sinds 2022 en vereist pro-ac-tiever informatie te openbaren waardoor dus ook pro-actief meer stukken moeten worden geanoni-miseerd. Dit vereist extra middelen om dit mogelijk te maken.	Algemeen					
								€ 820.000
			Recapitu-latie		€ 22.044.896	Begroting ODZL 2026		
				1,50%	€ 330.673	Risico-dekking algemene risico's		
					€ 820.000	Kwantificering specifieke risico's		
					€ 1.150.673	Totaal risico's		
					5,22%	Risico's als percentage van de begroting		
					€ 201.900	Afgedekt via post onvoorzien in begroting 2026		
					€ 948.774	Af te dekken via algemene reserves		
					€ 1.150.673	Totaal risico's		

6.2 Tarievenoverzicht

Deze tabel is conform de Productcatalogus vastgesteld door het dagelijks bestuur op 31 januari 2024 met tarieven 2026 zoals in deze begroting genoemd.

Pakketdeel		tarief per uur (in €)	tijd per locatie (in uur)	totaal (in €)
Seveso Locatie		€ 140,00	383,8	€ 53.725,98
RIE 4 Locatie		€ 140,00	236,0	€ 33.040,00
RIE overig		€ 123,00	86,9	€ 10.687,84
categorie C Locatie		€ 111,00	35,1	€ 3.896,99
categorie B basistaak Locatie		€ 111,00	8,8	€ 974,47
Nieuwe basistaak Locatie				
Totalen				

Programmadeel		uurtarief (in €)
Vergunningverlening		
Omgevingsoverleg Bouw	Omgevingsoverleg Bouw	€ 123,00
Informatie- en Rapportageplicht Milieu		€ 123,00
Omgevingsvergunning Milieu		€ 123,00
Omgevingsvergunning Bouw		€ 123,00
Omgevingsvergunning Combi (Milieu & Bouwen)	Omgevingsvergunning - Combi	€ 123,00
Milieu Melding		€ 111,00
Melding Sloop / Asbest	Melding Sloop / Asbest	€ 111,00
Bouw Melding		€ 123,00
Bodem Melding	Nieuwe bodemtaken OW	€ 111,00
Milieu Effect Rapportage (MER)		€ 123,00
Ontheffing		€ 111,00
Bezwaar & Beroep Vergunningverlening		€ 140,00
Toezicht & Handhaving		
Milieu Toezicht	Milieutoezicht / -Controle	€ 99,00
Vuurwerk Toezicht	Toezicht Vuurwerk	€ 99,00
Bouw Toezicht		€ 123,00
Bodem Toezicht	Toezicht Bodem	€ 123,00
Energie Toezicht	Toezicht Energie Controle	€ 123,00
Afhandelen Incidenten / Ongewoon Voorval	Afhandeling Incidenten	€ 123,00
Afhandelen Klacht	Afhandeling Klachten	€ 111,00
Bezwaar en Beroep Toezicht & Handhaving		€ 140,00
Handhavingsverzoek	Handhavingsverzoek	€ 140,00
Bestuursrechtelijke Handhaving		€ 140,00
Strafrechtelijke Handhaving		€ 140,00

Programmadeel		uurtarief (in €)
Specialismen		
Advies Externe Veiligheid / Omgevingsveiligheid	Advies Externe Veiligheid / Omgevingsveiligheid	€ 123,00
Advies Afval		€ 123,00
Advies (water) bodem - water - bouwstoffen	Advies (water) bodem - water - bouwstoffen	€ 123,00
Advies Geur, Lucht	Advies Geur, Lucht	€ 123,00
Advies Geluid, Trilling en Licht	Advies Geluid, Trilling en Licht	€ 123,00
Advies Asbest	Advies Asbest	€ 111,00
Advies Energie	Advies Energie	€ 123,00
Advies Omgevingsplan	Advies Omgevingsplan (bestemmingsplan)	€ 123,00
Advies Bibob	Advies Bibob	€ 123,00
Advies EVOA kennisgeving	Advies EVOA kennisgeving	€ 123,00
Advies Bouw	Advies Bouw	€ 123,00
Beleidsadvies / - ondersteuning	Beleidsadvies / - ondersteuning	€ 123,00
Verzoek Woo		€ 123,00
Informatieverstrekking / Algemeen Advies	Informatieverstrekking / Algemeen Advies	€ 111,00
Projecten		
Project Omzetting Inrichting - MBA (2023)		€ 100,00
Sanering verkeerslawaai		€ 123,00
PL - BOA-capiciteit		€ 140,00
Varia		
post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		€ 111,00
Ter inzage leggen		€ 111,00
Pubicatie		€ 111,00

6.3 Bijdrage per deelnemer

De geschatte kosten per deelnemer, gebaseerd op de omzetverhoudingen uit de werkprogramma's, zijn in onderstaande tabel opgenomen. De feitelijke bijdrage in 2026 kan afwijken van deze opstelling afhankelijk van de ontwikkelingen in de werkprogramma's van de deelnemers.

Deelnemer	2026 vanuit werk-programma's 2025
Gemeente Beek	€ 576.100
Gemeente Beekdaelen	€ 811.379
Gemeente Brunssum	€ 218.050
Gemeente Eijsden-Margraten	€ 522.536
Gemeente Gulpen-Wittem	€ 271.081
Gemeente Heerlen	€ 883.589
Gemeente Kerkrade	€ 434.383
Gemeente Landgraaf	€ 368.341
Gemeente Maastricht	€ 1.986.002
Gemeente Meerssen	€ 345.500
Gemeente Simpelveld	€ 139.625
Gemeente Sittard-Geleen	€ 1.298.105
Gemeente Stein	€ 758.588
Gemeente Vaals	€ 174.251
Gemeente Valkenburg aan de Geul	€ 134.282
Gemeente Voerendaal	€ 188.279
Provincie Limburg	€ 11.695.944
Totaal	**€ 20.806.037**

6.4 Lijst met afkortingen

Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving
BBT	Beste beschikbare technieken
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporings-Ambtenaar
BREF	Best available technique reference document
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen. Vervallen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Zie verder onder Seveso.
CPB	Centraal Plan Bureau
ETS	Emission Trading System, het Europese systeem van handel in broeikasemissierechten
FTE	full time equivalent
HR	Human Resources
IBP VTH	Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IPO	InterProvinciaal Overleg
KRW	Kaderrichtlijn Water
MBA	Milieubelastende activiteit
Ow	Omgevingswet
RIE-4	Richtlijn Industriële Emissies categorie 4
Seveso	De naam 'Seveso' wordt vanaf 1 januari 2024 gebruikt voor de meest risicovolle bedrijven waar zware ongevallen kunnen voorkomen. De naam is een verwijzing naar de Europese Seveso-III-richtlijn. Deze richtlijn heeft zijn naam ontleend aan het plaatsje Seveso in Italië waar een zwaar industrieel ongeval heeft plaatsgevonden.
SGO	Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Wbb	Wet bodembescherming
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Woo	Wet open overheid
ZZS	Zeer Zorgwekkende Stoffen

Van: Postbus VTH <PostbusVTH@minienw.nl>
Verzonden: vrijdag 31 januari 2025 20:11
Aan: Mierlo van, Eric <hmj.van.mierlo@odzl.nl>; Danny.Hendrix@gemeentestein.nl
CC: Frins, Henk <hma.frins@odzl.nl>; Spoelma, E.C.E. (Liesbeth) - DGMI <liesbeth.spoelma@minienw.nl>
Onderwerp: concept beoordeling haalbaarheid voortgangsrapportage robuuste omgevingsdiensten

Beste voorzitter en secretaris van het algemeen bestuur van de OD Zuid Limburg,

Eind december 2024 heeft u de eerste voortgangsrapportage ingediend waarin u de voortgang aangeeft in het proces om te komen tot een robuuste omgevingsdienst voor 1 april 2026. De voortgangsrapportage beslaat de periode 1 april – 30 november 2024.

Met ondersteuning van Ambient hebben wij de door u aangeleverde informatie geanalyseerd.

Op basis van de ingediende voortgangsrapportage komen wij tot een (bijgestelde) inschatting van de haalbaarheid. Hieronder treft u deze inschatting aan met daarbij een korte toelichting.

Naam OD		**Taxatie: uiterlijk 1-4-2026 robuust**		**Toelichting taxatie**	**Toelichting rode en oranje vlakken uit de onderliggende duiding per OD**
		PvA	**1e VP**		
ODZL	Zuid Limburg			De verwachting is dat ODZL, op een enkele kanttekening na, aan de robuustheidscriteria zal voldoen per 1 april 2026	Er wordt in 2025 gewerkt aan een innovatie-agenda en BI-strategie, met het oog deze eind 2025 vast te stellen. De uitwerking en planning is vooralsnog te veel op hoofdlijnen. Daarnaast is onduidelijk of er uitbreiding mogelijk is van niet-milieugerelateerde plustaken. De dienst gaat in op uitbreiding van milieugerelateerde plustaken.

Graag wil ik u in de gelegenheid stellen om na te gaan of in deze toelichting feitelijke onjuistheden staan.

Als dit zo is, wil ik u verzoeken binnen vijf werkdagen (uiterlijk vrijdag 7 februari 2025) met een onderbouwing aan te geven waaruit de feitelijke onjuistheden bestaan. Het gaat hierbij om de informatie uit de periode tot 30 november. Eventuele ontwikkelingen die daarna hebben plaatsgevonden, worden betrokken bij de volgende voortgangsrapportage.

Als u niet reageert, ga ik ervan uit dat deze toelichting geen feitelijke onjuistheden bevat.

Met vriendelijke groet,

Liesbeth Hennink-Spoelma
Senior beleidsmedewerker

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directoraat-Generaal Milieu en Internationaal
Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's
E liesbeth.spoelma@minienw.nl
M +31 (0)6 – 11316837

De raad van de gemeente Gulpen-Wittem

Ons kenmerk	DOC-00761842	**Maastricht**, 14 maart 2025
Bijlage(n)	1	
Contactpersoon	Eric van Mierlo	
Telefoon		
E-mail	hmj.van.mierlo@odzl.nl	

Onderwerp Beoordeling Robuustheid Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Geachte leden van de gemeenteraad,

In 2024 heeft het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg het plan van aanpak robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg vastgesteld. Dit plan van aanpak behelsde de route, de inspanningen en de middelen die nodig waren en zijn om op 1 april 2026 te voldoen aan de robuustheidscriteria zoals gesteld in het Interbestuurlijk Programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH).

Het plan van aanpak en de voortgang daarin worden periodiek getoetst door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Recentelijk ontvingen wij de bijgevoegde beoordeling van het ministerie over het robuust worden van onze omgevingsdienst. Het ministerie heeft aan de hand van de voortgang van ons plan van aanpak, ingeschat dat onze omgevingsdienst op 1 april 2026 robuust zal zijn.

Deze beoordeling geeft aan dat we op de goede weg zijn en dat we gezamenlijk volop moeten blijven inzetten op het robuust worden van onze Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Met elkaar leveren we immers een belangrijke bijdrage aan een schone, gezonde en veilige leefomgeving in Zuid-Limburg.

Met vriendelijke groet,

Eric van Mierlo,
Directeur Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

Postadres:
Omgevingsdienst Zuid-Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Telefoon: +31 43 389 73 30
www.odzuidlimburg.nl
info@odzl.nl
IBAN: NL53BNGH0285159127

Wij verwerken persoonsgegevens.
Voor meer informatie zie
www.odzuidlimburg.nl/privacy-en-proclaimer.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Regionaal overzicht ontwerpzienswijzen gemeenschappelijke regeling

Onderwerp : Ontwerpzienswijzen Omgevingsdienst Zuid-Limburg
Raadsnummer : OG 076
Versiedatum : Donderdag 15 mei 2025
Datum raad : Donderdag 5 juni 2025

Behandeld door : Raadsgriffie
Dossiernummer : IB.25.0139
Kenmerk : G.25.01707

Gemeente	DB vaststelling ontwerpbegroting en jaarstukken	Deadline indienen zienswijze	DB reacties op zienswijzen	AB vaststelling begroting	Aangeboden concept-zienswijze	Behandeling zienswijze in commissie	Vaststelling zienswijze in raad
Maastricht	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	18 juni 2025	24 juni 2025
Sittard-Geleen	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Geen zienswijze	15 mei 2025	5 juni 2025
Heerlen	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Negatieve zienswijze	14 mei 2025	28 mei 2025
Kerkrade	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	12 juni 2025	2 juli 2025
Landgraaf	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	Geen commissie	5 juni 2025
Beekdaelen	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Instemmende zienswijze	14 mei 2025	27 mei 2025
Brunssum	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Geen zienswijze	6 mei 2025	3 juni 2025
Eijsden-Margraten	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Negatieve zienswijze	19 mei 2025	27 mei 2025
Stein	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	4 juni 2025	12 juni 2025
Meerssen	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Geen zienswijze	7 mei 2025	22 mei 2025

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Regionaal overzicht ontwerpzienswijzen gemeenschappelijke regeling

Valkenburg	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Geen zienswijze	6 mei 2025	26 mei 2025
Beek	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	19 mei 2025	28 mei 2025
Gulpen-Wittem	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	Instemmende zienswijze	21 mei 2025	5 juni 2025
Voerendaal	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	19 juni 2025	26 juni 2025
Simpelveld	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.		
Vaals	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	16 juni 2025	30 juni 2025
Provincie Limburg	12 maart 2025	10 juni 2025	11 juni 2025	2 juli 2025	n.n.b.	23 mei 2025 *	n.v.t.
						*gemandateerd aan cie	

Toelichting

Gemeenteraden hebben een formele rol bij het beoordelen van de ontwerpbegroting van gemeenschappelijke regelingen (GR'en). Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zijn deze begrotingen onderworpen aan een wettelijke zienswijzeprocedure. Iedere gemeenteraad krijgt hierbij de gelegenheid om binnen acht weken na ontvangst van de ontwerpbegroting een zienswijze in te dienen bij het bestuur van de betreffende GR.

Sinds 2025 hebben de raadsgriffies in Zuid-Limburg gezamenlijk het initiatief genomen om een regionaal overzicht op te stellen. Dit overzicht maakt per GR inzichtelijk welke zienswijze wordt voorgesteld in de verschillende deelnemende gemeenten. Het doel hiervan is om de transparantie te bevorderen en raden in staat te stellen elkaars ontwerp-zienswijzen tijdig te betrekken bij hun eigen overwegingen. Het overzicht fungeert daardoor als hulpmiddel bij de behandeling van de zienswijzen in de commissies en in de raad.

In dit document treft u dit overzicht aan ten aanzien van de GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Er zijn url-links toegevoegd aan dit overzicht. Door hierop te klikken komt u rechtstreeks uit bij de vergaderstukken/ontwerpzienswijze van de betreffende deelnemer.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Ons kenmerk:
G.25.01761
Dossiercode:

Memo

Aan: Commissie BSM

Van: College van B&W

Datum: 19 mei 2025

Onderwerp Beantwoording technische vragen Fractie PRO Zienswijze GR

Inhoud:

Voor de behandeling van de Zienswijze Begroting 2026 voor de Gemeenschappelijke Regelingen heeft de Fractie Pro onderstaande technische vraag gesteld. De beantwoording is opgenomen onder de vraag.

Vraag: Graag ontvangen we een overzicht van de reserve posities van alle GR's

Antwoord: Onderstaand een overzicht van de eigen vermogen posities van elk van de Gemeenschappelijke Regelingen per 31-12-2024.

Gemeenschappelijke Regeling	Eigen vermorgen per 31-12-2024	
VRZL	€	10.640.045
BsGW	€	5.224.000
Rd4	€	3.179.121
ODZL	€	3.079.647
WOZL	€	2.797.000
GGD	€	2.568.457
Omnibuzz	€	1.422.744
Gegevenshuis	€	296.812